

Dr. Irineu POP-BISTRITĂNUL
episcop-vicar

VESTIREA EVANGHELIEI MÂNTUIRII
PREDICI LA DUMINICILE ANULUI BISERICESC

EDITURA
BUCUREȘTI
2007

CUVÂNT ÎNAINTE

Trăim într-un timp în care spiritul neconfomist și contestatar tinde să ia proporții planetare. Trăim într-un timp în care unii cred că poți arunca, la fel ca pe niște fiare vechi, acele principii spirituale și acele ajutoare ale harului, cu care se salvează persoanele, familiile și comunitățile. Astfel de atitudini conduc la degradarea și dezumanizarea ființei umane și au repercusiuni catastrofale asupra relațiilor sociale și internaționale. Este nevoie de acea direcțiune spirituală care ne ajută să înaintăm într-o perspectivă creștină. Este nevoie de convertire, de acea *metanoia* sau transformare interioară, pe care o poate face Hristos; este nevoie de o trăire „în duh și adevăr” (In. 4, 24). Pentru o transformare individuală și socială se impune o temeinică operă de evanghelizare a societății, o propovăduire aprofundată și limpede a învățăturii creștine, depozitată în Sfânta Scriptură și în Sfânta Tradiție. Niciodată foamea și setea după cuvântul lui Dumnezeu n-au fost mai mari decât acum, la începutul celui de-al treilea mileniu creștin.

Sunt foarte convins că realitatea ultimă a lumii este cuvântul lui Dumnezeu (cf. Mt. 24, 35), care are darul de a opera în plămada sufletească a creștinilor o naștere din nou (cf. I Pt. 1, 23). De aceea, Sfântul Apostol Pavel strigă cu voce mare: „Vai mie de nu voi binevesti!” (I Cor. 9, 16); și mai spune: „Hristos nu m-a trimis să botez, ci să binevestesc” (I Cor. 1, 17). Propovăduirea cuvântului sau evanghelizarea este o poruncă dumnezeiască. Mântuitorul le-a poruncit ucenicilor Săi să învețe (Mt. 28, 19) și să propovăduiască Evanghelia la toată făptura (Mc. 16, 15). Elocința sacră aduce în ogorul inimilor omenești rodire de „viață nouă”, atât de necesară astăzi. Voind să arate că învățătura divină trebuie împărtășită prin propovăduire, ca hrană sufletelor creștine, Clement Alexandrinul afirmă că „trebuie să ne hrănim cu cuvintele vieții, cuprinse în Sfânta Scriptură, cum ne hrănim cu Sfânta Euharistie”. Iar Origen vorbește deosebit de înălțător despre sensul hrănirii noastre cu cuvântul scripturistic. Această idee neotestamentară a hrănirii noastre cu cuvintele biblice este însușită de tradiția patristică,

găsindu-se și la Sfântul Grigorie Teologul, care susține că „ne împărtășim euharistic cu Cuvântul sfârâmat misterios”.

Instrumentul de lucru al Bisericii pentru regenerarea spirituală a poporului nostru este *predica*. Sfântul Ioan Gură de Aur, ilustrul orator al lumii creștine, ne spune că „în afară de pilda prin fapte, preoții n-au decât un singur mijloc, o singură cale de vindecare (a păstoriților lor): învățătura cu cuvântul, cu predica”. Preoții au îndatorirea sfântă de a face să ajungă la inimile oamenilor cuvântul lui Dumnezeu, au misiunea de a vesti „cu timp și fără timp” (II Tim. 4, 2). O predică bună, care prezintă convingător adevărul revelat, este în stare să determine în ascultători luarea unor hotărâri practice și eficiente în viața de fiecare zi, ajutându-i să meargă cu râvnă pe calea mântuirii. Fără predică, prin care se naște credința în sufletul ascultătorilor (cf. Rom. 10, 14-17), nu se formează nici comunitatea creștină, încât preotul nu mai are ce sfinți și ce conduce la mântuire. Așadar, propovăduirea cuvântului dumnezeiesc este datoria fundamentală a slujitorului Bisericii, care trebuie să fie, într-adevăr, omul acela „destoinic să învețe pe alții” (I Tim. 3, 2).

Predica este un act sacerdotal cu „putere de sus” (Lc. 24, 49) și, când este rostită în focul Sfintei Liturghii de preot, este „cuvântul Domnului”, nu cuvântul omului. Ea este cuvânt viu (predica învierii), nu litere moarte care ucid (II Cor. 3, 6), căci Duhul Sfânt este Cel Ce pune cuvânt pe limba slujitorului Său (cf. Ier. 1, 9; Mt. 10, 19-20). Cel Ce plinește totul în toate și mai ales darul și chipurile cuvântului sfânt este Duhul Sfânt. Credem aceasta pentru că niciodată propovăduirea nu s-a făcut din voia omului, ci „oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfânt” (II Pt. 1, 21). Predicatorul creștin nu vorbește în numele său, nici nu transmite o doctrină personală, ci Evanghelia Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Actul predicatorial este o lucrare sinergetică, divin-umană, dezvoltată și desăvârșită în deplină asistență a Sfântului Duh și într-o îmbelșugată revărsare a harului dumnezeiesc. Prin slujitorul sfințit, se exprimă Însuși Învățătorul veșnic, Care a spus: „Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă” (Lc. 10, 16).

În cursul activității mele arhipastorale, desfășurată pe plaiurile Clujului și ale Bistriței, mi-am dat seama cât de necesară și folositoare este vestirea Evangheliei astăzi,

într-o lume asaltată de forțele tot mai agresive și mai dizolvante ale spiritului contemporan. Este potrivit să spunem că oamenii din vremea noastră, în special tinerii, trebuie să facă față unei societăți și unui stil de viață care încearcă, în mod perfid și înșelător, să stingă orice scânteie de adevăr infuzată de Duhul Sfânt la Botez. Se propun în schimb false străluciri care se sting repede, condamându-l, astfel, pe cel atras să orbecăie în bezna necredinței, a rătăcirii, a nesiguranței și a fricii. Societatea însăși, chiar dacă este conștientă de aceste dificultăți profunde ale tinerilor, care prea adesea sfârșesc în drama drogurilor, a alcoolismului sau de-a dreptul a sinuciderii, nu propune soluții valabile și definitive, care să poată redeschide inimile speranței într-un viitor mai bun. Soluția pentru problemele lumii de azi o posedă Hristos, Cel Care are „cuvintele vieții veșnice” (In. 6, 68), Cel Care dă sens și împlinire existenței omului și ne ajută să privim viața în alt fel, ne face cunoscute căile Sale, ne învață cărările Sale (cf. Ps. 24, 4).

O astfel de călăuzire pe „calea care duce la viață” (Mt. 7, 14), adică spre întâlnirea personală cu Hristos, Domnul istoriei, am încercat eu să fac prin aceste PREDICI LA DUMINICILE DE PESTE AN, întocmite și rostite de mine pe parcursul celor șaptesprezece ani de episcopat. Prin publicarea lor împlinesc, totodată, dorința multor preoți și credincioși ai Eparhiei noastre. Volumul urmează un fir tematic, potrivit fiecărei pericope evanghelice a duminicii respective. Aceste predici sunt dezvoltări tematice, adică fiecare predică tratează o singură temă, de care se ocupă în amănunt. Temele, capitole ale credinței dreptmăritoare, sunt luate în considerare și prezentate din perspectiva actuală a propovăduirii și a trăirii cuvântului mântuitor al lui Dumnezeu. Prin acest volum de predici se reflectă, oarecum, modul în care mă străduiesc a-mi îndeplini datoria sfântă de binevestitor al Evangheliei. La aceasta ne îndeamnă și Canonul al 19-lea de la Sinodul Trulan, care, printre altele, hotărăște: „Întâistătătorii Bisericilor trebuie să învețe, în toate zilele și mai ales în duminici, întreg clerul și poporul cuvintele dreptei credințe, culegând ideile și judecățile adevărului din dumnezeiasca Scriptură și fără să treacă peste hotarele puse deja, sau peste tradiția de Dumnezeu purtătorilor Părinți”.

Prin cele 94 de predici și cuvântări mă străduiesc să redau omului de credință libertatea de a gândi mai departe de limitele lumii acesteia, de a trăi în umbra Crucii, de a

încerca urcușul spre Golgota pentru a putea nădăjdui în înviere. Insist cu precădere asupra învățăturilor morale și a actelor harice ale Bisericii, îndreptate spre purificarea sufletească, spre alinarea suferințelor acestei vieți și spre dobândirea lumii de dincolo. În această carte am arătat frumusețea trăirii în Hristos, nașterea omului nou, bucuria îndumnezeirii prin viața sacramentală a Bisericii, importanța mărturisirii lui Hristos prin smerenie, curăție, ascultare și faptele iubirii de aproapele. Am căutat să dau predicilor un fond doctrinar țesut cu texte biblice și patristice. Ele sunt adresate deopotrivă slujitorilor sfintelor noastre Altare și credincioșilor mireni de toate vârstele și stările sociale, care caută o cale de viață și doresc să descopere mai deplin mireasma adevărilor sfinte. Îl rog pe Hristos Domnul să binecuvinteze și să lumineze pe cititorii acestui volum de predici, încât, hrăniți „cu cuvintele credinței și ale bune învățături” (I Tim. 4, 6), să viețuiască în conformitate cu Legile Evangheliei Sale.

La Sfintele Paști

8 aprilie, 2007

†Irineu POP-BISTRITĂNUL

episcop vicar

PREDICI
LA DUMINICILE PENTICOSTARULUI

PREDICĂ
LA DUMINICA SFINTELOR PAȘTI (I)
(Ioan 1, 1-17)

Hristos ne-a trecut din moarte la viață

Dreptmăritori creștini,

Iisus din Nazaretul Galileei, Care a fost disprețuit, lovit, încoronat cu spini, condamnat la moarte, răstignit, ucis și îngropat, iese astăzi victorios din mormântul Său, în strălucirea slavei Sale dumnezeiești. Hristos a înviat! Hristos e nemuritor! Hristos e Dumnezeu! Prin lumina trupului Său înviat, El răspândește în lume și în întregul univers splendoarea Tatălui și amprenta Ființei Sale divine, iar în inimile noastre, eliberate din sclavia diavolului și a păcatului, coboară pacea sfântă și puterea iubirii Sale nemuritoare.

Învierea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos este cel mai mare eveniment ce a avut loc în istoria omenirii. Ea a fost și este un fapt real, la fel cum este adevărat că El a fost un om trăitor în trup. După Înviere, Mântuitorul S-a arătat mai multor persoane, în diferite locuri: femeilor mironosițe (Lc. 24, 1-2), ucenicilor Luca și Cleopa (Lc. 24, 36-45), Apostolilor (In. 20, 24-28; 21, 1-4). Toate acestea sunt dovezi suficiente pentru a arăta că Hristos a existat în realitate și că a înviat cu adevărat.

Răspândirea creștinismului în lume, în ciuda obstacolelor care i-au stat în cale, se explică tot prin minunea Învierii Mântuitorului nostru Care, biruind moartea, a deschis calea învierii celor adormiți. Deoarece creștinismul a biruit urgia persecuțiilor, a eclipsat sistemele de gândire ale timpului și a devenit punctul de orientare în toate problemele spinoase ale vieții, este clar că Cel răstignit pe cruce și înviat a treia zi din mormânt este nu numai Om adevărat, ci și Dumnezeu adevărat, este Stăpân al vieții și al morții.

Iubiți credincioși,

Cum să nu ne bucurăm în această zi de praznic când Galileeanul Cel veșnic viu a biruit moartea, arătându-ne prin aceasta că toți vom învia, căci spune Sfântul Apostol Pavel: „Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră” (I Cor. 15, 13-14). Cu toate acestea, au fost și sunt și astăzi unii care neagă învierea morților și spun că este o invenție a Bisericii. Dacă douăzeci de profesori universitari sau douăzeci de oameni de știință mi-ar demonstra că nu există viață după moartea trupească și că totul se termină în mormânt, le-aș răspunde: „Vă apreciez mult studiile și cunoștințele pe care le aveți, vă apreciez diplomele dumneavoastră, dar în acest domeniu nu vă dau dreptate. Nu vă dau dreptate pentru că nu ați fost dincolo de mormânt ca să știți ce este acolo. Eu cunosc un specialist în taina morții, Care a fost dincolo de mormânt și Care mi-a spus că de la mormânt începe adevărata viață. El mi-a spus ce este după moarte. Eu pe Acesta Îl cred. Acesta este Iisus Hristos, Cel mort și înviat!”.

De Sfintele Paști, Faust al lui Goethe fusese gata să moară; și-a pus cupa cu otravă pe buzele sale, dar chiar atunci a auzit sunetul clopotelor de Paști. Sunetul miraculos al Învierii a ajuns la el ca un mesaj de salvare de la Mântuitorul Cel veșnic, zicându-i: „Nu trebuie să mori. Eu îți aduc Învierea Mea ca un nou dar al vieții, nu numai pe pământ, ci și pentru eternitate, în ceruri”. Hristos Cel Înviat este acum așezat în cer pe tronul Său de slavă, la dreapta Tatălui și Lui I se supun toate lucrurile. Sub așternutul picioarelor Sale vor fi umiliți și înfrânți toți dușmanii Săi. Din această zi, istoria omenească se deschide deplinei preamăriri a lui Hristos Înviat. Domnul, Care a biruit moartea, Se va întoarce la noi pe norii cerului, în strălucirea deplină a slavei Sale.

Chiar când noi vom fi disperați, bătrâni, bolnavi, chiar atunci va apare înaintea noastră și deasupra noastră Iisus Hristos cu o putere infinită, oferindu-ne valorile eternității. Și astfel, puterile Învierii ne ridică pe noi cu slavă și demnitate din distrugere, din praf și din cenușă. Chiar când știința și filozofia declară că nu mai putem face nimic și suntem gata să dispărem, chiar în acel moment Iisus Hristos ne oferă nouă Învierea Sa. Dumnezeu, Care a făcut tot universul și pe om din nimic, cu o altă putere divină prezintă

pentru noi o nouă zidire, o nouă lume, o nouă viață, „viața ce stăpânește”, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur.

Odată cu primul Paște, pentru toată omenirea apare o nouă oportunitate de a avea un Domn viu pentru veșnicie, căci de atunci Hristos acționează în lume și controlează cursul istoriei. Mântuitorul Însuși promite: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20). Prin El și cu El, biruim toate forțele întunericului, toată lucrarea diavolului, toate necazurile și durerile pe acest pământ. El este calea care nu greșește, adevărul care nu ne înșală, viața fericită de-a pururi. Marele învățat și filozof creștin, om de știință și matematician, care a fost Blaise Pascal (†1662), zicea: „Iisus Hristos este centrul universului spiritual-moral și social al omenirii. Cel ce Îl recunoaște și urmează Lui are cheia tuturor problemelor omenești. Spre El tinde tot. În afară de El nu există decât întuneric, rătăcire, ceartă, războaie, îngheț și moarte. Numai prin El se pot realiza marile idealuri, dreptatea, pacea, armonia în lume, egalitatea și înfrățirea în omenire”.

Bucuria mare pe care au simțit-o ucenicii văzându-L pe Hristos înviat, această „inimă arzând”, a cărei experiență au făcut-o pe drumul Emausului, nu avea drept cauză revelarea unor mistere ale „unei alte lumi”. Această bucurie radioasă avea drept cauză vederea Domnului, Care îi trimite să predice, să vestească, nu învierea morților și nici o doctrină a morții, ci pocăința și iertarea păcatelor, viața cea nouă, Împărăția. Ucenicii vestesc ceea ce știu, ceea ce simt, anume că în Hristos viața cea nouă a început deja, pentru că El este viața veșnică, plinătatea, învierea și bucuria lumii. De aceea, ne bucurăm la sărbătoarea Sfintelor Paști, „care au deschis nouă ușile raiului și care sfințesc pe toți credincioșii”.

Iubiții mei,

Să nu ne descurajăm din cauza triumfului trecător al răului și al păcatului, căci boldul lor a fost tocit de evenimentul petrecut în zorii acelei Duminici memorabile. Să nu ne întristeze actuala victorie a lumii în respingerea încăpățânată a lui Dumnezeu, în răzvrătirea contra Legii Sale de iubire. Să nu ne lăsăm cuprinși nici de îndoială și nici de

neîncredere, văzând Biserica atât de rănită și de lovită, înșelată și trădată. Bucuria pascală să fie mai mare decât orice motiv omenesc de teamă și de tristețe. Hristos Înviat este printre noi și marchează cu victoria Sa întâmplările lumii și ale istoriei. Hristos Înviat vrea să instaureze printre noi Împărăția Sa, pentru ca să fie slăvit de tot universul creat.

Drept aceea, să facem din acest „praznic al praznicelor” un prilej de înnoire a vieții noastre, de îndreptare și de îmbunătățire a ei, prin credință curată, prin muncă cinstită și prin fapte bune. Precum Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă, se cuvine „să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii” (Rom. 13, 12), căci Hristos ne-a chemat din întuneric la lumină, din moarte la viață și de pe pământ la cer. Fie ca Domnul Înviat să ne dăruiască har, pace și daruri binecuvântate în viața și în familia noastră. De ziua cea mare a Sfintelor Paști, haideți să-L preamărim pe Hristos Biruitorul morții și dimpreună cu cetele cerești să-I strigăm: „Vrednic ești, Doamne și Dumnezeuul nostru, să primești slava și cinstea și puterea” (Apoc. 4, 11). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA SFINTELOR PAȘTI (II)
(Ioan 1, 1-17)

Învierea Domnului – ușa spre eternitate

Dreptmăritori creștini,

Acum câteva zile, pe culmile cernite ale Golgotei, cu sufletele înfiorate de compătimire, L-am văzut pe Iisus din Nazaretul Galileei spânzurat pe lemn, cu fruntea spartă de ghimpii din cununa de spini, cu fața brăzdată de sânge, cu mâinile și picioarele fixate în piroane ascuțite și cu coasta străpunsă de sulița sutașului roman. Am fost părtași la tristețea nesfârșită cu care Iosif din Arimateea și mironosițele femei L-au pus pe Mântuitorul în groapă. Autoritățile romane au ordonat ca piatra să fie pecetluită și au pus santinele puternice ca să străjuiască mormântul.

Noaptea Sâmbetei celei mari se așternuse peste tot Ierusalimul cufundat în tăcere și în plâns, iar luna plină își purta lumina ei pe deasupra Golgotei și peste mormântul unde se afla trupul lui Hristos. Dar Duminică, pe când se crăpa de ziuă, un cutremur zguduia pământul sub picioarele străjerilor și colinele din jurul Ierusalimului au început a fremăta. Ostașii cad la pământ. Un înger în haine albe plutește deasupra grotei. Soarele dreptății, Hristos Domnul, străbate prin lespedea de piatră fără să-i atingă pecetea și iese afară.

Femeilor, care în zorii zilei de Duminică merg să ungă cu aromate trupul Mântuitorului, le iese în cale îngerul și le spune: „De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat” (Lc. 24, 5-6). Mormântul n-a putut să-L țină închis pentru totdeauna pe Acela Care este Stăpân al vieții și al morții, pe Iisus Hristos Care, coborându-Se în umanitate, a refăcut legătura ruptă prin păcatul strămoșesc și a împăcat pe om cu Dumnezeu (cf. Efes. 2, 15-16).

Iubiți credincioși,

Învierea lui Hristos înseamnă pentru noi creștinii biruința vieții asupra morții, dragostea lui Dumnezeu dusă până la infinit pentru creatura Sa dragă, pentru om. Hristos, Dumnezeu fiind, putea să evite chinurile Golgotei și umbra mormântului, dar El a vrut să aibă parte de amândouă, și de cruce și de moarte, pentru ca după trei zile lumea să vadă mormântul gol și să înțeleagă cine a fost Iisus și pentru ce a venit El în lume. El este Fiul lui Dumnezeu întrupat, din plinătatea Căruia „noi toți am luat har după har” (In. 1, 16). Prin sfântă Învierea Sa ne-a dăruit nouă „viață veșnică și mare milă”.

O, cine va fi în stare să arate vreodată întreaga însemnătate a Învierii lui Hristos pentru omenire? Totuși, așa săraci în gândire și găngavi în vorbă cum suntem, de un adevăr lămurit ne putem da seama: Învierea Celui răstignit între tâlhari și îngropat ca un muritor într-un mormânt sigilat de autorități și păzit cu strășnicie de ostași este piatra de temelie a creștinismului, cheie de destin, ușă spre eternitate. Învierea lui Hristos ne este tuturor o garanție sigură și evidentă a nemuririi noastre, căci dacă El, Dumnezeu și Om fiind, a înviat, înseamnă că și noi cu toții vom învia.

Să ne imaginăm o clipă că Domnul n-ar fi înviat. Să ne închipuim că viața Lui s-ar fi încheiat jalnic, acolo sub lespede din preajma Sionului. Ce-ar fi rămas din persoana lui Iisus în acest caz? Nimic altceva decât o amintire. Fără evenimentul Învierii, Iisus ar fi rămas doar un simplu om, cel mult un prooroc, iar învățătura Lui ar fi fost asemenea unui sistem filozofic și moral, interesant și înalt, dar omenesc, nu dumnezeiesc. Însă Hristos a înviat! Scularea Sa din morți este dovada supremă și hotărâtoare că El este „Fiul lui Dumnezeu Celui viu” (Mt. 16, 16), cum spune Sfântul Apostol Petru, este „Domnul meu și Dumnezeul meu” (In. 20, 28), după cuvintele Sfântului Apostol Toma.

Datorită Învierii, El este astăzi și va fi totdeauna puterea glorioasă ce stă de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, „întru cele cerești, mai presus decât toată Începătoria și Stăpânia și Puterea și Domnia și decât tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor” (Efes. 1, 20-21). Datorită Învierii, noi putem striga dimpreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur: „Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavolii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu

este în groapă”. Datorită Învierii există religia creștină, care s-a răspândit „până la marginile pământului” (Fapte 1, 8). Datorită Învierii s-a întemeiat Biserica, acest Trup tainic al lui Hristos, și durează până la sfârșitul veacurilor, iar „porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18).

„Înviind a treia zi – spune o rugăciune de la Liturghia Sfântului Vasile cel Mare – cale a făcut oricărui trup la învierea cea din morți”. Prin moartea trupească, așadar, noi trecem cu toții într-un imens dormitor, până ce va suna trâmbița deșteptării tuturor la învierea cea de obște, din care motiv, în Sfintele Evanghelii, Mântuitorul nostru vorbește de moartea trupească ca de un somn, prelungit desigur. „N-a murit, ci doarme”, spune despre fiica unui dregător oarecare (Mt. 9, 24), când toți cei din jur o știau moartă. Într-adevăr, moartea trupească e o adormire întru nădejdea învierii și a vieții veșnice, pentru că Hristos este „pârgă (a învierii) celor adormiți” (I Cor. 15, 20).

Acest mare adevăr al învierii noastre este redat atât de frumos tot de o rugăciune liturgică, pe care preotul o rostește în taină, imediat după Vohodul mare, când așază Cinstitele Daruri pe masa Sfântului Altar și când spune și aceste cuvinte: „Ca un purtător de viață și mai înfrumusețat decât Raiul cu adevărat și decât toată cămara împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre”. Precum un izvor cristalin izvorăște sau țâșnește dintr-o stâncă oarecare, la fel, prin trupul Său pus acolo și înviat a treia zi, mormântul Domnului a devenit, așadar, izvorul învierii noastre, izvor de lumină, speranță și mângâiere.

În Hristos Cel Înviat credinciosul creștin găsește tot ce-și dorește, găsește împlinirea celor mai nobile aspirații ale sufletului său. Ești flămând? El este „Pâinea vieții” (In. 6, 48). Ești însetat? El este „apa vie” (In. 4, 10). Ești ostenit și împovărat de greutățile vieții? El este „odihna” (cf. Mt. 11, 28). Ești învăluit de întuneric? El este „Lumina lumii” (In. 8, 12). Te temi de moarte? El este „învierea și viața” (In. 11, 25). Vrei să te desfătezi în Paradisul regăsit? El a înviat și S-a înălțat la ceruri pentru a ne găti loc și a ne oferi nouă, celor răscumpărați, cetățenie veșnică (In. 14, 2; Filip. 3, 20). Convins de acest adevăr, Sfântul român Ioan Iacob de la Iordan spune: „Îngerii și pământeni / Cântă acum același grai, / Iar Adam și cu tâlharul / Azi se veselesc în Rai. /

Nu mai este astăzi pază / În Edenul cel ceresc, / Ușa stă mereu deschisă / Pentru neamul creștinesc”.

Iubiții mei,

Iisus Hristos a învins moartea făcându-l sclavul Său pe diavolul, vechiul nostru vrăjmaș. De atunci, El, „Cel întâi născut din morți și Domn al împăraților pământului” (Apoc. 1, 6), ținându-ne de mână, ne conduce în Împărăția iubirii Sale, precum ne-a promis: „Când Mă voi înălța de pe pământ, pe toți îi voi trage la Mine” (In. 12, 32). Să nu ne descurajeze era unui nou Ghetsimani pe care o trăiește omenirea. Să nu ne întristeze puterea distrugătoare pe care o are astăzi răul în lume. Să nu ne sperie Satana, care a ajuns la apogeul domniei sale diabolice. Hristos Înviat este viu printre noi și El conduce mersul istoriei umane spre realizarea voinței Tatălui ceresc și a planului Său de salvare.

Pentru a ne împărtăși de darurile Învierii, datori suntem să ne comportăm pe acest pământ ca martori ai Învierii. Aceasta înseamnă: să-i ajutăm pe cei aflați în necazuri și nevoi, să-i cercetăm pe cei din azile și orfeline, din spitale și închisori, să-i mângâiem pe întristați, să iertăm celor ce ne-au greșit și să răspândim lumina încrederii și a păcii în beznă acestui început de mileniu. La acest slăvit Praznic, vă urez din inimă sănătate și spor în toate. Rog pe Domnul Înviat să vă binecuvinteze viața și familia, dăruindu-vă tuturor bucurie nesfârșită și mântuire veșnică. Amin.

PREDICĂ
LA IZVORUL TĂMĂDUIRII
(Ioan 2, 12-22)

Maica Domnului, Izvorul apei vieții

Dreptmăritori creștini,

Astăzi este sărbătoarea luminată numită „Izvorul Tămăduirii”. Această sărbătoare dedicată Maicii Domnului este strâns legată de sărbătoarea Învierii. Deși este o sărbătoare mică în aparență, totuși, este foarte importantă, întrucât ne arată poziția și rolul Maicii Domnului în lucrarea mântuirii. Odată cu primul Paște, Maica durerii devine Maica bucuriei sfinte, care răspândește pretutindeni sămânța vieții și a învierii.

Sărbătoarea de astăzi ne amintește de o minune săvârșită prin apa unui izvor, prin mijlocirea Maicii lui Dumnezeu. Peste acel izvor, s-a construit o biserică numită „Izvorul Tămăduirii” și multe minuni s-au săvârșit acolo spre bucuria celor bolnavi și îndurerați. Acest izvor material ne arată Izvorul cel viu al mântuirii noastre, pe Maica Domnului, la care găsește speranță, mângâiere și încurajare tot sufletul întristat și necăjit.

Iubiți credincioși,

Zadarnic au dorit dreptii Vechiului Testament să-L vadă pe Izbăvitorul Cel făgăduit, Care să zdrobească pe șarpele cel cumplit. Zadarnic a curs sângele țăpilor și vițelilor în curțile templului lui Solomon. Pământul se putea tângui pentru Dumnezeul pierdut: „L-am căutat, dar nu L-am aflat. L-am strigat, dar nu mi-a răspuns” (Cânt. 5, 6). Însă, așteptarea și nădejdea patriarhilor, dreptilor și proorocilor se împlinește, pentru că zorile mântuirii se arată prin Preacurata Fecioară Maria din Nazaretul Galileei. De aceea, o numește Biserica „lucefăr de dimineață”, căci precum lucefărul vestește apropiata

venire a soarelui, tot așa nașterea Fecioarei a vestit apropiata venire în lume a Soarelui dreptății, Hristos Domnul. La praznicul Nașterii Preacuratei, creștinii cântă așa: „Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestit la toată lumea; că din tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeuul nostru; și dezlegând blestemul, a dat binecuvântare; și stricând moartea, ne-a dăruit nouă viață veșnică”.

Maica Domnului este aceea care prin viața ei neprihănită a pregătit ospățul împăcării noastre cu Dumnezeu. Ea este Mireasa Duhului Sfânt, care L-a purtat în pânțe pe Acela Care ne-a deschis raiul, pe Hristos Care cu însuși sângele Său ne-a curățit ca să slujim Dumnezeului Celui viu (cf. Evr. 9, 12-14). Pentru că este Mama lui Iisus, a putut deveni și Mama noastră. Și precum și-a îndeplinit bine rolul de Mamă față de Fiul ei dumnezeiesc, tot așa își îndeplinește acum datoria de Mamă față de noi toți, fiii ei. Aceasta o face în Biserică, unde Maica Domnului ocupă locul central, așa cum s-a întâmplat în ziua de Rusalii, când, Duhul Sfânt pogorându-Se, ea se afla în mijlocul Apostolilor. Dacă Biserica e Trupul lui Hristos, ea e inima lui Hristos, e centrul vieții create, punctul de întâlnire a cerului cu pământul. Prezența Maicii Sfinte în Biserică ne conferă calitatea de prunci ai ei și frați ai Domnului, „că dacă Domnul nu Se rușinează să ne numească frați ai Săi, oare se va rușina Maica Domnului să ne numească fiii ei?” – întreabă Nicolae, mitropolitul Krutițelor.

Icoana Sfintei Treimi o are în față pe Fecioara Maria, care rămâne de-a pururi nedespărțită de Fiul ei, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, iar pe bolta bisericilor sunt reprezentate cele două mari scaune împărățești, al Fiului în cupola turlei, al Mariei în cupola Altarului, al *Pantocratorului* și al *Panaghiei*. Căci Fecioara Maria este steaua ce vestește Soarele dreptății – Hristos. Atâta vreme cât El păstrează trupul luat din Fecioara Maria, această Mamă a Lui participă alături de Fiul ei la suferința omenirii, ușurându-o. Spre a ne convinge de puterea formidabilă pe care o are ea în fața tronului Dumnezeirii, este suficient să-l ascultăm pe Sfântul Ioan Damaschin, care zice: „Tu, Prea Sfântă Fecioară, ești mai de preț decât întreaga creație, că doar din tine singură Creatorul a primit pârga firii noastre omenești. Trupul Său l-a făcut din trupul tău, sângele Său din

sângele tău. Dumnezeu S-a hrănit cu laptele tău, iar buzele tale au fost atinse de buzele lui Dumnezeu”.

De aceea, pe pământ pentru credincioși, Maica Domnului este „haina celor goi de îndrăzneală”, fiind însă și „podul care trece la cer pe cei de pe pământ”. Între cer și pământ, între Dumnezeu și om, Maica Domnului este „bunăvoirea lui Dumnezeu către noi cei muritori... îndrăznirea celor muritori către Dumnezeu”. Iar sus la tronul slavei dumnezeiești, aceeași Maică Sfântă este „îmblânzirea Judecătorului Celui drept, iertarea multor greșiti și adevărata picătură care risipește mânia lui Dumnezeu” față de cei păcătoși. În ziua Judecății, Maica Domnului va sta în genunchi înaintea Fiului ei și va zice: „Doamne, Dumnezeule și Fiul meu, acest suflet necăjit, chiar de a greșit, dar pururea a cerut să mă rog Ție; deci iartă-l și fă cu el milă!”. Dreptul Judecător o va asculta pentru că „mult poate rugăciunea Maicii spre îmblânzirea Stăpânului”.

Părinții Sinodului ecumenic din Efes (431) ne-au învățat să ne adresăm Preacuratei astfel: „Preasfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoșii!”. Încă din primele veacuri, Maica Domnului se bucură de o cinstire deosebită în lumea creștină, care o socotește cea dintâi rugătoare și mijlocitoare înaintea Preasfintei Treimi. Pictorii se inspiră din cea mai ideală frumusețe pentru ca s-o zugrăvească și îngenunchează când îi pictează fața. Poeții îi dedică cele mai adânci și mai sublime versuri. Oratorii și scriitorii bisericești, precum și Sfinții Părinți, în scrierile și cuvântările lor, se întrec spre a-i împleti cele mai frumoase cununi de laudă. Națiunile, țările, orașele, cetele călugărești, familiile creștine, credincioșii o aleg ocrotitoare a lor pe aceea care este „plină de har” și „binecuvântată între femei”. Se cuvine să o iubim pe Maica Sfântă, conștienți că, în taina plină de bucurie a maternității sale, noi, fiii ei, aflăm izvorul încrederii și al speranței noastre.

Poporul român, care s-a născut creștin, aduce la picioarele Maicii Domnului cele mai sfinte sentimente de recunoștință pentru felul în care a lucrat ea în mijlocul acestui neam. Românii adevărați simt în Preacurata Fecioară o adevărată Maică, la care pot să-și plângă durerea și să-și spună toată nevoia și necazul. În această privință, părintele Gala Galaction grăiește astfel: „Aceasta este mana duhovnicească cu care s-a hrănit neamul

nostru, în veacurile zbuciumatei sale epopei. Pe Născătoarea de Dumnezeu cu dumnezeiescul Prunc la sân au zugrăvit-o de-a pururi iconarii noștri, au învăluit-o în nouri de tămâie și de rugăciune preoții noștri, au privit-o în catapeteasmă părinții noștri, au ținut-o sub căpătâi mamele noastre, au iubit-o și au sărutat-o copiii noștri, au implorat-o și au preacinstit-o neam de neamul nostru. Așa ne-au dat-o apostolii străvechi, care ne-au venit de peste Dunăre și din Bizanț. Așa ne-a învățat Biserica dreptmăritoare a Răsăritului. Așa s-a încheiat psihologia noastră și evlavia noastră”.

În aceste vremuri tulburi, Preasfânta Fecioară este pentru noi creștinii Maica iubirii, iertării și milei. Dacă omenirea este incapabilă să-și găsească drumul de întoarcere la Dumnezeu, dacă în lume se acumulează forțele distrugătoare ale răului și ale morții, dacă nesiguranța și frica marchează scurgerea zilelor noastre, să privim încrezători la Maica noastră din ceruri. Ea se apleacă astăzi asupra acestei generații bolnave, cu iubirea pe care o mamă o are față de fiii cei mai neajutorați și expuși pericolelor. Ea privește astăzi cu durere la mulțimea nesfârșită a celor păcătoși, la tinerii amăgiți și trădați de societatea actuală, la adulții deveniți sclavi ai egoismului și ai urii, la fiii Bisericii deveniți căldicei din cauza indiferenței și a necredinței, și tuturor le spune: „Eu sunt Mama speranței voastre!”. Cu mâinile sale neprihănite adună toate suferințele și imensa mizerie a omenirii și le prezintă la Fiul ei dulce, ca Acesta să coboare asupra lumii fluviul iubirii Sale îndurătoare.

Binecuvântată să fie Preasfânta Fecioară, care ni l-a adus pe Domnul în lume, al cărei pântec curat s-a făcut vas al infinității dumnezeiești. Slăvit să fie Fiul ei biruitor, Care a rânduit-o pe Născătoarea de Dumnezeu ca Mamă bună și iubitoare a tuturor creștinilor. Să ne bucurăm că Domnul Înviat a luat-o lângă Sine pe Maica Sa, care este o adevărată Apărătoare în nevoi și un adevărat Izvor de binefaceri. De aceea, Biserica îi cântă: „Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri aducem noi robii tăi. Ca una ce ai stăpânire nebiruită, slobozește-ne din toate nevoile, ca să-ți cântăm ție: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!”. Iar în această zi de sărbătoare, Biserica îi cântă: „Cu adevărat tu ești izvor de apă vie, Stăpână! Că bolile cele cumplite ale sufletelor și ale trupurilor le speli numai cu atingerea ta, ceea ce ai izvorât pe Hristos, apa de mântuire”.

Iubiții mei,

Să nu ne descurajeze uscăciunea care cuprinde astăzi lumea păcătoasă, că Maica Domnului răspândește pretutindeni roua iubirii sale materne. Dacă ura însângerează străzile noastre, dacă păcatul îngheață inimile multora, iar lumea se răzvrătește împotriva lui Dumnezeu, să privim spre Domnul Înviat și spre Maica Învierii. Poetul Ioan Alexandru spune: „Maica și Pruncul sunt de ajuns / Acest pământ în veci să fie uns”.

Această ungere cerească am primit-o toți care ne-am adunat astăzi în acest locaș de închinare, luând parte la sărbătoarea Izvorului Tămăduirii. Am adus la picioarele Preacuratei toate nevoile, durerile și lacrimile noastre. Maica Domnului, care este bucuria celor necăjiți, cu siguranță ne-a auzit și va mijloci pentru noi înaintea Altarului ceresc. De aceea, îi mulțumim pentru ocrotirea ei și-i zicem: „Bucură-te, Stăpână, ceea ce ești Izvorul apei vieții cel nesecat!”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 2-A DUPĂ PAȘTI
(A Sfântului Apostol Toma – Ioan 20, 19-31)

Puterea biruitoare a credinței în Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

Astăzi este Duminica Tomii, a 8-a zi după Sfânta Înviere, când Domnul Se arată Apostolului Toma. Acesta n-a putut să accepte cu ușurință adevărul Învierii mărturisit de ceilalți ucenici care, în ziua de Paști, Îl văzuseră pe Domnul Înviat. Când Iisus apare din nou în „foișorul de sus” de pe Sion la toți Apostolii Săi, atunci îi îngăduie lui Toma să-I pipăie rănila spre a se convinge. Acum, îndoiala lui dispare și își mărturisește credința, strigând: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” (In. 20, 28).

Sfântul Toma a făcut proba palpabilă a Învierii, în locul nostru, încât nu ne rămâne decât să credem în dumnezeirea lui Iisus dimpreună cu acest Apostol, fără să mai pretindem a-L vedea sau pipăi. Printr-o astfel de credință, putem fi fericiți și împliniți, aici pe pământ și în veacul viitor, căci „credința este încredințarea (n.n. ființarea) celor nădăjduite, dovedirea (n.n. dovada) lucrurilor celor nevăzute” (Evr. 11, 1).

Iubiți credincioși,

Credința ne ajută să aflăm și scopul vieții pământești. Noi, oamenii, suntem înzestrați cu rațiune. Noi nu putem pași între leagăn și mormânt ca niște condamnați la moarte, precum se duc vitele către abator. Ci, îndată ce am trecut de vârsta copilăriei, dorim să cunoaștem cine a creat lumea, cine ocârmuiește universul acesta minunat, cu ordine și frumusețe negrăită. Vrem să știm cine suntem, de unde venim și încotro ne ducem; ce rost au toate strădaniile noastre în scurtul interval de timp ce ne este sortit să-l

trăim?! Sunt întrebări arzătoare de care nu poate scăpa nici o ființă care judecă puțin. Oare, cine ni le poate dezlega? Filozofia, știința, arta, literatura? Nicidecum! Acestea stau neputincioase în fața întrebărilor fundamentale ale vieții, precum stă sfinxul în fața piramidelor Egiptului. Întrucât Creatorul ne-a alcătuit pentru Sine, noi nu găsim satisfacție și nu putem fi oameni adevărați și compleți fără a ne uni cu El, fără a sta într-o legătură strânsă cu El. Domnul Iisus ne-a spus: „Nu numai cu pâine va trăi omul” (Lc. 4, 4), dar oamenii nu I-au dat importanță. Am trăit, hrănindu-ne cu tot felul de pâini. Și așa, îndopându-ne cu toate, ne-am îmbolnăvit.

Mântuitorul nostru ne asigură că „toate sunt cu puțință celui ce crede” (Mc. 9, 23). O locomotivă are o putere formidabilă. Este capabilă să tragă un șir lung de vagoane la destinația lor. Dar trenul de vagoane nu se va mișca, atâta timp cât aparatul de cuplare care leagă vagoanele de locomotivă este decuplat. Fără acea cuplare sau legătură, șirul de vagoane ar sta și ar rugini pe acele șine. Așa este și cu credința în Hristos; ea este cuplarea care ne leagă pe noi de puterea Sa. Când Iisus l-a provocat pe tatăl demonizatului spunându-i: „De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede” (Mc. 9, 23), în acel moment, credința s-a născut în tatăl. Cu lacrimi ce-i curgeau pe obraji, el a strigat: „Cred, Doamne!, ajută necredinței mele!” (Mc 9, 24). Credința a devenit aparatul de cuplare care lega pe tatăl de puterea infinită a lui Dumnezeu. Copilul său s-a vindecat. Unde îndoiala spune: „Nu se poate înfăptui”, credința spune: „Celui ce crede toate-i sunt cu puțință”.

Se zice că, odată, s-a dus cineva în pustie, la Sfântul Serapion, să-l întrebe ceva despre credință și Sfântul i-a zis: „Credința e așa cum spune la Evanghelie, să fie măcar cât un grăunte de muștar și atunci zicând muntelui acestuia: Mută-te...”. Voind el să continue, s-a oprit, pentru că, la auzul cuvintelor „Mută-te”, s-a produs o tulburare și un zgomot și muntele din fața lor a început să se mute. Atâta credință avea acest Serapion, încât numai auzindu-i cuvântul, muntele l-a și ascultat! „Stai pe loc, – i-a zis el muntelui – nu vorbeam cu tine, ci cu fratele!”. Acesta e un exemplu din tradiția noastră monahală, care arată cum trebuie să fie o credință neîndoielnică, a cărei putere ajută și înobilează. În prima sa epistolă, Sfântul Apostol Ioan ne învață un adevăr mare, de netăgăduit,

anume că în viața omenească există o forță care, atunci când este pusă în lucrare, biruiește totdeauna și peste tot. Ucenicul iubit al Domnului s-a referit la credință și a scris: „Aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră” (I In. 5, 4). Este foarte necesar ca acest adevăr să fie verificat și dovedit în vremea noastră, deoarece oamenii de astăzi își pun nădejdea în altfel de forțe: a armelor, a electricității, a atomilor, în realizările tehnice.

Trăim în era descoperirilor. Am ajuns în posesia mijloacelor de distrugere a întregii omeniri. Nu mai avem nevoie de noi drumuri în această direcție, nu ne mai putem permite să pătrundem pe cărări fără ieșire. Am descoperit toate formele de distrugere. Suntem martorii apogeului ei, născocit de om: dezagregarea atomică. Ce trebuie să se mai distreze pe seama noastră demonii întunericului! Ce e drept, acestea sunt elemente și factori de progres. Dar adevăratul progres nu trebuie confundat cu realizările materiale sau cu mașinismul. Mersul înainte al omenirii trebuie socotit cu stărpirea răului din suflete, cu împodobirea inimilor prin virtuți, ca mila, bunătatea și iubirea de oameni, cu formarea caracterelor morale. Or, în această privință, credința în Dumnezeu este singura putere biruitoare, față de care toate celelalte se vădesc slabe, neputincioase. Credința stăruitoare îți aduce sporite energii duhovnicești, credința te ajută ca, dincolo de norii apăsători și întunecați, care îți tulbură de multe ori viața, să vezi raza luminoasă a soarelui, care strălucește cu putere și căldură, deschizându-ți perspectiva unui cer senin.

A crede cu adevărat înseamnă a-L avea pe Domnul în viața ta, a vorbi cu El în rugăciune, în fiecare zi, a te sfătui cu El, a pune voia și înțelepciunea Sa dumnezeiască mai presus de voia ta, a căuta mereu să nu faci nimic din ceea ce este potrivnic învățăturii Sale. Omul credincios se străduiește neconștient să se înnoiască sufletește, o dată cu vârsta, spre a fi tot mai bun, mai drept, mai cinstit, mai iubitor, primindu-L cu adevărat pe Hristos în sălașul inimii sale. În acest fel, credința este pentru viața noastră sufletească ceea ce este rădăcina pentru pom. Prin rădăcinile credinței își soarbe pomul ființei noastre hrana spirituală, pentru a da rodul cel bogat de bună și creștinească viețuire.

Prin credință, „ne apropiem în modul cel mai desăvârșit de Hristos..., ea este calea cea bună spre mântuire” – arată părintele Nicolae Steinhardt. Dar „credința, dacă nu are

fapte, este moartă” (Ic. 2, 17), deoarece „cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturisește spre mântuire” (Rom. 10. 10). Așa a făcut Sfântul Apostol Toma. Recunoașterea Învierii și a dumnezeirii lui Hristos nu o face numai prin cuvânt, ci și prin faptă. După ce rostește „Domnul meu și Dumnezeuul meu!”, merge să propovăduiască pe Domnul Înviat la parți, mezi, perși, și ajunge în India. Pretutindeni răsturna idolii acelor popoare și convertea la picioarele Crucii milioane de păgâni. Până la urmă, și-a pecetluit credința și slujirea cu martiriu, că, fiind străpuns cu sulița, și-a predat sufletul său credincios în mâinile Dumnezeului Celui viu. Cu aceeași tărie trebuie să credem și noi în Învieră și în divinitatea Mântuitorului nostru. Adevărată credință are acela care este gata să piardă toate cele pământești și chiar să moară, din iubire pentru Hristos, Biruitorul morții.

Iubiții mei,

Se întâmplă, însă, ca mulți dintre noi să trecem adesea și prin ceea ce Sfinții Părinți numesc „secetă duhovnicească”, când duhul ți se pare stins și fără putere, când ispitele și necazurile te copleșesc, încât parcă nu le mai poți face față. Și tocmai atunci trebuie să lupți mai mult cu tine însuși; nu trebuie să te lași, nici să te descurajezi, ci mai mult să stăruie în credință. „E uneori grea calea, / Sunt uneori vrăjmași? / Credința-nvinge totul, / Nicicând să nu te lași”.

Credința este asemenea busolei, care ne conduce pe marea vieții pământești și trecătoare. Cine este întărit cu „pavăza credinței” (Efes. 6, 16) nu se teme de valurile acestei mări, de multe ori furioase și înspumate și, poate, prea puțin liniștite și înSORITE. Credința ne arată totdeauna Steaua polară, care este Hristos Domnul, și nu ne lasă să ne rătăcim în drumul nostru spre limanul neînviforat al Împărăției veșnice.

Când prin credință suntem legați intim de Dulcele Iisus, atunci nu ducem lipsă de nimeni și de nimic. În atingere de Hristos, simțim că „Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă” (Ps. 117, 27). În comuniune iubitoare cu Domnul Înviat, ne umplem de savoarea cerului și înțelegem deplin cuvintele: „Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!” (In. 20, 29). Acum, să-L rugăm pe Biruitorul morții, zicând: Doamne, Iisuse Hristoase,

pentru rugăciunile Sfântului Apostol Toma, dă-ne mai multă credință și ne mântuiește pe noi! Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 3-A DUPĂ PAȘTI
(A Mironosițelor – Marcu 15, 43-47 și 16, 1-8)

Să ducem mărturia noastră în lume

Dreptmăritori creștini,

Duminica de astăzi se numește a Mironosițelor, fiind închinată acelor femei binecredincioase, care L-au urmat cu statornicie pe Iisus și nu s-au despărțit de El în vremea mântuitoarelor Patimi. Iată numele lor: Maria Magdalena, Ioana, femeia lui Huza, Suzana, Maria, mama lui Iacob cel mic, Salomeea, mama fiilor lui Zevedeu.

Venind să ungă trupul lui Iisus cu aromate, ele au înfruntat întunericul nopții, teama privind răsturnarea pietrei de pe mormânt și ura iudeilor. Devotamentul, iubirea și jertfa acestora au fost răsplătite prin aceea că Domnul Cel Înviat li S-a arătat mai întâi lor. Pline de bucurie, s-au dus să vestească, la început prin cuvânt, apoi prin faptă, adevărul izbăvitor al Învierii.

Iubiți credincioși,

Învățătura esențială care se desprinde din comportarea mironosițelor este să avem convingerea că Acela Care a înviat a treia zi din groapă ne trimite prin glasul îngerului, întocmai ca pe mironosițe: „Mergeți și spuneți lumii că am înviat. După ce ați gustat bucuria bucuriilor și ați văzut că bun este Domnul și ce reazem aveți în lupta vieții prin Biruitorul morții, mergeți și spuneți altora mesajul Mormântului gol, vestea eliberării, vindecării, mângâierii și îndeplinirii oricărei dorințe și năzuințe nobile pe arena istoriei. Nu păstrați misterul bucuriei numai pentru voi!”. Nu există ceva mai dureros pentru un creștin decât să aibă o viață care nu se potrivește deloc cu credința sa, ori cu ceea ce face

duminica la biserică. Aceștia sunt creștinii nominali care, o dată pe săptămână Îl adoră pe Dumnezeu, în rest trăiesc mai prejos decât păgânii. Printr-o astfel de comportare, Îl îngrădim pe Hristos în biserică zicându-i: „Stai aici, fiindcă aici Ți este locul. Stai aici și în duminicile viitoare Te vom adora iarăși”.

Religia creștină nu este o afacere individuală, ci o preocupare împărtășită. În mijlocul lumii noastre, rănită de păcat și zdrobită de suferință, se cade a fi mesagerii Învierii și ai speranței, prin cuvânt și faptă. Marele apologet Tertulian (†220) când voia să-i convingă pe păgânii din vremea sa să vină la credință, pe lângă alte dovezi, le arăta Evanghelia vie, adică viața curată și sfântă a ucenicilor lui Hristos. Iar păgânii, văzând pilde atât de frumoase, se lepădau de închinarea la idoli și treceau sub steagul Crucii. Din *Viețile Sfinților* aflăm că mulți păgâni și demnitari împărătești s-au convertit la creștinism văzând purtarea exemplară, spiritul de jertfă și răbdarea în chinuri a primilor creștini. Să ne amintim, de pildă, de Sfântul Haralambie (†202), episcop de Magnezia (în Asia), care a suferit chinuri grele în timpul împăratului Sever. Văzând răbdarea sa, mulți s-au lepădat de idoli și au crezut în Hristos. Însăși Galina, fiica împăratului, auzind de vitejia sfântă a acestuia, a crezut în Hristos și s-a botezat. Să ne amintim și de Sfântul Calistrat (†304), ostaș la Roma, în timpul împăratului Dioclețian. După grele schingiuri, a fost dus la judecată și, trecând pe lângă un templu păgânesc, s-a rugat și toți idolii au căzut la pământ, sfărâmându-se. Văzând această minune, 184 de slujitori idolești au crezut în Evanghelie și L-au mărturisit și ei pe Hristos Domnul.

Într-o civilizație întemeiată tot mai mult pe producție și consumarea bunurilor materiale, sfâșiată de violență și tensiuni între generații și partide, purtată aiurea de posibilitățile oferite de tehnologie, de secularizare, de ruperea structurilor familiale, de chestionarea valorilor tradiționale, într-o lume de criză este nevoie de râvna femeilor mironosițe și a primilor creștini. Aceasta înseamnă a lăsa Mormântul și a alerga pretutindeni, spunând și dovedind concret că Crucificatul Înviat din Nazaretul Galileei este Domnul istoriei și Eliberatorul celor osteniți și împovărați, al celor ce suspină și suferă. Așa vom răspândi lumină și voie bună în întunericul stricăciunii și tristeții morții ce bântuie pământul.

Sfântul Apostol Pavel a fost ales ca să-L vadă pe Domnul pe drumul Damascului și să-L audă vorbindu-i din cer. El a avut, astfel, o alegere de neasemănat. Dar binecuvântarea ce venea din această chemare, nu era numai pentru el, ci ea trebuia să se răsfrângă și asupra altora, chiar asupra tuturor oamenilor prin mărturisirea sa (cf. Fapte 22, 14-15). El își va consacra întreaga viață în slujba vestirii adevărului dumnezeiesc pretutindeni, cu cuvântul și cu fapta. Europa îi datorează lui faptul de a cunoaște azi Evanghelia. Sfântul Apostol Petru, propovăduind pe Domnul, spunea: „Dumnezeu L-a înviat pe Acest Iisus, Căruia noi toți Îi suntem martori” (Fapte 2, 32). Toți Apostolii au pătit și au murit pentru Hristos, dovedindu-se adevărați împlinitori ai cuvântului dumnezeiesc și martori ai Învierii.

Noi suntem, la fel, datori să fim martori a ceea ce a făcut Domnul pentru noi. Dacă ascundem această prețioasă descoperire, este spre răul nostru. Dar, mai întâi, trebuie să auzim noi înșine această veste bună, altfel nu am avea ce mărturisi; apoi, să fim plini de râvnă ca să ducem mărturia noastră. Aceasta trebuie să fie personală: „Voi sunteți martori” (cf. Lc. 24, 48). Ea trebuie să fie pentru Domnul Hristos: „Voi veți fi Mie martori” (cf. Fapte 1, 8). Mărturisirea pentru El trebuie să fie înaintea altor treburi; ea nu trebuie să se adreseze numai la câțiva aleși, care ne primesc cu bunăvoință, ci „în fața tuturor oamenilor” (Fapte 22, 15): bogați și săraci, tineri și bătrâni, buni și răi. Mărturia nu constă numai în a-L adora pe Domnul în fața Sfântului Altar, ci și în a-L sluji și în afara bisericii, prin ceea ce facem la locul de muncă, în familie, în școală și pretutindeni în societate. Pe Hristos Îl mărturisim slujind pe frații noștri mai mici: bolnavi, înțemnițați, goi, flămânzi, părăsiți, singuri și marginalizați. Față de toți aceștia, cu care Hristos Se identifică, trebuie să săvârșim fapte bune, care, în mod sigur, vor avea ecou în veșnicie.

Marea ispită pentru mulți creștini, și în special pentru ortodocși, este să considere că mărturia lor se oprește la ușile bisericii, ori se întinde doar până la cei intimi lor. Dar este ceva mai mult. Toată teologia, toată credința creștină, dacă e cu adevărat o viziune a lui Dumnezeu, o comuniune iubitoare cu Dumnezeu, este izvor de acțiune, de faptă eliberatoare. Dacă prin Botez am devenit mădulare ale Bisericii, avem datoria sfântă să fim paznicii celor ce încalcă rânduiala morală a comunității noastre creștine. Fericitul

Augustin scrie undeva că întoarcerea unui rătăcit și izbăvirea din greșeală a unui păcătos este un lucru mai mareț decât crearea cerului și a pământului. După ce în Sfânta Liturghie, lângă Altar, ca lângă Sfântul Mormânt, ne-am înnoit ființa, trebuie „cu pace să ieșim” pe cărările lumii acesteia, în case, în birouri, în consiliile oamenilor de stat, în toate sectoarele societății noastre și să le transfigurăm cu harul și cu iubirea lui Hristos. Dacă venim la biserică și Îl primim pe Domnul în Sfânta Euharistie, trebuie să-L luăm din biserică în lume, ca să o modelăm după principiile lui Hristos.

Iubiții mei,

Citeam undeva că odată o biserică a ars până la pământ. Numai o icoană a Mântuitorului Hristos a fost salvată. Ea a fost așezată de un pompier pe trotuarul din fața bisericii. Un vecin nebisericos a observat icoana și a zis: „Acum este prima oară când acești oameni L-au luat pe Iisus afară din biserică, pentru ca să-L vadă și alții”. Noi să nu ne asemănăm cu acei creștini lipsiți de râvnă, pentru că cine nu exprimă credința în afara bisericii este un necredincios. Un cult care nu se manifestă în acte de iubire și mărturisire este o minciună, o deghizare. A crede în Hristos înseamnă a-L lua din biserică în relațiile de fiecare zi dintre oameni. A crede în Hristos înseamnă a face cunoscută prezența Lui pe pământ, săvârșind „liturghia după Liturghie”.

Noi putem urma pe femeile mironosițe și „rânduiala de mironosiță”, dacă permanentizăm lumina și duhul Sfintelor Paști în viața noastră, în casa noastră, în societatea noastră. Aceasta este, de fapt, adevărata cucernicie sau evlavie, care, după Sfântul Apostol Iacob, înseamnă a fi solidar cu cei aflați în necazuri și a te păstra curat în mijlocul acestei lumi (cf. Ic. 1, 27). Așa făcând, merităm numele de fii ai Învierii și suntem, într-adevăr, martori ai Domnului Înviat în lumea cea răscumpărată. O astfel de mărturisire nu va fi lipsită de răsplată cerească, fiindcă Mântuitorul nostru ne promite: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri” (Mt. 10, 32). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 4-A DUPĂ PAȘTI
(A Slăbănogului de la Vitezda – Ioan 5, 1-15)

Locașul bisericesc, casă a lui Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

Duminica de astăzi se numește Duminica Slăbănogului. Sfânta Evanghelie ne vorbește despre Scăldătoarea Oilor numită Vitezda, a cărei apă vindeca pe bolnavul care intra în ea, îndată după ce un înger al Domnului se pogora și o tulbura. Aici stătea un paralytic care, de 38 de ani, aștepta să fie ajutat să intre în apa vindecătoare.

Iisus Hristos apare și-i redă sănătatea întreagă, poruncindu-i să-și ridice patul suferințelor îndelungate și să se întoarcă la casa sa. Domnul ne caută și pe noi și ne găsește într-o altă VITEZDĂ, în sfânta biserică, în locașul de închinare, unde El Însuși ne atinge cu iubirea Sa, ne dă apa tămăduitoare a cuvântului Evangheliei, a harului Sfintelor Taine.

Iubiți credincioși,

În Sfânta Scriptură, Biserica este numită „casa lui Dumnezeu” (I Pt. 4, 17) sau „biserica lui Dumnezeu” (I Cor. 1, 2) în înțelesul de locaș sfințit, destinat special pentru oficierea cultului divin public. Foișorul de sus de pe Sion, în care Hristos Și-a oferit Trupul și Sângele Său spre mâncare și băutură și în care s-au deschis porțile Bisericii pentru omenirea toată, îl avem și noi astăzi, în mijlocul nostru, cu pogorări ale Sfântului Duh, cu tot felul de daruri divine. Orice spațiu liturgic, sfințit de arhiereu, este un nou Sion, un nou „foișor de sus”, unde Dumnezeu Se coboară la noi.

După Învierea Sa din morți, Mântuitorul Hristos S-a arătat, în repetate rânduri, Sfinților Apostoli în Ierusalim, pe când aceștia se aflau adunați – în stare de rugăciune – cu ușile casei încuiate, de frica iudeilor (In. 20, 19; Lc. 24, 33-36). Și după ce călătorește, fără să fie cunoscut, cu Luca și Cleopa pe drumul spre Emaus, Domnul rămâne cu cei doi ucenici într-o casă, pentru a li se descoperi la frângerea pâinii (Lc. 24, 28-31). Desigur că toate aceste case-locașuri au fost sfințite de plenitudinea prezenței Mântuitorului în mijlocul ucenicilor Săi și prin săvârșirea Euharistiei. Tot într-un locaș de rugăciune, Sfinții Apostoli, împreună cu Maica Domnului și femeile mironosițe, au ales prin tragere la sorți pe Matia ca să ia locul lui Iuda cel căzut din apostolat. În același locaș, numit „încăperea de sus, unde se adunau de obicei” Apostolii cu Maica Domnului și femeile mironosițe (Fapte 1, 13-14), în ziua Cincizecimii, S-a pogorât Sfântul Duh asupra Apostolilor (Fapte 2, 1-4).

Așa cum cunoaștem din cartea *Faptelor Apostolilor* și din cuvintele Sfântului Apostol Pavel cuprinse în epistolele sale, cei dintâi creștini, în timpul propovăduirii apostolice, se adunau în case anume alese, în prima zi a săptămânii (*Dies Dominica*), pentru a se ruga și pentru a se împărtăși din frângerea pâinii – Sfânta Euharistie (Fapte 20, 7-8). Tot în *Faptele Apostolilor* se amintește de „biserica” din Ierusalim, care făcea rugăciuni stăruitoare, în formă de ectenii, pentru Sfântul Apostol Petru ce se afla în închisoare (Fapte 12, 5). Aici cuvântul de „biserică” este iarăși folosit atât pentru adunarea sau comunitatea credincioșilor cât și pentru locașul în care avea loc adunarea.

De asemenea, Sfântul Apostol Pavel amintește de „biserica din casa lui Acvila și Priscila” (Rom. 16, 3-5; I Cor. 16, 19) precum și de „biserica din casa lui Nimfas” (Col. 4, 15). Înțelesuri de locașuri îl pot avea și „bisericele Asiei” (I Cor. 16, 19) și „toate bisericile lui Hristos” (Rom. 16, 16). După cum vedem, încă din vremea Sfinților Apostoli s-au destinat anume încăperi pentru adunarea credincioșilor, pentru rugăciune, pentru săvârșirea Tainelor și pentru ascultarea cuvântului lui Dumnezeu. Astfel, Apostolul neamurilor îl învață pe Timotei să știe cum trebuie să petreacă „în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului Celui viu, stâlp și temelie a adevărului” (I Tim. 3, 15).

Prin urmare, locașurile creștine de cult nu s-au arătat ca niște locașuri publice în primele timpuri ale creștinismului. Ele trebuiau să fie casele unor familii creștine și au căpătat acel caracter public când numărul creștinilor a crescut, iar persecuțiile s-au mai domolit. Adunându-se în aceste locașuri de cult, în care se întâlneau în credință prin „rugăciune și cântări duhovnicești” (Efes. 5, 9), creștinii au încredințarea în prezența și lucrarea lui Dumnezeu, culminând în prezența lui Hristos pe Altar, sub chipul pâinii și al vinului, după „frângerea pâinii” și „binecuvântarea paharului” (Fapte 2, 42; *Didahia – Învățătură a celor 12 Apostoli*). Bisericele creștine primare au slujit unuia și aceluiași scop, anume de a fi locul de întâlnire al credincioșilor pentru sfintele slujbe, pentru Sfintele Taine, în special pentru Botez și Euharistie, pentru Hirotonie și celelalte.

Când persecuțiile asupra creștinilor s-au mai liniștit, încă din primele secole creștine, au apărut și locașurile de cult publice. Astfel, în secolul al II-lea apar acele săli publice de cult numite *basilici*. Pe la anul 150, episcopul din Smirna era în măsură să predea învățăturile creștine în clădiri, ce se numeau *basilike aule*. La început, acestea erau săli publice și, foarte curând, creștinii au dat și ei numele acestor săli în care aveau loc adunările creștine. În secolul al II-lea, existau două asemenea basilici creștine în Smirna. Exista, de asemenea, o biserică în Siria la Chaqqua, ce pare că ființa pe la sfârșitul secolului al II-lea, iar Epifanie al Ciprului spune că un adept al lui Origen, la începutul secolului al III-lea preda învățătură creștină în astfel de basilici (*basilike aule*).

Cu acest nume, locașuri creștine de cult s-au ridicat, desigur, și la traco și daco-romanii creștini din Peninsula Balcanică și din nordul Dunării de Jos, aflați sub stăpânire romană. Acest nume se păstrează și astăzi, deoarece numele de „biserică” vine de la *basilica* și atestă astfel vechimea creștinismului la români. La daco-romani, înțelesul de săli publice al acestor locașuri s-a modificat în înțelesul de case ale Împăratului Dumnezeu. Prin aceasta, spune părintele Dumitru Stăniloae, se subliniază adevărul că locașul unei biserici Îl are prezent și locuitor în el pe Dumnezeu Cel în Treime închinat și slăvit. Și aceasta a dus la sentimentul de sfințenie a locașului bisericesc ce s-a păstrat până astăzi în Ortodoxie. Cu timpul, s-au înălțat edificii creștine pe mormintele

martirilor, în locurile unde au viețuit Sfinții și „acolo unde Duhul lui Dumnezeu a arătat că este potrivit să se zidească locașuri de cult”.

„În Sfânta Biserică – cum zice mitropolitul Nicolae al Krutițelor – este locul nașterii noastre duhovnicești prin Taina Botezului, al luminării și al pregătirii noastre pentru viața veșnică. Aici este locul de odihnă pentru noi toți, din ziua tinereții până la cea din urmă suflare omenească”. Sfântul Gherman, patriarhul Constantinopolului o numește „cerul pe pământ, unde locuiește și Se preumblă Dumnezeu”. Biserica a fost închipuită de patriarhi, prezisă de prooroci, întemeiată de Mântuitorul, zidită de Apostoli, împodobită prin episcopi și desăvârșită prin martiri. În ea se săvârșește neconținut Sfânta Jertfă, se propovăduiește Evanghelia și lucrează Duhul Sfânt la sfințirea noastră. În ea stau împreună și aduc laudă lui Dumnezeu credincioșii și Îngerii, precum cântăm la Sfânta Liturghie: „Noi, care pe Heruvimi cu taină închipuim” sau „Acum Puterile cerești împreună cu noi nevăzut slujesc”.

Iubiții mei,

În calitate de creștini, avem datoria să cercetăm biserica spre a ne închina lui Dumnezeu și a primi binecuvântările Sale: milă, iertare de păcate, ajutor în necazuri și nevoi, pace și bucurie. Mântuitorul nostru ne promite: „Dacă doi dintre voi se vor învoi în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în ceruri” (Mt. 18, 19). Venind în casa lui Dumnezeu, ne simțim ca pe Muntele Fericirilor, pe care stând, Hristos ni Se adresează nouă prin urmașii Apostolilor, episcopi și preoți, atunci când aceștia propovăduiesc Evanghelia. Dacă urmăm povețele lor, Îl ascultăm chiar pe Iisus Care spune: „Cine vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă” (Lc. 10, 16).

În locașul bisericesc, devenim copii ai Aceluiași Părinte ceresc, rugându-ne împreună, cântând împreună laude sfinte, împărtășindu-ne din același potir, fiind într-adevăr „o inimă și un suflet” (cf. Fapte 4, 32), ca primii creștini din Ierusalim. Aici ne simțim mlădițe ale aceluiași Trup duhovnicesc, ale lui Hristos, „Vița” cea adevărată (cf. In. 15, 1-5). Să mulțumim Domnului că avem acest locaș de închinare, Viteza binecuvântată, unde ne tămăduim de toate neputințele sufletești și trupești, și gustăm „apa

cea vie”. Recunoscători pentru toate câte le primim aici, să zicem cu psalmistul: „Cât de iubite sunt locașurile Tale, Doamne al puterilor! Dorește și se sfârșește sufletul meu după curțile Domnului... Fericiți sunt cei ce locuiesc în casa Ta; în vecii vecilor Te vor lăuda” (Ps. 83, 1-5). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 5-A DUPĂ PAȘTI
(A Samarinencei – Ioan 4, 5-42)

În comuniune intimă cu Hristos, avem „apa vieții”

Dreptmăritori creștini,

Duminica de astăzi face pomenirea femeii samarinence. Venind să scoată apă la fântâna lui Iacob din orașelul Sihar, aceasta L-a întâlnit acolo pe Iisus, Care a intrat în discuție cu ea. Domnul i-a cerut femeii apă de băut și, fiindcă ea L-a refuzat la început, El i-a zis: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel Ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie” (In. 4, 10).

Apa de care vorbește Mântuitorul nu-i băutura aceasta naturală, care se află în izvoare, râuri și fântâni, ci harul dumnezeiesc, a cărui putere transfigurează minunat sufletul omenesc și întreține viața noastră, dându-i plinătatea sensului adevărat. Cine primește această „apă vie”, Îl posedă pe Hristos Însuși, singurul Care poate potoli setea noastră după fericire, dorul nostru după cer.

Iubiți credincioși,

Numai Hristos, Adevărul personal, ne oferă adevărata libertate, așa cum afirmă David Strauss: „Omenirea, în desăvârșirea vieții sale interne, este legată de Iisus Hristos mai mult decât de oricine altul”. Purtând jugul lui Hristos, te simți legat de El, pentru că-I îndeplinești voia, fapt care îți aduce bucurie și fericire, precum arată scriitorul rus Lev Tolstoi. Cu câțva timp în urmă, la emisiunea televizată realizată de David Frost, Hugh Hefner, editorul revistei *Playboy* a fost intervievat și i s-a pus următoarea întrebare: „Hugh, acum că ai tot ce-și poate dori un om – faimă, succes și femei – ce ți-ai mai

dori?”. A urmat o pauză lungă, în timp ce camera revenea asupra lui Hefner. Apoi, el a răspuns încet: „David, aş da tot ce am ca să descopăr... adevărata dragoste”. Hefner avea tot ceea ce lumea putea oferi. De fapt, el şi-a investit viaţa în ceea ce societatea noastră numeşte „dragoste”. Dar, în final, el nu a descoperit adevărata dragoste. Cum poate s-o aibă cineva fără Dumnezeu?!

Toate ofertele acestei lumi nu ne satisfac deplin. Lumea ne dă pentru potolirea setei noastre burdufuri de apă, vase sărace cu apă puţină, care în curând se golesc şi nu ţin. Averele ne robeşte şi tulbură somnul. Plăcerea aduce dezgust şi suferinţă. Puterea şi onorurile omeneşti sunt nestatornice ca visele, se şterg ca fumul. „Butoi spart este ocuparea cu plăcerile lumeşti” – zice Sfântul Grigorie de Nyssa. Iar Iisus a spus femeii samaritence că „oricine va bea din apa aceasta va înseta iarăşi”. Pe când bucuria împlinirii voii lui Dumnezeu ţine neîncetat: „Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac” (In. 4, 14). În Hristos se realizează „năzuinţa noastră profundă după comuniunea cu Dumnezeu... şi, prin aceasta, după viaţa eternă întru fericire”, cum arată părintele Dumitru Stăniloae.

Hristos ne spune: „Eu sunt viţa, voi sunteţi mlădiţele” (In. 15, 5). O mlădiţă nu este bună la nimic dacă este separată de trunchi, de viţă, căci nu rodeşte şi riscă să devină o creangă uscată, pe care oamenii o vor călca în picioare sau o vor arunca în foc. Fiecare din noi e o mlădiţă care trebuie să fie legată de Hristos – „Viţa” cea adevărată şi trebuie să poarte jugul Său. În acest fel, Hristos va pogorî viaţa Sa în viaţa fiecăruia din noi, într-un fel sau altul, atât în procesul ei interior – sfîntirea –, cât şi în purtarea noastră exterioară. Domnul ne-a îndemnat să rămânem în legătură cu El, dacă dorim să beneficiem de toate darurile Sale: „Dacă rămâneţi întru Mine şi cuvintele Mele rămân întru voi, cereţi ceea ce voiţi şi se va da vouă” (In. 15, 7).

Trebuie neapărat să fim în Domnul Hristos, pentru a trăi pentru El, şi trebuie să rămânem în El, pentru a ne putea bucura de această făgăduinţă. A rămâne în Domnul înseamnă a nu-L părăsi niciodată pentru vreo altă dragoste şi a rămâne cu El într-o legătură vie, strânsă, de bună voie. Ramura nu este numai lângă copac, ci chiar primeşte de la el viaţa şi rodnicia ei. Orice credincios autentic rămâne cu adevărat în Domnul

Hristos, dar aceste cuvinte au un înțeles mai înalt, la care trebuie să țintim mai înainte de a putea câștiga puteri nelimitate înaintea „tronului harului”. Cuvintele „cereți ceea ce voți” sunt pentru unii ca Enoh, care a umblat cu Dumnezeu 300 de ani, pentru unii ca Apostolul Ioan, care se odihnea pe pieptul Domnului, pentru aceia a căror legătură cu El este neîntreruptă. Întreaga noastră ființă trebuie să fie lipită de Domnul, aceasta fiind o condiție fără de care ar fi primejdios să credem în împlinirea acestei făgăduințe. Ea este dată acelor a căror deviză în viață este: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20). Noi, care întrerupem legătura noastră cu El, ce mare putere pierdem! Dacă dorim să fim puternici în cererile noastre, trebuie ca Domnul să rămână în noi și noi în El.

Când i-a chemat Domnul, cei dintâi Apostoli se găseau lângă barcă, cârpindu-și năvoadele. Iisus le-a spus să-L urmeze și ei, imediat, lăsând totul L-au urmat. Iar noi, care dorim să-i imităm, se întâmplă câteodată că nu reușim să abandonăm tot. Ne rămâne o afecțiune la inimă, o eroare în viața noastră, pe care nu voim să le suprimăm, pentru a le oferi Domnului. Grija cea mare pe care trebuie să o aibă un ucenic al lui Hristos este aceea de a-și mântui sufletul. Căci, după cuvântul Său, de am câștiga întreaga lume, cu toate bogățiile și plăcerile ei și de am pierde sufletul, totul am păgubit (cf. Mc. 8, 36). Ar fi mare păcat! Iisus a zis samarinencei: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel Ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie” (In. 4, 10). De-am cunoaște și noi creștinii cât de mult pierdem când ne ținem departe de casa lui Dumnezeu, de Biserică, de unde se revarsă valuri de apă vie, atunci n-am neglijat atât de ușor datoriile pe care le avem față de sufletul nostru.

Când cei dintâi europeni au ajuns în America, au făcut mari afaceri cu locuitorii noului continent. Cu lucruri ieftine au pus mâna pe comori imense. În schimbul mărgelilor din sticlă, a unor oglinzi mici, au cumpărat aur, argint, pietre prețioase. Explicația este că băștinașii aceia nu știau valoarea colosală a bijuteriilor lor. Mult mai vrednici de compătimit suntem noi, creștinii, care nu știm prețul sufletului nostru nemuritor și-l „vindem” pentru deșertăciunile vieții prezente: unul pentru avere, altul pentru plăcerile desfrâului, unul pentru că moare nepregătit, neîmpăcat cu vecinul, altul

pentru slavă deșartă. De la Sfântul Ioan Iacob din pustia Iordanului ne vine îndemnul să-L căutăm mai întâi pe Păstorul cel bun, pe Hristos, și să ascultăm glasul Său, care ne grăiește astfel: „Cauți slavă și puteri / Ca să ai neîncetat? / Eu sunt Domn puterilor / Și al slavei Împărat. / La averi fără sfârșit / Dacă poate ai râvnit, / Eu sunt veșnic dătător / Bunătăților din cer”.

Prin legătura intimă cu Hristos, harul dumnezeiesc sporește în noi, topește gheața păcatului, luminează adâncul umbros al ființei noastre și înfrumusețează viața noastră spirituală. Aceasta s-a întâmplat lângă fântâna din Sihar cu femeia samarineancă, care, cum ne spune tradiția, se chema Fotinia, adică Luminătoarea. Renăscută duhovnicește, se eliberează de robia patimilor, nu mai slujește trupului, ci devine propovăduitoare a lui Hristos și luminătoarea celor din cetatea sa. Tradiția ne mai spune că, devenind mamă, a avut șapte copii și a murit de moarte martirică, pe vremea împăratului roman Nero. Așa s-a unit ea cu Mirele divin pentru veșnicie, arătându-ne nouă cum, prin gustarea din apa cea vie, se poate schimba din temelie viața noastră, și sufletul nostru poate deveni capodoperă a eternității fericite.

Iubiții mei,

Când Domnul vine în inimile noastre, aduce cu El apa vieții și splendorile Împărăției Sale. Dacă bem din această apă nu numai că primim satisfacție imediată, dar putem avea asigurarea că, într-o zi, Iisus va veni să ne ia într-o țară unde niciodată nu vom îmbătrâni, unde nu vor fi riduri și căruntețe, nici durere și suspin. Aceasta e țara „tinereții fără bătrânețe și a vieții fără de moarte”, cum arată basmele românești. Auzind acestea, oare, nu dorim să bem și noi din apa vieții, care îi convertește pe păcătoși, îi vindecă pe cei bolnavi, îi întărește pe cei slabi, îi mângâie pe cei muribunzi și dă tuturor salvarea și viața, dăruite nouă de Hristos prin moartea și Învierea Sa?!

„Dă-mi să beau!”. Acesta trebuie să fie strigătul creștinilor de astăzi, expuși atâtor pericole, loviți de atâtea dureri, doborâți de atâtea lupte și răniți de numeroase înfrângeri. Răspunsul la acest strigăt poate fi primit în Biserică, Fântâna nesecată a darurilor dumnezeiești. Adresându-se lumii noastre, care a devenit un pustiu arid și un pământ

însetoșat, Hristos Domnul grăiește: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pântecul lui” (In 7, 37-38). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 6-A DUPĂ PAȘTI
(A Orbului din naștere – Ioan 9, 1-38)

Prin darurile Bisericii, primim lumina mântuirii

Dreptmăritori creștini,

În Duminica de astăzi, Evanghelia ne istorisește minunea vindecării unui orb tânăr din Ierusalim. Într-o zi, Iisus l-a întâlnit pe acest orb din naștere. Domnul a scuipat pe pământ, a făcut tină, a uns cu ea ochii orbului, apoi l-a trimis să se spele în izvorul Siloamului. Îndată ce s-a spălat, i s-au deschis ochii și a văzut.

Din această zi, a început să vadă lumina soarelui cu ochii trupești, dar și sufletul lui s-a luminat cu lumina credinței. Din această zi, orbul Îl cunoaște pe Mântuitorul, crede în El și I se închină Lui ca Unui Dumnezeu. Din cele întâmplare, înțelegem că Iisus a venit în lume ca să ne aducă lumina mântuirii, precum El Însuși a spus-o: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (In. 8, 12).

Iubiți credincioși,

Mântuitorul sufletelor noastre nu mai poate fi zărit astăzi în Ierusalim, ci în Biserică. Aici El acționează cu aceeași putere, milă și iubire ca Unul Care, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, este „Același, ieri și azi și în veci” (Evr. 13, 8). Din cer și din Biserică, Domnul ne cheamă să urmăm adevărurile sfinte, să avem grijă de sufletele noastre și să împlinim poruncile dumnezeiești. În acest fel, viețile noastre pot să dobândească lumină din lumina lui Hristos, Care zice: „Atât cât sunt în lume, Eu sunt Lumina lumii!” (In. 9, 5). Acest lucru e posibil pentru că Biserica, în care e prezent Hristos, este o vistierie plină de daruri aducătoare de lumină și de mântuire.

Cel dintâi dar pe care ni-l dă Biserica este **numele de creștin**. A fi creștin înseamnă a fi fiu al lui Dumnezeu (cf. In. 1, 12). Creștinul poartă acest nume sfânt al lui Hristos, „care este mai presus de orice nume” (Filip. 2, 9) și care se află în ceruri (Lc. 10, 20). Noi, creștinii, avem datoria să-L preamărim pe Dumnezeu pentru numele acesta (I Pt. 4, 16). A te boteza înseamnă a te îmbrăca în Hristos (Gal. 3, 27) și a primi numele Lui. Sfântul Chiril al Ierusalimului îndeamnă: „Ai fost numit creștin? Onorează-ți numele! Să nu se hulească din pricina ta Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și să strălucească faptele tale cele bune mai mult înaintea oamenilor, ca, văzându-te ei, să-L slăvească pe Tatăl Cel ceresc”.

Un alt dar pe care ni-l dă Biserica este **dreapta credință**, în care trăim și pe care o mărturisim – credința ortodoxă. Această credință a fost mărturisită de Sfinții Apostoli și pentru ea și-au dat viața Martirii și Sfinții Bisericii. Despre puterea ei ne vorbește minunat Sfântul Isaac Sirul, zicând: „Și când vei vedea voia ta că se încrede cu toată curăția cugetului mai mult în Dumnezeu decât în tine și că te silești să nădăjduiești în El mai mult decât în sufletul tău, atunci se va sălășlui în tine puterea aceea necunoscută de tine. Și vei simți puterea Celui Ce este cu tine, în chip neîndoielnic; puterea aceea pe care mulți, simțind-o, intră în foc și nu se tem și, călcând pe apă nu se îndoiesc în cugetul lor, socotind că se vor scufunda. Căci credința întărește simțurile sufletului și acesta simte pe Cineva nevăzut, Care-l convinge să nu ia în seamă vederea lucrurilor înfricoșătoare”.

Un dar de mare valoare, de care Biserica are multă grijă, este **Sfânta Scriptură** care, împreună cu **Sfânta Tradiție**, cuprinde cuvântul lui Dumnezeu. Tot ce face și ne învață Biserica se întemeiază pe cuvântul lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură și din Sfânta Tradiție. Noi trebuie să le păstrăm și să le cinstim pe amândouă deopotrivă, după cum ne îndeamnă Sfântul Pavel: „Fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră” (II Tes. 2, 15). Cuvântul lui Dumnezeu este pentru creștini o sursă de lumină: „Dumnezeu Cel iubitor de oameni – afirmă Sfântul Ioan Gură de Aur – luminează nevăzut cugetele noastre prin Sfintele Scripturi”. Biblia și Tradiția constituie o adevărată farmacie în care găsim leacuri tămăduitoare.

Darul cel mai de preț pe care ni-l oferă Biserica la fiecare sărbătoare este **Sfânta Liturghie**, prin care se actualizează Jertfa Mântuitorului de pe Golgota. Sfânta Liturghie este încoronarea tuturor slujbelor religioase. În Sfânta Euharistie, Hristos este prezent în chip real și nu simbolic, după cum ne arată și Sfântul Apostol Pavel: „Ca unor înțelepți vă vorbesc. Judecați voi ce vă spun. Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este, oare, împărtășirea cu Sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este, oare, împărtășirea cu Trupul lui Hristos?” (I Cor. 10, 15-16). Numai prezența reală a lui Hristos în Euharistie ne asigură o unire reală cu El și posibilitatea îndumnezeirii noastre din această Taină sfântă și dumnezeiască.

Prin aceste daruri sporește în noi lumina lăuntrică a inimii curate, care ne ajută să-L vedem pe Dumnezeu. Ce sinistră ar fi viața noastră, dacă Dumnezeu n-ar fi aprins în noi lumina sufletului nostru! Lumina aceasta este darul cel mai mare ce îl avem de la Dumnezeu și care face sufletul nostru viu și nemuritor (Fac. 2, 7), iar prin aceasta noi ne putem numi „*chipuri ale lui Dumnezeu*”. Prin lumina sufletului nostru, noi avem legătură cu „Părintele luminilor” (Ic. 1, 17), cu Dumnezeu, de la creație. Botezul este Sfânta Taină care ne face „fii ai lui Dumnezeu” după har. Dar, prin păcat, noi sfărâmăm această comuniune tainică. Cât de nefericiți ne simțim când ni s-a rupt legătura de prietenie cu cei care ne sunt dragi! Cât de mult dorim să refacem această legătură! Oare, numai cu Dumnezeu nu vrem să ne împăcăm? El este Ziditorul, Atotțiitorul, Binefăcătorul și Mântuitorul nostru, Care poate lumina haina sufletului, atunci când aceasta s-a întunecat din cauza păcatului.

De la Bunul Dumnezeu avem viața, prietenii dragi, toată darea cea bună și tot darul desăvârșit (cf. Ic. 1, 17). De aceea, trebuie să împlinim voia Sa, pentru a fi părtași la lumina Sa, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Dumnezeu, Cel Ce este lumină prin fire, Se preface în lumină în cei ce trăiesc viață cinstită după voia și poruncile lui Dumnezeu”. Minunea petrecută la izvorul Siloamului ne încredințează că Mântuitorul Iisus, Care a deschis ochii orbului din naștere, este și rămâne „Lumina lumii”. Ca Doctor al sufletelor și al trupurilor, El poate să dea lumină ochilor noștri sufletești și trupești.

Leacul este să-L găsim pe acest Tămăduitor dumnezeiesc, să credem și să-L urmăm pe El, „Lumina cea adevărată Care, venind în lume, luminează pe tot omul” (In. 1, 9).

Iubiții mei,

De Praznicul Crăciunului, ne bucurăm că a venit în lume Fiul lui Dumnezeu, „Soarele dreptății”. În Postul Mare, la Liturghia Darurilor, preotul, ținând în mână o lumânare, rostește: „Lumina lui Hristos, luminează tuturor!”. De Praznicul Sfintelor Paști, ni se adresează chemarea: „Veniți de luați lumină!”. De aici rezultă că Hristos vrea să ne facă pe noi „fii și moștenitori” ai Împărăției, cum arată Sfântul Ioan Iacob care zice: „Viața cea nemuritoare / Dobândim noi cei de jos / Și ne facem fiii slavei, / Prin lumina lui Hristos”.

Datoria noastră este să fugim de întunericul faptelor rele și să deschidem larg poarta sufletului, ca să pătrundă în el lumina lui Hristos. Numai printr-o viață dreaptă și luminoasă, bună și plină de faptele luminii, dovedim că suntem creștini, că aparținem lui Hristos, Împăratul slavei. Se spune undeva că fiul regelui Medem, fiind chemat la o petrecere, ceru învoire părintelui său. Suveranul îi zise: „Poți să te duci, fiule, dar nu uita să te porți ca un fiu de rege!”.

În acest fel, ni s-ar adresa și nouă Domnul nostru Iisus Hristos: Nu uitați, creștinii Mei, în toate acțiunile, petrecerile și situațiile vieții voastre, că sunteți fiii Mei, sunteți născuți din Dumnezeu și trebuie să vă purtați ca niște răscumpărați cu mare preț. Această noblețe, primită în Botez, sporește mai întâi prin Tainele Bisericii, culminând cu Sfânta Euharistie, iar apoi sporește printr-un continuu efort duhovnicesc. De aceea, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Ca fii ai luminii să umblați!” (Efes. 5, 8). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 7-A DUPĂ PAȘTI
(A Sfinților Părinți de la Sinodul I ecumenic – Ioan 17, 1-13)

Viața veșnică este ținta noastră

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi, vedem cum Mântuitorul lumii, înainte de patimile Sale, a ridicat ochii la cer și S-a rugat pentru Sine și pentru ucenicii Săi. Din această rugăciune rezultă că Domnul a primit putere peste omenirea păcătoasă, peste care stăpânește ca Biruitor al păcatului, al iadului și al morții.

Puterea pe care a primit-o de la Tatăl, este folosită de Fiul lui Dumnezeu ca să dea viață veșnică tuturor celor ce I-au fost încredințați (cf. In. 17, 2). Hristos este mare și milostiv, încât toți, care au comuniune cu El, pot primi de la El o viață care nu pierie niciodată și o cunună care nu se veștejește.

Iubiți credincioși,

Mântuitorul lumii ne sfințește prin cuvântul Evangheliei și prin harul Sfințelor Taine, umplându-ne sufletele cu binecuvântările Sale dumnezeiești. Pe toți ne cheamă la Împărăție și slavă, la moștenirea cerului. Ținta măreață pe care ne-o pune înainte este viața veșnică. Această viață nemuritoare ne-o descoperă Domnul tuturor și o asigură tuturor celor care I-au fost dați. De aici se vede limpede valoarea fapturii omenești, înzestrată cu suflet nemuritor, care a fost răscumpărat cu prețul sângelui dumnezeiesc. În această privință, Sfântul Ioan Iacob spune: „De-aș fi lipsit de toate în lume, / Nimica n-am a pierde eu, / Căci toate nu-s așa de scumpe / Ca tine, suflete al meu”. Dacă nu credem în viața de veci, viața omenească nu valorează nici măcar un dolar.

Unui om de știință american i-a venit, într-o zi, ideea să socotească părțile materiei din care este făcut corpul omenesc. El a obținut următorul rezultat: cu apa din corp s-ar putea spăla o batistă de buzunar; cu fierul din sânge s-ar putea face șapte cuie de potcovit un cal; cu calciul din oase s-ar putea înălbi peretele unei odăi. Mai este în om cărbune, cu care s-ar putea prepara 65 de creioane. Se mai găsește în trup fosfor necesar pentru o cutie de chibrituri sau cât încape într-o lingură de bucătărie. Or, toate aceste lucruri, socotite la prețul curent, nu costă nici măcar un dolar, ci doar 93 de cenți. Ce jalnică ar fi ființa omenească dacă la atâta s-ar reduce valoarea ei! Însă Domnul nostru ne învață că lumea toată, cu toate bogățiile ei, nu valorează cât un suflet nemuritor: „Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul?” (Mc. 8, 36).

Se povestește despre un rege al perșilor că a chemat, odată, la curte trei bărbați înțelepți pe care i-a întrebat care este cea mai mare nenorocire a vieții omului. Primul a răspuns că boala. Al doilea că bătrânețea. Ultimul, după câteva clipe de gândire, zise: „Eu consider că cea mai mare nenorocire este să-ți dai seama pe patul morții că ai păgubit mântuirea sufletului”. Noi toți ne încredințăm viețile, în această viață pământească, unor deziderate care pot fi: banii, plăcerile, poziția socială ș.a.. Dar orice, în afară de Dumnezeu, ne dezamăgește și ne determină să strigăm cu înțeleptul Solomon: „Tot ce doreau ochii mei nu am dat la o parte și nu mi-am oprit inima de la nici o veselie. Și iată că am văzut că totul este deșertăciune și vânăre de vânt” (Eccl. 2, 10-11).

Un om spunea odată: „De ce mi-ar păsa de Dumnezeu și de Biserică? Biserica este bună pentru aceia care o iubesc, dar pentru mine sunt numai două lucruri care contează în viață: ocupația mea și familia mea”. Un prieten îl întreabă: „Nu te-ai oprit vreodată să gândești că într-o zi tu le vei pierde pe amândouă? Atunci ce vei avea?”. Omul răspunde: „Niciodată n-am gândit la asta, în acest chip”. Aceasta e greșeala pe care o fac robii celor pământești. Sfântul Evanghelist Ioan afirmă: „Lumea trece și pofta ei, dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac” (I In. 2, 17). Cel mai puternic în viață este cel ce se predă Atotputernicului Domn, asemenea profetului David, care zice: „Iubi-Te-voi Doamne, vârtutea mea. Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu” (Ps. 17, 1). Este nemuritor acela care își predă viața sa Celui Ce este nemuritor, adică lui Hristos,

Biruatorul morții, Care zice: „Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi” (In. 11, 25).

Cui ne predăm noi viața? La ceva care, într-o zi, va înceta să existe? La ceva care ne va lăsa reci și uscați? Ori ne predăm viața lui Hristos, Care va sta lângă noi toată veșnicia? Să stăm bine și să luăm aminte: viața veșnică este viața noastră personală și după moarte, viață căreia îi sunt destinați toți oamenii și pe care ne-o promite Mântuitorul nostru când zice: „Mă duc să vă gătesc loc. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu” (In. 14, 2-3). Fiecare își temeluiește viața cea veșnică, prin strădanie proprie, în viața pământească. Viața veșnică a celor păcătoși este o temniță spirituală, chin veșnic, viețuire cu diavolul. În schimb, virtușii beneficiază de liniște și pace sufletească, ca urmare a comuniunii lor cu Hristos și cu întreaga Biserică, de-a lungul existenței lor terestre. Ca atare, viața lor viitoare va fi o duminică fără de sfârșit.

Nu trebuie să uităm nici o clipă că între viața pământească și viața veșnică există o relație directă. Eternitatea, în toată măreția ei, o dobândesc nu cei ce fug de viața de aici, ci aceia care își valorifică aptitudinile lor morale și profesionale. Moștenitorii vieții veșnice sunt toți cei ce se sânguiesc și luptă pentru un ideal înalt, cei ce fac pe pământ muncă ziditoare, care nu se lasă împiedicați de obstacole, și sunt gata de orice jertfă pentru realizarea a tot ceea ce înalță, edifică și înobilează pe oameni. Noi, creștinii, suntem cetățeni ai două lumi. Noi suntem, toți, în același timp, cetățeni ai pământului și cetățeni ai cerului, precum spune Sfântul Apostol Pavel: „Voi nu mai sunteți străini și locuitori vremelnici, ci sunteți împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu” (Efes. 2, 19). Noi suntem în această lume, dar nu aparținem ei. Noi suntem pelerini, trecem prin lume, cetățenia noastră aici fiind doar temporară. „Căci nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie” (Evr. 13, 14).

Tot ceea ce facem în această lume afectează cetățenia noastră în cealaltă lume. Chiar un pahar de apă rece, oferit în numele lui Hristos, va avea răsplata lui în ceruri, ne spune Iisus. În persoana fiecărui om pe care-l miluim și-l ajutăm, stă ascuns Hristos, Care ne încredințează astfel: „Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai

Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Mt. 25, 40). Drumul adevărat al nădejdiei spre viața veșnică trece prin calea cea îngustă a muncii perseverente și jertfelnice pentru triumful ideilor mari, pentru izbăvirea semenilor de strâmtorări și pentru schimbarea în bine a fizionomiei lumii întregi. Dacă vrem să fim miluiți de Dreptul Judecător, trebuie să nu ne preocupe doar interesele noastre personale, ci să ajutăm pe cei lipsiți și necăjiți, să fim solidari cu semenii noștri. În această privință, Sfântul Grigorie de Nazianz zice: „Până când călătorești cu vânt bun, întinde mâna ta celui amenințat de înecare. Câtă vreme ești sănătos, ajută-l pe cel ce rău pătimește. Nu aștepta să înveți prin propria ta suferință ce este lipsa de omenie!”.

Iubiții mei,

Să nu uităm niciodată că fericirea sau nefericirea vieții veșnice depinde de felul în care am dat sau nu ascultare vocației personale. Acest adevăr palpitant îl exprimă plastic Sfântul Chiril din Alexandria, în următoarele cuvinte: „Drepții dănuiesc, păcătoșii sunt legați. Drepții cântă, păcătoșii se tânguiesc. Drepții în odihnă, păcătoșii în osândă. Drepții cu Îngerii, păcătoșii cu demonii. Drepții în fața tronului Stăpânului, păcătoșii în fața întunericului chinuitor. Drepții văd pururea fața lui Hristos, păcătoșii stau pururea în fața diavolului. Drepții în cer, păcătoșii în abis”.

Aceste cuvinte ne umple de cutremur, dar, în același timp, suntem încrezători în dreptatea lui Dumnezeu, de la Care, dacă-L ascultăm, primim fericirea veșnică. Cine evită patimile rele, supunându-se poruncilor sfinte și predându-se lui Hristos, acela nu este dezgustat de viață și nu se teme de sfârșitul existenței sale pământești. El are credința fermă că dincolo de poarta întunecată a morții e lumina cea neapusă, e fericirea cerească, descrisă de Apostolul Pavel astfel: „Pe cele ce ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acelea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I Cor. 2, 9).

Ca să dobândim cetățenia cerească, trebuie să avem relație strânsă și foarte personală cu Hristos Mântuitorul, Care a venit pe pământ să ne aducă lumina cunoașterii lui Dumnezeu. Cine Îl cunoaște pe Tatăl și pe Fiul și trăiește conform Legilor sfinte, are

viață veșnică. Cei ce au făcut cunoștință cu Dumnezeu, împlinind poruncile Sale, sunt deja la hotarele vieții veșnice. De acest lucru ne asigură Hristos Însuși, în Evanghelia de astăzi, când spune: „Aceasta este viața veșnică: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis” (In. 17, 3). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA RUSALIILOR
(Pogorârea Duhului Sfânt – In. 7, 37-53; 8,12)

Prin Duhul Sfânt se înnoiește omul și lumea

Dreptmăritori creștini,

Timp de patruzeci de zile după Învierea Sa, Mântuitorul S-a arătat Apostolilor, „vorbindu-le despre cele ale Împărăției lui Dumnezeu, și le-a poruncit să nu se îndepărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui” (Fapte 1, 3-4). Pe când erau adunați cu toții în foișorul de pe Sion, s-a auzit un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede și au văzut limbile de foc.

În acel moment, s-au umplut toți de Duhul Sfânt. După predica înflăcărată a Sfântului Apostol Petru, s-au botezat trei mii de suflete. Așa a luat ființă în chip văzut Biserica, Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, laboratorul duhovnicesc în care firea noastră fragilă se unește cu harul Sfântului Duh, devenind purtătoare de Dumnezeu.

Iubiți credincioși,

După Pogorârea Sfântului Duh asupra lor, Apostolii nu mai sunt aceiași. Ieri erau fricoși, acum sunt plini de curaj; ieri erau neputincioși și slabi, acum sunt plini de înțelepciune, de tact și de hotărâre. În viața lor, dispar preocupările personale, căroră le ia locul idealul de a vesti învierea și mântuirea sufletelor. De acum, ei devin „martorii Învierii” și nimeni și nimic nu-i va despărți de această mărturie. „Veți primi putere, le-a zis Iisus, prin venirea peste voi a Duhului Sfânt, și-Mi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginea pământului” (Fapte 1, 8).

Minunea n-a fost cu nimic mai mică dacă ne gândim că cele trei mii de persoane care s-au botezat în ziua de Rusalii, n-au fost dintre cei pregătiți pentru aceasta de Apostoli, și, poate, nici n-au cunoscut întreaga activitate a Mântuitorului. Ei au primit, după aceea, învățătura Apostolilor, au rămas statornici în credință și în adevăr. Ei au format o familie duhovnicească nouă, prin Duhul Sfânt, Care i-a unit, peste toate deosebiri care-i despărteau, și Care i-a hrănit cu învățătura Domnului și cu Trupul și Sângele lui Hristos în Sfânta Cuminecătură.

Duhul Sfânt lucrează astăzi prin Biserică, iar dacă Biserica există, este evident că este de față Duhul – spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Duhul Sfânt lucrează în Biserică prin preoți și episcopi (Fapte 20, 28) și prin Sfintele Taine săvârșite de aceștia. Sfântul Irineu, episcopul Lyonului, spune: „Unde este Duhul, acolo este Biserica și unde este Biserica, acolo este Duhul Sfânt și tot harul”. Duhul Sfânt îi consacră pe slujitorii Bisericii ca „iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Cor. 4, 1). Duhul Sfânt păstrează Biserica spre a fi una, sfântă, sobornicească și apostolică. El trimite misionari, împarte daruri și face ca Biserica să fie „stâlp și temelie a adevărului” (I Tim. 3, 15). El dă veșnicie Bisericii, ca să se împlinească cuvintele: „porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18).

Duhul Sfânt este Cel Ce învață, povățuiește și apără Biserica de rătăcirii, fiindcă este „Duhul Adevărului Care de la Tatăl purcede” (In. 15, 26). El dă mărturie despre Fiul, Care L-a trimis în lume și din ale Căruia a primit, fapt pentru care adeseori este numit „Duhul lui Hristos”. Duhul Sfânt dă viață instituțiilor evanghelice pe care Hristos le-a întemeiat și împarte Bisericii harismele și făgăduințele viitoare. Duhul Sfânt ne izbăvește de păcate, ne aduce de la rătăcire la adevăr, ne îndeamnă la rugăciune și la orice lucru bun. Duhul Sfânt ne ajută să urcăm la Dumnezeu și Îl coboară pe Iisus în inimile și în viața noastră. El „vine în ajutor slăbiciunii noastre; căci nu știm să ne rugăm cum trebuie, dar Însuși Duhul mijlocește pentru noi cu suspine negrăite” (Rom. 8, 26).

Fiecare credincios trebuie să experimenteze Rusaliile sau Pogorârea Sfântului Duh în viața personală, căci o viață creștină fără Rusalii interioare este ca o Liturghie fără Consacrare, adică fără Sfîntirea Darurilor. În exterior totul poate fi perfect: aceleași

ritualuri, aceleași rugăciuni, aceleași gesturi liturgice și invocații..., dar nu se întâmplă nimic, n-are loc prefacerea euharistică. Rusaliile sunt Duhul lui Iisus în noi, Care transformă întregul nostru mod de a gândi, de a simți, de a voi, de a alege și de a vorbi. Duhul lui Hristos este Cel Care conduce viața noastră încât să devenim – cum afirma cineva – „ca Iisus în lume”. Astfel, ne asemănăm cu primii ucenici care, plini de Duhul Sfânt, se simt transformați pe loc, fac lucruri ciudate pe care nu le făcuseră niciodată înainte, încât sunt bănuți „că sunt plini de must” (Fapte 2, 13). Ei, de fapt, fiind sub adumbrirea Mângâietorului, au făcut experiența irezistibilă a iubirii lui Dumnezeu ce „s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă” (Rom. 5, 5).

Un lucru asemănător i se întâmplă creștinului de fiecare dată când în viața sa se revarsă Rusaliile. Atunci persoana umană se descoperă iubită de Dumnezeu și simte că poate să iubească asemenea Lui. Aceasta înseamnă renașterea în Duh. Când Duhul Sfânt S-a pogorât la Rusalii, niște persoane timorate, baricadate după uși, se simt deodată însuflețite de o dorință fierbinte de evanghelizare și, fără frică, coboară în piața publică, pentru a vorbi oamenilor. Sinedriul iudaic s-a minunat, după Rusalii, de curajul Apostolilor, „știind că sunt oameni fără carte și simpli” (Fapte 4, 13). O astfel de transformare vrea să opereze în om Duhul Sfânt, Cel Care a proiectat și a instaurat o nouă ordine în univers și din sărmane făpturi a scos Sfinți, iar din păgâni a făcut Martiri, adică mărturisitori până la moarte ai lui Hristos.

Duhul Sfânt este Divinul Artist, Care vrea să sape în ființa noastră desfigurată de păcat trăsăturile vii ale lui Hristos, întocmai ca și sculptorul care își scoate capodopera, lovitură după lovitură, dintr-un bloc inform de marmură. Este Duh de viață făcător, deoarece creează în noi o nouă făptură spirituală, care poate să se adreseze lui Dumnezeu cu numele de Tată (Rom. 8, 5), care poate să gândească nu potrivit omului natural, ci potrivit lui Dumnezeu (I Cor. 2, 10-13), să iubească precum iubește Dumnezeu (Rom. 5, 5). Prin puterea Duhului Sfânt, creștinii pot aduce roade duhovnicești: iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, bunăvoința, bunătatea, credința, blândețea, înfrânarea (Gal. 5, 22-23).

Acum trăim în era Duhului Sfânt, care se va încheia în momentul revenirii lui Hristos ca să judece lumea. Duhul Sfânt are sarcina de a ne face astăzi martori curajoși ai

Adevărului spre a mărturisi eroic credința noastră în Hristos. Purificându-ne în creuzetul nenumăratelor suferințe și arzând în noi orice formă de egoism, Duhul Sfânt ne umple de iubire și de acea frumusețe duhovnicească ce poate salva o lume stricată, ca a noastră. Duhul Sfânt are sarcina de a aduce Biserica la cea mai mare splendoare a sa, astfel încât să devină fără pată și fără zbârcitură, spre a putea răspândi lumina lui Hristos la toate națiunile lumii. Și, în sfârșit, trebuie să fim convinși că Duhul Sfânt are sarcina de a transforma întreaga omenire și de a reînnoi fața pământului, încât să devină un paradis pământesc, în care Dumnezeu să fie bucurat de toți, iubit și slăvit.

Iubiții mei,

Să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru evenimentul sfânt al Rusaliilor prin care s-a născut Biserica, unde lucrează Duhul Sfânt, Mângâietorul inimilor, Vistierul bunătăților și Dătătorul de viață nouă și nemuritoare. Dacă dorim să primim Duh Sfânt și să „umblăm cu Duhul” (Gal. 5, 25), trebuie să ne desprindem de relațiile păcătoase și de obiceiurile rele și să nu avem altă dorință decât sălășluirea Sfântului Duh în noi.

Cine Îl are pe Duhul Sfânt, acela a atins scopul vieții pământești, care este desăvârșirea și mântuirea veșnică. „Prin comuniune cu El – zice Sfântul Vasile cel Mare – Duhul Sfânt ne face duhovnicești, ne readuce în Rai, ne reîntoarce în Împărăția cerurilor și în adopțiunea filială, ne dă îndrăzneala de a-L numi pe Dumnezeu Tată și de a ne împărtăși din harul lui Hristos, ne dă îndreptățirea de a fi numiți fii ai luminii și de a avea parte de slava cea veșnică”.

Duhul Sfânt lucrează în viața noastră de la Botez încât, dacă luptăm „lupta cea bună” (cf. II Tim. 4, 7), putem atinge asemănarea cu Dumnezeu. Duhul Sfânt cucerește treptat inima celui râvnitor până o supune întreagă lui Dumnezeu, transformând-o într-o părticică prețioasă a Împărăției Sale. De aceea, se cade să-L chemăm zilnic în viața noastră, rugându-L: „Vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinarea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre!”. Amin.

PREDICĂ
ÎN A DOUA ZI DE RUSALII
(Sfânta Treime – Mt. 18, 10-20)

Să iubim și să mărturisim pe Dumnezeuul treimic

Dreptmăritori creștini,

Între sărbătorile împărătești, se numără și sărbătoarea de astăzi închinată Sfintei Treimi, zi aleasă în care adorăm cu evlavie pe Dumnezeu, Unul în Ființă și întreit în Persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. De aceea, este potrivit să vorbim acum despre taina Sfintei Treimi, învățătură de credință care stă la temelia mântuirii noastre. Dogma Sfintei Treimi este dogma fundamentală a creștinismului, pe care trebuie să o cunoaștem și să o prețuim.

După cum o mamă arată copiilor săi în tablou pe tatăl lor, care e dus departe și ei nu-l pot vedea în alt chip, tot astfel Biserica, Mama noastră duhovnicească, ne arată și ne face cunoscut pe nemărginitul Dumnezeu – prin rugăciuni, prin icoane și prin simboluri. Ea ne conduce mintea și inima pe calea credinței până la adevărata cunoaștere și iubire a lui Dumnezeu. Ne ajută să înțelegem adevărul despre Sfânta Treime, Care „ne-a mântuit pe noi”.

Iubiți credincioși,

În Vechiul Testament, se vorbește despre un Dumnezeu în trei Persoane: „Și a zis Dumnezeu: să facem om după chipul și după asemănarea Noastră” (Fac. 1, 26); „Haidem, dar, să Ne pogorâm și să amestecăm limbile lor” (Fac. 11, 7). Prin aceste texte, se face aluzie la o pluralitate în Dumnezeu, la existența Persoanelor Sfintei Treimi în Ființa dumnezeiască. Dumnezeu Cel tripersonal apare la stejarul Mamvri. Avraam vede trei

bărbați, dar li se închină și se adresează ca și cum ar fi fost unul singur: „Doamne, de am aflat har înaintea Ta, nu ocoli pe robul Tău!” (Fac. 18, 3). Proorocul Isaia vede Serafimii zburând în jurul tronului dumnezeiesc și cântând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui!” (Is. 6, 3). În întreita repetare a cuvântului *Sfânt*, Sfinții Părinți văd indicată Sfânta Treime, iar în singularul *Domnul Savaot*, ei văd unitatea Ființei dumnezeiești.

În Noul Testament, adevărul despre Sfânta Treime este arătat mai lămurit. La Bunavestire, îngerul spune Fecioarei Maria că Duhul Sfânt Se va pogori peste ea, puterea Tatălui Celui Preaînalt o va umbri și Fiul lui Dumnezeu Se va naște din ea (cf. Lc. 1, 35). La Botezul Domnului în Iordan, S-au revelat cele trei Persoane dumnezeiești: glasul Tatălui ceresc grăiește, Fiul Cel iubit este în apă, și Duhul Sfânt Se pogoară în chip de porumbel. În cuvântarea de rămas bun către Apostoli, Domnul vorbește de Tatăl, de Fiul și de Duhul Adevărului, Care purcede de la Tatăl (In. 14, 16-17; In. 15, 26). Când îi trimite pe Sfinții Apostoli la propovăduire, Mântuitorul le spune: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Mt. 28, 19). Sfântul Apostol Pavel, în binecuvântarea pe care o dă corintenilor, spune: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți” (II Cor. 13, 13). Sfântul Apostol Petru își începe prima sa epistolă printr-o urare trinitară către credincioșii „aleși după cea mai dinainte știință a lui Dumnezeu-Tatăl, și prin sfințirea de către Duhul, spre ascultare și stropirea cu sângele lui Iisus Hristos” (I Pt. 1, 2). Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan zice: „Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh; și Aceștia Trei Una sunt” (I In. 5, 7).

Sfânta Tradiție completează și lămurește cele scrise în Sfânta Scriptură cu privire la dogma Sfintei Treimi. Noi ne închinăm zicând: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” sau „Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh”. Sfânta Liturghie începe cu „Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh” și se termină: „Că Tu (Dumnezeule) ești sfințirea noastră și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh”. Cântarea „Sfinte Dumnezeule”, imnul „Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot!”, Sfânta Cruce, locașurile noastre de închinare, sfeșnicul cu trei brațe sunt dovada sau

mărturia credinței noastre în Sfânta Treime. Despre dogma Sfintei Treimi a vorbit foarte frumos Sfântul Grigorie de Nazianz în biserica din Constantinopol. Când a vrut să plece, credincioșii au spus într-un glas: „Dacă pleci, iei Treimea cu tine!”. *Crezul* pe care noi îl rostim este o mărturisire de credință despre Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. A-l rosti cu credință înseamnă a intra în comuniune cu Sfânta Treime.

Dumnezeu este Unul în Ființă și întreit în Fețe. Fiecare Persoană are o însușire specială și are o lucrare specială pentru viața și mântuirea lumii. Dumnezeu-Tatăl există din veșnicie și este nenăscut, făcător al cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. El este reprezentat printr-un ochi în triunghi sau ca Bătrân, ca Cel vechi în zile. Dumnezeu-Fiul este născut din veșnicie din Tatăl, precum se aprinde o lumină din alta. E întrupat din Fecioara Maria, pentru a izbăvi lumea de păcat și de moarte. El este reprezentat ca Arhiereu, Împărat, Judecător, sau în diferite ipostaze ale viețuirii Sale pământești – de la Betleem la Înălțarea la ceruri. Sfântul Duh este purces din Tatăl din veșnicie și revarsă valuri din dumnezeiescul har peste credincioși, sfințind-i, întărindu-i și îndumnezeindu-i. Este reprezentat printr-un porumbel, așa cum S-a arătat la râul Iordanului.

Dogma Sfintei Treimi depășește categoriile judecății omului și puterea lui de cuprindere în formele lui de exprimare, fiind cea mai adâncă dintre toate învățăturile Bisericii noastre creștine. Este cazul să amintim aici de încercarea Fericitului Augustin de a scrie o carte despre Dumnezeu. Pe măsură ce scria, se vedea constrâns să șteargă ce a scris, pentru că nimic din ceea ce scria despre Dumnezeu nu corespundea cu ceea ce este Dumnezeu de fapt. În scrisul său, se avânta spre cele dumnezeiești, dar își dădea seama că nu poate ajunge să descrie Ființa Dumnezeirii. Amărât de acest insucces al scrisului său, s-a dus să se plimbe pe marginea unei mări. Acolo văzu un copilaș care se juca în nisip: purta apa din mare cu o scoică în gropița lui. Fericitul Augustin l-a întrebat: „Ce faci aici, copile?”. La care, copilul i-a răspuns: „Nu vezi ce fac? Mut marea în gropița mea”. Atunci, și-a venit în fire Fericitul Augustin și și-a zis: „Oare, nu sunt și eu ca și acest copil, vreau să cuprind Dumnezeirea cu scoica minții mele?!”. Iar ceea ce a scris despre Dumnezeu a devenit rugăciune și mărturisire. Pe Cel nemărginit nu-L poate

cuprinde mintea noastră mărginită. Este important să cunoaștem voia lui Dumnezeu și să o împlinim. Aceasta ne aduce fericire temporală și veșnică (cf. In. 17, 3). Această voință a lui Dumnezeu ne-o descoperă Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

Sfânta Treime este o taină neajunsă și necuprinsă a Dumnezeuirii: Dumnezeu Unul în Ființă și întreit în Persoane, uniunea în treime și treimea în uniune. Cum poate fi unul egal cu trei? La Sinodul I ecumenic de la Niceea (325), Sfântul Spiridon, episcopul Trimitundei, voind să arate în chip simbolic icoana Sfintei Treimi, a luat o cărămidă și a spus: „Avem aici o singură cărămidă, care e compusă din nisip, foc și apă, dar e numai o cărămidă”. Fericitul Augustin ne indică alt exemplu, și anume: „Unul este izvorul din care pornește o apă, altul fluviul și altceva marea. Sunt trei înfățișări ale aceleași substanțe, care este apa în toate trei”. O altă asemănare ne-o oferă soarele, care strălucește pe cer, care poate fi văzut în adâncul apei și într-o oglindă. Sunt trei înfățișări, dar nu sunt trei sori. În însăși viața noastră sufletească întâlnim icoana Sfintei Treimi. Căci fiecare avem un suflet, care se manifestă treimic: în rațiune, sentiment și voință, fără să putem spune că avem trei suflete. În sfârșit, să privim la un sfeșnic cu trei lumânări care se deosebesc una de alta, deși se unesc unele cu altele și răspândesc o singură lumină nediferențiată, dând o singură strălucire neîmpărțită. Tot așa, mărturisim trei Persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, Care, deși se deosebesc, formează o singură strălucire a Dumnezeuirii, Celei Una și nedespărțită după Ființă. Aceste asemănări ne ajută, oarecum, să înțelegem pe Dumnezeul treimic, însă taina Sfintei Treimi poate fi cunoscută numai prin credință.

Credința în Sfânta Treime și învățătura despre Sfânta Treime au o mare și binefăcătoare însemnătate pentru viața noastră. *În primul rând*, credința în Sfânta Treime ne arată că Dumnezeu n-a părăsit lumea după ce a creat-o și nici nu a lăsat-o în voia întâmplării. Dumnezeu-Tatăl a creat lumea, Dumnezeu-Fiul a restaurat-o, iar Dumnezeu-Duhul Sfânt o conduce spre desăvârșire, încât creația devine o împărăție a harului dumnezeiesc; lumea e plină de Treime. *În al doilea rând*, învățătura despre Sfânta Treime ne ajută să înțelegem că Dumnezeu nu este un „anonim”, cum au zis unii, și nu este una cu natura sau cu o piatră, cu un arbore sau cu o stea, cum spun alții. Dumnezeul nostru e

Persoană atotputernică, atotbună, Care mă ocrotește. Când mă adresez Lui în rugăciune, am certitudinea că El e *Tatăl nostru* din cer, Care ia aminte la cererea mea, înțelege durerea mea, primește rugăciunea mea și mă ajută.

Iubiții mei,

Noi, care credem în Sfânta Treime și am fost botezați în numele Sfintei Treimi și ne închinăm zilnic Sfintei Treimi, avem datoria să-L mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, cu curaj și evlavie, în toată vremea și în tot locul, muștrând pe aceia care nu cred în Sfânta Treime. Aceștia sunt iehoviști și alte secte, care s-au îndepărtat de sânul Bisericii dreptmăritoare. Dacă Dumnezeu nostru e iubire (I In. 4, 8), dacă Sfânta Treime este „structura supremei iubiri”, să-L rugăm pe Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh să ne inunde cu dragostea Sa, ca să fie pace și armonie în suflete, în familii, în țară și în întreaga lume. Atunci viața oamenilor ar fi un praznic nesfârșit, căci zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Unde dragostea se bucură, acolo este sărbătoare!”.

Datoria noastră este să frecventăm regulat biserica, în care e concentrată la maximum sfințenia și iubirea Sfintei Treimi, Care ne eliberează de patimi și de neputințe, oferindu-ne iertare, putere, bucurie și belșug de daruri duhovnicești. Haideți să-L adorăm pe Dumnezeu Cel viu, închinat în Sfânta Treime, și să mărturisim cu speranță: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă, slavă Ție!”. Lăudându-L pe Cel Ce cunoaște suferințele noastre, ascultă suspinele noastre și împlinește dorințele noastre, să-I zicem: „Slavă Ție, Soarelui întreit; Slavă strălucirii celei unice; Slavă Celui Ce răsari lumii lumina; Preasfântă Treime, Dumnezeu nostru, slavă Ție!”. Amin.

PREDICI
LA DUMINICILE OCTOIHULUI

PREDICĂ
LA DUMINICA 1 DUPĂ RUSALII
(A Tuturor Sfinților)

(Iisus îi pregătește pe ucenici pentru persecuție – Matei 10, 32-35; 37-38 și 19, 27-30)

Sfinții Bisericii creștine – prietenii lui Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

Din ziua de Rusalii, Duhul Sfânt vine neconținut în lume și rămâne în lume. El este Dătătorul vieții veșnice, Izvorul bunătăților și Mângâietorul oamenilor. Cu ajutorul Duhului Sfânt, putem să ne ridicăm pe treptele desăvârșirii până la asemănarea cu Dumnezeu. Aceasta este sfințenia, pe care au atins-o Sfinții pe care-i pomenim în această zi, numită *Duminica Tuturor Sfinților*.

Sfinții, așa cum arată Evanghelia de astăzi, L-au mărturisit pe Domnul înaintea oamenilor, L-au iubit pe Dumnezeu mai întâi de toate și, luându-și crucea, L-au urmat pe Iisus (cf. Mt. 10, 37-38). Ei au renunțat la cele pământești, primind moștenirea vieții veșnice (cf. Mt. 19, 29). De aceea, îi cinștim și le facem pomenirea cu cântări de laudă.

Iubiți credincioși,

Noi îi laudăm pe Sfinți, ca pe purtătorii unor prea înalte lupte și biruințe duhovnicești și ca pe cei ce au întruchipat în ființa lor frumusețea cea nepieritoare. Noi privim la ei ca la învățătorii noștri pe calea desăvârșirii în Hristos, care ne sfătuiesc să ne asemănăm lor în credință, în nădejde și în dragoste. Pe Sfinți îi cinștim și ca pe niște frați desăvârșiți ai noștri, care au cunoscut încercările și nevoile vieții pământești, iar acum, fiind în apropierea lui Dumnezeu, mijlocesc și se roagă Lui pentru mântuirea noastră. Prin cinștirea Sfinților, noi sporim, înainte de toate, cinștirea pe care o datorăm lui

Dumnezeu, așa cum glăsuia mitropolitul Varlaam al Moldovei în Cazania de la Duminica Tuturor Sfinților.

Cultul Sfinților are la bază temeuri scripturistice și patristice, respectate întotdeauna de Biserica Ortodoxă. După Sfânta Scriptură, aflăm că dreptii și Sfinții poartă numele de „prieteni ai lui Dumnezeu” (Ic. 2, 23) sau „casnici ai Lui” (Efes. 2, 19), deoarece ei sunt în comuniune directă cu Dumnezeu și vor însoți pe Mântuitorul la Judecata de Apoi (Mt. 19, 20; I Cor. 6, 2). Lor le-a dat Dumnezeu puteri și daruri speciale, ca să învieze morții (III Regi 17, 22; Fapte 9, 37-42), să vindece pe cei neputincioși (Fapte 3, 6) și să cunoască gândurile ascunse ale oamenilor (Fapte 5, 1-12). În viața pământească, ei se roagă pentru binele oamenilor (Fac. 20, 17; Ieș. 32, 9-14; II Cor. 13, 9; Efes. 1, 16-17; I Tes. 1, 2-3).

Cei ce au primit ajutorul Sfinților, și-au arătat imediat recunoștința prin acte de venerare a lor, și în acest sens amintim pe temnicerul din Filipi, care a cinstit pe Sfântul Apostol Pavel și pe Sila (Fapte 16, 29) sau pe fiii proorocilor, care s-au închinat lui Elisei pentru minunile săvârșite de el (IV Regi 2, 15). Aceste temeuri scripturistice stau la baza cultului Sfinților practicat de Biserica Ortodoxă, și ele sunt în strânsă legătură cu credința în nemurirea sufletului, cei aleși ai lui Dumnezeu continuând și după trecerea lor la cele veșnice să ajute pe cei de pe pământ. În ceruri, alături de Îngeri, Sfinții aduc laudă și se roagă lui Dumnezeu (Apoc. 4, 10-11; 5, 8-14) și sunt pe deplin conștienți (Lc. 16, 26). Ei alcătuiesc Biserica triumfătoare și se bucură pentru cei ce se pocăiesc și se întristează din cauza celor păcătoși (Lc. 15, 10; I Cor. 12, 26). Între Biserica triumfătoare și cea luptătoare există o permanentă legătură, acea „comuniune a Sfinților”, garantată de Iisus Hristos, în calitate de Cap al întregii Biserici (Efes. 1, 20-23; Col. 1, 16-18).

Luând aminte la cuvintele Mântuitorului: „Cine vă primește pe voi, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe Cel Care M-a trimis pe Mine” (Mt. 10, 40), Sfântul Vasile cel Mare ne învață, spunând: „Primesc și pe Sfinții Apostoli și Ucenici și-i chem ca mijlocitori înaintea lui Dumnezeu, ca prin ei, adică prin mijlocirea lor, să-mi fie milostiv Iubitorul de oameni, Dumnezeu, și să-mi dăruiască iertare de păcate”. Rugăciunile Sfinților înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră sunt bine

primite dacă și noi, credincioșii, împodobiți cu credință și fapte bune, ne rugăm împreună cu ei, lepădându-ne de păcatele noastre. Acest adevăr îl întărește și Sfântul Ioan Gură de Aur, când spune: „Știind acestea, iubiților, să alergăm la mijlocirea Sfinților, dar să nu ne mărginim la aceasta, ci să lucrăm și noi cum se cuvine, după pilda pe care ne-au dat-o ei”.

Sfinții Părinți, adunați la Sinodul al VII-lea ecumenic, exprimând învățătura și practica dintotdeauna a Bisericii, cu rădăcini adânci în însăși Sfânta Scriptură, au hotărât astfel: „Noi păzim cuvintele Domnului, cuvintele Apostolilor și Proorocilor, prin care am învățat să cinstim și să mărim, mai întâi pe cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, pe Sfintele Puteri îngerești, pe Apostoli, pe Prooroci, pe Martirii cei măriți, pe Sfinții Părinți purtători de Dumnezeu și pe toți bărbații cei sfinți și să cerem mijlocirea lor, pentru că ei ne pot face plăcuți lui Dumnezeu, Împăratul tuturor”. Tot Sinodul al VII-lea ecumenic a dat următoarea hotărâre: „Cine nu mărturisește că toți Sfinții, cei care au plăcut lui Dumnezeu, atât cei înainte de Lege, cât și cei de sub har, sunt vrednici de cinste după trup și după suflet, sau nu face rugăciuni către Sfinți ca și către unii care voiesc să mijlocească pentru lume, potrivit tradiției Bisericii, să fie anatema!”.

Sfântul e omul care a renunțat la sine, călcând peste ceea ce este egoist, meschin, interes îngust, poftă pentru lucruri mărginite. În Sfânt nu există nimic trivial, nimic grosolan, nimic josnic, nimic nesincer; în el se actualizează la culme: delicatețea, sensibilitatea, puritatea, sfiala și nevinovăția. Sfântul zâmbește, dar nu râde sarcastic, e serios, dar nu înfricoșat, acordă preț persoanelor celor mai umile, socotindu-le pe toate mari taine, create de Dumnezeu și destinate veșniciei. Așa s-au dovedit Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Ioan Gură de Aur.

Din Sfânt iradiază un duh de jertfelnicie, de dăruire față de toți. El se face, din smerenie, aproape neobservat, apărând când e nevoie de o mângâiere, de o încurajare, de un ajutor. Așa proceda Sfântul Nicolae, arhipăstorul din Mira Lichiei. Din Sfânt iradiază o nemărginită liniște sau pace și o participare până la lacrimi la durerea și neajunsurile celorlalți. Sfântul e simpatia vibrantă în cel mai înalt grad, precum vedem la Sfântul

Isaac Sirul, care avea o iubire suferitoare chiar pentru animale, și la Sfântul Serafim de Sarov, care iubea mult pe tot omul, numindu-l „bucuria mea”.

„Slava pe care Domnul o dă Sfinților este atât de mare, că dacă oamenii ar putea vedea un Sfânt, așa cum el este în realitate, ar cădea la pământ cu frică și cutremur, căci omul nu poate îndura slava unei arătări cerești. Nu vă mirați de aceasta. Domnul iubește până într-atât lucrul mâinilor Lui, că El a dat omului revărsarea Duhului Său Sfânt, și în Duhul Sfânt omul devine asemenea lui Dumnezeu. Duhul Sfânt umple de harul Lui tot omul: suflet, minte și trup. Domnul a dat harul Lui Sfinților și ei L-au iubit și s-au alipit de El până la capăt, căci dulceața iubirii de Dumnezeu nu mai îngăduie să iubești lumea și frumusețea”. Această splendidă descriere a Sfântului ne-o oferă Cuviosul Siluan Atonitul (†1938), de curând canonizat.

Creștinii cei dintâi își vindeau averile, se lepădau de lume și primeau fericiți moartea de martir, dovedind cât de mare era dragostea lor față de Iisus și cât de strânsă era alipirea lor față de Evanghelie. Din rândul creștinilor adevărați s-au ales numele care formează Calendarul nostru creștin, numele Sfinților, care sunt și rămân cele mai frumoase exemple de martori și mărturisitori ai Domnului înaintea oamenilor. Sfinții formează cununa de lumină și armata de biruință a Bisericii. Viața lor, trăită după Hristos și după Evanghelie, rămâne pentru totdeauna cea mai ideală școală a caracterelor.

Iubiții mei,

Pe tot parcursul timpului, până la a doua venire a Mântuitorului nostru, Sfinții, prin înaltul nivel de trăire spirituală la care au ajuns, reprezintă pentru lume un permanent apel la sfințenie, la trăirea și aprofundarea credinței, un viu îndemn la îmbunătățirea vieții, la înduhovnicire. Prin tot ceea ce au realizat, Sfinții au arătat că sfințenia este, într-adevăr, posibilă. Ea nu este un privilegiu dat numai anumitor persoane, ci o posibilitate la îndemâna fiecărui creștin, care dorește să se angajeze ferm pe calea îngustă a mântuirii. Prin rugăciunile lor, prin exemplul personal, prin implicațiile modelului de viață pe care îl propun, Sfinții îmbogățesc lumea cu un spor de credință, de speranță, de

curăție. Ei sunt cartea vie a prezenței și lucrării lui Dumnezeu în lume. Ei ne arată că, prin Duhul Sfânt, putem birui răul și păcatul, devenind astfel oameni duhovnicești.

Noi, creștinii, avem datoria morală să-i cinstim pe Sfinți, ținând ziua pomenirii lor, cinstindu-le moaștele, zidind biserici cu hramul lor, purtându-le numele cu evlavie. De asemenea, îi putem venera făcând pelerinaje la mormintele lor, chemându-i în rugăciuni ca să mijlocească pentru noi și punând casele și familiile noastre sub ocrotirea lor. În *Duminica Tuturor Sfinților*, vă îndemn cu Sfântul Apostol Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evr. 13, 7). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 2-A DUPĂ RUSALII
(A Sfinților Români)
(Chemarea primilor Apostoli – Matei 4, 18-23)

Sfinții neamului nostru urmând pe Hristos

Dreptmăritori creștini,

În pericopa evanghelică de astăzi, Îl vedem pe Hristos Domnul umblând pe lângă Marea Galileei. Având nevoie de lucrători pentru Împărăția veșnică, S-a adresat unor pescari, zicându-le: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni” (Mt. 4, 19). Aceștia, lăsând corabia, mrejele și familia lor, au mers după Domnul, Care a făcut din ei solii mântuirii, în timp și spațiu.

Acest Hristos străbate de două mii de ani Galileea lumii noastre, cerându-ne să-L urmăm spre a găsi în El sens superior și demnitate adevărată. Mântuitorul nostru este „Calea, Adevărul și Viața” (In. 14, 6), încât, urmându-L, ne dovedim împreună-lucrători cu El la zidirea Trupului tainic, a Bisericii. Așa devenim ucenici și Sfinți, asemenea înaintașilor din neamul nostru, pe care îi pomenim în această zi, numită *Duminica Sfinților Români*.

Iubiți credincioși,

Există un cuvânt preferat al lui Dumnezeu, există un cuvânt care adesea era pe buzele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Există un cuvânt care este înscris cu litere de aur pe poarta cerului. Acesta este cuvântul „Vino!”. În Sfânta Scriptură sunt porunci și judecăți, căci Dumnezeu este un Dumnezeu al dreptății și al adevărului, dar deasupra tuturor vocilor răsună ca un refren chemarea „Vino!” (Mt. 11, 28; Lc. 5, 59; In. 21, 22). „Vino”, a zis Hristos lui Petru, care s-a lepădat de El de trei ori. Petru a venit cu lacrimi

de pocăință și a devenit unul dintre cei mai credincioși Apostoli. „Vino”, a zis Hristos lui Iuda. Tragedia lui Iuda a fost că el n-a venit. Dacă venea, ar fi fost iertat. În disperare, el s-a dus și s-a spânzurat. „Vino”, a zis Hristos tâlharilor, criminalilor și desfrânaților, tuturor fiilor și fiicelor, rătăciți în lume. Ei au venit și în Hristos au găsit ce căutau, ba chiar mai mult. „Vino”, ne zice Hristos, iar noi spunem: „Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții veșnice” (In. 6, 68). Unde mai putem găsi o astfel de iertare, o astfel de iubire, o astfel de putere, o astfel de viață nesfârșită? Pe cruce, brațele lui Hristos stau întinse, ca și cum ar vrea să ne cuprindă pe toți la El cu cuvântul „Vino!”...

Întreaga Biblie poate fi rezumată în acest cuvânt, atât de frumos, atât de delicat, plin de iubire și compasiune, cuvântul preferat al lui Dumnezeu, adresat omului: „Vino!”. Dumnezeu este gata să ne îndumnezeiască. Dar noi fugim ca niște lași, respingând această fericire. Ce prostie! Ce absurditate! Ce nebunie! Atât de mult dorește Dumnezeu acest lucru, adică să ne facă asemenea Lui, încât a venit pe pământ, S-a întrupat în scopul acesta (In. 3, 16). Fiecare dintre noi este chemat de Dumnezeu la mântuire prin diferite căi și mijloace. La apelul iubirii lui Dumnezeu trebuie să răspundem „**Da**” prin credința și virtuțile noastre. Prin darurile cu care suntem înzestrați de Dumnezeu, suntem chemați la mântuire. Cu succesele sau insuccesele pe care le avem în viață, Dumnezeu ne cheamă la mântuire. Cu bucuriile și necazurile ce vin asupra noastră, Dumnezeu ne cheamă la desăvârșire, fiindcă „voiește ca toți oamenii să se mântuiască” (I Tim. 2, 4).

„Spre a ne duce la mântuire, Dumnezeu – zice Fericitul Augustin – transformă durerea în învățătură și lovește ca să vindece, nu ca să ucidă”. Cu oamenii pe care ni-i scoate în cale, Dumnezeu ne cheamă la mântuire. Sfântul Casian Romanul spune: „Dumnezeu ne ocrotește și ne împinge în așa fel încât, uneori, chiar fără voia noastră, ne duce la mântuire”. Dumnezeu ne cheamă la mântuire prin visele noastre. Scriitorul bisericesc Tertulian afirmă, în acest sens, că „o mare parte dintre oameni află pe Dumnezeu datorită viselor”. Printr-un vis, mamei Fericitului Augustin i se aduce la cunoștință că fiul ei se va converti. În vis, un tânăr strălucitor, vesel și surâzând, o întreabă pe Sfânta Monica de ce este așa tristă și mistuită de jale. Iar Sfânta Monica îi

răspunde că datorită pierderii lui Augustin. Tânărul îi poruncește să fie fără teamă și să privească atent, pentru că în locul unde se afla ea, era și fiul ei Augustin.

Dumnezeu ne cheamă la mântuire prin conștiința noastră. Prin conștiință, Dumnezeu ne mustră pentru relele ce le-am făcut. Prin conștiință, Dumnezeu ne îndeamnă spre tot lucrul bun. Sfântul Talasie Libianul spune: „Conștiința este un învățător sincer; cine ascultă de ea, petrece fără de greșală”. Suntem purtați spre mântuire și de cărțile bune pe care le citim. Au fost multe cazuri în care unii oameni, în urma citirii Sfintei Scripturi, s-au convertit la creștinism, deoarece în cuprinsul acestei *Cărți* au descoperit căile adevărate spre iluminare și desăvârșire. Sfântul Efrem Sirul zice: „Frate al meu, trezește-te și te sârguiește de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te învețe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmașului și a dobândi viața veșnică”. Iată, deci, că Dumnezeu lucrează în multe chipuri, ca noi să ajungem la mântuire.

Dumnezeu vrea să Se dăruiască El Însuși mie, ție și fiecărui om. Dacă ne lăsăm „cuprinși” de Dumnezeu, El Însuși este Acela Care ni Se descoperă și ni Se comunică, în măsura în care noi Îl primim: „Și, tuturor celor care L-au primit, le-a dat putere să devină fii ai lui Dumnezeu, și din plinătatea Lui noi toți am luat har peste har” (In. 1, 12 și 16). Dacă deschidem ușa, dacă spunem „**Da**”, El intră și ne face pe noi locuința Lui, chivotul Lui. Intrând în ființa noastră, cinează cu noi și noi cu El (cf. Apoc. 3, 20). Pe Domnul Hristos L-au urmat și L-au primit în viața lor nu numai pescarii Galileei, ci și fiii și fiicele acestui neam. Ei și-au predat ființa lor Mântuitorului, ca să ne lase nouă moștenire o credință puternică și adevărată. Sfântul Sinod a hotărât, la 20 iunie 1992, ca de acum și până la sfârșitul veacurilor, în întreaga Biserică Ortodoxă Română, să se numere cu Sfinții și să se cinstească după pravilă cu slujbă specială și cu acatist toți Sfinții din neamul nostru, știuți și neștiuți. Pentru cinstirea acestora, s-a instituit atunci „**DUMINICA SFINȚILOR ROMÂNI**”, care este așezată în Calendarul Bisericii noastre în fiecare an, în a doua Duminică după Rusalii.

Îi cinstim astăzi pe cuvioșii pustnici care, după spusa Mitropolitului Dosoftei, au dus o viață tot așa de ascetică precum cea a Sfinților din Tebaida. Între cei care au trăit

deplin viața călugărească, se numără Sfântul Nicodim de la Tismana, Sfântul Daniil Sihastrul, Sfânta Teodora de la Sihla și Sfântul Calinic de la Cernica. Îi cinstim astăzi și pe acei martiri români care au ținut sus stindardul Crucii în vreme de prigoană, pecetluind cu sângele lor propria mărturie, precum Sfinții Mucenici de la Niculițel, din veacul al IV-lea; apoi pe Sfântul Ioan Valahul (†1662) și pe binecredinciosul voievod Constantin Brâncoveanu cu fiii săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache, martirizați de turci, în ziua de 15 august 1714. Toți aceștia, prin rugăciune și evlavie sau prin suferință și jertfă pentru adevăr și dreptate, au atins culmea desăvârșirii, au devenit „temple ale Duhului Sfânt” (cf. I Cor. 6, 19).

În această Duminică, îi pomenim pe cei ce au apărat „legea strămoșească”, înfruntând cu bărbăție pe otomani și habsburgi sau pe alți asupritori și cotropitori. Pildă în această privință avem, în secolul al XV-lea, pe Ștefan cel Mare și Sfânt, apărătorul pământului românesc în fața primejdiei Semilunei, cel mai de seamă ctitor de locașuri sfinte și sprijinitor al Bisericii Ortodoxe de pretutindeni. De asemenea, avem pildă, în secolul al XVIII-lea, pe preoții mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, pe călugării Visarion și Sofronie și pe credinciosul Oprea din Săliștea Sibiului, toți din Ardeal, care s-au împotrivit fățiș uniației. Îi pomenim, în această Duminică, pe toți ceilalți Sfinți ai Bisericii străbune, din toate timpurile și locurile, care au apărat credința, glia, nevoile și neamul, arătându-ne cum putem sluji pe Dumnezeu și pe semenii în acest spațiu geografic și etnic. Între aceștia, un loc de cinste îl au și ostașii care s-au jertfit pentru apărarea țării, dar și clericii și credincioșii care au murit în închisori și în deportare, în timpul regimului comunist ateu.

Iubiții mei,

Glasul Mântuitorului, care i-a chemat pe cei patru pescari, ne cheamă și pe noi. Celui Ce ne-a arătat iubirea Sa se cade să-I răspundem cu iubirea noastră. Pentru aceasta este nevoie să ne desprindem de „mrejele” unor preocupări mărunte, să alungăm din suflet noroiul păcatelor și să auzim chemarea de dincolo de veac a Mântuitorului: „Veniți după Mine!”. În casă, pe stradă, la locul de muncă și oriunde ne aflăm, trebuie ca fiecare

dintre noi să fie un apostol, adică un trimis al Domnului. Medicul la masa de operație, profesorul la catedră, funcționarul la birou, muncitorul în fabrică, plugarul pe ogoare, savantul în laborator, scriitorul la masa lui de lucru pot și trebuie să fie apostoli ai binelui, adevărului și iubirii, în lume.

Împlinindu-ne rostul și datoria noastră cu conștiință și răspundere, păstrăm și mărturisim aceeași dreaptă credință pe care au mărturisit-o Sfinții autohtoni pomeniți astăzi. Curățindu-ne inimile de pofta cea rea, detașându-ne de toate deșertăciunile pământești, ne dovedim fii vrednici ai Bisericii noastre dreptmăritoare și ținem mereu aprinsă candela spiritualității românești. În acest fel, urmăm pe Apostolii Domnului și pe Sfinții neamului nostru și avem, totodată, convingerea că pentru urmarea lui Hristos vom ajunge în corturile dreptilor unde ne vom bucura împreună cu toți cei mântuiți. La aceasta ne îndeamnă Sfântul român Ioan Iacob de la Hozeva (†1960) când zice: „Urmează, deci, pe cale dreaptă, / Strămoșilor celor iubiți, / Căci iată duhul lor te-așteaptă / În țara celor fericiți”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 3-A DUPĂ RUSALII
(Despre grijile vieții – Matei 6, 22-33)

Încrederea în providența divină

Dreptmăritori creștini,

Sfânta Evanghelie de astăzi îi îndeamnă pe oameni să nu devină robii materiei, să nu se lase biruiți de grijile materiale. Adresându-Se ascultătorilor Săi, Iisus le spune: „Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca... Priviți la păsările cerului, luați seama la crinii câmpului” (Mt. 6; 25, 26, 28).

Mântuitorul Hristos vrea să întărească încrederea oamenilor în providență, arătându-ne mâna lui Dumnezeu în conducerea lumii. El ne îndeamnă să nu ne încredem prea mult în știința și puterea noastră, ci, căutând Împărăția lui Dumnezeu, să ne bazăm pe darul ce vine, în mod sigur, de la Părintele luminilor (cf. Mt. 6, 33; Ic. 1, 17).

Iubiți credincioși,

Când celebrul botanist Linné (†1778) se duse pentru studiu la Universitatea din Uppsala (Suedia), una din cele mai vechi școli superioare din Europa, fondată în anul 1476, nu avea posibilități materiale suficiente, iar părinții lui nu-i puteau trimite ajutor bănesc. Multă vreme, el trăi din ajutorul primit de la colegii lui. Când pantofii erau rupți, el însuși îi repara. Cu toate aceste neajunsuri, nu se descuraja, ba dimpotrivă, perseverând, el ieși biruitor, ajungând unul dintre savanții cu înalt renume. Într-o împrejurare importantă, cu mulți ani mai târziu, el făcu publică următoarea mărturisire: „Îți mulțumesc, Dumnezeule Atotputernic, pentru că, în cursul vieții mele, în amărăciunea mizeriei, cât și în atâtea alte încercări, Tu mi-ai arătat prețioasa Ta purtare de grijă”. De altfel, în toate scrierile sale, se poate întrezări sentimentul de adâncă

recunoștință față de Dumnezeu. Cele mai importante din operele sale încep cu un citat din Sfânta Scriptură, care arată fie slava, fie bunătatea lui Dumnezeu. În predarea cursurilor universitare, cât și în conferințele ținute, nu uita de religia creștină, iar deasupra cabinetului său de lucru pusese inscripția: „Dumnezeu te vede; ferește-te de a mai păcătui!”. Mărturisirile savantului Linné, rămase posterității, conțin, prin graiul său de dincolo de mormânt, cugetări adânci cu privire la grija părintească a Tatălui ceresc față de creaturile Sale.

Nu se cuvine ca omul să fie biruit de grijile materiale, ci să aibă încrederea fermă că, dacă Dumnezeu are grijă de păsările din văzduh și de crinii câmpului, cu atât mai mult Îi pasă de noi, cei creați după chipul Său, cărora și firele de păr din cap ne sunt numărate. Cuvintele din Evanghelie ne arată grija ce o poartă Dumnezeu față de oameni și față de întreaga natură. Dar asta nu înseamnă că grija Sa încurajează lenea și trândăvia. Sfintele Scripturi condamnă neglijența și lenea. Omul trebuie să muncească, dar să nu socotească că totul depinde de el. A socoti în așa fel, înseamnă a gândi și a acționa păgânește. A avea în vedere numai preocupările materiale, este iarăși un semn de viață păgânească. Creștinii trebuie să aibă în vedere, în primul rând, grijile spirituale. „Deci nu duceți grijă spunând: Ce vom mânca? ori: Ce vom bea? ori: Cu ce ne vom îmbrăca? Căci după toate acestea se străduiesc păgânii: că știe Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de toate acestea” (Mt. 6, 31-32). În creștinism, mâncarea și îmbrăcămintea trebuie să fie lucruri de valoare secundară față de prețul fără egal al bunurilor cerești la care suntem chemați.

Grija exagerată de nevoile materiale și grijile vieții „îngreunează inimile”: „Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră” (Lc. 12, 34). Și omul nu se mai poate îngriji de sufletul său, pierzând astfel folosul învățaturii mântuitoare și conlucrarea cu harul divin. „Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă dacă-și pierde sufletul?” (Mc. 8, 36). Când omul este preocupat numai de îmbrăcămintă, hrană și băutură, el uită menirea sa pe pământ. În inima acestui om, cuvântul lui Dumnezeu nu aduce roadă. Mântuitorul nostru spune că „grija acestei lumi și înșelăciunea avuției înăbușă cuvântul lui Dumnezeu și-l face neroditor” (Mt. 13, 22). E minunat să fim fără

grijă, să fim convinși că, în toate faptele noastre, atârnăm de puterea Celui de Sus, Care le-a făcut și le susține pe toate. Dacă El ne dă vreme prielnică, sănătate, putere de muncă, și din piatră seacă putem scoate pâine. Pe când, dacă Domnul ne părăsește și Își întoarce fața Sa de la noi, ne pierde suflarea și în țărână ne prăbușim.

Fericit este creștinul care se predă cu totul purtării de grijă a Părintelui ceresc. Ziarele au publicat știrea că într-un oraș, noaptea, a luat foc o casă. Părinții și copiii au alergat în mare grabă afară, cu ce aveau pe ei. Deodată, și-au dat seama cu groază că cel mai mic, un băiețel de 5 ani, nu era cu ei. Copilul s-a pornit să iasă, însă pe scări s-a speriat de foc și a fugit înapoi înăuntru. O frică de moarte a încleștat inimile oamenilor. O salvare pentru băiat nu se întrevedea. Deodată, o fereastră se deschise la etaj și se auzi glasul copilului care cerea ajutor. Tatăl îl zări și-i strigă să sară pe fereastră. „Nu te văd de fum, tăticule”, fu răspunsul. „Dar eu te văd, grăbește-te și te aruncă!”, au fost cuvintele tatălui. Băiatul sări pe fereastră și, în cădere, fu prins de brațele puternice ale părintelui său. E bine să păstrăm în inimile noastre înțelesul acestor cuvinte. Pe pământ noi nu vedem întotdeauna clar ce e bine și ce e dăunător pentru noi. Cel de Sus știe și vede. Important este că Dumnezeu, în bunătatea Lui, nu ne părăsește niciodată. El își ține brațele deschise să ne primească.

Dacă Dumnezeu hrănește păsările care zboară prin aer și celelalte viețuitoare, dacă puterea Lui împodobește florile din grădini și iarba de pe câmpii, cum să nu ne poarte de grijă nouă, celor zidiți după chipul Său. Într-o zi, o furtună teribilă bântuia apele Atlanticului. Un vapor era purtat ca o coajă de nucă pe valurile înspumate. Călătorii erau în panică, înspăimântați de moarte. Numai un copil continua să fie vesel între toți și liniștit. În fine, furtuna se potolește, oamenii își vin în fire. Curioși, ei întreabă cum de nu s-a temut copilul în vremea primejdiei. „De ce să mă tem?” – răspunse el; „Tatăl meu era la cârma vaporului”. Aceste cuvinte s-ar cădea să le rostim de câte ori trecem prin necazuri și încercări. S-ar cuveni să dăm dovadă de acea încredere pe care a manifestat-o Iisus înainte de patimile Sale înfricoșătoare: „Nu sunt singur, pentru că Tatăl Meu este cu Mine!” (In. 16, 32). Providența divină guvernează lumea și se îngrijește de tot omul, făptura dragă a lui Dumnezeu, care poate spune ca psalmistul: „De voi și umbla în

mijlocul morții, nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine ești... Mila Ta mă va urma în toate zilele vieții mele” (Ps. 22; 4, 7).

Multe păcate săvârșesc oamenii din zilele noastre, pentru că le lipsește încrederea în providență, încrederea în grija iubitoare a Părintelui ceresc. Având puțină credință, oamenii își croiesc drumul vieții fără a ține seama de Dumnezeu și de Legea Sa cea sfântă. Părinții, îngrijorați că n-ar putea să-și întrețină copiii care s-ar naște, săvârșesc avorturi. Unii creștini, îngrijorați de cele materiale, în loc să serbeze Duminica prin rugăciune și odihnă, o petrec muncind ca și cum ar fi o zi obișnuită. Alți creștini, preocupați excesiv de hrană și îmbrăcăminte, refuză să ajute pe cei nevoiași, să-i miluiască pe bolnavi, pe infirmi și pe bătrâni. Tocmai de aceea, oamenii sunt agitați, tulburați, stăpâniți de frică, neliniște și zbucium. Crezând însă că Dumnezeu Se îngrijește de noi în permanență, atunci muncim cu stăruință pentru pâinea cea de toate zilele. Dar, în același timp, suntem încredințați că Tatăl Cel atotiubitor va ține socoteala tuturor lucrurilor de care avem nevoie, de creșterea copiilor, de rodirea pământului, de gospodăria noastră, de cele necesare traiului cotidian. Iată de ce este necesar ca principala noastră preocupare să fie căutarea Împărăției lui Dumnezeu prin împlinirea statornică a poruncilor Sale (cf. Mt. 6, 33).

Iubiții mei,

Ca și creștini, nu trebuie să ne îngrijorăm. Cu toate acestea, îngrijorarea este unul din acele lucruri de care ne facem cu toții vinovați. Adeseori, ne interesăm de probleme care n-ar trebui să ne preocupe. Am citit undeva că există două lucruri de care n-ar trebui să ne îngrijorăm niciodată. În primul rând, nu trebuie să ne îngrijorăm de lucrurile pe care nu putem să le dominăm. Încredințându-le în mâna Domnului în rugăciune, ar trebui să le lăsăm în seama Lui. În al doilea rând, n-ar trebui să ne îngrijorăm de lucrurile pe care le putem domina. S-ar cuveni să încetăm a ne mai îngrijora, și să începem să facem ce trebuie cu ele.

Să credem că Dumnezeu este cu noi și ne călăuzește în toată vremea. Să recunoaștem că hrana, locuința și împlinirile vieții le datorăm purtării de grijă a Tatălui

ceresc. Să nu ne clătinăm în necazuri și în suferințe, convinși că numai prin cruce ne asemănăm cu Hristos și ne învrednicim de slava Împărăției Sale. Să lucrăm cu nădejde fiecare unde ne aflăm, cerând ajutorul ceresc și fiind conștienți că noi suntem „împreună lucrători cu Dumnezeu” (I Cor. 3, 9), de la Care vine ocrotirea, puterea și plinătatea darurilor. Dimpreună cu Sfântul Apostol Petru vă îndemn: „Lăsați-I Lui (Dumnezeu) toată grija voastră, căci El are grijă de voi” (I Pt. 5, 7). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 4-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea slugii sutaşului – Matei 8, 5-13)

Rugăciunea şi foloasele ei

Dreptmăritori creştini,

Sfânta Evanghelie de astăzi ne prezintă chipul luminos al unui sutaş din cetatea Capernaum. Acesta avea o slugă bolnavă, „chinuindu-se cumplit” (Mt. 8, 6). Probabil sutaşul, cuprins de milă şi compasiune, a vegheat lângă patul acestui suferind şi probabil a chemat un medic să-l vadă şi să-l trateze.

Văzând însă că boala persistă, ostaşul roman a cerut ajutorul Mântuitorului Hristos, Care vindeca toată boala şi neputinţa în popor. Rugăciunea sutaşului, făcută cu adâncă smerenie şi credinţă, a fost ascultată de Domnul. Evanghelia ne spune că „s-a însănătoşit sluga lui în ceasul acela” (Mt. 8, 13).

Iubiţi credincioşi,

Prin rugăciune putem vorbi direct cu Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, Care este gata să ne răspundă şi să ne ajute. În *Predica de pe munte* Iisus spune: „Cereţi şi vi se va da; căutaţi şi veţi afla; bateţi şi vi se va deschide. Că oricine cere, ia; cel care caută, află; şi celui ce bate i se va deschide. Sau cine este omul acela între voi care, de va cere fiul său pâine, el îi va da piatră? Sau de-i va cere peşte, el îi va da şarpe? Deci, dacă voi, răi fiind, ştiţi să daţi daruri bune fiilor voştri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El!” (Mt. 7, 7-11). În Sfânta Evanghelie avem exemple când oamenii au cerut ajutor la Hristos şi El le-a răspuns: cei 10 leproşi; tâlharul de pe cruce (pocăit); cerşetorul orb care l-a strigat: „Fiul lui David, miluieşte-mă!”; Iair, care a mijlocit pentru fiica sa bolnavă, ş.a.. În toate aceste împrejurări, oamenii au cerut

Domnului ajutor și totdeauna Domnul le-a răspuns la rugămintea lor. El nu S-a schimbat și încă aude rugăciunile noastre, pentru că ne iubește și ne poartă de grijă, fiecăruia personal.

Răspunzându-ne rugăciunilor, Mântuitorul Hristos nu ne dă totdeauna ceea ce vrem, pentru că, fără să ne dăm seama, cerem lucruri care n-ar fi bune pentru noi. El ne răspunde rugăciunilor noastre în maniera Sa proprie, înțeleaptă, dându-ne ceea ce știe că va fi pentru noi cel mai bine. Sfântul Macarie ne îndeamnă să încheiem fiecare rugăciune cu aceste cuvinte: „Fie voia Ta, Doamne, pentru că Tu știi mai bine decât mine ceea ce este bun și folositor pentru mine”. Noi putem să-I cerem lui Dumnezeu orice. Nimic nu este prea mic sau neînsemnat. Dar, trebuie să cerem cu credință! Aceasta înseamnă că noi posedăm certitudinea că Dumnezeu aude și că El, într-adevăr, răspunde într-un chip cunoscut Lui Însuși. Aceasta mai înseamnă că singura noastră cerere adevărată și neschimbătoare este cea spusă nouă de Hristos în cuvintele și în faptele Sale: „Tatăl nostru... facă-Se voia Ta!”.

Rugăciunea este una din datoriile fundamentale ale creștinului. De aceea, Sfântul Pavel, adresându-se tesalonicenilor, le spune: „Rugați-vă neîncetat” (I Tes. 5, 17). Rugăciunea este o conlucrare tainică a sufletului cu harul dumnezeiesc. Starea sufletească a credinciosului în rugăciune este de încredere, de împotrivire la chemările josnice, de mobilizare a energiei noastre spre Dumnezeu, de încadrare a voinței proprii în voința lui Dumnezeu. Viețuirea în rugăciune întărește credința în prezența și în existența lui Dumnezeu. După cum cel ce a văzut lumina poate fi convins de existența ei, tot așa, pentru cel ce se roagă, Dumnezeu este o realitate pe care n-o mai poate întuneca norul îndoielii.

Domnul ne spune: „Pe toate câte le veți cere, rugându-vă cu credință, le veți primi” (Mt. 21, 22). A te ruga cu încredere înseamnă a avea inima și puritatea unui copil care se lasă cu totul în seama celui ce l-a născut. A te ruga cu nădejde înseamnă a avea convingerea că Înțelepciunea divină îți va răspunde cum cunoaște ea că poți fi ajutat mai bine. De multe ori, răspunsul Tatălui ceresc poate să nu ne placă sau rezultatul rugăciunii poate să fie contrar la ceea ce am cerut. Cu toate acestea, cu Stăpânul Cel veșnic

niciodată nu suntem în pagubă. Un scriitor apusean mărturisește: „Am cerut lui Dumnezeu putere să muncesc; El m-a făcut slab ca să învăț a mă supune. I-am cerut sănătate să pot isprăvi multe; mi s-a dat boala ca să împlinesc lucruri mai bune. M-am rugat pentru bogății, să fiu fericit; mi s-a dat sărăcia ca să rămân înțelept. Am cerut să fiu lăudat de oameni; am devenit umil ca să simt nevoia ajutorului lui Dumnezeu”.

Rugăciunea bine făcută săvârșește minuni; ea coboară pe Dumnezeu în mijlocul nostru și înalță sufletul credinciosului către El. Este o minune ce o putem săvârși zilnic, plecând genunchii, împreunând mâinile și înălțând privirea și cugetul spre Domnul. Fără legătura constantă cu Dumnezeu, prin rugăciune, viața credinciosului își pierde dinamismul, frumusețea și prospețimea, făcându-și loc în ea lăncezeala, trândăvia, nonsensul. De aceea, și Sfântul român Ioan Iacob zice: „Când lăsăm, de bună voie, / Rânduiala rugăciunii, / Prinde mare îndrăzneală / Viermele deșertăciunii”.

Prin Botez, creștinul are în el „Împărăția lui Dumnezeu” (Lc. 17, 21), cum adevărește Mântuitorul și tâlcuiește Sfântul Ioan Casian. Întreaga noastră viață se desfășoară în mediul umplut de prezența lui Dumnezeu, cum spune Apostolul: „Dumnezeu nu e departe de fiecare din noi, că noi în El trăim și ne mișcăm și suntem” (Fapte 17, 27-28). Ca „plantă cerească”, omul trebuie să absoarbă mereu ozonul din prezența lui Dumnezeu, ca astfel să poată oxigena permanent ființa sa, eliminând otrava păcatului și hrănind virtuțile. Or, acest proces de continuă oxigenare este rugăciunea care, după expresia Sfântului Pahomie, „este hrănitoarea tuturor virtuților”.

La îndemâna fiecărui creștin, cât de simplu sau cât de învățat, stă rugăciunea cea mai scurtă care s-a format în decursul vremii și prin care Sfinții au atins piscul sfințeniei. Către Mântuitorul, e bine să se rostească în gând, de multe ori: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Către Maica Domnului: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Către Îngerii și Sfinții din cer: „Toate Puterile cerești și toți Sfinții, rugați-vă lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul”. Creștinii vremurilor de demult obișnuiau să rostească aceste rugăciuni scurte, fiind astfel în dialog statornic și iubitor cu Cel de Sus.

Se zice că un bătrân pustnic împletea funii de papură pentru coșuri, dar cu mintea zicea această rugăciune scurtă. Nici nu a simțit când a trecut timpul și funiile fuseseră gata. Altul, de asemenea, toată viața lui nu a lăsat lucrul din mână și nici rugăciunea neîncetată, această rugăciune suindu-se la Dumnezeu și făcându-l pe el smerit și cuviincios. După cum învață Sfântul Vasile cel Mare, „în urma necurmărilor și curatei aducerii aminte de Dumnezeu, se întipărește în sufletul nostru amintirea Lui ca o pecete de-a pururi neștersă, se imprimă numele lui Iisus Hristos și, astfel, dobândim dragoste de Dumnezeu și imboldul de a împlini poruncile Lui”. Dacă cineva se roagă, înseamnă că-și face timp pentru Dumnezeu, Îi face loc în inima și în casa sa, recunoaște în El suprema valoare, singurul Care, în această lume a nebuniei, poate să ne ajute și să rezolve toate problemele noastre.

Un Sfânt Părinte spune că „rugăciunea este cheia vistieriei darurilor dumnezeiești”. Aceasta înseamnă că prin ea deschidem „ușa milostivirii” lui Dumnezeu și primim toate cele necesare pentru sufletul și pentru trupul nostru. În această privință, avem un exemplu edificator oferit, în secolul al IV-lea, de o sclavă creștină din Liberia. Între păgânii de acolo, care nu aveau medici, era obiceiul ca dacă se îmbolnăvea un copil, acesta să fie purtat din casă în casă cu speranța că cineva poate oferi un leac pentru vindecarea celui bolnav. Într-o zi, a fost adus un copil și la casa slavei creștine, care le-a spus că nu știe despre vreun leac pământesc, dar este convinsă că Dumnezeul pe Care-L cinstește ea poate reda sănătatea chiar și acelor care și-au pierdut orice speranță de a mai trăi. După ce a așezat copilul pe patul ei, a îngenunchat și a început să se roage la capul lui în numele lui Iisus Hristos. După câteva clipe, copilul se însănătoși, iar evlavioasa sclavă l-a dat mamei sale. Nu ne îndoim de această minune, pentru că Iisus ne spune: „Cereți și vi se va da” (Mt. 7, 7).

Iubiții mei,

Rugându-ne cu credință, devenim mai buni, mai înțelegători, mai umani. Gândurile se înalță, inimile se purifică, ne simțim ca frații și o binefăcătoare pace se așează între noi. Prin rugăciune, dobândim ajutorul lui Dumnezeu, Care alungă duhurile

rele și risipește gândurile necurate. Prin rugăciune, ne întâlnim cu Dumnezeu, bolile ni se vindecă și păcatele ne sunt iertate. Rugându-ne regulat, avem posibilitatea să primim de la Dumnezeu nenumărate daruri și binecuvântări.

Dacă aștrii, în mersul lor, cântă lui Dumnezeu o muzică cerească, se cade nouă să-I înălțăm Celui Ce ne-a zidit și ne-a mântuit cântare de laudă și de mulțumire, să ne întâlnim cu El în rugăciune neîncetată. Întâlnirea cu Dumnezeu ne va oferi clipe de mângâiere cerească și bucurie sfântă, încât vom simți nevoia să-I strigăm ca Fericitul Augustin: „Tu ai răspândit mireasmă și am respirat și suspin după Tine. Te-am gustat și mi-e foame și sete. M-ai atins și ard de dorință după pacea Ta!”.

Când rugăciunea va deveni marea respirație a sufletului nostru, atunci va fi ca un minunat catalizator, ca un medicament care face să se liniștească durerile și necazurile vieții. Dacă ne plecăm genunchii la rugăciune, vom simți că ne ridicăm la cea mai nobilă demnitate, că ne facem părtași la cele mai nebănuite puteri și că trăim realitatea că nu suntem singuri pe lume. Atunci avem certitudinea că Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă în Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea și închinarea. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 5-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea celor doi demonizați – 8, 28-34; 9, 1)

Hristos și pedagogia dragostei Sale

Dreptmăritori creștini,

În Sfânta Evanghelie de astăzi, citim despre cei doi demonizați din ținutul Gadarenilor, care, văzându-L pe Iisus apropiindu-Se de ei, au strigat: „Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici înainte de vreme ca să ne chinuiești?” (Mt. 8, 29). Prin această întrebare, ei arată că văd în Domnul un chinuitor.

Cele două persoane aflate în prezența lui Hristos puteau profita de aceasta, ca să primească de la El pâinea și apa vieții, dar au ferecat ușile inimilor lor și nu I-au permis lui Iisus să intre. Au preferat să stea în închisoarea sufletelor lor cu demonii, refuzând să deschidă ușa Mântuitorului, Care are putere asupra iadului și a morții.

Iubiți credincioși,

A-I spune lui Hristos „Ce ai cu noi, Iisuse? Ai venit aici să ne chinuiești?” e tot una cu a-I zice: „Vezi-Ți de treburile Tale, Iisuse. Lasă-ne pe noi în pace. Întoarce-Te în Palestina. Urcă înapoi în Biblie. Întoarce-Te în Biserică. Du-Te oriunde, numai să nu ne deranjezi modul nostru de viață. Nu ai competența să ne judeci. N-am eu, oare, dreptul să-mi trăiesc viața mea? Ce ai cu mine, Iisuse din Nazaret?”. Acesta e strigătul omului învăluit de păcate și prins în vârtejul amețitor al pasiunilor înrobitoare. Hristos, Care a venit pe pământ să caute și să mântuiască pe cel pierdut, să dea odihnă celor împovărați și pace celor tulburați, este un tulburător insistent care nu ne lasă să ne tihnească până ce nu Îl acceptăm pe El.

Poate ne întrebăm în ce fel ne tulbură Iisus spre a ne vindeca. În primul rând, ne tulbură prin ceea ce este, încât, privind la El, Modelul desăvârșirii absolute, vedem cât de josnică este condiția noastră păcătoasă față de culmea sfințeniei pentru care a fost zidit omul, acest „chip” al lui Dumnezeu. În al doilea rând, ne tulbură prin aceea că, aflându-ne în prezența Sa, suntem conștienți că nu suntem ca El, dar, prin mila lui Dumnezeu, trebuie să fim și putem ajunge asemenea Lui. Apoi, în al treilea rând, Iisus ne tulbură prin aceea că ne face să nu avem odihnă și pace câtă vreme în lume și în omenire este nedreptate, foame, ură și păcat, împotriva cărora trebuie să luptăm, ca să fie instaurat binele și frumosul în orânduirea noastră socială.

Numai când suntem tulburați sau încercați de Bunul Dumnezeu, noi privim în sus și ne dăm seama că suntem în mâna Lui și că El singur ne poate ajuta și mângâia. Există o istorioară despre un om care a fost întemnițat într-un turn. El nădăjduia să atragă atenția trecătorilor. La început, a aruncat monede pe fereastră, dar fiecare trecător le-a adunat repede în buzunar și și-a continuat drumul grăbit, fără să privească în sus. În sfârșit, prizonierul a aruncat o piatră, care a lovit puternic pe un om. Acesta a privit imediat în sus ca să vadă cine a aruncat piatra. Când Bunul Dumnezeu ne inundă cu binecuvântările Sale cerești, noi rareori privim în sus să-I mulțumim, dar când piatra necazurilor cade peste noi, atunci trebuie să înțelegem că Dumnezeu ne încearcă pentru a ne trezi din somnul păcatului, ca să privim mereu în sus, conștienți că fără El nu putem face nimic (cf. In. 15, 5).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos voiește și îngăduie uneori să se tulbure conștiința noastră, să nu fim satisfăcuți de noi înșine, să nu ne mulțumim cu ceea ce suntem și avem, fiindcă are pentru noi un mod de viață mai bun, vrea să urcăm pe înălțimi care ne oferă orizonturi tot mai largi, dorește să ne dea bunătăți netrecătoare din vistieriile Sale cerești. Pe Cruce, Iisus S-a oferit Tatălui pentru noi, pe Cruce a învins moartea și iadul. Iisus vrea să fie Pelerinul din noi, Care ne conduce spre plinătatea lui Dumnezeu. Dacă ne unim cu El în dăruirea Sa, amărăciunea se transformă în bucurie și în noi se deschide izvorul vieții. Crucea este unica poartă prin care putem să intrăm în Împărăția lui Dumnezeu. Pentru fiecare cruce, Dumnezeu dă un dar foarte special, o putere de viață

eternă, care e mai puternică decât moartea. Fiecare cruce e o încercare și fără încercare nu putem crește. Toate crucile sunt, de fapt, daruri ale lui Dumnezeu pentru a crește. Nu singure, ci unite cu Crucea lui Iisus, crucile noastre se transformă într-un tezaur foarte prețios.

Fie că ne place sau nu, Hristos ne tulbură, precum sună un ceas deșteptător în cameră și ne trezește. Dar după ce, din iubire, ne trezește în multe feluri, Domnul nu ne silește să ne și ridicăm din patul plăcerilor pământești și al dorințelor păcătoase. Putem să refuzăm a ne scula și a călca în voia poruncilor Sale. Așa au făcut locuitorii din ținutul Gadarenilor, care, simțindu-se deranjați în afacerile lor, temându-se că Iisus le-ar putea reduce câștigul, n-au suportat prezența lui Iisus în preajma lor și L-au rugat să plece. Cu alte cuvinte, deși au fost treziți, au refuzat să se ridice, s-au culcat din nou în același așternut al nepăsării, al morții într-o nesimțire fărădelegilor.

Grija noastră trebuie să fie ca să nu procedăm ca acești săteni de lângă Marea Tiberiadei. Când Îi spunem lui Hristos să plece de la noi, înseamnă că prezența Lui radioasă ne deranjează, fiindcă iubim păcatul nostru, beția, desfrânarea, lenea, îmbuibarea, dușmănia, invidia, mândria. Ne-am obișnuit cu astfel de patimi urâte, încât nu-L vrem pe Domnul în preajma noastră, ca nu cumva să ne facă să ne simțim vinovați. Alții Îl alungă pe Domnul de la ei, fiind disperați în așa măsură că nu se mai simt vrednici de a fi mântuiți. Unii ca aceștia Îi spun: „A fost timp cândva în tinerețea mea. Dar acum e prea târziu. Pleacă și vestește Evanghelia la altcineva!”. Atras în cursa lui Satana, omul însuși devine o făptură care fuge de Dumnezeu.

Mai sunt și oameni care vor să creadă că nu există Dumnezeu, vor să stea departe de Biserică, încât Hristos să nu le tulbure viețile. În afara Bisericii nu-i condamnă nimeni, nici nu le examinează viața, dar în Biserică își vor recunoaște păcatul, vor auzi de prețul sângelui divin vărsat pe Cruce pentru iertarea noastră, vor realiza cât de imensă a fost căderea strămoșilor în Eden, cât de mari au fost fărădelegile omenirii căzute. Așa că este mai ușor să rămână afară de corabia Bisericii, este mai ușor să-L exileze pe Mântuitorul din existența lor. În romanul scriitorului rus Dostoievski, *Frații Karamazov*,

când Iisus vine într-un cadru modern, El tulbură valorile umane atât de mult, încât Marele Inchizitor Îi cere să plece! „De ce a venit să ne tulbure?”, întreabă el.

Hristos Domnul a tulburat oamenii atunci; El tulbură oamenii astăzi. Lumea nu s-a schimbat mult. Noi nu vrem să fim provocați, schimbați, înfrunțați, tulburați, deșteptați, răscumpărați sau transformați. Mulți dintre noi vor merge alături de Mântuitorul până la un punct. Punctul este atins atunci când descoperim că există un preț – orice preț – pentru a-L urma pe El. Și atunci nu-L mai vrem în preajmă. Îi cerem să plece. Dacă suntem oameni mândri, iubitori de sine și de desfătărilor cărnii, lacomi de avere și doritori să facem ceea ce ne place, atunci suntem stăpâniți de diavolul și vedem în Hristos un chinuitor care ne deranjează viețile, vedem un tulburător care ne stă în cale. Și atunci Îi cerem să ne lase în pace. Îi interzicem să intre în hotarele noastre, în casele și în inimile noastre. În omenirea de astăzi, se aude strigătul „Ce ai cu noi, Iisuse?”. Acesta este strigătul legiunilor iadului, prin gura tuturor celor care-L refuză pe Hristos și refuză mântuirea Sa. Vindecă de demonizare, omul nu va mai striga așa, ci va dori din adâncul ființei sale să se apropie de Mântuitorul și să fie totdeauna cu El.

Iubiții mei,

Să ne fie limpede că Hristos ne va tulbura până la moarte, nu pentru a ne pedepsi, ci pentru a ne face conștienți de iubirea Lui iertătoare. Ne va tulbura prin încercări și dureri, pentru ca să ne ridicăm ochii spre cele cerești. Ne va tulbura prin semenii noștri aflați în necazuri și nevoi. Ne va tulbura din dragoste, ca un medic care tulbură rana prin curățire și coasere, ca să se poată vindeca. El se manifestă ca *Tulburător dumnezeiesc* spre a putea fi, mai eficient, un *Tămăduitor dumnezeiesc*, Doctor al sufletelor și al trupurilor.

Creștinul trebuie să înțeleagă aceasta și, într-o atitudine de ascultare față de Dumnezeu, să-I fie totdeauna recunoscător, precum îndeamnă Sfântul Antonie cel Mare: „Omul cu adevărat rațional are o singură grijă: să asculte de Dumnezeuul tuturor și să-I placă Lui; și numai la aceasta își deprinde sufletul său: cum să placă lui Dumnezeu, mulțumindu-I pentru o așa mare purtare de grijă și pentru cârmuirea tuturor, orice soartă

ar avea el în viață. Pentru că e nepotrivit să mulțumim doctorilor, care ne dau leacuri amare și neplăcute pentru sănătatea trupului, iar lui Dumnezeu să nu-I mulțumim pentru cele ce ni se par nouă grele și să nu cunoaștem că toate ni se întâmplă cum trebuie, spre folosul nostru și după purtarea Lui de grijă”.

Dacă atunci când suntem încercați Îi spunem lui Dumnezeu „**Da**”, vom avea experiența lui Pavel de pe drumul Damascului, care se trezește și, din prigonitor, devine un Apostol de excepție, unul dintre cei mai victorioși creștini care au trăit vreodată în lume. Ceea ce a făcut pentru Sfântul Pavel, face și pentru noi, dacă alergăm în calea lui Hristos, Care vine la noi. Răspunzând la apelul dragostei Sale, să ieșim din mormântul morții veșnice în care ne aflăm, și vom avea o viață nouă, viață din belșug. Odată ce L-am întâlnit să nu-L mai lăsăm să plece din hotarul inimii noastre, ci să-I spunem precum Apostolii la Emaus: „Doamne, rămâi cu noi” (Lc. 24, 29). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 6-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea slăbănogului din Capernaum – Matei 9, 1-8)

Puterea binefăcătoare a lui Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi, Îl vedem pe Mântuitorul apropiindu-Se cu milă de slăbănogul din Capernaum, pe care l-a întărit cu puterea Sa tămăduitoare. Acesta, spre uimirea tuturor, s-a ridicat îndată și a plecat acasă sănătos, spre a fi o binecuvântare pentru familie, pe care de mult timp o împovărase prin neputința lui (Mt. 9, 6-8).

Prin minunea săvârșită, Hristos Domnul dovedește că a fost trimis de Dumnezeu în această lume, pentru ca să ierte și să vindece. Dacă pe pământ a avut această putere, cu atât mai mult o are acum, când El este preamărit de-a dreapta Tatălui. Această minunată putere divină o revarsă în noi pentru binele nostru sufletesc și trupesc.

Iubiți credincioși,

Primul motor cu energie solară produs de o fabrică de automobile avea putere numai să rotească un disc de plută. De atunci, s-au făcut progrese pentru transformarea energiei razelor solare în energie electrică. Dar pare, totuși, să fie un timp destul de lung până vom putea conduce un automobil alimentat cu energie solară. În timp ce știința care studiază energia solară este în dezvoltare, noi, care suntem creștini, am putea să ne bazăm pe un alt gen de energie: puterea Fiului lui Dumnezeu, despre Care Sfânta Scriptură ne spune că este în cer chiar acum și este „mai presus decât toată Începătoria și Stăpânia și Puterea și Domnia și decât tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor” (Efes. 1, 21).

Dumnezeul nostru este, așa cum spune psalmistul, un Domn bun și mare, Care „pe toate câte le-a vrut, le-a făcut în cer și pe pământ” (Ps. 134, 3-6). Dumnezeu este Stăpânul istoriei, Care cârmuiește inimile și evenimentele după bunul Său plac (Efes. 4, 17). Înțeleptul Solomon Îi spune: „Tu, pururea ai putere nemărginită” (Înt. 11, 21), iar dreptul Iov mărturisește: „Știu că ești atotputernic; nu este nici un gând care să n-ajungă pentru Tine faptă” (Iov 42, 2). Lumea întreagă este o mărturie elocventă despre puterea și mărirea lui Dumnezeu. Contemplând frumusețile naturii, admirând ordinea și armonia din univers, Îl putem înțelege pe „Domnul Cel tare și puternic” (Ps. 23, 8). În această privință, Beethoven spunea: „Când privesc cerul și milioanele de sori care luminează de sus și-și urmează căile cu o precizie veșnică, sufletul meu se înalță către izvorul cel dintâi al acestor fapte”.

Dumnezeu Își arată atotputernicia prin felul în care Se îngrijește de nevoile noastre. El, Cel Atotputernic, ne dă înfierea și ne tratează cu îndurare, iertând păcatele noastre. „Tatăl a arătat – zice Sfântul Apostol Pavel – cât de covârșitoare este mărirea puterii Sale între noi, cei ce credem, potrivit cu puterea lucrătoare a tăriei Lui” (Efes. 1, 19). De aceea, noi ne rugăm Dumnezeului Atotputernic, convinși „că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Lc. 1, 37). Atotputernicul Creator este Atotțiitorul, adică Acela Care poartă o grijă delicată de lume și de omul pus s-o stăpânească. De aceea, când avem tărie în lupta vieții, când ne merge bine și avem cele de trebuință, nu trebuie să ne trufim, fiindcă „puterea este a lui Dumnezeu” (Ps. 61, 11). Toate le datorăm atotputerniciei Sale părintești, care se împărtășește ființelor create pentru ca acestea să crească în bine.

Puterea lui Dumnezeu este nemărginită, și El a promis că ne va da chiar această putere. „Nu te teme, căci Eu sunt cu Tine” (Is. 41, 10) – zice Domnul. El vrea să ne fie hrană pentru suflet și sănătate pentru trup, cum a fost și pentru slăbănogul din Capernaum. Este imposibil să povestim câtă putere poate să pună Părintele ceresc într-un om, și când această putere divină ne umple, slăbiciunea omenească nu mai este o piedică. Când experimentezi acest lucru, nu poți decât să-L preamărești pe Dumnezeu, zicând cu Sfânta Fecioară Maria: „Lucruri mari mi-a făcut mie Cel Puternic și sfânt este numele Lui” (Lc. 1, 49).

Noi trebuie să fim convinși că avem în cer pe Biruitorul iadului și al morții, pe Hristos, Domnul slavei, Care vrea să vină în ajutorul nostru cu nemărginita Sa putere. Noi suntem slabi și păcătoși, El are putere și vrednicie (cf. Apoc. 4, 11). Dacă suntem credincioși Lui și dacă ne vedem slăbiciunile noastre, atunci atragem asupra noastră puterea lui Hristos (cf. II Cor. 12, 9). Este posibil ca puterea din razele soarelui să nu fie răspunsul la nevoile de energie ale lumii, dar puterea Fiului lui Dumnezeu din cer este tot ce ne trebuie nouă, din punct de vedere spiritual.

Pentru a înțelege aceasta, voi da câteva exemple. Încă înainte de întrupare, Fiul lui Dumnezeu a fost alături de oamenii credincioși, dându-le o mare putere. Despre David citim că a ucis un leu și un urs cu mâna goală, iar despre Samson aflăm că a cărat în spate marile porți ale cetății. În Sinaxarul Bisericii, ni se istorisește că în timpul persecuției lui Dioclețian (†305) a fost întemnițat, bătut și ars cu făclii aprinse diaconul Vichentie din Spania. Simțind în el o forță dumnezeiască, mărturisea: „Nu cer, tiranule, să încetezi a mă chinui, ci să-mi dai și mai mari chinuri, că mai tare este puterea lui Hristos care mă întărește, decât puterea ta care mă chinuiește. Și nu voi înceta a-L proslăvi pe Hristos, adevăratul Dumnezeu”. Bătut cu bețe de fier aprinse, a fost băgat iarăși în temniță, unde și-a dat sufletul în mâinile Domnului.

Noi avem încă un exemplu din zilele noastre. E vorba despre o persoană care, într-un moment deosebit, aflată în strâmtorare, a dovedit mare putere. Aceasta a fost doamna Gene Perrymann din Carolina de Sud, care în anul 1965 arăta prin experiența ei că Dumnezeu dă tărie celor ce au nevoie. După ce copilul ei de 8 ani a coborât să ia autobuzul spre școală, ea, care se afla în balcon, a auzit un scârțâit de frână și un țipăt. A coborât în autostradă și, la o mică distanță de casă, și-a văzut copilul ghemuit dedesubtul mașinii, între una din roțile din spate și rezervorul de benzină. Temându-se că rezervorul va lua foc, ea, care era o femeie slabă și mică de statură, sub 60 de kg, în disperare a ridicat partea din spate a mașinii și a împins în șanț mașina, care avea greutatea de 1000 de kg.

Nu-i așa că, uneori, ni se pare că nu avem puterea spirituală și fizică pe care vrem să o avem? Nu ne luptăm oare cu ideea de a-L iubi pe Hristos cu tărie sau de a pune

început de viață nouă? Nu ni se pare uneori greu de-a trăi pentru Dumnezeu acasă, la serviciu, pe stradă, în birou, în piețele publice și pretutindeni în mijlocul semenilor noștri? Atunci să ne dăruim în întregime lui Hristos, Care are puterea să ierte păcatele și să vindece neputințele noastre. Să ne încredințăm viețile noastre Lui, pentru a fi încurajați, protejați și întăriți cu „puterea slavei Sale” (Col. 1, 11). Putem fi ajutați întotdeauna, dacă ne încredințăm Aceluia Care, prin Duhul Său, ne întărește în „omul cel lăuntric” (Efes. 3, 16).

Când puterea lui Dumnezeu lucrează în noi, avem pace în primejdii, suntem supuși în necazuri și răbdători în suferințe, îndurând cu blândețe disprețul sau contrazicerea. Într-adevăr, Dumnezeu dă o putere neașteptată credincioșilor Săi, atunci când ei trec prin încercări deosebite, așa încât să nu ne mai recunoaștem sărmana noastră fire. Cei slabi și fricoși ajung tari și curajoși, cei neînvățați primesc înțelepciune, cei muți primesc cuvânt cu putere multă de la Fiul lui Dumnezeu, Care stă de-a dreapta Tatălui cu putere infinită și poate să-i ajute pe cei ispitiți sau încercați (cf. Evr. 2, 18).

Iubiții mei,

Hristos este Emanuel, „Dumnezeu cu noi”, Dumnezeu tare, Domn al păcii, Care a spus: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ” (Mt. 28, 18). Toate lucrurile din lume sunt slabe și neputincioase în comparație cu El, valoarea și puterea cea mai mare din tot universul creat. Dacă rămânem în Hristos și împlinim poruncile Lui, vom primi „putere de sus” (Lc. 24, 49) și vom birui încercările și obstacolele de pe acest pământ.

S-ar putea ca să nu fie întotdeauna nevoie de putere fizică. Uneori, poate avem nevoie de o putere de voință supranaturală spre a birui ispita. Alteori, în viața noastră, poate să aibă loc o mare tristețe care cere putere emoțională. Oricare ar fi dificultatea, Dumnezeu poate să ne dea putere să facem față greutăților vieții, precum ne asigură psalmistul David când zice: „Domnul va da tărie poporului Său” (Ps. 28, 11). Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 7-A DUPĂ RUSALII

(Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum – Matei 9, 27-35)

Credința ne dă stabilitate și sens

Dreptmăritori creștini,

Gândurile noastre se îndreaptă acum spre Țara Sfântă, unde Hristos tămăduia bolile și-i îndemna pe toți să aibă credință în Dumnezeu. Pe cei doi orbi care L-au rugat să-i vindece, Iisus i-a întrebat: „Credeți că pot să fac Eu aceasta?”. Când ei au răspuns: „Da, Doamne!”, Mântuitorul S-a atins de ochii lor, zicând: „Fie vouă după credința voastră!”, și imediat ochii acestora s-au deschis (Mt. 9, 27-30).

Acest Iisus, Care Se numea pe Sine „Lumina lumii” (In. 8, 12) și dădea lumină orbilor, stă acum pe Tronul slavei și oferă cele de folos tuturor celor care se apropie de El cu credință. Când un creștin crede cu tărie în puterea și bunătatea de sus, nu este problemă pe care el să n-o poată rezolva și nici povară pe care el să n-o poată purta.

Iubiți credincioși,

Un profesor de educație de la Universitatea din Chicago nu demult a scris o carte intitulată *Cum să trăiești o sută de ani fericit*. În această carte, autorul, care este și medic, a făcut precizarea că aproape cincizeci de procente din oamenii bolnavi sunt bolnavi, de fapt, pentru că sunt îngrijorați și nefericiți. Aceasta este adevărat. Noi trăim vremuri tulburi. Frica, nesiguranța, nervozitatea, îngrijorările sunt tovarășii noștri obișnuiți. Strămoșii noștri își arătau greutatea vieții în mâinile lor bătătorite. Noi o arătăm în frunțile noastre încrețite. Prosperitatea, mașinile confortabile, depozitele bancare și mobila costisitoare pe care o folosim nu pot să ne dea calm și seninătate. Și dacă noi

întotdeauna suntem tensionați, apăsați și înspăimântați, atunci trupul nostru suferă, creierul nostru obosește, circulația sângelui este afectată și devenim bolnavi. Este îndeobște cunoscut că există o relație profundă între dispoziția minții și a sufletului și sănătate. Iată o afirmație a unui om de știință american: „Nu este o exagerare să spui că cele mai multe din problemele stărilor acute de boală își au originea lor primară nu în trupul, ci în mintea pacientului”. Diferența dintre sănătate și boală, chiar dintre viață și moarte, uneori stă în întrebarea dacă o ființă omenească are sau nu credință puternică, știind ce înseamnă să fii „puternic întărit, prin Duhul Sfânt, în omul dinăuntru” (cf. Efes. 3, 16).

Sfânta Scriptură arată măreția puterii unui adevărat credincios. Psalmistul spune: „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor, ci în Legea Domnului e voia lui și la Legea Lui va cugeta ziua și noaptea. El va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da la vremea sa și frunza lui nu va cădea” (Ps. 1, 1-3). Înțeleptul Solomon spune: „O inimă veselă este un leac minunat, pe când un duh fără curaj usucă oasele” (Pilde 17, 22). Nu e de mirare atunci că Iisus Hristos, înainte de a vindeca pe bolnavii care veneau sau erau aduși la El, căuta mai întâi să le trezească forțele ascunse ale sufletelor, să aprindă scânteia credinței. Iar când oamenii erau vindecați, Mântuitorul atribuia minunea acelei puteri tainice a sufletului, spunând: „Credința ta te-a mântuit (însănătoșit)”. Creștinii adevărați au făcut întotdeauna credința lor un temelie pentru tărie și mângâiere. Când tronul suveranității a fost așezat de Dumnezeu în inimile lor prin Hristos, au apărut în viețile lor noi izvoare de sănătate și pace.

Diferența dintre succesul spiritual și înfrângere nu constă atât de mult în câte furtuni înfruntăm, ci mai degrabă cum le înfruntăm. Am citit într-o revistă că, într-o perioadă de declin drastic în economia națională, într-un oraș au trăit doi oameni de afaceri. Amândoi erau foarte bogați, amândoi și-au pierdut averile. Unul dintre ei s-a încuiat în apartamentul său, a luat o armă și și-a pus capăt vieții sale. Celălalt a mers la biserică și s-a rugat. El a cerut lui Dumnezeu să-i dea tărie să înfrunte realitatea și înțelepciune să întâmpine zilele nesigure ce-i stau înaintea. După câțiva ani, el iarăși s-a bucurat de succes și a fost de folos multora. Ce diferență! Sub aceeași încercare, un om

și-a luat viața, celălalt a găsit secretul vieții prin credință. Câți dintre creștinii de astăzi înțeleg și folosesc această putere făcătoare de minuni?

În aceste vremuri, aproape tuturor ne este frică. Adesea credem că cea mai mare frică a noastră este frica de moarte. Nu sunt sigur! De fapt, mulți sunt copleșiți de frica de a trăi. Se tem să pornească în viață și se întreabă: „Voi reuși, oare?”. Adolescența însărcinată se întreabă: „Cum să le spun părinților?”. Cei stăpâniți de droguri se întreabă: „Unde o să mă ducă acest viciu?”. Conducătorii de stat și oamenii de afaceri, prinși în capcana propriilor greșeli sau înșelătorii, se întreabă: „Cum am să rabd rușinea?”. Și, din păcate, acești oameni cuprinși de frică încearcă să sfârșească cu toate, deoarece nu cred că pot da față cu viitorul. Nu aceasta este soluția, ci Hristos este soluția! El ne spune fiecăruia: „Nu te teme!”. El ne iubește și a dovedit-o, murind pe cruce pentru noi, plătind pedeapsa păcatelor noastre. El și-a demonstrat puterea, înviind din morți (Apoc. 1, 17-18). Trebuie însă să ne încredem în Hristos și să venim la El cu toate îngrijorările noastre. Dacă ne încredem cu adevărat în El, ne va ajuta să învingem toate temerile vieții și va prefăce întristarea noastră întru bucurie. „Credința dă stabilitate și sens vieții launtrice. Omul credincios stă în preajma valorilor permanente; este bun și bogat. Când trece peste el o încercare a vieții, nu se năruie, ci crește. Omul credincios se aseamănă copiilor: râde cu lacrimile pe obraz” (Ernest Bernea).

Credința este un har dumnezeiesc, prin care credincioșii primesc ca adevărate toate făgăduințele și adevărurile descoperite de Dumnezeu; este, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, „încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evr. 11, 1). Credința este o putere sufletească pe care unii o au în măsură mai mare, alții în măsură mai mică sau deloc. Dar cine o are, și-o întărește mereu, prin strădaniile sale ajutate de harul lui Dumnezeu, și devine un om nebiruit. Acesta este curajul moral, rod al credinței în Dumnezeu și al încrederii în puterile spirituale ale omului. Valurile încercărilor îl pot lovi necontenit pe cel binecredincios, dar el rămâne ca o stâncă tare. Odată L-au rugat Apostolii pe Iisus zicând: „Sporește-ne credința!”. Mântuitorul le-a răspuns: „De ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice acestui dud: dezrădăcinează-te și te sădește în mare, și v-ar asculta” (Lc. 17, 5-6). Hristos Domnul a

făcut mereu apel la credință, la acea putere sufletească, care există în fiecare om, adormită sau slăbănogită uneori, căutând s-o învieze, pentru că fără credință omul este un mort viu. Să ne gândim la acel argintar din Alexandria Egiptului care, prin puterea credinței, a făcut a se mișca muntele din locul său. Mulți barbari, văzând minunea, „au crezut în Sfânta Treime și s-au botezat”. Credința, prin puterea ei formidabilă, ajută și regenerează. Pe temelia credinței ortodoxe „așa cum a fost ea dată sfinților o singură dată” (Iuda 1, 3), fiecare creștin clădește cetatea mântuirii sufletești.

Credința nu este o părere sau o presupunere, ci o convingere, o certitudine, ce ne hrănește sufletul și ne impulsionează spre făptuirea binelui, adevărului, dreptății și dragostei de Dumnezeu și de semenii. Adevărata credință se întrupează în fapte, căci „credința fără fapte este moartă” (Ic. 2, 26). Credința și faptele bune luminează sufletul omenesc, întăresc puterea de judecată și de pază a minții, îndepărtând astfel păcatul din viața omului. Prin credință, omul își arată deosebirea și superioritatea sa față de celelalte viețuitoare. Credința îl arată pe om că nu este numai fiul pământului, ci și fiul cerului. De aceea, mulți oameni însuflețiți de credință au creat opere mărețe în toate domeniile. Datorită credinței în Dumnezeu, au fost zidite mii de biserici și mănăstiri, în care credincioșii au găsit alinare, mângâiere și îndemn de a avea o credință lucrătoare prin iubire.

Iubiții mei,

Credința dă echilibru și tărie sufletului, în lupta dintre bine și rău, alungă ispitele păcătoase, ne este călăuză pe căile uneori atât de spinoase ale vieții. Ea este marea taină a vieții, care ne dă sporite puteri ca să fim mereu biruitori, după cum spune poetul: „Nu ești învins cât timp credința / Nu ți-ai schimbat și nu ți-ai stins, / Credința iarăși te ridică, / Poți fi căzut, dar nu învins”. În planul vieții zilnice, datorită credinței, nenumărate suflete au fost salvate de la pieire.

Credința dă omului reazem în cele mai diferite și în cele mai grele împrejurări ale vieții. Ea stabilește o legătură puternică între Dumnezeu și om. Ea alungă de la om deznădejdea și îl asigură că nu rămâne niciodată singur pe lume. Ea îi repetă la nesfârșit

adevărul cântării sfinte: „Cu noi este Dumnezeu!”. De aceea, se cuvine să ne împodobim cu virtutea credinței, care ne asigură cununa mântuirii, precum afirmă Sfântul Apostol Petru: „Răsplata credinței voastre e mântuirea sufletelor” (I Pt. 1, 9). Iar Mântuitorul ne promite această răsplată, când ne spune: „Fie vouă după credința voastră!” (Mt. 9, 29). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 8-A DUPĂ RUSALII
(Înmulțirea pâinilor în pustie – Matei 14, 14-22)

Una cu Hristos prin Euharistie

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi, Îl vedem pe Mântuitorul nostru săvârșind minunea înmulțirii celor cinci pâini și doi pești, prin care a potolit foamea mulțimilor flămânde, în loc pustiu. După ce au mâncat și s-au săturat cinci mii de bărbați, afară de femei și copii, au mai rămas, spre uimirea tuturor, douăsprezece coșuri cu fărâmituri (Mt. 14, 17-21).

Această minune a fost o prevestire și o pregătire a ucenicilor pentru darul cel negrăit al „Pâinii Care S-a pogorât din cer” (In. 6, 58), dar pe care Domnul îl va face tuturor la Cina cea de Taină. Acest dar dumnezeiesc este Sfânta Euharistie prin care Hristos, unindu-Se cu noi, ne hrănește și ne desăvârșește viața cea nouă începută în Botez.

Iubiți credincioși,

În seara dinaintea sângeroasei pătimiri, Domnul a stat la Cină cu ucenicii Săi. Atunci Iisus a luat pâinea și, după ce a binecuvântat-o, a dat-o acestora, zicând: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu”. Apoi, luând vinul, a mulțumit lui Dumnezeu și a zis: „Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor” (Mt. 26, 26-27). „Aceasta să faceți spre pomenirea Mea!” (Lc. 22, 19). Când Domnul Hristos Se jertfea la Cina cea de Taină și oferea ucenicilor trupul Său spre mâncare și sângele Său spre băutură sub forma pâinii și a vinului, atunci El iniția un nou fel al prezenței Sale în lume, prezența tainică, prin care să vină în fiecare din noi și să ne mântuiască.

Poate am auzit pe cineva, ba poate am suspinat chiar noi: „Dacă Hristos ar veni iar pe pământ!”. Și ne gândeam și ne închipuiam cum ar fi slăvita Lui înfățișare și vedeam mulțimile clocotind în jurul Lui și eram și noi prin apropiere și simțeam, sub căldura imaginației, suprema sărbătoare sufletească revărsată, ca florile de mai, în toată conștiința noastră. Cu cât înaintăm în credință, în curăție și în cunoaștere, cu atât înțelegem mai bine că aceste visuri și imaginații sunt o cerească realitate, ascunsă sub splendorile Sfintei Liturghii. Visul este miraculoasă înfăptuire! Dorul este îndeplinit dumnezeiește! Iisus Hristos este împreună cu noi în sfintele Altare, după cum ne-a promis: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20). Prin Euharistie, rămâne cu noi și ne face părtași la Paștele Său, precum Îl rugăm la fiecare Liturghie: „Cinei Tale celei de Taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi, părtaș mă primește”.

Tot conținutul credinței și al trăirii noastre creștinești este să ajungem să-L vedem și să-L adorăm pe Împăratul nostru Dumnezeu, tronând deasupra sfintelor Altare. La Dumnezeiasca Liturghie noi, preoții, ne rugăm astfel: „Ia aminte, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, din sfânt locașul Tău și de pe tronul slavei Împărăției Tale, și vino ca să ne sfințești pe noi, Cel Ce sus împreună cu Tatăl șezi și aici, în chip nevăzut, împreună cu noi ești”. Aceasta este minunea euharistică, aceasta este credința euharistică, aceasta este poarta cerurilor și a vieții veșnice! Nicolae Cabasila ne arată lămurit că prin cuvintele „Luați, mâncați” și „Beți dintru acesta toți”, Domnul ne invită la o Cină în timpul căreia, într-adevăr, Îl primim pe Hristos în mâinile noastre, Îl punem la gură, Îl amestecăm cu toată ființa noastră, Îl împrăștiem în tot trupul nostru și-L golim apoi în venele noastre. Prin aceasta, devenim os din oasele Lui și trup din trupul Lui. Trăim prin același Sânge care vine din inima lui Hristos, avem același Sânge cu Hristos. Dreptmăritorii creștini sunt convinși de acest lucru și, tocmai de aceea, în cadrul cultului liturgic, ei cântă: „O, Iisuse, Bune, Miel însângerat, / Spală al meu suflet de orice păcat, / Căci din al Tău Sânge chiar un singur strop / Poate ca să spele-al relelor potop”.

Împărtășirea noastră cu Trupul lui Hristos înviat, însuflețit de Duhul Sfânt, păstrează, sporește și reînnoiește viața de har primită la Botez. Această dezvoltare a vieții creștine are nevoie să fie întreținută prin împărtășirea euharistică, pâinea pelerinajului

nostru până în clipa morții, când ni se va da ca merinde pentru viața veșnică. Prin primirea acestei Sfinte Taine, noi ne curățim de păcatele săvârșite și primim puterea să ne ferim de păcatele viitoare. Dacă n-am avea valurile Sângelui divin care să curgă neîncetat pe Altare, lumea, care-L rănește pe Iisus cu trădările și nelegiuirile ei, ar fi transformată într-o Sodomă pe care ar consuma-o deodată flăcările mâniei dumnezeiești. Dacă Trupul lui Iisus nu s-ar frânge și Sângele Lui nu ar curge, zilele noastre ca umbra s-ar pleca și noi ca iarba ne-am usca. Domnul ne spune: „De nu veți mânca Trupul Meu și de nu veți bea Sângele Meu, nu veți avea viață întru voi” (In. 6, 53).

Prin unire cu Hristos Euharisticul, mintea noastră devine tot mai luminată, voința noastră este absorbită tot mai mult de voința Sa, pentru că ajungem să gândim cum gândește El, să vrem ceea ce vrea El și, astfel, să trăim într-o intimitate de viață cu Hristos și să intrăm tot mai profund în vârtejul minunat al iubirii Sale divine desăvârșite. Sfântul Chiril al Ierusalimului zice: „Dacă te umflă otrava mândriei, ia această Taină, fiindcă această pâine umilă te face umil. Dacă te stăpânește zgârcenia, hrănește-o cu pâinea cerească și această pâine atât de mică, te face mărinimos. Dacă bate spre tine vântul invidiei, ia pâinea îngerilor, care îți va împărtăși adevărata iubire. Dacă te paște lenea și te face rece ca gheața, încât nu te mai poți ruga, întărește-te cu Trupul lui Hristos și te vei umple de pietate și zel. Dacă, în sfârșit, te ispitește necurăția, atunci Trupul preacurat al lui Hristos te va face fără prihană și curat”. Într-adevăr, prin Sfânta Euharistie credința creștinului se întărește, dragostea de Dumnezeu se aprinde, răbdarea se oțelește, demonii se alungă, patimile se potolesc, păcatele se iartă și lumea se sfințește.

Despre un dregător din Pont, pe nume Mitridat, se spune că lua zilnic un medicament care-l făcea imun la încercările dușmanilor de a-i lua viața, și-i întărea atât de mult trupul, încât încercând odată să se sinucidă, n-a reușit. O tărie similară asigură Sfânta Cuminecătură sufletelor creștinilor, în lupta pe care ei trebuie să o ducă cu ispitele diavolești. Concomitent cu sporul în virtute ce rezultă din împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului, se realizează îndumnezeirea sufletului. Dumnezeiasca Euharistie este Taina cea mare, pentru că mai încolo de ea nu se poate merge, nici nu se poate adăuga ceva. Împărtășindu-ne, „Îl avem în noi întreg pe Iisus Hristos, pe Însuși Fiul lui

Dumnezeu și Fiul Fecioarei Maria, Care șade de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl” (Sfântul Simeon Noul Teolog), și, cum afirmă Sfântul Apostol Pavel, „noi suntem mădulare ale trupului Său, din carnea Lui și din oasele Lui” (Efes. 5, 30).

Sfinții Părinți și scriitorii bisericești, ca de pildă Ciprian, Clement de Alexandria, Origen, Ambrozie, Chiril al Ierusalimului, Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, învață că împărtășirea credincioșilor ține de însuși faptul apartenenței lor la Biserică, fiind privilegiul lor sacru de a se uni cât mai des cu Hristos, fie atunci când participă la slujbă, fie acasă, când sunt bolnavi. De altfel, în primele trei secole, Biserica a practicat chiar împărtășirea zilnică. Potrivit *Regulilor apostolice* (8 și 9), împărtășirea preoților și a credincioșilor care iau parte la Liturghie, este obligatorie. Desigur că există o atitudine spirituală unică în care credinciosul se apropie de Altar și de potir, după ce, în prealabil, și-a mărturisit păcatele. Sfântul Apostol Pavel îi avertizează pe corinteni astfel: „Oricine va mânca pâinea aceasta sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul și de Sângele Domnului” (I Cor. 11, 27).

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Vino cu bucurie, dar și cu teamă. Cu bucurie pentru darul de mare preț pe care-l primești, cu teamă din cauza nevredniciei tale”. Sfântul Ioan Damaschin adaugă: „Să ne apropiem de Dânsul cu dragoste fierbinte, cu dumnezeiescul cărbune să ne împărtășim, ca focul dragostei primit în noi să ardă păcatele noastre și să lumineze inimile noastre”. Prin ospățul euharistic, Dumnezeu coboară la om și omul se înalță către Dumnezeu. Prin aceasta, Dumnezeu și omul se întâlnesc într-o unire în care sunt depășite toate așteptările omului și în care este împlinită întreaga dragoste a lui Dumnezeu. Primind Sfintele Taine, noi devenim una cu Hristos, mai înrudiți cu El chiar decât suntem cu părinții noștri care ne-au născut trupește. Când va veni a doua oară pe pământ, Mântuitorul îi va recunoaște pe toți care L-au primit aici și-i va lua cu Sine la cer.

Iubiții mei,

Să-I mulțumim Mântuitorului nostru că a întemeiat Biserica, în care și prin care se prelungește, se comemorează Jertfa Sa de pe Cruce. Aici, Darurile aduse pe Altar se

prefac, prin lucrarea Duhului Sfânt, în Trupul și Sângele Său din care, gustând, primim iertarea păcatelor și merinde pentru eternitate. Cel Care a înmulțit pâinea în „loc pustiu” ni Se oferă și nouă până la sfârșitul lumii ca „Pâine a vieții”, Care Se mănâncă pururea și niciodată nu Se sfârșește.

Împărtășindu-ne cu sfintele, preacuratele și nemuritoarele Taine ale lui Hristos, ne purificăm, ne sfințim și dobândim, totodată, arvuna nemuririi noastre (cf. In. 6, 51). Primind frecvent Sfânta Împărtășanie, putem avea o viață cu alese roade duhovnicești, iar la capătul luptei celei bune, Hristos ne va dăruia cununa mântuirii. El ne promite aceasta, prin cuvintele: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică” (In. 6, 54). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 9-A DUPĂ RUSALII
(Potolirea furtunii pe mare – Matei 14, 22-34)

Încredințați în mâinile lui Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

Într-o noapte furtunoasă, pe când Apostolii se aflau într-o corabie în largul Mării Galileei, Domnul pășea pe mare ca pe uscat. Crezând că este o nălucă, ei s-au speriat și au început să strige. Deodată, peste zgomotul asurzitor al valurilor, s-a auzit glasul încurajator al lui Iisus: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!” (Mt. 14, 27).

Petru a zis: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă”. Domnul i-a zis: „Vino!”, iar ucenicul, coborându-se din corabie, a pășit încrezător pe suprafața mării, ca și Învățătorul său. Dar văzând valurile năprasnice și auzind vuietul cumplit, și-a pierdut curajul, s-a temut și a început să se scufunde, strigând cu groază: „Doamne, scapă-mă!” (Mt. 27, 30). În acea clipă, Iisus era lângă el și, scoțându-l din valuri, îl muștră: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” (Mt. 27, 31).

Iubiți credincioși,

Creștinii care au tulburări spirituale, au nevoie să audă cuvinte de încurajare, în timp ce sunt loviți din toate părțile de valul îndoielilor și al nesiguranței. Hristos nu a pierdut nici un suflet ce l-a fost încredințat. Suntem în siguranță sub protecția dragostei lui Dumnezeu, suntem la adăpost pentru eternitate, prin harul Său. Dacă Hristos este Mântuitorul nostru, vom ajunge la țarm, indiferent cât de mică ne este credința sau cât de înfuriate vor fi valurile îndoielilor și ale necazurilor. Mântuirea noastră cade în responsabilitatea Sa. Responsabilitatea noastră este să ne încredem în El și să-L ascultăm. Dumnezeu a început în noi această lucrare bună și a promis că „o va isprăvi,

până în ziua lui Hristos Iisus” (Filip. 1, 6). Aceasta îi dă creștinului care se încrede în Dumnezeu o pace care dăinuie, precum și siguranța că va ajunge cu bine în portul ceresc.

Când Apostolii înspăimântați L-au văzut pe Iisus umblând pe marea cuprinsă de furtună, El le-a spus: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!” (Mt. 14, 27). Domnul era mult mai puternic decât împrejurările care au generat frica. El a putut liniști furtuna violentă a mării (Mc. 4, 39), a putut aduce vindecarea trupului și a minții (Mt. 8, 14-15; Mc. 5, 15), a putut să învingă moartea (In. 11, 43-44), toate prin puterea Cuvântului Său. A fi creștin nu înseamnă garanția că vei fi curajos și vei fi eliberat de toate sentimentele de îngrijorare. Dar, această garanție ne-o oferă Cuvântul lui Dumnezeu, care, atunci când este ascultat, face ca teama și neliniștea să-și piardă din puterea lor paralizantă.

Binecunoscutul pianist și compozitor american Don Wyrzten (n. 1942) stă la claviatura pianului în fața unei mari audiențe, calm și încrezător. Dar el recunoaște cu candoare că este plin de frică uneori. „Aș putea avea chiar un atac din pricina încordării”, spune Don. „Ceea ce fac, poate sună copilăresc, dar îmi este folositor. Cânt atunci încet, în gând, versuri ca acesta: «Tu dai pacea Ta deplină, celui ce se încrede în Tine»”. Nu spun că Domnul, instantaneu, dă dintr-o baghetă magică și toată îngrijorarea îmi dispare, dar am experimentat pacea desăvârșită de la Dumnezeu, în vremea când eram plin de frică”. Teologul Escriva spunea: „Cât de frumoasă este vocația noastră de creștini, de copii ai lui Dumnezeu! Ea este cea care ne dă pe pământ lumina și pacea pe care lumea n-o poate da!”. Secretul păcii este să-I dai Lui toate îngrijorările tale. Dacă lași pe Hristos să-ți cârmuiască corabia vieții, atunci El poate să facă din marea furtunii tenace o oglindă de pace senină.

Peste toată neliniștea și frământarea acestei lumi, stă Dumnezeul nostru Atotputernic. El Se uită la noi, ne păzește și ne ocrotește în toate împrejurările. El rânduiește fiecare situație la momentul potrivit. Domnul nu a spus că nu ne vor mai atinge dureri, dar la El se găsește puterea pentru ca, prin credință, să le biruim în așa fel încât fiecare întristare și necaz să conțină o comoară ascunsă pentru omul nostru lăuntric. Pe de altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume spre binele celor ce sunt chemați după voia Sa, după planul Său (cf.

Rom. 8, 28). Chiar dacă răul ar veni peste noi ca un val copleșitor și chiar dacă și-ar concentra înzecit forțele, stânca pe care stau fiii lui Dumnezeu nu va putea fi niciodată clintită. Ei pot să fie siguri, deoarece siguranța lor este dată de Dragostea atotbiruitoare asupra tuturor puterilor și instrumentelor folosite de Satana.

Odată, șase mineri scoțieni au fost nevoiți să ia o decizie înfiorătoare. În timp ce lucrau la circa 500 de metri adâncime, stâlpii unei galerii au cedat și unul din colegii lor a fost surprins sub dărâmături. Imediat, apa și noroiul au început să inunde galeria. Minerii și-au dat seama că, foarte curând, toate galeriile de evacuare vor fi inundate și vor fi blocați înăuntru, dacă nu vor fugi imediat. Cu inimile sfâșiate, cei șase au hotărât să-și lase colegul sub dărâmături să moară, pentru a nu fi cu toții înmormâțați de vii, în timp ce ar fi încercat să-l salveze. Au fost nevoiți să-l abandoneze. Din contră, Dumnezeu nu este niciodată forțat să uite nici măcar pe unul din fiii Săi, indiferent cât de disperată poate să fie situația sau cât de grele pot fi problemele cu care ne confruntăm. Tatăl nostru Cel ceresc stă lângă noi, gata să intervină în cele mai mari nevoi ale noastre, cu înțelepciunea și puterea Sa infinită. În nici o împrejurare și niciodată, El nu va renunța la cei pe care i-a cumpărat cu prețiosul sânge al Fiului Său. Poate că uneori ne simțim abandonați, dar nu vom fi niciodată părăsiți.

Psalmistul David ne spune, în unul din psalmii săi, că el se bucură de grija suverană a lui Dumnezeu. El și-a imaginat că dacă se va întâmpla chiar și ceea ce este de neimaginat – să fie părăsit de mama sa și de tatăl său – Dumnezeu nu-l va părăsi niciodată (Ps. 26, 16). Chiar dacă legăturile pământești și prietenia umană vor cădea, El, Care ne iubește cu o dragoste veșnică, va continua să ne poarte de grijă fiecăruia. Ești în dificultăți – divorț, pierderea cuiva drag, o criză de natură fizică sau psihică? Încredințează necazul tău în mâna Domnului! Vei avea multe zile de încercare, dar El îți va da putere ca să-ți continui drumul și pace pentru a-ți mângâia sufletul.

Odată, am vizitat un credincios care era pe patul de moarte. El era atât de slăbit încât a închis ochii și abia respira. După ce am stat puțin pe marginea patului, a deschis ochii. Atunci, m-a recunoscut și a spus: „Te rog spune-mi un cuvânt de folos, ceva despre Domnul Hristos”. Ce să-i spun acestui om care în câteva clipe putea fi un trup

neînsuflețit? În acel moment, am văzut cât de goale sunt cuvintele omenești, dar nădăjduind în Domnul am văzut încă o dată că El este Acela Care dă cuvântul necesar, în clipe grele. Am putut să-i spun aceste puține cuvinte care au însă un bogat conținut: „Tu cu mine ești!” (Ps. 22, 4). Bolnavul a oftat: „Destul, destul”. Aceste patru cuvinte sunt de ajuns în viață, și chiar pe patul de moarte: „Tu cu mine ești!”. Ce măreț este acest lucru: să te bizui pe El, să te încrezi în El, să-L știi pe El la cârma corabiei tale. Chiar dacă drumul nostru trece prin furtună și valuri mari încearcă să ne acopere, nu trebuie să ne fie teamă, căci Mântuitorul este aproape de noi și ne călăuzește pe fiecare, în umbra morții, până în Paradis.

Acest adevăr mângâietor ni-l împărtășește și Sfântul Siluan Atonitul, prin frumoasele cuvinte: „Sufletul păcătos care nu cunoaște pe Domnul, se teme de moarte și gândește că Domnul nu-i va ierta păcatele sale. Se întâmplă așa, pentru că sufletul nu cunoaște pe Domnul și nu știe cât de mult ne iubește El. Dar dacă oamenii ar ști aceasta, nimeni n-ar mai cădea în deznădejde, pentru că Domnul nu numai dă iertare, dar încă Se și bucură de întoarcerea păcătosului. Chiar și la apropierea morții, crede cu tărie că, de îndată ce o vei cere, vei dobândi iertarea. Domnul nu e ca noi. El este neînchipuit de blând, milostiv și bun, iar când sufletul Îl va cunoaște, va fi într-o iubire fără de sfârșit și va zice: «Ce Dumnezeu avem!»”. Dacă ni se pare înfiorător să trecem prin strâmtorare, totuși mersul nostru e binecuvântat, căci îl însoțește o făgăduință specială: „Eu sunt cu voi” (Mt. 28, 20). Și dacă avem o făgăduință sfântă, ce poate realiza strâmtorarea?

Iubiții mei,

În vuietul asurzitor al valurilor lumii, în grelele încercări prin care trecem, în mijlocul durerilor vieții, noi creștinii trebuie să rămânem „întăriți și neclintiți de la nădejdea Evangheliei” (Col. 1, 23). În fața furiei diavolului și a vrăjmașilor noștri, Dumnezeu Cel Atotputernic și Atotînțelept ne va scăpa, în mod sigur, căci zice proorocul David: „Pe cel ce nădăjduiește în Domnul, mila îl va înconjura” (Ps. 31, 11).

Când îți pierzi calmul și începi să te frământă, să te chinui, este ca și cum ți-ai pierde rațiunea. În acele momente, se face din nou auzită vocea Învățătorului, Care-i

spune lui Petru, când acesta se scufundă în apele îngrijorării și frământărilor sale: „Pentru ce te-ai îndoit?”. Hristos, Care umblă pe marea înfuriată a vieții noastre, oferă balsamul izbăvitor, zicând: „Nu vă temeți!”. Precum lui Petru i-a întins mâna și l-a salvat din valuri, așa Se interesează și de noi și ne împărtășește o putere care ne scapă din orice dificultate și ispită.

În vijelia nenorocirilor, în situațiile cele mai grele și în momentele de încruntare și zbucium, să nu ne temem de nimeni și de nimic, convinși că Mântuitorul nostru este viu. El are milă să compătimească și putere să ajute pe toți care au probleme și greutăți, pe toți care sunt în primejdie pe marea involburată a acestei vieți. Să îndrăznim, să sperăm și să luptăm, zicând cu psalmistul: „În Dumnezeu este mântuirea mea și slava mea; Dumnezeu este ajutorul meu și nădejdea mea este în Dumnezeu” (Ps. 61, 7). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 10-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea copilului demonizat – Matei 17, 14-23)

Credinciosul e plăcut lui Dumnezeu

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia de astăzi ne înfățișează pe un tată care avea un fiu bolnav, chinuit cumplit de un duh necurat. Aducându-l mai târziu la Apostoli, aceștia n-au putut să-i facă nimic băiatului. Adresându-se către Învățătorul dumnezeiesc să-l vindece, Iisus a certat demonul să iasă din acel bolnav, și copilul s-a tămăduit chiar în ceasul acela.

La întrebarea directă a Apostolilor de ce ei n-au putut izgoni demonul, Mântuitorul le reproșează lipsa de credință. Deși le dăduse putere asupra duhurilor necurate (Lc. 9, 1), se pare că erau stăpâniți de îndoială. De aceea, le spune: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acesta: Mută-te de aici acolo!, și se va muta și nimic nu va fi vouă cu neputință” (Mt. 17, 20).

Iubiți credincioși,

Fiindcă Îl auzim pe Hristos Domnul făcând elogiul credinței și arătând puterea ei, socotim că este de cea mai mare trebuință să vorbim astăzi de virtutea credinței creștine și importanța ei în viața omenească. *A crede*, din punct de vedere creștin, înseamnă a te rezema pe cuvântul lui Dumnezeu și a trăi din adevărul Lui. Sau, cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Credința este încredințarea celor nădăjduite și dovedirea lucrurilor nevăzute” (Evr. 11, 1). Credința este un har dumnezeiesc prin care noi, ajutați și călăuziți de Duhul Sfânt, ne încredem în cele ce ni le-a descoperit Dumnezeu și ne orientăm viața potrivit acestor lumini mai presus de lume.

Sfânta Scriptură ne prezintă nenumărate cazuri de astfel de încredințări în spusele Stăpânului ceresc. Patriarhul Avraam, la porunca lui Dumnezeu de a ieși din Mesopotamia, n-a șovăit o clipă, ci, lăsând toate, s-a dus în Canaan. Când i s-a cerut să-l jertfească pe unicul său fiu, era gata să-l junghie, căci „se gândea că Dumnezeu poate să-l învieze și din morți” (Evr. 11, 19). Tocmai pentru această credință, el a fost binecuvântat să fie părintele tuturor celor ce aveau să se mântuiască. Tot astfel, Moise prin credință a ieșit cu poporul biblic din Egipt, fără a se teme de oștirile lui Faraon. În perioada petrecerii în pustiu, el a biruit „în nădejde, ca și cum ar fi văzut pe Cel nevăzut” (Evr. 11, 27).

La aceste mărturii despre puterea credinței, amintite de Sfântul Apostol Pavel din Vechiul Testament, putem adăuga altele mult mai mari, luate din istoria creștinismului. Când arhanghelul Gavriil a spus Fecioarei Maria că va naște pe Mesia, ea a crezut cele spuse ei de la Domnul și a zis: „Fie mie după cuvântul tău!” (Lc. 1, 38). În același chip, pescarii Galileei au urmat cu credință pe Iisus, devenind Apostoli și mărturisind până la sânge credința lor. Așa au crezut și Mucenicii care au suferit prigoană și moarte pentru Evanghelie, și apoi atâția creștini din toate timpurile și părțile lumii care, lăsându-se călăuziți de farul luminos al credinței, au ascultat cuvântul lui Dumnezeu și s-au jertfit pentru cauza Bisericii creștine.

Din aceste exemple, se vede clar că adevărata credință înseamnă convingere, nădejde, smerenie, ascultare, angajare totală a omului, acceptarea adevărului mântuitor și mărturisirea lui cu gura, dar și cu viața de fiecare zi. Pentru creștin, credința este o legătură personală, vie și fierbinte cu Mântuitorul, o predare plină de încredere, întocmai cum se lasă un copil în grija iubitoare a tatălui său. Citeam undeva că un părinte și-a luat copilul, în vârstă de 8 ani, la New York, pentru prima dată. Speriat să nu se piardă, acesta se ținea strâns de mâna tatălui său. Oamenii din jur, grăbiți, se împingeau, mișcându-se întruna. La un moment dat, copilul obosit i-a spus tatălui său: „Tăticule, nu mă mai pot ține după tine. Tu trebuie să mă prinzi de mână!”. Atunci tatăl a apucat mâna obosită a băiatului și l-a condus în siguranță prin mulțime. În același fel, dacă noi călătorim prin

viață cu Hristos, ținând mâna Lui întru credință, trăind pentru El și ascultându-L, nu ne va fi greu să rezistăm în pelerinajul nostru, prin această lume, spre limanul Împărăției.

Domnul a spus că omul prin credință ar putea să mute munții. Aceasta pare o exagerare, dar din punct de vedere duhovnicesc este întocmai. Mulți dintre noi au în suflet munți de îngrijorare, munți de teamă și munți de suferință. Acei munți pot să ne copleșească și să ne paralizeze când ne lipsește credința. Însă, acolo unde există încredere în Duhul lui Dumnezeu, prezent pretutindeni, noi putem spulbera munții răutăților și putem simți că Dumnezeu ne iubește și este alături de noi. „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru?”, întreabă psalmistul David. Și tot el răspunde: „Tu ești Dumnezeu, Care faci minuni!” (Ps. 76, 13). Credința dă o culoare minunată vieții noastre, pentru că cel ce crede va avea pace, bucurie și acea putere care biruiește lumea (Efes. 6, 16; I In. 5, 4-5).

Sunt unii care privesc la creștinătate ca la o religie imposibilă. Ei cred că Hristos stă pe vârful muntelui Everest, chemându-ne să luptăm cu stâncile ca să ajungem la El. Acești oameni trebuie să-și schimbe complet imaginea falsă despre Hristos. El nu stă pe culme, așteptându-ne să urcăm la El, ci coboară să-l întâlnească pe fiecare pe munte, să caute oaia pierdută. Ne întinde mâna ca lui Petru, ne ajută să ajungem la culme. Fără El, noi nu am putea-o atinge niciodată, pentru că a zis: „Fără Mine nu puteți face nimic” (In. 15, 5). Cine are credință, rămâne în Hristos precum mlădița în viță. Prin credință, ne apropiem de Dumnezeu, primim harul Sfântului Duh, iertarea păcatelor, mântuirea și viața veșnică (Mc. 16, 16). Așa atingem piscul înșorit al desăvârșirii, unde am urcat împreună cu Hristos, „începătorul și plinitorul credinței” (Evr. 12, 2).

O femeie, cunoscută pentru încrederea sa profundă și pentru calmul sufletului, a fost întrebată de cineva care dorea să-i afle secretul: „Ești tu o femeie cu credință mare?”. Ea a răspuns: „Nu. Eu sunt o femeie cu o credință mică într-un Dumnezeu mare”. Aceasta este adevărata credință care mută munții, căci „celui ce crede, toate îi sunt cu putință” (Mc. 9, 23). Când un creștin crede cu tărie și își ancorează speranța sa în puterea și bunătatea de sus, nu este problemă pe care el să n-o poată rezolva, nici povară pe care să n-o poată purta. Credința eliberează sufletul de teama păcatului și a morții, ajutându-l

să intre în stăpânirea harului divin (Mt. 10, 28; Lc. 12, 5). Din credință începe și se sfârșește mântuirea, căci „fără de credință nu este cu putință să fim plăcuți lui Dumnezeu” (Evr. 11, 6).

Credința menține în noi certitudinea fericirii veșnice, pe care o vom primi după trecerea din această lume. Prin credință, înaintăm cu speranță spre ținta finală. Se povestește undeva că, odată, un copil voia să intre pe poarta unui cimitir. Era noapte, întuneric. Un străin îl întâlnește în acel loc pustiu și-l întreabă unde vrea să se ducă. „Acasă, la părinți, căci ei locuiesc dincolo de cimitirul acesta” – răspunse el. Străinul îl mai întreabă: „Dar, nu ți-e teamă că ai să te rătăcești?”. „Nu mă pot rătăci, răspunse copilul, fiindcă, vedeți, dincolo de mormintele și crucile acestea se zărește o lumină. Este lampa din fereastra tatălui meu și, câtă vreme e aprinsă, eu mă călăuzesc după lumina ei și știu că părinții mă așteaptă și nu mă rătăcesc”. De dincolo de lume, strălucește către noi lumina patriei cerești la care suntem chemați și așteptați. Credința ne călăuzește pașii spre casa părintească. Dar până vom ajunge în acea „casă nefăcută de mână, veșnică, în ceruri” (II Cor. 5, 1), credința constituie pentru noi temelia tăriei și mângâierii noastre. Pe bună dreptate spune poetul George Coșbuc: „Credința-n zilele de-apoi / E singura tărie-n noi, / Că multe-s tari, cum credem noi, / Și mâine nu-s!”.

Iubiții mei,

Bietul om al vremii noastre! Sufletul său cel veșnic este copleșit de păcat, flămând de fericire, însetat după dreptate, adevăr și lumină. Numai întâlnindu-L pe Hristos prin credință și trăind întru El prin fapte de iubire, vom fi mulțumiți și împliniți, cum glăsuiește Fericitul Augustin: „Ne-ai creat după Tine, Doamne, și neliniștită este inima noastră până nu se va odihni întru Tine!”. În acest veac în care trăim, am învățat să explorăm puterea vântului, a mării, a soarelui și a atomului. Dar foarte puțini dintre noi am învățat cum să dezvoltăm deplin puterea credinței. Noi trebuie să descoperim tăria ei formidabilă, spre a depăși deșertăciunea ideologică și tumultul lumii, ca astfel să ne bucurăm de darul cerului aducător de fericire.

Credința ajută pretutindeni unde genunchii se pleacă și gura se roagă Bunului Dumnezeu, precum a fost ajutat Iisus în timpul agoniei Sale din Ghetsimani (Mt. 26, 39). Credința este necesară ca aerul și ca hrana, pentru că dă *scop* vieții, *biruință* idealurilor și *împlinire* rugăciunilor noastre (Mt. 21, 22). Datoria noastră este să fim tari în credință, să o mărturisim ca Sfinții și să o dovedim prin fapte bune (Ic. 2, 26). Așa vom primi, ca răsplată pentru credința noastră, cununa vieții nemuritoare de la Hristos, Care zice: „Cine crede în Mine, chiar de va muri, viu va fi” (In. 11, 25). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 11-A DUPĂ RUSALII
(Pilda datornicului nemilostiv – Matei 18, 23-35)

Să ne iertăm unii pe alții

Dreptmăritori creștini,

În cuvintele: „Și ne iartă nouă, precum și noi iertăm”, noi condiționăm iertarea lui Dumnezeu de iertarea noastră. Dar și Dumnezeu condiționează iertarea Sa de iertarea noastră, când zice: „De veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșelile voastre” (Mt. 6, 14-15).

Când datornicul cu zece mii de talanți, o sumă enormă, cere îngăduință spre a putea plăti datoria, Dumnezeu îi dă mai mult decât cere: îi iartă și datoria. Iar când datornicul cu o sută de dinari, o sumă foarte mică, cere îngăduință de la datornicul iertat, acesta nu numai că nu-l îngăduie, dar îl și pedepsește, aruncându-l „în închisoare până ce va plăti datoria” (Mt. 18, 30). Văzând Dumnezeu purtarea neomenească a datornicului iertat, îl pedepsește, dându-l „pe mâna chinuitorilor, până ce va plăti toată datoria” (Mt. 18, 34). Aceasta este pedeapsa celor ce nu iartă.

Iubiți credincioși,

Iertarea greșităilor noștri e posibilă. Ea cuprinde și iertarea dușmanilor. Avem cel mai puternic exemplu pe Domnul nostru Iisus Hristos, Care, în timpul răstignirii pe cruce, a spus: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!” (Lc. 23, 34). Iar primul mucenic creștin, Sfântul Arhidiacon Ștefan, când dușmanii îl ucideau cu pietre, a spus: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta” (Fapte 7, 60). Avva Agaton din Pateric zice: „Mâniosul, măcar de va scula vreun mort, nu este primit la Dumnezeu”. Tot el grăiește: „Niciodată

nu m-am culcat să dorm având (ceva) asupra cuiva, nici am lăsat pe cineva să se culce să doarmă având (ceva) asupra mea”. Cuvintele lui Avva Agaton ne amintesc de cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Mâniați-vă, dar nu păcătuți; soarele să nu apună peste mânia voastră” (Efes. 4, 26).

Fără iertarea aproapelui, rugăciunile noastre nu sunt primite la Dumnezeu: „Când vă rugați, iertați orice aveți împotriva cuiva, ca și Tatăl vostru Cel din ceruri să vă ierte vouă greșelile voastre” (Mc. 11, 25). Fără iertarea aproapelui, nu este primit nici darul adus la altar: „Dacă vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și te împacă cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău” (Mt. 5, 23-24). Sfântul Ciprian ne spune că Dumnezeu nu primește jertfa făcătorilor de vrajbă. El le spune să plece de la Altar și să se împace mai întâi cu frații lor. Dumnezeu vrea să fie împăcat prin rugăciuni ce se înalță din inimi împăcate. Cel ce nu îl iartă pe aproapele său, nu se poate împărtăși cu Sfintele Taine! Biserica învață: „Trupul Stăpânului vrând să-l primești spre hrană, fii cu frică să nu te arzi, că foc este; Sângele Lui vrând să-l bei spre împărtășire, mergi și cu cei ce te-au mâhnit te împacă, și așa îndrăznește de ia hrană sfântă” (*Canonul Sfintei Împărtășanii*).

Regele Saul îl pizmuia foarte mult pe tânărul David, fiul lui Iesei, pentru că acesta era viteaz și se bucura de dragostea poporului. Pentru aceasta îl prigonea pe cel ce biruise pe Goliat, îl urmărea ca un lup fioros și căuta să-l omoare. Dar Dumnezeu îl ocrotea pe David și nu numai că-l scăpa de multe ori din mâna prigonitorului, ci făcu așa ca însuși regele să cadă într-o cursă care putea să-l coste viața. Într-o seară, Saul cu oștenii lui, pe când îl „vâna” pe cel ce nu-i făcuse nici un rău, se adăposti într-o peșteră, fără să știe că în fundul ei se afla David pe care-l căuta. Atunci au zis către David oamenii lui: „Iată, Domnul ți l-a dat în mână pe vrăjmașul care te prigonește. Ucide-l și scapi de năpastă”. Însă David a răspuns: „Niciodată nu-mi voi ridica mâna împotriva regelui, unsul Domnului”. Apoi, strecurându-se ușor până la locul unde dormea regele, îi tăie o bucată de stofă din poala mantiei și o luă cu el.

A doua zi, după ce ieșiră toți din peșteră, David se aruncă la pământ înaintea regelui și zise: „Stăpâne, Dumnezeu te-a dat în mâinile mele în peșteră. Iată, că am în mâini poala hainei tale, am putut să te ucid, dar n-am făcut-o. Încredințează-te că nici o răutate nu-i în inima mea. Judece Domnul între noi, dar eu n-am greșit cu nimic împotriva ta; tu însă cauți să-mi răpui viața”. Atunci Saul, rușinat, a declarat: „Tu ești mai drept decât mine, căci m-ai răsplătit cu bine, iar eu te-am răsplătit cu rău... Domnul să-ți răsplătească cu bine pentru ceea ce ai făcut tu astăzi cu mine!”. Și, ridicându-și regele glasul, a plâns. Iertarea lui David a fost ca un foc care i-a topit ura. Iar lacrimile lui Saul erau mărturii despre puterea iertării (I Regi 24).

Noi, oamenii, suntem făcuți să trăim în societate. Precum albinele se adună în roiuri și-și duc viața în cea mai strânsă conlucrare, așa și noi suntem zidiți ca să alcătuim o singură familie, compusă din frați, indiferent de culoarea feței, de vârstă, de rasă, avere sau religie. De aceea, avem nevoie unii de alții. Însă un cuvânt supărător, o nedreptate, o ocară sau pagubă poate duce la mânie și la dezbinare, la certuri și dușmăanii chiar între frații de sânge. În această situație, ar trebui să ne trezim din somnul ne iubirii, conștienți că nu putem să-L iubim pe Dumnezeu, pe Care nu-L vedem, dacă nu ne iubim fratele și sora pe care-i vedem (cf. I In. 4, 20). În refuzul de a-i ierta pe frații și pe surorile noastre, inima ni se închide, iar împietrirea ei o face impermeabilă la iubirea îndurătoare a Tatălui ceresc.

Religia creștină ne îndeamnă să fim buni și să trăim în dragoste frățească și să iertăm celor ce ne-au greșit. Căci de această atitudine a noastră față de semenii atârână îndurarea lui Dumnezeu față de noi. *Patericul* spune: „Căci precum este Dumnezeu acoperind lumea, așa a fost și Avva Macarie, acoperind greșelile pe care le vedea, ca și cum nu le-ar fi văzut, și pe care le auzea, ca și cum nu le-ar fi auzit”. Iar Avva Pimen zice: „Ori în ce ceas vom acoperi greșeala fratelui nostru, și Dumnezeu o acoperă pe a noastră; și în care ceas o arătăm pe a fratelui, și Dumnezeu ne-o arată pe a noastră”. Iertarea dă mărturie că, în lumea noastră, iubirea e mai tare ca păcatul. Martirii de ieri și de azi dau mereu această mărturie lui Hristos. Iertarea este condiția fundamentală a împăcării (cf. II Cor. 15, 18-21) fiilor lui Dumnezeu cu Tatăl lor și a oamenilor între ei.

Se spune despre un dregător din vechime că excela prin frumusețea sa; avea doar un mic defect la ochiul stâng. Un pictor iscusit l-a portretizat și a reușit să-i zugrăvească chipul fără acest defect. Așa se cuvine să procedăm și noi, să nu născocim cusururi aproapelui nostru sau să le potențăm pe cele mici, inerente oricărui pământean, ci să le trecem sub tăcere sau să le corectăm, dacă e cu putință. Înspre aceasta trebuie să tindem, încât „ocărâți fiind, să binecuvântăm, prizoniți fiind, să răbdăm, huliți fiind, să mângâiem” (I Cor. 4, 12-13). Domnul Însuși ne-a poruncit să iertăm oricând și ori de câte ori va fi nevoie, fără limite, fără măsură. El îi spune Apostolului Petru să iertăm „de șaptezeci de ori câte șapte” (Mt. 18, 21-22), adică de infinit de multe ori. Dacă e vorba de „greșeli” (cf. Mt. 6, 12) sau de „datorii” (cf. Lc. 11, 4), în realitate suntem mereu datornici, precum zice Sfântul Apostol Pavel: „Nimănui cu nimic nu-i fiți datori, decât cu iubirea unuia față de altul; fiindcă cel care îl iubește pe aproapele a împlinit Legea” (Rom. 13, 8).

Iubiții mei,

Pilda slujitorului nemilostiv nu este un tablou, ci o oglindă pe care Iisus o ține sus în fața noastră, încât să putem vedea cine suntem cu adevărat. Noi, cărora Dumnezeu ne-a iertat o datorie pe care n-o puteam plăti niciodată, întoarcem spatele și refuzăm să iertăm pe cei ce ne-au vătămat. Se cade să ne iertăm unul pe altul, nu pentru că altă persoană este vrednică de a fi iertată, nici pentru a arăta că suntem oameni atât de mărinimoși. Trebuie să ne iertăm pe motivul că Dumnezeu ne-a iertat pe noi, risipind vrăjmășia păcatului și oferindu-ne cetățenie cerească.

Doresc să închei cu un exemplu de iertare, adevărat și dureros. Un soldat britanic scria unei mame din Germania despre flăcăul ei pe care el fusese forțat să-l ucidă în timpul războiului. „Ca membru al echipei comandoului ce invada un sat din Franța, a devenit sarcina mea să-l ucid pe fiul dumneavoastră... Eu vă cer iertare din tot sufletul, pentru că sunt creștin... Sper ca, într-o zi, după ce războiul se termină, să pot vorbi cu dumneavoastră față către față”. Iar mama germană i-a răspuns astfel: „Inima mea îmi spune că trebuie să te iert chiar pe tine care l-ai ucis pe băiatul meu, pentru că și eu sunt

creștină. Dacă vom trăi după ce războiul se va sfârși, nădăjduiesc că vei veni în Germania să mă vizitezi, ca, în casa mea, chiar pentru puțin timp, să poți lua locul fiului pe care tu l-ai ucis”.

Să aprindem focul dragostei creștine în inimi și să ardem cu el toată ura, toată răutatea și toată vrăjmășia care este între noi. Făcând așa, vom primi harul Duhului Sfânt Care transformă rana în compătimire și ne ajută să uităm ofensa. Fiind buni și iertându-ne unii pe alții precum și Dumnezeu ne-a iertat nouă întru Hristos (cf. Efes. 4, 32), ne vom bucura de armonia cerească și vom cânta cu psalmistul: „Cât e de bine și cât e de frumos să locuiască frații împreună” (Ps. 132, 1). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 12-A DUPĂ RUSALII
(Tânărul cel bogat – Matei 19, 16-26)

Desăvârșirea creștină

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi, îl vedem pe un tânăr bogat care Îl întreabă pe Iisus ce bine trebuie să facă pentru a moșteni viața veșnică. Când Domnul îi spune să păzească poruncile dumnezeiești, acesta Îi zice că le-a împlinit. Cu toate acestea, tânărul nu era mulțumit sufletește pentru că încă nu pornise pe calea spinoasă a desăvârșirii.

La întrebarea tânărului: „Ce îmi mai lipsește?”, Domnul îi răspunde: „Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează Mie” (Mt. 19, 20-21). De aici se vede clar că numai lepădându-te de lucrurile trecătoare, de patimi și de grijile lumești și urmându-L pe Hristos, poți experimenta nașterea din nou, înnoirea vieții sau desăvârșirea.

Iubiți credincioși,

Sufletul omului, care poartă în el chipul lui Dumnezeu, dorește să se apropie tot mai mult de Dumnezeu, punând în lucrare darurile pe care le-a primit de la Creator. Această năzuință firească îl determină să urce pe scara valorilor morale până ajunge la treapta de sus, numită *desăvârșirea creștină*. Creat „după chip”, omul trebuie să devină „asemenea lui Dumnezeu, prin bunătate și prin toate faptele bune”, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Dumnezeu Însuși, Care a sădit în noi acest dor nestăvilit după curăție, lumină și sfințenie, ne cheamă la desăvârșire când zice: „Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sunt sfânt” (Lev. 20, 26). În *Predica de pe munte*, Mântuitorul spune: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru Cel din ceruri desăvârșit este” (Mt. 5, 48). Prin

aceste cuvinte, ne arată limpede că ținta sfântă a vieții omenești este desăvârșirea, la care se poate ajunge printr-o strădanie continuă.

Modelul sublim al desăvârșirii morale este Mântuitorul în numele Căruia ne-am botezat și al Cărui nume Îl purtăm: „Pildă v-am dat vouă, ca precum am făcut Eu să faceți și voi” (In. 13, 35). Dacă dorim să câștigăm desăvârșirea, trebuie să trăim asemenea Lui. „Fiți următorii lui Dumnezeu, ca niște copii iubiți” (Efes. 5, 1), îndeamnă Sfântul Apostol Pavel. „Cine zice că rămâne în El (Hristos), dator este, precum a umblat Acela, și el așa să umble” (I In. 2, 6), ne spune Sfântul Apostol Ioan. Impresionat de acest Model al frumuseții morale, filozoful francez Pascal afirmă: „Iisus Hristos a fost blând, răbdător, plin de iubire, sfânt, sfânt, sfânt, până la Dumnezeu și fără nici un păcat. O, cum a venit El în fața lumii cu minunată măreție!”.

Orice creștin care se străduiește să împlinească voia lui Dumnezeu, fiind ajutat de harul dumnezeiesc, poate urca pe treptele unei vieți plăcute lui Dumnezeu. Un adevărat ucenic însetează mereu după desăvârșire, nu este niciodată mulțumit de sine. Având conștiința nedesăvârșirii, uită binele pe care l-a făcut și dorește să facă mai mult. Bine spune înțeleptul Solomon: „Calea dreptilor e ca zarea dimineții ce se mărește mereu până se face ziua mare” (Pilde 4, 18). Sfinții Părinți au asemănat desăvârșirea cu scara pe care a văzut-o patriarhul Iacob în vis, la Betel. Din virtute în virtute, creștinul urcă până aproape de Dumnezeu. Sfântul Ioan Scărarul aseamănă desăvârșirea cu o scară formată din 30 de trepte, după numărul celor 30 de ani petrecuți de Mântuitorul până la începutul propovăduirii Sale. E vorba de treptele virtuților, prin care se îmbunătățește viața creștinului și care încep cu lepădarea de sine și sfârșesc cu iubirea, care este „legătura desăvârșirii” (Col. 3, 14).

Adevăratul creștin, chiar dacă are roade duhovnicești, nu e satisfăcut de sine, ci tânjește tot mai mult spre Dumnezeu. Numai printr-o smerenie profundă poate să se înalțe tot mai sus și să atingă piscul desăvârșirii. Despre conștiința acestei stări smerite ne vorbește *Patericul*. Scrie acolo că Avva Sisoie era pe patul de moarte și fața bătrânului strălucea ca soarele de atâta sfințenie și bunătate. Și zicea el către părinții care erau în chilia sa: „Iată, ceata Proorocilor a venit!”. Peste puțin timp zicea: „Iată, ceata

Apostolilor a venit!”. Și apoi părea că vorbește cu cineva și, întrebat fiind de aceștia, el a răspuns: „Îngerii s-au apropiat să-mi ia sufletul și eu m-am rugat să mă mai lase puțin, ca să mă pocăiesc”. Auzind aceasta, frații i-au zis: „N-ai trebuință de pocăință, părinte, căci toată viața ai trăit ca un sfânt”. Și le-a zis Avva Sisoie: „Cu adevărat, nu știu să fi pus măcar începutul pocăinței”.

Creștinul evlavios caută să uite mereu cele din urmă, cele ce le-a făcut până acum și își ațintește privirea mereu înainte. El consideră că n-a făcut decât prea puțin pentru desăvârșirea sa, ținta lui fiind încă departe de el. Aceasta îl determină să lucreze „cu frică și cu cutremur” la mântuirea sa (cf. Filip. 2, 12-13). Nimeni, niciodată, oricât bine ar face, nu trebuie să se creadă bun și drept. Cine crede aceasta, înțepenește în drum, se pietrifică, precum s-a făcut stâlp de sare femeia lui Lot care a privit înapoi (Fac. 19, 26). Trebuie să fim conștienți că desăvârșirea sau sfințenia este darul lui Dumnezeu la care trebuie să adăugăm neconținut conlucrarea noastră (cf. II Pt. 1, 5-7). Tocmai pentru că nu e rodul cuceririlor omenești, ci e darul lui Dumnezeu, desăvârșirea se află la îndemâna tuturor. Singura condiție este disponibilitatea noastră de a stabili cu Hristos o intimitate vitală.

Cel ce caută să-L imite pe Hristos în viața și faptele Sale dumnezeiești (cf. I Cor. 11, 1), stăpânindu-și toate pornirile trupului, lepădându-se de toate cele deșarte, înfrumusețându-se cu cele mai alese virtuți, ajunge la o adevărată comuniune cu Hristos. Împlinind voia lui Dumnezeu, poate ajunge la ceea ce Sfântul Grigorie de Nyssa numește „unirea cu Hristos, prin predarea noastră Lui, din iubire”. Acesta e „muntele cel sfânt” al desăvârșirii pe care aflându-te, poți să guști pacea deplină cu Dumnezeu, cu tine însuși și cu semenii. Dacă spunem lui Dumnezeu cu toată puterea „**Da**”, dacă ne abandonăm Lui, dacă dorim cu adevărat să-L lăsăm să lucreze în noi, El ne va face sfinți pentru că El e Sfânt (Lev. 19, 2). Trăind *Fericirile* evanghelice, modelându-ne după chipul lui Hristos, noi putem gusta paradisul încă de pe acest pământ.

Pe scara desăvârșirii creștine nu pot urca cei care nu se leapădă de voia proprie și de idoli patimilor. Printre aceștia se numără tânărul bogat din Evanghelie care, auzind că i se cere să-și dea averea la săraci pentru a urma lui Hristos, s-a întors întristat la casa sa.

Cei ce se preocupă excesiv de cele ale lumii și ale trupului, neglijând sufletul și desăvârșirea lui, își risipesc energia, își complică viața și pierd acest timp de har, dat nouă ca prilej de înălțare spre Dumnezeu. În schimb, cei care se detașează de plăceri deșarte și de lucruri înșelătoare și merg după Domnul, se umple de har și ajung liberi de orice patimă, liberi de orice pornire rea, liberi de orice zbucium. Aceasta e starea desăvârșirii care asigură liniște deplină și armonie lăuntrică, pentru că acum viața creștinului desăvârșit „este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” (Col. 3, 3). Această stare de desăvârșire trebuie să fie idealul fiecărui creștin, precum îndeamnă Sfântul Apostol Petru: „După Sfântul (Hristos) Care v-a chemat, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră” (I Pt. 1, 15).

Iubiții mei,

Când ne rugăm neîncetat, când ne împăcăm cu toți oamenii și traducem iubirea în fapte bune, când rămânem smeriți, umili, când răbdăm în necazuri, când vestim și apărăm adevărul de credință și ne facem datoria unde ne aflăm, putem atinge culmea desăvârșirii. De aici, sufletul înaripat poate exclama cu Sfântul Apostol Pavel: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20).

Silindu-ne a lumina mintea noastră cu adevărul revelat, hrănindu-ne inima cu harul Sfintelor Taine și înfrumusețându-ne cu florile virtuților, răspundem la chemarea Domnului de a-L urma și, astfel, devenim desăvârșiți. Acum, sufletul nostru învie împreună cu Hristos, căci, așa cum spune Sfântul Ioan Scărarul, „desăvârșirea este învierea sufletului mai înainte de învierea trupului”.

Avându-L pe Hristos drept țință și îndreptându-ne spre El dorurile noastre, ne statornicim pe calea binelui și suntem cuprinși în întregime de dragostea Lui. Pentru această desăvârșită comuniune cu Dulcele Iisus, vom primi răsplată de la El, precum ne promite: „Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi și Noi vom veni la el și Ne vom face locaș la el” (In. 14, 23). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 13-A DUPĂ RUSALII
(Pilda lucrătorilor răi – Matei 21, 33-44)

Harnici lucrători în via Domnului

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia de astăzi ne istorisește despre stăpânul unei vii care și-a trimis slujitorii să ceară lucrătorilor săi partea de recoltă ce i se cuvenea. Aceștia l-au prigonit și l-au ucis pe trimișii stăpânului și chiar pe fiul lui. Stăpânul s-a supărat și a dat via sa altor lucrători, care să-i aducă roadele la vremea potrivită (Mt. 21, 41).

Noi, creștinii, suntem lucrătorii care am preluat via de la vechiul Israel, care a ucis pe Prooroci și L-a răstignit pe Fiul lui Dumnezeu. Această vie este Biserica, „Noul Israel” sau Împărăția harului mântuitor. Stăpânul nostru Hristos a plecat la cer de unde va reveni să ceară roadele credinței noastre concretizate în fapte creștinești.

Iubiți credincioși,

Noi, care prin Botez am primit numele lui Hristos și ne-am îmbrăcat întru El (cf. Gal. 3, 27), suntem chemați să trăim conform Evangheliei pentru ca la sfârșitul vieții să putem da roadele purtării noastre creștinești. Există atâția așa-numiți creștini care au auzit de lucrarea lui Hristos, de moartea și de Învierea Lui, dar care nu au trăit nici pocăința, nici întoarcerea adevărată la Dumnezeu. O simplă alipire de unele orânduiri creștine nu are valoare înaintea lui Dumnezeu. Trebuie să primești prin credință lucrătoare pe Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, adică să viețuiești în El și să umbli în El (cf. I Cor. 1, 30; Col. 2, 6). Numai așa poți fi împăcat cu Dumnezeu și, astfel, poți să ai viață veșnică. Ce puțin se gândesc oamenii la lucrul acesta, mergând cu pași repezi spre o judecată inevitabilă! Nu numai că ei au păcătuit, dar au trecut cu atâta

indiferență peste dragostea pe care Mântuitorul nostru a arătat-o prin Cruce, prin moarte și prin Înviere, și nu imită această dragoste în relațiile lor zilnice cu Dumnezeu și cu semenii.

Mândria, egoismul, mânia, lăcomia după bunuri, bani și plăceri, minciuna, pizma, invidia, lenea și neînfrânarea dorințelor și poftelor ne fac viața murdară. Este nevoie de un foc nevăzut care să le ardă. Hristos Domnul a adus acest foc din cer, focul Duhului Sfânt. Prin credința noastră activă în El putem face ca acest foc ceresc să ardă mereu și să lumineze viața nouă a Duhului Sfânt din inimile noastre și dintre noi. În acest fel, Duhul Sfânt poate să așeze în noi darurile Sale, roadele Sale: credința, dragostea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine și altele asemenea (Gal. 5, 22-23). Acestea sunt roadele date la timpul lor de lucrătorii vrednici ai Viei Stăpânului ceresc. Aceste roade trebuie să iasă la iveală ca o adresare către semenul nostru. Numai străduindu-ne pentru realizarea binelui, Hristos poate să continue, prin fiecare din noi, opera de „Samarinean milostiv”.

Dumnezeu creează omului posibilitatea de a fi mântuit. În Sfânta Scriptură citim: „Cei ce sunteți însetați, mergeți la apă” (Is. 55, 1) și „Cel ce bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac” (In. 4, 14). Dacă nu ne adăpăm mereu din *Izvor* suntem în primejdia de a fi cuprinși de arșiță ucigătoare. Acesta este un imperativ! În secolul al III-lea, Sfântul Ciprian, episcop al Cartaginei, îi scria prietenului său, Donatus: „Lumea aceasta este rea, neînchipt de rea! Dar în mijlocul ei am descoperit niște oameni liniștiți și sfinți, care au aflat un mare secret. Ei sunt stăpâni pe sufletele lor. Ei sunt creștini”. Calitatea de creștin ne obligă să împlinim poruncile Evangheliei în viața de fiecare zi. Or, noi uităm adesea cine suntem. Mântuitorul spune ucenicilor Săi: „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne! va intra în Împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Mt. 7, 21).

Un necredincios a întrebat odată pe un copil sărac ce ieșea dintr-o biserică: „Ce-ai învățat tu astăzi de la părintele?”. Băiatul a răspuns că a învățat că Dumnezeu este iubire. „Dacă ce spui e adevărat, zise omul, de ce n-a trimis Dumnezeu pe cineva să-ți dăruiască o haină mai bună?”. După o clipă de gândire, copilul răspunse: „Cred că Dumnezeu a

trimis pe cineva, dar acela a uitat”. Asta-i nenorocirea, că noi uităm că prin Botez ne-am îmbrăcat în Hristos, am devenit ochii Lui în lume, gura Lui, mâinile Lui, picioarele Lui, uneltele Lui, prin care El lucrează între oameni mila, bunătatea, curăția, răbdarea. Botezul nu-i o lucrare magică sau un automat care să ne asigure Împărăția cerurilor, cum distribuie aparatele din anumite localuri ciocolată, printr-o simplă apăsare a unui buton. Ci, la acea renaștere prin apă și prin Duh se cere conlucrarea de o viață întreagă a creștinului. Ceea ce nașii au declarat în numele și în locul nostru la Botez, anume că se leapădă de Satana și se unesc cu Hristos, trebuie să fie o permanentă și responsabilă angajare a noastră, personală, concretizată prin cultivarea virtuților creștine.

Calitatea de „cetățean” al Împărăției cerurilor (cf. Filip. 3, 20), primită prin Botez, se validează printr-o „credință lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6), adică prin fapta cea bună. Este foarte adevărat că pe pământ suntem „străini și călători” (Evr. 11, 13) și din această viață nu luăm nimic cu noi în cealaltă lume. Dar tot atât de adevărat este că dacă nu ducem nimic material în veșnicie, totuși ducem cu noi binele pe care l-am săvârșit: un nume bun, o operă măreață, o faptă împlinită pentru înfrumusețarea vieții. Va veni o zi când va fi răsplătit cel mai mic ajutor arătat celui aflat în nevoie și necaz. Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Arată-mi în cele mici în ce fel ești, căci nici chiar așa tu nu ești străin de har. Arată-mi precum a arătat văduva din Evanghelie, care, deși nu avea decât doi dinari, totuși i-a aruncat în vistieria templului”. Destinul nostru veșnic depinde de felul în care facem roditoare darurile Duhului în timpul acestui pelerinaj pământesc.

Dumnezeu, Grădinarul veșnic, a sădit în ființa noastră sămânța veșniciei. Lucrarea noastră este să facem să crească răsadul ceresc și să aducă roadele. El ne-a adoptat ca fii. Datoria noastră este să ne comportăm ca fii. Altfel nu merităm numele de creștin. Domnul ne-a chemat pe toți, fără deosebire, la ospățul Său, ne-a numit mlădițe ale Sale, *Vița* cea dumnezeiască (In. 15, 5). În această calitate, suntem datori ca prin fapte bune și virtuți morale să ne arătăm roadele noastre, așa cum rodește un pom răsadit lângă izvor de ape (cf. Ps. 1, 3), un pom altoit, udat și săpat. În acest fel, merităm numele de „vie” a casei lui Dumnezeu, menită să rodească deplin, să atingă acea desăvârșire pentru care se roagă psalmistul David când zice: „Dumnezeul puterilor, caută din cer și vezi și

cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta și o desăvârșește pe ea” (Ps. 79, 15-16).

După ce Iosua i-a călăuzit pe israeliți în Canaan și i-a așezat în pământul făgăduinței, i-a conjurat să declare răspicat ce au de gând să facă: să slujească Domnului Celui viu Care cu braț puternic i-a scos din robie și le-a dat în stăpânire o țară frumoasă și bogată, sau să se închine idolilor păgâni, care aveau temple la tot pasul! Auzind aceasta, întreg poporul s-a declarat pentru credința cea dreaptă. Atunci marele conducător le-a zis: „Acum temeți-vă de Domnul și slujiți-L cu credincioșie și sfințenie. Lepădați dumnezeii străini! Căci Domnul este un Dumnezeu sfânt, un Dumnezeu gelos. El nu va răbda nelegiuirile voastre, nici păcatele voastre. Iar dacă-L veți părăsi, atunci va aduce asupra voastră răul și vă va nimici, după ce v-a făcut bine” (Ios. 24, 20). Împietrirea inimilor, lipsa de fapte bune, indiferența față de cele sfinte ne fac să devenim lucrători necredincioși care nu aduc roade. Când va veni stăpânul viei, pe astfel de lucrători răi „cu rău îi va pierde” (cf. Mt. 21, 41).

Iubiții mei,

Prin cuvântul pildei de astăzi, Hristos îl cheamă pe creștin să-și dea roadele la timp, adică în această viață pământească, slujind pe Stăpânul său, conștient că „secura stă la rădăcina pomilor și orice pom care nu face roadă bună va fi tăiat și aruncat în foc” (Lc. 3, 9). Noi, care am trecut din robia întunecată a păcatului în țara luminoasă a Noului Legământ, unde avem drept Canaan Biserica cu toate harurile Duhului Sfânt, se cade să iubim Legea lui Dumnezeu și să trăim după Evanghelie, risipind chipurile false ale poftelor vătămătoare.

De avem în inimile noastre credință în Dumnezeul părinților noștri, să-L slujim cu credincioșie și sfințenie! Să lepădăm idoli, să urâm deșertăciunea, să lăsăm păcatele, să ne înfrânăm de la patimile cele urâte. Să respectăm cu iubire Numele Domnului, rostindu-l cu evlavie, prin rugăciuni și cereri. Să facem ca Numele Domnului să se preamărească prin viața noastră de fiecare zi și prin săvârșirea binelui. Dacă toate acestea le împlinim cu sânguință, atunci suntem, într-adevăr, harnici lucrători în via Domnului și,

astfel, ne învrednicim de răsplată și slavă cerească. Nu ne îndoim de aceasta, fiindcă Mântuitorul nostru ne asigură că „Împărăția lui Dumnezeu se va da neamului care va face roadele ei” (Mt. 21, 43). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 14-A DUPĂ RUSALII
(Pilda fiului de împărat – Matei 22, 1-14)

Gustând din ospățul duhovnicesc

Dreptmăritori creștini,

Evangelia de astăzi ne vorbește despre nunta fiului de împărat la care cei invitați au refuzat să vină, prezentând fel de fel de scuze. Tatăl ceresc este Stăpânul Care ne cheamă la nunta tainică a Fiului Său, la unirea noastră cu Hristos, în „cămara de nuntă”, în Biserica Sa, unde se află masa îmbelșugată a bunătăților cerești.

Dacă „între ai Săi a venit și ai Săi nu L-au primit” (In. 1, 11), noi, spre deosebire de fiii poporului evreu, trebuie să participăm la ospățul cel duhovnicesc. Acesta este pregătit de Însuși Mântuitorul nostru, Care ne invită la cina Sa, oferindu-ne hrană pentru sufletele noastre, lumina adevărului pentru rațiune, mângâiere fără seamăn pentru inimă, putere biruitoare asupra tuturor încercărilor vieții.

Iubiți credincioși,

Ce minunat lucrează harul lui Dumnezeu! Prin lepădarea Israelului (cf. Rom. 11, 7), Evangelia a fost propovăduită păgânilor celor slabi și neputincioși. Toți aceștia au fost chemați la ospăț. Și noi suntem chemați. Mulți care devin robi ai orgoliului și ai egoismului, ai materiei, ai plăcerilor trupești, ai distracțiilor ieftine refuză să participe la ospățul de nuntă al Mirelui divin. Să ne gândim că, prin respingerea chemării Stăpânului ceresc, noi călcăm în picioare harul Său, trădăm Botezul nostru și încălcăm angajamentele pe care ni le-am asumat față de Dumnezeu și față de Biserică. Dacă vrem să fim scăpați de veșnica pierzare, trebuie să ne pocăim și să ascultăm chemarea care ne

este adresată nouă. De răspunsul nostru la chemarea lui Dumnezeu atârână însăși mântuirea sufletelor noastre.

Marele teolog ortodox, părintele Alexander Schmemmann, spune că lumea pentru creștin este un ospăț care are drept încoronare întâlnirea noastră cu Dumnezeu în infinitatea iubirii Sale, cum El Însuși ne-a promis: „ca să mâncați și să beți la masa Mea în Împărăția Mea”. Hristos încă de acum vrea să cineze cu noi pentru că ne iubește. Iată ce spune în această privință părintele Nicolae Steinhardt: „Nu numai că nu refuză invitațiile păcătoșilor, dar nici pe ale fariseilor nu le respinge Domnul. Cerul e adesea asemuit cu un ospăț (Mt. 22, 2; Lc. 14, 16; 22, 30) și ce i se făgăduiește insului care-și deschide inima lui Hristos? Cel care până atunci stătea și bătea la ușă, acum afirmă: „Voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apoc. 3, 20).

Ce minunat este creștinul când răspunde la apelul iubirii divine! Meditând noi la felul cum și-au chivernisit viața cei de demult, nu putem să nu fim mișcați de ecoul pe care l-au avut oarecând cuvintele lui Iisus: „Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie”, în conștiința Sfintei Parascheva, a copilei Filoftea de la Curtea de Argeș sau a lui Francisc de Assisi, săracul, prietenul păstorilor și al fiarelor sălbatice. Pilda acestor ostași ai Duhului, care au atins piscul sfințeniei, ne arată că esențial este nu atât a vorbi despre Hristos Iisus, cât a-L urma, pentru că El ne spune: „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne! va intra în Împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Mt. 7, 21). Fericitul Augustin ne atenționează, zicând: „Nici un om nechibzuit să nu se lase înșelat și să creadă că el cunoaște pe Dumnezeu, dacă-L va mărturisi doar printr-o credință moartă, adică fără fapte”.

Însă pentru a ajunge la această stare de înaltă viețuire duhovnicească, trebuie ca Hristos, pe Care ți-ai pus în gând să-L urmezi, să devină principala și chiar unica ta preocupare în această viață, precum Sfinții și-au alipit mintea de Dumnezeu, încât sufletele lor curg spre El ca niște râulețe tăcute. Putem realiza stări și lucruri minunate printr-o neîncetată legătură de inimă și simțire cu Hristos, fiind mistuiți de un veșnic dor după El, pomenindu-I neîncetat numele cu un foc interior aparte, simțindu-I mereu

prezența în viața noastră printr-o inimă curată, căutând mereu a-L mărturisi prin viața noastră. Noi știm bine că în lume există mulți bărbați și multe femei și Învățătorul nu exclude pe nici unul de la chemarea Sa. El îi cheamă la viața creștină, la o viață de sfințenie, la o viață veșnică. Dacă răspundem la chemarea pe care Domnul ne-a făcut-o, viața noastră va lăsa în urmă o brazdă largă și adâncă, luminoasă și rodnică, o brazdă eternă și divină. La chemarea Stăpânului ceresc au răspuns împărații și domnitorii evlavioși, ierarhii luminați, mucenicii biruitori, pustnicii care au trăit ca îngerii, fecioarele curate și statornice, gânditorii creștini, iluștri oameni de știință, care au crezut în Dumnezeu. Alături de aceștia stau voievozii noștri binecredincioși, care au apărut Ortodoxia și au ctitorit biserici și mănăstiri. Ei reprezintă norul luminos de mărturisitori și piscul strălucitor al evlaviei străbune, pentru că au îndeplinit voința lui Dumnezeu și au respectat Legea Sa, în mod pilduitor.

O minunată încurajare de a răspunde cu promptitudine și iubire la chemarea Stăpânului ne vine de la Sfântul Siluan Atonitul, care ne asigură cât de mult dorește Hristos să intre în viața noastră și cu câte daruri îi umple El pe aceia care nu-L refuză: „Domnul iubește pe păcătosul care se pocăiește și îl strânge cu drag la pieptul Său: «Unde ai fost, copilul Meu? Te aștept de multă vreme». Domnul îi cheamă la El pe toți oamenii prin glasul Evangheliei și glasul ei răsună în lumea întreagă: «Veniți la Mine toți cei osteniți și Eu vă voi odihni pe voi. Veniți și beți apă vie. Veniți și învățați că Eu vă iubesc. Dacă nu v-aș iubi, nu v-aș chema. Nu pot suferi ca nici măcar una singură din oile Mele să se piardă. Chiar și pentru una singură, Păstorul merge în munți și o caută peste tot. Veniți, deci, la Mine, oile Mele. Eu v-am făcut și vă iubesc. Iubirea Mea pentru voi M-a făcut să vin pe pământ și am îndurat totul pentru mântuirea voastră. Vreau ca voi să cunoașteți iubirea Mea și să spuneți ca Apostolii pe muntele Tabor: Doamne, bine este nouă să fim aici împreună cu Tine!»”.

Acest lucru este posibil pentru adevăratul creștin care, „prin baia nașterii celei de a doua și prin înnoirea Duhului Sfânt” (Tit 3, 5), a primit cetățenia cerească. Într-o cateheză de la Sfântul Botez, Sfântul Chiril al Ierusalimului zice: „De acum înainte ești sădit în raiul spiritual. Din măslin sălbatic, ești altoit în măslin bun, din întinare ai venit

la sfințenie... Dacă vei rămâne în butucul viei, vei crește ca o coardă aducătoare de rod”. Câtă mângâiere avem noi, știind că Dumnezeu, în marea Sa îndurare, ne-a chemat din întuneric la lumină, de la moarte la viață veșnică. Să mulțumim pururea cu recunoștință că ne-a ales și ne-a cinstit să fim copiii Lui iubiți, să mulțumim Domnului Hristos că suntem invitați la ospățul Lui de nuntă, la ospățul credinței mântuitoare. Toate gloriile lumii nu pot da omului un grad mai înalt de măreție ca acela pe care îl dă calitatea de creștin, părtaș la Taina Împărăției, la Banchetul dumnezeiesc al Bisericii, unde ni se dăruiește vestea mântuirii și harul sfințitor. În „casa nunții” (Mt. 22, 10), ne potolim foamea și setea după infinit pentru că aici – cum spune Clement Alexandrinul – „Hristos Se dă drept hrană și băutură a nemuririi.”

Iubiții mei,

Ca în pilda Sfintei Evanghelii de astăzi, Domnul ne cheamă neîncetat, prin păstorii Bisericii, să participăm la ospățul cel duhovnicesc. Acesta are loc în Biserică, unde Hristos este prezent și vrea să ne ofere tuturor darul sfințeniei, iertarea păcatelor și înnoirea vieții. Dacă, prin fel de fel de scuze, refuzăm a răspunde la chemarea Sa iubitoare, atunci cădem în robia viciilor, ne depărtăm de ceata „aleșilor lui Dumnezeu” și nu mai avem tăria necesară de a săvârși fapte ziditoare cu răsunet în veșnicie. Departe de Hristos, creștinul e flămând, gol și pribeag, lipsit de putere, voioșie și scop.

Cine se înfruptă din bunătățile acestui ospăț, adică din credința ortodoxă, din cuvântul evanghelic, din harul divin și din Sfânta Împărtășanie, devine iertător la ocări și la jigniri, darnic în mijlocul bogățiilor, neclintit și senin în vremea necazurilor. Cel ce gustă din ospățul Domnului devine un bun cetățean, un om cinstit, un creștin adevărat care este stăpân pe toate dorințele sale, trăiește cumpătat și iubește pe semenii săi, făcându-le bine și ajutându-i la nevoie. Așadar, precum dorește cerbul însetat izvoarele apelor (cf. Ps. 41, 1), așa să dorim noi ospățul credinței, pentru a dobândi bucurie pe pământ și fericirea cerească promisă de Domnul prin cuvintele: „Feriți cei chemați la cina de nuntă a Mielului!” (Apoc. 19, 9). Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 15-A DUPĂ RUSALII

(Cea mai mare poruncă din Lege – Matei 22, 33-46)

Iubirea – semnul distinctiv al creștinului

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia Duminicii de astăzi ne înfățișează pe un învățător de lege care Îl întreabă pe Iisus: „Învățătorule, care poruncă este mai mare în Lege?”. Domnul îi răspunde: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este marea și întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. În aceste două porunci se cuprind toată Legea și Proorocii” (Mt. 22, 36-40).

Pornind de la răspunsul Mântuitorului Iisus Hristos, dat acestui legiuitor, tragem concluzia că miezul tuturor legilor și virtuților este iubirea, fiindcă „Dumnezeu este iubire” (I In. 4, 8). De asemenea, înțelegem că voia lui Dumnezeu n-o putem împlini decât iubindu-L pe El și pe om, făptura Sa dragă, creată „după chipul Său” (Fac. 1, 27).

Iubiți credincioși,

Napoleon, împăratul Franței, a fost exilat în 1815 pe Insula „Sfânta Elena”, o stâncă de bazalt în mijlocul Atlanticului, la două mii de km de țărmul Africii, unde a stat până în mai 1821, când s-a sfârșit. Într-una din zile, vorbind despre Iisus, spunea celor ce-l însoțeau: „Alexandru Macedon, cuceritorul Asiei, Iulius Cezar, stăpân și dictator al Romei, Carol cel Mare, stăpân al Apusului și eu Napoleon, am izbutit să realizăm mari împărății. Pe ce se întemeiau aceste împărății? Pe forță, pe putere! Singur Iisus Hristos a întemeiat Împărăția Lui pe iubire și până azi milioane de oameni sunt gata să moară

pentru El. După optsprezece veacuri, zicea el, iubirea lui Hristos poate mișca pământul”. Ciudată li se părea mulțimilor învățătura pe care o auzeau din gura lui Iisus; și, totuși, ascultătorii Lui erau tot mai numeroși. Cuvântul Lui era așteptat ca ploaia binefăcătoare, peste pământul uscat de secetă. Era învățătura care înnobilează omenirea.

Miezul creștinismului se cuprinde într-un cuvânt: *Iubire* – să iubești pe Dumnezeu și pe semen. De ce să iubim pe Dumnezeu? Pentru că El este izvorul adevărului și Tatăl nostru. De ce să iubim pe semen? Pentru că toți suntem frați și acesta este semnul distinctiv al creștinilor. De două mii de ani, ecoul acestei învățături bate la intrarea inimii noastre, în numele Celui Care a rostit-o. Unii deschid, dar mulți zăvorăsc intrarea. Trăim între oameni. Pe unii nu-i iubim, iar alții nu ne sunt plăcuți. Hristos așa a făcut? Dușmanii au luat putere să arunce în El, dar Iisus S-a retras dintre ei; L-au acuzat că este prietenul diavolului și El le vindeca bolnavii; Îl batjocoreau și El îi învăța; L-au răstignit și Mântuitorul Se ruga pentru ei, zicând: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!” (Lc. 23, 34).

Hristos a vărsat mila Sa peste cei năpăstuiți, vindecând rănilor sufletești și trupești deopotrivă. Uneori, era atât de mișcat în fața suferinței încât I se umezeau ochii, cum a fost cazul morții lui Lazăr (In. 11, 35). Dragostea Lui prisositoare a culminat în suferințele Sale, căci „Hristos a murit pentru noi pe când noi eram încă păcătoși” (Rom. 5, 8). Sfinții Părinți au proclamat iubirea început și sfârșit al mântuirii: „legătura desăvârșirii” (Col. 3, 14). Sfântul Simeon Noul Teolog spune: „Pe toți credincioșii, noi, credincioșii, trebuie să-i vedem ca pe unul și în fiecare din ei trebuie să vedem pe Hristos și să avem atâta dragoste față de semen, încât să fim gata să ne punem sufletul propriu pentru el. Nu trebuie să numim sau să socotim pe vreunul rău, ci pe toți să-i vedem, cum am spus, buni. Chiar dacă ai vedea pe vreunul tulburat de patimi, să nu urăști pe fratele, ci patimile care îl războiesc. Iar dacă îl vezi tiranizat de pofte și de gânduri greșite, să ai și mai multă milă de el, ca nu cumva să fii și tu ispitit (Gal. 6, 1), ca unul ce te afli supus schimbărilor materiei nestatornice”.

Prin iubire ne lepădăm de sinea egoistă și ne unificăm cu ceilalți. Această iubire dă putere, înțelegere și frumusețe sufletului nostru, în măsura în care hotarele ei se largesc.

Cel ce iubește cu adevărat biruiește răul prin iertare, precum subliniază părintele Dumitru Stăniloae: „Răul se oprește numai dacă nu răspunzi la răul altuia cu răul din tine, prin faptul că-l învinovățești. Răul de la altul se îneacă în oceanul iertării tale; propriu-zis, e topit înainte de a ajunge la tine, prin faptul că nu-l vezi”. Un stăpân aspru și rău, în vechime, avea doi robi din care unul era păgân, iar celălalt aflase de dulceața învățaturii lui Iisus Hristos. Într-o zi, pe când stăpânul lor adormi pe câmp unde se afla cu robii săi la lucru, robul păgân îi zise prietenului său: „Iată, hai să-l omorâm pe stăpânul cel rău și să scăpăm de el”. Celălalt însă îi spuse: „Nu, prietene, eu sunt creștin și Mântuitorul m-a învățat să iert pe cel ce-mi face rău și, dacă pot, să-l iubesc”. Robul păgân fu atins în suflet de vorbele tovarășului său de suferință și, peste puțin timp, se făcu și el creștin.

Un suflet este cu atât mai nobil cu cât iubirea lui este mai nobilă, mai frumoasă. Sufletul sporește prin iubirea jertfelnică, prin acea iubire care rabdă îndelung, fiind binevoitoare și smerită, și care „nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr” (I Cor. 13, 4-6). O inimă iubitoare întrece în frumusețe cea mai superbă floare și cel mai minunat cântec. O inimă plină de iubire intonează melodia păcii, a bunei înțelegeri între oameni, transformând aspectul sumbru al vieții într-un senin de primăvară exuberantă. Acordurile simfoniei dumnezeiești a dragostei vindecă răni, mângâie orfani și oameni triști, satură flămânzi, îi îmbracă pe cei goi și îi întoarce pe păcătoși, îi întoarce de pe calea pierzării pe calea Evangheliei. De ce între noi, cei de azi, este puțină iubire creștină? Pentru că puțină este și credința noastră în Dumnezeu. Ne iubim prea mult pe noi și prea puțin pe Dumnezeu și pe aproapele. Creștinii primelor veacuri, prin iubirea creștină, au învins pe păgâni și i-au făcut să strige, plini de admirație: „Priviți-i cum se iubesc!”. Exemplul lor trebuie să fie urmat de noi, încât să vibrăm pentru nevoile și suferințele semenilor.

Precum atunci când vrei să treci cu barca de pe un mal al unui râu spre celălalt, trebuie să vâslești cu amândouă lopețile bărcii, tot astfel, ca să ajungem la țința mântuirii trebuie să avem și credință și fapte bune, adică o credință roditoare de fapte bune. Tocmai de aceea, nu este un lucru ușor să fii creștin. Nu-i destul să porți un act de Botez.

Nu-i de ajuns să spui numai că crezi, ci trebuie să-ți dovedești credința prin fapte bune, fiindcă „credința, dacă nu are fapte, este moartă” (Ic. 2, 17). Fapta bună sau mila este fiica iubirii. „E o iubire aplecată peste durerile aproapelui, e inimă frântă peste clocotul suferințelor, e untdelemn ce potolește arșița rănilor, e apă ce astâmpără setea, e pâine care satură foamea, e haină care îmbracă golătatea, e căldură care înlătură frigul, e cămin care adăpostește pe cei străini, e cuvânt care întărește pe cei deznădăjduiți, e lumină ce luminează pe cei neștiutori. E punte de legătură prin care durerea aproapelui se revarsă în mine și iubirea mea se toarnă în inima lui, ca să elimine sau să aline durerea”. Așa este descrisă milostivirea sau iubirea îndurătoare de către marele mitropolit al Transilvaniei, Nicolae Mladin (†1986).

Iubirea creștină înseamnă ieșire din sinea egoistă și dăruire iubitoare celui alt, precum Hristos S-a dat pe Sine, pentru noi. Filozoful german Hegel (†1831) afirmă: „Preceptul evanghelic *iubește-ți aproapele ca pe tine însuși* nu vrea să zică *iubește-ți aproapele cu tot atâta tărie ca pe tine însuși*, deoarece a se iubi pe sine este o expresie lipsită de înțeles; înseamnă, *iubește-ți aproapele ca și cum ai fi tu însuși*”. Iar teologul Andrei Scrima (†2001) zice că aceasta înseamnă a spune că trebuie să te învoiești a muri eu-ului tău spre a renaște în al celui alt. Fără această cumpănă dreaptă, fără acest echilibru perfect între iubirea egoistă și cea altruistă, pacea se tulbură. Dragostea nu îngăduie a face rău aproapelui nostru (Rom. 12, 17-21). Ținând seama de această însușire a ei, Fericitul Augustin îndeamnă: „Iubește și apoi fă ce vrei!”. Dacă iubești, nu poți face rău. Numai iubind, poți face fapte de iubire. Dragostea este, deci, Legea morală fundamentală care stabilește între credincioși relații profunde, vii, esențiale și totale. Ea este superioară dreptății. De aceea, porunca lui Hristos *prin excelență* este iubirea. Cei ce o ascultă, vor fi primiți întru mărire; cei ce o desconsideră, vor deveni asociații diavolului.

Iubiții mei,

Să ne gândim la dragostea nemărginită a Tatălui ceresc, Care răsare soarele peste buni și peste răi și plouă peste drepti și peste nedrepti (Mt. 5, 45). Să ne gândim, în același timp, la dragostea lui Hristos, Care a primit Crucea și moartea pentru iertarea păcatelor, pentru mântuirea lumii și pentru binele comun. La iubirea dumnezeiască, se cuvine să răspundem iubindu-L mai întâi pe Dumnezeuul nostru, oricare ar fi prețul (Rom. 8, 39). De asemenea, la această iubire, se cuvine să răspundem iubindu-i pe semenii noștri „cu fapta și cu adevărul”. Sfântul Vasile cel Mare zice: „Nimic nu este mai propriu firii umane, decât a fi în comuniune unii cu alții, a avea nevoie unii de alții și a ne iubi unii pe alții”.

Toată religia creștină, întreaga Lege morală se cuprinde într-un singur cuvânt: *IUBIRE*. Aceasta este virtutea religioasă după care se cunosc ucenicii și se recunosc prietenii Domnului (cf. In 13, 34-35). Iubirea față de aproapele este tot atât de mare ca și iubirea față de Dumnezeu, precum ne arată Mântuitorul în Evanghelia de astăzi (Mt. 22, 37-40). Iubirea de Dumnezeu și de aproapele sunt cei doi plămâni ai vieții creștine autentice. De aceea, Sfânta Biserică ne îndeamnă: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 16-A DUPĂ RUSALII
(Pilda talanților – Matei 25, 14-30)

Să prețuim și să fructificăm darurile primite

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia acestei Duminici, Mântuitorul rostește pilda talanților prin care ne învață că avem datoria să conlucrăm cu harul lui Dumnezeu la mântuirea sufletelor noastre. Stăpânul care pleacă „departe” împarte talanții slugilor sale pentru ca ele să sporească avutul. La întoarcerea sa, slugile harnice care au înmulțit talanții au fost răsplătite, pe când sluga leneșă care a îngropat talantul a fost pedepsită cu chinuri amare „întru întunericul cel mai din afară” (Mt. 25, 30).

Stăpânul din Evanghelie este Domnul nostru Iisus Hristos, Care a împărțit oamenilor darurile Sale cele bogate. La sfârșitul veacurilor, El va veni întru slavă să judece toată omenirea. Atunci, cei care s-au ostenit pentru mântuirea lor, vor primi răsplată netrecătoare, pe când cei ce-au folosit darurile spre pierzarea lor, vor fi trimiși la osânda veșnică.

Iubiți credincioși,

Prin Taina Sfântului Botez, ființa omenească se spală de întinarea păcatului și devine o mlădiță altoită pe Tulpina dumnezeiască, Care este Hristos (cf. In. 15, 1). În creștinul botezat Se sălășluiește Duhul Sfânt, Care-l împodobește pe acesta cu toate darurile cerești: viața, sănătatea, bucuria, înțelepciunea. Însă, prin Botez, de-abia ne-am născut la viața cea nouă, suntem prunci în Hristos, având datoria creșterii la starea sfințeniei lui Hristos, Bărbatul desăvârșit (cf. Efes. 4, 13). Noul botezat e un răsad ceresc ce poate să crească și să rodească într-o viață sfântă. Mântuitorul nostru ne poruncește:

„Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este!” (Mt. 5, 48). Iar măritul Pavel îi îndeamnă pe toți: „Căutați sfințenia!” (Evr. 12, 14). Acest lucru se realizează colaborând cu harul Botezului și ostenindu-ne să facem ceea ce Dumnezeu ne poruncește. Fericitul Augustin zice: „Dumnezeu ne-a creat fără noi, dar nu vrea să ne mântuiască fără noi”. De aceea, și Sfântul Apostol Pavel scrie corintenilor: „Noi suntem împreună-lucrători cu Dumnezeu” (I Cor. 3, 9).

Împlinind cu sârguință voia lui Dumnezeu, suntem slugi bune și credincioase care dublează talanții. Ascultând pe Dumnezeu, ne asemănăm fecioarelor înțelepte care, pentru că și-au umplut candelarele cu uleiul faptelor bune, s-au învrednicit să intre la ospățul Mirelui divin. Numai valorificând darurile primite, vom putea face parte dintre oaspeții chemați să se îndulcească de Cina cea mare a Stăpânului ceresc. Dumnezeu ne-a zidit pe toți și apoi ne-a sfințit prin Jertfa Fiului Său ca să facem voia Lui. Ne-a dat Legea, a trimis Prooroci, ne-a lăsat Evanghelia, a rânduit Apostoli, a sfințit preoți, a întărit Biserica Sa, care ne cheamă să-L urmăm pe Hristos Cel Ce spune: „Tatăl Meu până acum lucrează; și Eu lucrez” (In. 5, 17). Refuzând chemarea Domnului: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați” (Mt. 11, 28), suntem slugi leneșe care îngropăm talantul în pământ și călcăm în picioare sângele Legământului. Celor ce refuză să fie colaboratorii lui Dumnezeu pentru dobândirea mântuirii, Sfânta Scriptură le adresează sentința: „Orice pom care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc” (Mt. 7, 19).

Dacă deschidem ochii în largul firii, vedem că toată zidirea se supune legilor fixate de Creatorul. Pământul răsare iarbă pentru hrana dobitoacelor și dă roadă pentru îndulcirea oamenilor. Apa potolește setea viețuitoarelor, soarele luminează, animalele se supun omului și îl slujesc. Cu atât mai mult, se cuvine ca noi să muncim pentru a înmulți talanții, conștienți că de la Dumnezeu am primit totul. Lui trebuie să-I dăm totul, cum ne îndeamnă rugăciunea liturgică: „Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. Aceasta să o facem din toată inima, convinși fiind cu Sfântul Apostol Pavel că „suntem făptura lui Dumnezeu și am fost zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca noi să umblăm întru ele” (Efes. 2, 10).

Datoria creștinului este să se îngrijească de darurile primite, să le fructifice, fiindcă pentru ele va avea de dat seama în fața lui Dumnezeu. Nu e totuna înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor felul în care ne ducem viața, modul în care ne folosim mintea. Viața este un dar de la Dumnezeu și nu avem voie să facem din ea nici o „comedie” și nici o „tragedie”. Mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru darul prețios al vieții, trebuie să facem din ea o slujbă de dăruire pentru binele semenilor cu care conviețuim. Atitudinea de „Parcă ce rău am făcut eu! Eu n-am făcut rău nimănui! Fac și eu ce pot! Dacă nu pot mai mult!” e o atitudine de gură-cască, zice părintele Nicolae Steinhardt. Această atitudine, după părerea sa, se află în contradicție cu parabola talanților și vădește că n-am înțeles cât de greu este păcatul lenevirii și cât de concret consideră Dumnezeu îndemnul: *cerurile se cuceresc*. Într-adevăr, „Împărăția cerurilor se ia prin stăruință și cei ce se silesc pun mâna pe ea” (Mt. 11, 12). Această silă sau treabă este necesară pentru valorificarea darurilor primite.

Nimeni nu are voie să păstreze în mod egoist darurile ce le are, căci Mântuitorul spune că „lumina nu se pune sub obroc” (Mt. 5, 15) și Sfântul Apostol Petru ne îndeamnă: „După darul pe care l-a primit fiecare, slujiți-vă de el spre folosul tuturor ca niște buni iconomi ai harului celui de multe feluri al lui Dumnezeu... pentru ca întru toate Dumnezeu să Se slăvească prin Iisus Hristos” (I Pt. 4, 10-11). Când primim un dar de la părinți sau prieteni îl așezăm la loc de cinste, îl păstrăm cu scumpătate, pentru că el ne aduce aminte de cel ce ni l-a dăruit. La fel trebuie să procedăm și cu darul pe care ni l-a dat Dumnezeu: să-l păstrăm cu sfințenie și, prin el, să ne amintim de Părintele ceresc și să-L mărturisim. Pilda talanților ne convinge câtă răspundere avem față de inestimabilul dar al vieții și față de comoara talanților primiți. Nu avem dreptul să ne batem joc de viața noastră, îngropând talanții.

Se povestește undeva că odată un om, plimbându-se pe malul mării, găsi o pungă plină cu niște pietricele mărunte. Nu știa ce valoare reprezintă și, ca să se distreze, începu a zvârli cu ele în păsările ce zburau deasupra apei. Când ajunse acasă, mai avea doar o singură pietricică. Din curiozitate, o aruncă în foc, ca să vadă ce se întâmplă cu ea. Când colo, minune mare, piatra strălucea mai frumos ca înainte. Se duse cu ea la bijutier și

acela îi spuse că era un diamant de mare preț. Omul alergă în grabă la țărm în nădejdea că va mai găsi ceva din „pietricelele” aruncate, dar în zadar; toate căzuseră în apă și nu mai află nici una. Istorioara are un adânc înțeles duhovnicesc. Clipele și darurile vieții ni s-au dat de către Bunul Dumnezeu ca o comoară de mare preț, ca să dobândim cu ele viața veșnică. Fiecare an, fiecare lună, fiecare zi sau fiecare ceas sunt ca diamantele cele scumpe prin care ne putem câștiga fericirea de dincolo de lume, care este Dumnezeu. Însă, constatăm cu durere că mulți dintre creștini risipesc clipele vieții și darurile primite de sus, pentru lucruri pieritoare, își cheltuiesc viața, sănătatea, înțelepciunea, știința, libertatea și alte daruri pentru plăceri și păcate, nu pentru mântuire. Unii ca aceștia vor fi deposezați de darurile pe care le au, împlinindu-se cuvântul: „I se va lua și ceea ce are” (Mt. 25, 29). De aceea, Sfântul Apostol Pavel, îndemnându-ne să fructificăm talanții, zice: „Până când avem vreme, să facem binele către toți!” (Gal. 6, 10).

Iubiții mei,

Dumnezeu, Care ne-a dat avuția darurilor Sale, va veni la sfârșitul veacurilor să ne ceară socoteală, nouă, slujitorilor Săi. În Împărăția Sa nu vor intra decât cei ce aduc roade de mântuire, căci spune Sfântul Chiril al Alexandriei: „La Dumnezeu nu se poate intra decât în stare de jertfă”. Credincioșii adevărați se străduiesc să se asemene slugilor harnice, în locul unde se află, muncind cinstit și punându-și în valoare darurile sau talanții lor, spre folosul lor și al celor din jurul lor. Stăpânul ceresc așteaptă de la noi vrednicie, căci, așa cum afirmă scriitorul francez Georges Bernanos (†1948), „cu Dumnezeu nu ne târguim; El ne dă totul și ne cere totul!”. Cei leneși, care nu dau dovadă de jertfelnicie, vor fi pedepsiți ca slugile cele nepăsătoare.

Cu darurile primite, trebuie să lucrăm îndeosebi pentru mântuirea sufletului, căci de am dobândi toate bunătățile acestei lumi, dar am uitat de sufletul nostru, viața noastră este egală cu „zero”. Dacă am pierdut cerul, am pierdut totul și dacă ne-am osândit sufletul nostru, suntem osândiți pentru totdeauna. De aceea, se cuvine să folosim fiecare zi a vieții pentru a arăta „o credință lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6). Așa viețuind și așa

lucrând, vom auzi, în ceasul Judecății din urmă, cuvintele Mântuitorului Hristos: „Bine, slugă bună și credincioasă; intră întru bucuria Domnului tău!” (Mt. 25, 21). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 17-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea fiicei femeii cananeence – Matei 15, 21-28)

Valoarea și necesitatea rugăciunii

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia ce s-a citit astăzi, ni se relatează că o femeie cananeeancă, deci care făcea parte din rândul păgânilor, avea o fiică chinuită cumplit de diavolul. Pentru că medicii nu puteau s-o tămăduiască, acea mamă îndurerată a cerut ajutor de la Învățătorul galileean, Care Se afla în ținutul ei. Ea avea convingerea că Hristos, Care vindeca toată boala și toată neputința în popor, poate s-o izbăvească pe fiica ei demonizată.

Mântuitorul nu i-a răspuns la prima solicitare și, chiar după ce ucenicii intervin în favoarea acesteia, El nu Se lasă înduioșat de rugăciunea și de necazul ei. Însă femeia păgână nu-și pierde nădejdea și, cu mai multă încredere în puterea divină a lui Iisus, Îl roagă s-o ajute. Impresionat de credința ei mare, Domnul răsplătește rugăciunea ei stăruitoare, spunându-i: „O, femeie, mare este credința ta; fie ție precum voiești!”. Și, chiar în acel moment, fiica cananeencei a primit tămăduirea mult dorită (Mt. 15, 28).

Iubiți credincioși,

Înălțarea noastră spre Dumnezeu și intrarea în comuniune cu El se face prin rugăciune, pentru că „rugăciunea este o armă mare, un tezaur nesfârșit, un port fără de valuri, rădăcina, izvorul și mama tuturor faptelor bune; ea este mai tare decât însăși puterea regală” (Sfântul Ioan Gură de Aur). Pentru adevăratul credincios, rugăciunea este hrana de toate zilele a vieții sufletești. Rugăciunea este tot atât de necesară pentru suflet cât este apa pentru pește și respirația pentru trup. Având în vedere ființa rugăciunii și

importanța ei din punct de vedere moral, rugăciunea, în întregul ei, este un înalt privilegiu dat omului. Dacă este ceva deosebit a sta de vorbă cu o persoană din înalta pătură socială, cu atât mai mult este un fapt deosebit de înălțător privilegiul de a sta de vorbă cu Însuși Domnul cerului și al pământului. Rugăciunea este înălțarea minții și a inimii omului către Dumnezeu, comunicarea cu Dumnezeu, punerea în mișcare a întregii alcătuirii sufletești spre a vorbi cu Dumnezeu.

Viața omului este legată de oxigen. Mai ales creierul este foarte sensibil la lipsa acestui element constitutiv al aerului. E imposibil a readuce la viață un om al cărui creier a fost complet lipsit de oxigen timp de zece minute. Dacă organismul omenesc conține în țesuturile sale rezerve de materii trebuincioase, nu tot așa este cu oxigenul. Numai oxigenul nu se înmagazinează în nici o parte a organismului, ci el trebuie să fie furnizat încontinuu sângelui prin plămâni. Acest fapt este valabil întru totul în domeniul rugăciunii, care, înainte de toate, este respirație duhovnicească. Fără rugăciune, sufletul se ofilește și tânjește de moarte. Prin rugăciune se purifică gândurile noastre. Aceasta ne-o spune Sfântul Ioan Scărarul: „Când ți se întunecă sufletul de gânduri necurate, biruiește-i pe potrivnici cu numele lui Iisus, chemându-L cât mai des. O armă mai puternică și mai plină de izbândă nu vei găsi nici în cer, nici pe pământ”. Sfântul Grigorie Sinaitul învață: „Să știi că nimeni nu-și poate ține mintea în frâu prin propriile sale puteri și, de aceea, când ne năpăstuiesc gândurile necurate, cheamă numele lui Iisus, cât mai des și mai de multe ori, și atunci gândurile se vor liniști de la sine”.

Rugăciunea deasă are plăcute roade duhovnicești și aduce mântuirea! Un om care mai înainte s-a rugat fără reușită și fără evlavie a obținut acum, prin această rugăciune stăruitoare, înțelepciune și o dorință de pocăință. O fată care iubea petrecerile s-a rugat, revenind acasă, și această rugăciune i-a arătat calea vieții folositoare și a ascultării de învățătura lui Hristos. Dacă suntem perseverenți în rugăciune, Dumnezeu ne va izbăvi de orice rău, cum citim în *Pateric* despre acel monah care, căzând în păcat, nu s-a lăsat pradă descurajării, ci a recurs la rugăciune și prin ea și-a regăsit echilibrul. Rugăciunea dă curaj în încercări și scapă de neazuri. Să ne aducem aminte de Sfântul Petru care avea puțină credință și se afunda în apă, de Sfântul Pavel care s-a rugat în închisoare, de

tânăra care a fost scăpată, prin rugăciune, de relele intenții ale unui soldat, și de alte cazuri asemănătoare care ilustrează puterea formidabilă a rugăciunii. În această privință, Sfântul Ioan Gură de Aur spune limpede: „Nimic nu are valoarea rugăciunii; ea face cu puțință ceea ce este cu neputință, face ușor ceea ce este greu”.

De obicei, oamenii spun: „Nu am timp să mă rog”. Vă spun că asta este o minciună, pentru că aceiași oameni care susțin că nu au timp stau adesea în fața televizorului până după miezul nopții, iar dacă se joacă cumva un meci de fotbal, lasă totul baltă și aleargă să-l vadă. A spune „Nu am timp să mă rog” e totuna cu a spune: „Nu am timp pentru Dumnezeu. Dumnezeu nu mă poate ajuta. Eu pot trăi fără Dumnezeu”. Dacă cineva se roagă dimineața puțin și își face o cruce, iar seara la fel, el nu poate crește în viața spirituală, ci devine tot mai nervos și mai împrăștiat. Ba mai mult, dacă nu ne rugăm, dacă nu ne unim cu Dumnezeu prin rugăciune, vom deveni tot mai slabi, pentru că numai Dumnezeu poate face pentru noi ceea ce noi nu putem face singuri, numai El poate suplini insuficiența noastră.

Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă astfel: „Rugați-vă neîncetat!” (I Tes. 5, 17). Iar Sfântul Grigorie de Nazianz zice că trebuie să ne amintim de Dumnezeu mai des decât respirăm. Cine are iubire, are râvnă să vorbească fără încetare cu Dumnezeu. Hristos Cel Înviat este cu noi în toate zilele (Mt. 28, 20). Și tocmai de aceea putem vorbi cu El în fiecare zi și în fiecare clipă. Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Chiar la piață sau într-o plimbare de unul singur puteți face o rugăciune continuă și înflăcărată; ori șezând în prăvălia voastră, în timp ce cumpărați sau vindeți; ba chiar și în timp ce vă îndeletniciți cu bucătăria”. Cum poate Hristos să fie viața noastră dacă inima noastră stă departe de El? Rugăciunea este viața inimii celei noi; ea trebuie să ne însuflețească în orice moment.

Când rugăciunile noastre nu se împlinesc sau când nu vedem rezultatul dorit al acestor rugăciuni, nu trebuie să ne plângem că nu suntem ascultați. Dimpotrivă, trebuie să fim convinși că „nu știm să ne rugăm cum trebuie” (Rom. 8, 26) sau, cum zice Apostolul Iacob: „Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să risipiți în plăcerile voastre” (Ic. 4, 3). În aceste cazuri, Dumnezeu nu poate să ne îplinească cererea, pentru că El vrea binele nostru, vrea să trăim. Se spune undeva că un părinte trecea odată cu

copilul său printr-o pădure. Fiindu-i frică, el a cerut mâna tatălui său și acesta i-a dat-o, fiindcă îl iubea. Ajungând la o groapă, copilul l-a rugat pe tatăl său să-l ia în brațe și tatăl l-a luat, fiindcă își iubea copilul. Văzând niște boabe de fragi, băiatul le ceru tatălui său, care l-a servit, fiindcă îl iubea. Într-un loc, copilul a întins mâna după mătrăguna cea veninoasă și a cerut-o și pe aceasta de la tatăl său. Dar părintele nu l-a ascultat, fiindcă îl iubea și voia să-l ferească de rău. Așa procedează și Părintele ceresc, îndeplinind cererile folositoare și neascultând pe cele păgubitoare. De aceea, se cade să spunem la orice rugăciune: „Fie voia Ta, Doamne!”. Evagrie Ponticul ne grăiește astfel: „Nu te mâhni dacă nu primești pe dată de la Dumnezeu ceea ce ți ceri; înseamnă că El vrea să-ți facă și mai mult bine pentru statornicia ta de a rămâne cu El în rugăciune”.

Există o poftă de mâncare, și atunci când observăm că aceasta lipsește, spunem că suntem bolnavi. Există o nevoie de a dormi, și atunci când cineva suferă de insomnie, spunem că este bolnav. Există în inima omului o dorință de a comunica mereu cu Dumnezeu și, atunci când am pierdut această dorință, înseamnă că suntem bolnavi sufletește. Aceasta este cea mai grea boală: *lipsa comuniunii* cu Dumnezeu, principala cauză a răului din lume și a falimentelor atâtor suflete. Diavolul reușește să ne atragă cu toată puterea, seducțiile și pretextele, aparent bune, și se instalează în cetatea inimii, încât Dumnezeu nu Se mai află în centrul vieții noastre. Iată de ce Hristos ne îndeamnă: „Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită” (Mt. 26, 41).

Iubiții mei,

Trăim într-o epocă în care Dumnezeu a fost pus la colț, fiindcă mașinile, știința și tehnica au devenit pentru noi mai importante decât Dumnezeu, Creatorul și Proniatorul nostru. Au apărut atâtea mijloace de comunicare cu oamenii, dar toate acestea nu ne fac mai fericiți dacă uităm să comunicăm prin rugăciune cu „Tatăl nostru, Care este în ceruri” (Mt. 6, 9). Ignorându-L pe Părintele ceresc, ne lipsim de darurile Sale, și viața însăși este lipsită de sens.

Dacă ne facem timp pentru Dumnezeu, atunci și Dumnezeu Își va face timp pentru noi și copiii noștri, și multe probleme vor dispărea pur și simplu. Dacă prin rugăciune

lăsăm pe seama lui Dumnezeu necazurile noastre, El ne va elibera de povara zilei, de toate greutatea și grijile cotidianului nostru pentru a găsi bucurie, echilibru, speranță și împlinire. De aceea, Bunul Mântuitor ne spune: „Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu; cereți și veți primi, pentru ca bucuria voastră să fie deplină” (In. 16, 24). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 18-A DUPĂ RUSALII
(Pescuirea minunată – Luca 5, 1-11)

Ancorați în Dumnezeu, toate ne sunt cu putință

Dreptmăritori creștini,

Pericopa evanghelică ce s-a citit la Sfânta Liturghie ne istorisește despre neputința și dezamăgirea Apostolului Petru care, după ce o noapte întreagă s-a ostenit cu pescuitul, n-a prins nimic. Însă, în clipa în care Iisus îi poruncește să arunce mreaja în mare, pescarul galileean, cedând voinței Mântuitorului, are parte de o pescuire minunată, prinde mulțime mare de pește (Lc. 5, 6).

Întâmplarea minunată de pe țărmul Mării Tiberiadei ne învață să ne unim voia noastră cu voia lui Dumnezeu, să renunțăm la părerea și ambiția noastră, și, ca niște ucenici supuși, să lucrăm cu credincioșie, precum ne poruncește Domnul. Dacă-L ascultăm cu smerenie pe Stăpânul ceresc vom primi, în mod sigur, ajutorul Său care transformă răul în bine, slăbiciunea în putere și înfrângerea în biruință.

Iubiți credincioși,

În Vechiul Testament ni se spune că poporul lui Israel a avut de luptat cu filistenii. Din rândul acestora s-a ridicat, într-un timp, un uriaș – Goliat – căruia nimeni nu îndrăznește să-i stea împotrivă. Atunci, David a zis lui Saul: „Să nu se împuțineze nimeni cu duhul din pricina lui; robul tău se va duce și se va bate cu acest filistean” (I Regi 17, 32). Dar tot David a mai spus că nu poate să lupte în armură, căci nu este obișnuit cu ea. David nu putea să-l înfrângă pe Goliat cu propria putere, dar Dumnezeu Cel viu, pe Care se bazează toată credința lui, poate să biruiască. În fața ochiului său duhovnicesc stătea Acela

Care odinioară era în fața zidurilor Ierihonului, când Iosua a trebuit să lupte. Această „căpetenie a oștirilor lui Dumnezeu” mai este și azi în acțiune. Lupta lui Israel în acele zile era o luptă a lui Dumnezeu, la fel ca atunci când soarele și luna trebuiau să se oprească din mersul lor, pentru ca Iosua să judece pe canaaniți cu judecata lui Dumnezeu.

Nimic nu ne dă fermitate și dârzenie în luptă ca adevărul că acționăm pentru Dumnezeu și că El este cu noi. Având convingerea că stăm de partea lui Dumnezeu, nimic nu ne poate abate de la calea slujbei pentru El. Sfântul Apostol Pavel putea să spună: „Toate le pot întru Hristos, Cel Care mă întărește” (Filip. 4, 13). Cel mai slab credincios poate totul prin Hristos. Împăratul David a cunoscut puterea prezenței lui Dumnezeu în pustietate și singurătate, înainte de a ieși la iveală. Acolo, Dumnezeu l-a scăpat din ghearele leului și din laba ursului, iar acum El îl poate scăpa din mâna filisteanului. Aceasta este credința adevărată, care în orice împrejurare se alipește de Dumnezeu.

Se spune despre o sfântă că, la un moment dat, s-a gândit să construiască o biserică, dar nu avea decât 2 bani. Episcopul i-a spus: „Bine, bine, te gândești să faci o asemenea construcție, dar cu ce ai s-o faci? Gândește-te dacă ești în stare s-o faci cu acești 2 bănuți! Îndrăznești să începi o asemenea lucrare?”. Ea a răspuns: „Așa este dacă lucrurile rămân numai pe seama mea. Dar dacă mă întovărășesc cu Dumnezeu, atunci totul este posibil!”. De aici se vede limpede că recunoașterea puterii lui Dumnezeu devine putere și în noi. Credința este o schimbare de condiție umană, prin alianța iubirii active cu Dumnezeu. Dacă avem credință în Tatăl Atotțiitorul și în purtarea Sa de grijă, vom primi întotdeauna putere de la El spre a învinge suferința sau lipsa. Părintele ceresc poate să înmulțească ceea ce ni se pare puțin și poate să prefacă în bine ceea ce ni se pare supărător.

Sfântul Pavel ne spune: „Și pentru ca să nu mă trufesc... datu-mi-s-a mie un ghimpe în trup, un înger al Satanei... pentru aceasta de trei ori L-am rugat pe Domnul, ca să-l îndepărteze de la mine” (II Cor. 12, 7-8). Dumnezeu i-a dat Apostolului puterea să biruiască acea boală fizică. El n-a fost biruit de ea. Ghimpele în trup nu l-a ținut pe

Pavel în pat ca pe un invalid, ci l-a împins spre o mai mare dependență de Hristos, spre o mai mare putere. De aceea, el scria atât de minunat și de frumos: „Știm că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor care-L iubesc” (Rom. 8, 28). Când Apostolul zice „toate”, vorbește de suferință, de boli, de sărăcie, de prigoane. Aceste necazuri, dacă sunt primite cu smerită supunere și cu îndelungată răbdare, se prefac în valori veșnice. „Așa de mare e bunătatea lui Dumnezeu, încât El chiar din rele poate scoate cele bune. Ba Domnul nici n-ar permite necazurile, dacă n-ar putea să aducă prin ele un bine mai mare” (Fericitul Augustin). Înainte de a fi folosiți din plin de Dumnezeu, va trebui, poate, să fim răniți adânc.

Istoria ne stă martoră. Să luăm doar două pilde. Dumnezeu n-a împiedicat pe cei trei tineri evrei credincioși să fie aruncați în cuptorul de foc din Babilon. Dar lăsându-i în mâna lui Nabucodonosor, prin acea încercare, El i-a făcut mai strălucitori decât dacă ar fi fost oaspeți permanenți în casa regelui. Ce poate fi mai îngrozitor decât osândirea să fii spânzurat pe un lemn, gol, în văzul mulțimilor, alături de doi criminali? Asta a fost suferința și moartea Mântuitorului, Care a primit să bea acest pahar rânduit de voia Părintelui Său. Cât de dureros a fost acest obstacol al răstignirii pe care Iisus l-a întâmpinat! Totuși, n-a fost înfrânt de el! De aceea „Dumnezeu L-a preaînălțat și I-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume” (Filip. 2, 9).

Prin propriile noastre puteri nu putem nimic, dar, dacă te faci instrumentul lui Dumnezeu, vei putea totul, căci, în bunătatea Sa, El vrea să utilizeze instrumente neajutorate, ca tine, ca mine. Vrei să fii tare? Dă-ți, mai întâi, seama că ești foarte slab. Apoi, să te lași în grija lui Hristos, Care este un Părinte, un Frate și un Învățător, căci nimic în această viață nu este mai tare decât Hristos. El este mai tare decât orice ispită, păcat și eșec, mai tare decât orice greutate și problemă, căci a spus: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ” (Mt. 28, 18).

Când ne așezăm viața noastră în mâinile Domnului printr-un act personal de abandonare, El ne dă puterea să devenim mai mari decât am visat vreodată că am putea fi, mai mari decât o boală, mai mari decât slăbiciunea noastră, mai mari decât ura noastră, mai mari decât înfrângerile noastre. Cu Hristos putem avea un uriaș în noi,

precum arată Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan când zice: „Cel Care este în voi (Hristos) e mai mare decât cel care este în lume (Satana)” (I In. 4, 4). De aceea, nu trebuie să fim înspăimântați de răutatea care ne împresoară, nici copleșiți de problemele pe care le întâmpinăm. Cu Iisus, Biruitorul iadului, putem învinge puterea răului.

Când israeliții l-au văzut pe gigantul Goliat au zis: „Priviți la el. Priviți la mărimea lui, la puterea lui, priviți cât de mare este el față de noi!”. Dar David a zis: „Așa este, dar priviți-l cât de mic este el față de Dumnezeu!”. De fapt, Dumnezeu folosește, adeseori, suferințele și greutățile pe care le îndurăm ca să ne arate din nou că El este unica noastră sursă de putere. Când, în încercările noastre, vedem acest adevăr revelându-ni-se, și ne întoarcem spre El cu rugăciuni și laude reînnoite, atunci, în mod sigur, vom primi „har, spre ajutor, la vreme potrivită” (Evr. 4, 16).

Iubiții mei,

Să nu uităm că în Sfânta Scriptură zdrobirea este adeseori premergătoare binecuvântării. După ce lui Iacob i s-a frânt coapsa și a rămas olog, Dumnezeu l-a cinstit, schimbându-i numele în Israel (Biruitorul lui Dumnezeu) și l-a binecuvântat (Fac. 32, 24-29). Când Isaia L-a văzut pe Domnul „plin de mărirea Lui”, el a fost umilit de condiția extrem de păcătoasă în care se afla. O singură privire asupra sfințeniei lui Dumnezeu l-a despuiat de toată mândria, făcându-l să strige: „Vai mie, că sunt pierdut! Pe Domnul Savaot L-am văzut cu ochii mei!” (Is. 6, 5). Prima dată a fost pierdut, apoi a fost în măsură să răspundă chemării lui Dumnezeu pentru slujbă. Când Sfântul Apostol Pavel era copleșit de slăbiciuni, dureri și nevoi, se bucura de acestea și, simțindu-se împuternicit de Dumnezeu, spunea: „Când sunt slab, atunci sunt tare” (II Cor. 12, 10).

Noi știm că numai pentru că trupul lui Hristos a fost frânt și sângele Lui a fost vărsat pe colina Golgotei, curg binecuvântările curățitoare pentru viața noastră. Tatăl ceresc îngăduie să avem parte, în această „vale a plângerii”, de anumite greutăți și necazuri, dar nu trebuie să ne lăsăm biruiți de ele. Dacă ne încredem în El, Îi îngăduim, astfel, să prefacă zdrobirea noastră în măreață binecuvântare. Suntem confrunțați cu frământările și cu dificultățile existenței chiar acum? Să ne îmbărbătăm inima, punându-

ne viețile în mâna lui Dumnezeu, prin Care putem învinge și în mijlocul suferințelor. Să ne amintim că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne-a spus clar: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar..., nimic nu va fi vouă cu neputință” (Mt. 17, 20). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 19-A DUPĂ RUSALII
(Predica de pe munte – iubirea vrăjmașilor – Luca 6, 31-36)

Virtutea creștină a bunătății

Dreptmăritori creștini,

În *Predica de pe munte*, Mântuitorul ne învață ce atitudine trebuie să luăm față de vrăjmașii noștri, pe care trebuie să-i iertăm și să-i tratăm cu compasiune și bunătate. Prin aceasta ne dovedim urmași ai lui Hristos și ne asemănăm cu Tatăl ceresc, Care este Iubire și „face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni” (Mt. 5, 45).

Bunătatea față de semenii este însăși condiția calității noastre de creștin. Prin ea se cunosc ucenicii și se recunosc prietenii Domnului. Iubirea aproapelui, indiferent că acesta îți este prieten sau vrăjmaș, este porunca de căpetenie a Legii celei noi, menite să creeze o atmosferă de pace și bunăvoință între oameni.

Iubiți credincioși,

Bunătatea este o însușire a lui Dumnezeu. Dacă cei vechi își închipuiau că Cel Preaînalt este un Stăpân înfricoșător, dacă evreii credeau într-un „Domn al oștirilor”, răzbunător, Dumnezeuul nostru, al creștinilor, ne este descoperit de Mântuitorul ca un Părinte prea bun, Care dă tuturor toate cele spre trebuință (Lc. 6; Rom. 2; Tit 3). Bunătatea este compasiune și înseamnă încercarea de a ne substitui altora, de a reacționa la faptele semenilor, de a-i ajuta, întâmpinând nevoile lor, iertându-i când greșesc, de a avea înțelegere pentru ei, de a-i sluji. Bunătatea implică încrederea în om, implică deschiderea inimilor noastre, expunându-ne simțămintele intime și delicate. Și aceasta trebuie manifestată față de toți, nu numai față de cei pentru care avem vreo afinitate

naturală, familie, prieteni, semeni, simpatici, că Dumnezeu arată bunătatea și la cei nerecunoscători și răi, cum ne spune Sfânta Evanghelie de astăzi (Lc. 6, 35).

Bunătatea poate fi un zâmbet, un mulțumesc, o încurajare adresată unei persoane bătrâne, un cuvânt de afecțiune adresat unui copilăș. Nici una din aceste expresii nu costă timp sau bani. Dar ele cer un sincer interes pentru fericirea celor din jurul nostru. Oamenii păcătoși sunt egoiști, preocupați de responsabilitățile, problemele și planurile lor. Dar, când omul crește în harul bunătății, atunci iese din sine, din sfera intereselor sale și dezvoltă un adevărat interes pentru fericirea și bunăstarea celor din jurul său. Sfântul Isaac Sirul scrie în această privință: „Veselește-te cu cei ce se veselesc și plângi cu cei ce plâng. Căci acesta este semnul curăției. Fii bolnav cu cei bolnavi. Plângi cu cei păcătoși. Bucură-te cu cei ce se pocăiesc. Fii prieten cu toți oamenii. Fii părtaș la pătimirea tuturor, dar cu trupul tău fii departe de toate”.

În memoriile unui medic, citim această întâmplare: medicul scrie cum, într-o seară, obosit de truda zilei, se gândea că se va culca devreme ca să se odihnească și să-și refacă puterile. Nu apucă să se dezbrace, când auzi pocnituri în ușă. Era un om disperat care-l chema să-i ajute soția într-o naștere grea. Se duse și ajută femeia să nască. Se întoarse acasă și mai obosit, dar aici îl aștepta un tată care îl imploră să vină la căpătâiul unui tânăr în stare gravă. Își adună ultimele puteri și merse și cu acesta. Spre dimineață, se întoarse sleit de puteri. Adormi și avu un vis ciudat: se plimba prin grădină și toate florile i se închinau în sunetul unei melodii nefiresc de frumoase. Trezindu-se buimac, află că cei pe care i-a ajutat sunt bine și îi mulțumesc pentru sacrificiul făcut. Iată, răsplata mângâietoare a bunătății jertfelnice!

Bunătatea este astăzi o plantă foarte rară, care de mulți este socotită o slăbiciune, o neghină care ar trebui distrusă. Despre cei buni se vorbește uneori pe un ton înjositor. Nu sunt luați în serios, sunt considerați lași și slăbănogi. Dar Domnul Hristos judecă altfel. Cei buni Îl urmează pe Acela Care este izvorul bunătății, „Care, ocărât fiind, nu răspundea cu ocară; dat la chinuri, nu amenința, ci se lăsa în știrea Celui Ce judecă cu dreptate” (I Pt. 2, 23). Adevărații „ucenici” Îl imită pe Hristos, Care a fost bun față de noi când eram încă sub păcat, când eram dușmanii Săi. De aceea, Domnul ne cere să nu

răspundem eforturilor din afară, ci să oferim obrazul stâng celui care ne-a lovit peste cel drept sau să-i dăruim și haina celui care ne-a luat cămașa (Mt. 5, 38-48). Mântuitorul pretinde ca la nedreptățile primite să evităm tot ceea ce nu se armonizează cu adevărata iubire și bunătate față de aproapele. Creștinii buni făptuiesc binele în orice împrejurare și se străduiesc mult ca la răul primit să nu răspundă, ca despăgubire, cu același rău sau chiar cu unul mai mare.

Treapta de sus a desăvârșirii în bunătate este răspunsul la rău cu binefacerea: în loc de pietre să dăm pâine, în loc de ocară, binecuvântări. La asta trebuie să ne determine cuvântul Domnului, Care zice: „Binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc” (Mt. 5, 44). Și mai zice: „Iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine, fără să nădăjduiți nimic în schimb” (Lc. 6, 35). După firea omenească stricată de păcat așa ceva nu e posibil, dar, în Hristos și cu ajutorul Său, toate sunt cu putință. Dovadă este șirul imens de credincioși care, de-a lungul veacurilor, au urmat admirabil legea bunătății, împlinind, astfel, porunca iubirii față de aproapele.

Sfântul Macarie cel Mare, un pustnic egiptean vestit, a plecat într-o zi, însoțit de un învățăcel de-al lui, să cerceteze pe călugării unei așezări mai îndepărtate. Drumul trecea peste un deal. Învățăcelul, mai sprinten de picior, a luat-o înainte, cu gândul să-l aștepte pe bătrân sus, pe platou. Din partea cealaltă a platoului venea un preot egiptean. Învățăcelul, în râvna pentru Legea creștinească, cum îl vede, începe să-l numească „unealtă a satanei, slujitorul dracilor, păstorul orbilor”. Preotul egiptean îl roagă să-și vadă de drum, dar fratele mai mult îl ocărăște. Înfuriat, popa idolesc îl pocni cu toiagul în cap și acesta muri pe loc. Continuându-și drumul, preotul egiptean îl întâlnește pe Sfântul Macarie, care îi spune: „Drum bun, frate!”. Preotul egiptean întreabă de ce l-a numit frate, că el e păgân, la care Macarie răspunde: „Pentru asta tot frate îmi ești, că Tatăl tău este Tatăl meu, e Unul și Același pentru amândoi”. Păgânul continuă: „Și dacă ai ști că, mai sus, ți-am omorât ucenicul, mi-ai mai zice frate și mi-ai dori drum bun?”. Sfântul Macarie răspunde: „Și atunci, tot frate îți zic și drum bun îți doresc, fiindcă înțeleg că te afli pe un drum rău de tot”. Bunătatea pustnicului l-a emoționat pe preotul păgân, care,

după o lungă convorbire, a cerut Botezul și s-a încreștinat. De aici se vede limpede cum bunătatea poate face bun pe cel rău și-l poate atrage la Hristos.

Prin scrierile lor, prin spusele lor, prin viața lor, Sfinții ne îndeamnă să ne iertăm unii pe alții. Ascultați-l acum pe Sfântul Ioan Gură de Aur și împliniți-i sfatul: „Să nu ne supărăm pe cei ce ne fac rău, chiar dacă aceștia sunt cei cărora le-am făcut bine – aceasta este cea mai înaltă filozofie – nici să ne înfuriem pe cei care ne ocărăsc, chiar dacă sunt mai prejos de noi cei care ne insultă, ci, cu bunătate și blândețe, să le potolim mânia. Că nu este purtare mai frumoasă și cu rezultate mai bune ca aceasta”. Practicarea bunătății creștine este mijloc pentru a distruge din suflet patima și setea de răzbunare, apoi, pentru a păstra buna înțelegere și armonia. Precum focul topește gheața, așa bunătatea dezarmează pe adversar, îi înmoaie inima și-l aduce la pace. Prin bunătate răul se izolează, gâlceava se curmă, războiul nu ia foc, iar viața se înobilează.

Iubiții mei,

În societate, întâlnim oameni răutăcioși, invidioși, egoiști, dar nu trebuie să-i tratăm cu răzbunare, ci cu bunătate, pentru că ei sunt fii ai lui Dumnezeu și frați ai lui Hristos, care nu pot fi trecuți cu vederea. În Epistola către Romani, întâlnim o splendidă învățătură cu privire la bunătate și un puternic îndemn să fim mărinimoși cu cei ce ne jignesc, ne prigonesc sau nedreptățesc, lăsând apărarea noastră pe seama lui Dumnezeu (Rom. 12, 18-21).

În Evanghelia de astăzi, Hristos Domnul ne spune: „Precum voiți să vă faceă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea” (Lc. 6, 31). Într-acolo trebuie să tindem, încât ocărăți fiind, să binecuvântăm, prigoniți fiind, să răbdăm, huliți fiind, să mângâiem (I Cor. 4, 12-13) și să luăm aminte că, fiind buni și iertând pe alții, ne iertăm pe noi. Datoria noastră este să ne străduim a ne umple de iubire sfântă concretizată prin acte de bunătate și compasiune pentru oameni.

Când sufletul omenesc este plin de iubire dumnezeiască, în bucuria lui nesfârșită se întristează și se roagă cu lacrimi pentru lumea întreagă, ca toți oamenii să-L poată cunoaște pe Domnul. Omul bun și iertător nu are tihnă atâta vreme cât semenii săi nu

sunt întru bucuria iubirii Domnului. Prin bunătate devenim asemenea lui Hristos și ne facem părtași slavei Sale fără de sfârșit. De aceea, și Sfântul Apostol Pavel ne povățuiește: „Ca niște aleși ai lui Dumnezeu, îmbrăcați-vă cu bunătate” (Col. 3, 12). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 20-A DUPĂ RUSALII
(Învierea fiului văduvei din Nain – Luca 7, 11-16)

Învierea morților

Dreptmăritori creștini,

Sfânta Evanghelie de astăzi ne istorisește că, pe când Iisus intra în cetatea galileeană Nain, a întâlnit un convoi mortuar care ducea la mormânt pe un tânăr, unicul fiu al unei văduve. Apropiindu-se de ea, i-a spus cu duioșie să nu mai plângă, după care, întorcându-se spre fiul ei, a grăit: „Tinere, ție îți zic: scoală-te!” (Lc. 7, 14). Și acesta a înviat.

Din această istorisire se vede clar că Hristos, „Începătorul vieții” (Fapte 3, 15), Care are „cuvintele vieții veșnice” (In. 6, 68), poate da viață celor morți. Domnul nostru, Care a înviat din mormânt, ne va învia și pe noi la sfârșitul veacurilor. De aceea, cântăm în noaptea de Paști: „Că din moarte la viață și de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi”.

Iubiți credincioși,

Creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, noi, oamenii, tânjim după o fericire mai înaltă decât satisfacțiile pe care ni le pot oferi stomacul sătul sau punga cu bani. Noi nu suntem animale, nici fire de iarbă, nici mașini vii, ci suntem copii ai Tatălui ceresc, zidiți pentru mărire și pentru întâlnirea de sus. Cu astfel de convingeri zicem: „Aștept învierea morților”. Noi, care credem în Hristos și suntem mădulare ale Trupului Său tainic, mărturisim că, deși omul a murit, va reveni la viață și va exista dincolo de

barierele mormântului. Chipul de trecere din moarte la viață este învierea trupurilor, care va avea loc „în ziua de apoi” (In. 6, 54), la sfârșitul lumii.

Pentru cei ce nu cred că morții vor învia, relatez experiența lui Isaac Newton (†1727), marele fizician și astronom englez. Deși era un om foarte învățat, Newton, descoperitorul legii gravitației, era și un bun credincios. Odată, un grup de studenți l-au întrebat cum el, un om așa distins, poate crede că morții vor învia. Lor li se părea cu totul imposibil. Atunci, Newton a luat un pumn de nisip, l-a pus pe masa laboratorului său, a adus niște pilitură de fier, a amestecat-o cu nisipul; apoi, i-a întrebat dacă mai pot alege pilitura de fier din nisip și toți au fost de părere că așa ceva e imposibil. Dar el a luat un magnet, l-a purtat pe deasupra nisipului și, ceea ce lor li se părea imposibil, el a realizat, a extras pilitura de fier din nisip. Apoi, le-a spus că, dacă el a putut face asta, trebuie să credem că și Dumnezeu poate avea un magnet cu care să poată aduna toate particulele corpului nostru și să-l facă să învieze.

Cel Ce a adus omul din nimic la ființă, Cel Ce învie în fiecare primăvară bobul de grâu semănat în glie, bob care a murit, ne va ridica și pe noi, în primăvara învierii de obște, la starea în care am fost (cf. I Tes. 4, 14). Minune a fost creația universului, minune va fi reunirea trupurilor cu duhurile fiilor lui Adam, la a doua venire a lui Hristos. Atunci, la sunetul trâmbițelor îngerești, toți vor ieși din morminte, din crăpăturile pietrelor, din mare și din toate locurile unde au putrezit miriade, toți cei ce au trăit cândva pe suprafața acestui glob. „Vine ceasul în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui; și vor ieși cei ce au făcut cele bune spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele spre învierea judecății” (In. 5, 28-29). Noi credem în înviere, pentru că „Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morți, ci al celor vii” (Mc. 12, 27) și fiindcă Hristos Cel mort și îngropat a părăsit mormântul Său, a înviat, făcându-Se „începătură a învierii celor adormiți” (I Cor. 15, 20).

Toată Evanghelia răsună de ecourile învierii, toată originalitatea ei constă în nădejdea veșniciei. Ba putem spune că însăși întruparea Fiului lui Dumnezeu n-a avut alt scop decât a căuta și a izbăvi ceea ce era biruit de moarte. Domnul spune: „Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi. Și oricine trăiește și

crede în Mine, nu va muri în veac!” (In. 11, 25-26). De ce trebuie să fie învierea morților? Fiindcă Dumnezeu a rânduit o zi de judecată, când binele va fi răsplătit, iar răul va fi pedepsit. Atât binele, cât și răul au fost săvârșite în trup. Deci, și sufletul și trupul trebuie să primească răsplata sau pedeapsa. „Noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să primească după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău” (II Cor. 5, 10). Vedem că aici, pe pământ, nu este o potrivire între faptă și răsplată, că ordinea dreptății nu e respectată. Nelegiuitul Nero petrece la jocurile de circ, pe când ucenicii lui Hristos sunt sfâșiați de fiarele arenelor. De aceea, ideea dreptății absolute, pe mulți gânditori ai lumii i-a adus la credința în nemurirea ființelor omenești, în învierea morților.

Cum vor fi trupurile înviate? Întâi, ele vor fi nesupuse putrezirii. Sfântul Apostol Pavel spune: „Carnea și sângele nu pot să moștenească Împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu moștenește nestricăciunea” (I Cor. 15, 50). Aceasta înseamnă că întreaga noastră structură va fi alta, chiar cei aflați în viață la venirea Domnului vor suferi o prefacere, o schimbare totală. Noile trupuri nu vor mai suferi dureri, boli sau moarte. După cum din nisip, la temperaturi înalte, se face sticla, care este străvezie și are cu totul alte caracteristici decât nisipul, așa și trupul nostru înviat va avea neputrezirea. După înviere, oamenii vor avea aceleași trupuri cum le-au avut în viață, dar vor fi transparente. Vom recunoaște rudele și prietenii, dar ei vor apărea cu înfățișarea schimbată. „După cum am purtat chipul omului pământesc, vom purta și chipul omului ceresc. Trâmbița va suna și morții vor învia nestricăcioși, iar noi ne vom schimba. Căci trebuie ca acest trup muritor să se îmbrace în nemurire” (I Cor. 15, 49, 52-53). Deci, toți vor învia cu trupul pe care îl au acum, dar acest trup va fi transfigurat în „trup de slavă” (Filip. 3, 21), în „trup duhovnicesc” (I Cor. 15, 44).

Trupurile înviate ale dreptilor se vor asemana trupului înviat și preamărit al lui Hristos (Filip. 3, 21), vor străluci ca soarele (Mt. 13, 43), vor fi nestricăcioase, fără nici un defect, și nemuritoare, vor avea și forma și substanța din viața aceasta (I Cor. 15, 42-52). „Trupurile transfigurate constau numai din manifestări luminoase, sonore, calorice, care nu se exclud una pe alta, nu se disting în mod egoist, ci sunt capabile de o reciprocă

penetrație” (Vladimir Lossky). Trupurile înviate ale păcătoșilor vor fi nestricăcioase, dar capabile să simtă chinurile. Vor avea o neputrezire în sens rău, ca o carne veșnic vie, trăind cu demonii într-o lume de umbre și halucinații. Sfântul Chiril al Ierusalimului zice: „Dacă cineva este păcătos, primește un trup nemuritor spre a putea primi osânda păcatelor sale, ca să nu se mistuie niciodată, arzând veșnic în foc”. Ei vor trăi într-o lume strâmbată și întinată după poftetele și nălucirile lor.

Nu ne îndoim de învierea trupului. Omida și fluturele sunt o bună icoană a învierii. Omida e urâcioasă, se târăște cu piciorușele ei de pe o cracă pe alta, rozând frunze. După ce trece prin metamorfoză, devine un fluture minunat, care zboară, se hrănește cu nectar și nu mai seamănă deloc cu omida. Materia universului înviat și a trupurilor înviate va fi o energie veșnic tânără, diafană. Universul refăcut va avea o frumusețe negrăită, finețe, adâncime expresivă și trupurile la fel. Materia va fi transfigurată de bogăția infinită a dimensiunilor spiritului. De aceea, unii gânditori creștini spun că fericirea veșnică va consta în frumusețe. Ființele cerești vor fi frumoase precum Hristos și se vor bucura pururea de frumusețile comuniunii.

Iubiții mei,

Când vreunul din cei scumpi inimilor noastre ne va părăsi, trecând la cele veșnice, să nu ne tânguim ca și cei „care nu au nădejde” (I Tes. 4, 13). Să-i plângem pe morți cum a lăcrimat Iisus la mormântul prietenului Său Lazăr din Betania, dar să nu fim cuprinși de supărare excesivă, cunoscând că ei n-au murit, ci „dorm” (cf. Lc. 8, 52). De aceea, Sfânta Biserică se roagă la slujbele sale pentru „adormiții robii lui Dumnezeu”.

Datoria noastră este să ne pregătim mereu pentru veșnicie, precum ne îndeamnă Scriptura: „Pregătește-te să-L întâlnești pe Dumnezeuul tău” (Amos 4, 12). Scopul adevărat al vieții noastre trebuie să fie: a-L cunoaște pe Hristos, a-L iubi pe El și a-L sluji cu devotament. Atunci când va veni timpul să părăsim această lume, noi o vom lăsa cu încrederea voioasă că pe celălalt tărâm vom găsi pace, iubire și slavă negrăită, vom gusta bucurii pe care acum nu ni le putem imagina (cf. I Cor. 2, 9).

Să fim convinși că dincolo de groapă nu vor merge cu noi decât faptele noastre. Rudele și prietenii, după câteva lacrimi, elogi sau critici se vor gândi mai repede la ce-i așteaptă pe ei, decât la ce se întâmplă cu cel dispărut. În fața morții, toate sunt zadarnice afară de Hristos, Care ne rămâne credincios și vine să ne întindă mâna. Să, dacă și noi am avut mâna noastră întinsă spre El, în cursul acestei vieți. Așadar, să ne pregătim cu seriozitate pentru întâlnirea cu Domnul, ca să fim vrednici a rosti cuvintele pline de speranță: „Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 21-A DUPĂ RUSALII
(Pilda semănătorului – Luca 8, 5-15)

Dumnezeu Se uită la inimă

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi, Îl vedem pe Semănătorul dumnezeiesc semănând sămânța cuvântului Său în ogorul inimilor omenești. Din nefericire, unii creștini sunt nepăsători față de învățătura sfântă, alții au inimi de piatră, încât sămânța se usucă, iar alții sunt copleșiți de bălăriile grijilor lumești care înăbușă cuvântul. Numai unele inimi evlavioase sunt pământul bun care păstrează cuvântul și-l fac să rodească.

Din această pildă evanghelică, se vede cât de necesar este ca inimile noastre să fie curate pentru ca în ele să Se sălăsluiască Hristos, Cuvântul Tatălui ceresc. El singur are învățătura desăvârșită și puterea deplină prin care poate mântui „pe tot omul, care vine în lume” (In. 1, 9). Inima care nu-L primește rămâne un ogor pustiu, pârjolit și fără rod.

Iubiți credincioși,

Cea mai mare răsplată pentru cei neprihăniți este vederea lui Dumnezeu. „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Mt. 5, 8), spune Domnul. Pentru ca să câștigăm Împărăția cerurilor ne trebuie o hotărâre sfântă să ne călcăm pe inimă, să uităm răul și să facem pace cu aproapele, să răspândim în jurul nostru puritate și iubire. Trebuie să părăsim orice ambiție, toată răutatea și întinarea, ca să nu rămânem departe de inima lui Dumnezeu și să ne pierdem sufletul. Și așa, prin pocăință, trebuie să devenim o făptură nouă, care păzește Legea Domnului cu sfințenie. Asta înseamnă că suntem

pământul cel bun din Evanghelie, că ne onorăm numele de creștin și, astfel, Îl preamărim pe Mântuitorul Hristos, Care ne-a dat acest nume.

Sfântul Vasile cel Mare îndeamnă: „Iată cele ce sunt bune pentru mântuirea noastră: curăție sufletească, nepătimire trupească, purtare blândă, vorbă cumpănită și cu bună rânduială, cumpătare la hrană și băutură. Înaintea celor mai mari să aveți tăcere, înaintea celor mai înțelepți luare aminte, supunere celor bătrâni, dragoste nefățarnică pentru cei de-o măsură și pentru cei mici. De cei răi, pătimiși și iubitori de trup să vă depărtați, cu rușinea să vă împodobiți, căutând cu privirea în jos și cu sufletul în sus. Iar cinstea acestei lumi drept nimic să o socotiți și, binele de-l faceți, plata s-o așteptați de la Iisus Hristos, Domnul nostru”. Răsplata constă în aceea că, fiind pământul cel bun, Cuvântul lui Dumnezeu viețuiește și rodește în noi.

La începutul secolului trecut au fost descoperite razele X, care pot să privească prin trupurile noastre. Ele spun medicului ce este în interiorul nostru. Dacă cineva înghite o monedă, aceste raze arată doctorilor exact unde este, așa încât ei să o poată scoate afară. S-au întâmplat lucruri amuzante cu razele X. De pildă, un bogat din Siria s-a îmbrăcat sărăcăcios când a plecat la doctor, așa încât să nu i se ceară prea mare taxă. Razele X au arătat că buzunarele sale erau pline de monezi de aur. Acestea puteau să spună medicului exact câți bani avea pacientul. În zadar se ascundea, căci razele X au demascat viclenia bolnavului și au scos la iveală adevărul.

Însă Dumnezeu poate vedea mult mai departe decât razele X. Ochii Lui atotvăzători pătrund chiar gândurile noastre și El știe păcatele noastre ascunse. Dumnezeu cunoaște ce este în om (cf. In. 2, 25), cunoaște inimile fiilor oamenilor (cf. Pilde 15, 11). Dumnezeu este Cel Care „știe ascunzișurile inimii” (Ps. 43, 23), Cel Care „cercetează inimile și răunchii” (Ps. 7, 9; Ier. 11, 20; Apoc. 2, 23). Când fiii lui Israel au avut trebuință de un rege nou spre a-l înlocui pe Saul, Dumnezeu a trimis pe profetul Samuel la Betleem să-l ungă pe unul din fiii lui Iesei. Samuel a privit la fiul cel mare al lui Iesei și a crezut că acest tânăr înalt și frumos trebuie să fie, în mod sigur, viitorul rege. Dar Dumnezeu a zis lui Samuel: „Nu te uita la înfățișarea lui și la înălțimea staturii lui; Eu nu Mă uit ca omul; căci omul se uită la față, iar Domnul Se uită la inimă” (I Regi 16,

7). Dumnezeu l-a ales pe David să fie rege, deși acesta era un cioban tânăr care păștea oile. Lui Dumnezeu Îi plăcea inima curată a acestui israelit.

Într-adevăr, chiar în spatele unor aparențe urâte, se pot descoperi importante calități interioare și, tocmai ceea ce este în interior, aceea contează înaintea lui Dumnezeu, precum ne arată Mântuitorul nostru când spune: „Din inimă ies: gândurile rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule. Acestea sunt care spurcă pe om” (Mt. 15, 19-20). Domnul a avut cuvinte aspre pentru farisei: „Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că voi curățiți partea din afară a paharului și a blidului, iar înăuntru sunt pline de răpire și de lăcomie. Fariseule orb! Curăță întâi partea dinăuntru a paharului și a blidului ca să fie curată și cea din afară” (Mt. 23, 25-26). Purificându-ne de patimi, inima noastră poate deveni un pământ fertil în care darul lui Dumnezeu și cuvântul Său pot prinde rădăcini și odrăsli.

De multe ori, în noi se dă o luptă. Din lupta aceasta care se dă ca pe un câmp de bătălie înăuntrul meu, între Dumnezeu și diavol și persoana mea, încep a mă cunoaște. În primul rând, constat că sunt o ființă tainică, greu de pătruns. Observ o continuă alternanță între Dumnezeu și diavol în mine. Constat o înclinare spre comoditate și spre păcat și, în același timp, o nestatornicie în lupta cu păcatul. Îmi dau perfect de bine seama că se cer în această luptă eforturi pline de eroism și perseverență; de aceea, nu mă pot încrede numai în puterile mele omenești. Constat că, din toată această luptă, umilința este rodul miresmatic al mântuirii. Însă, eu pot să mă sensibilizez cu Sfântul Apostol Pavel în această baie binefăcătoare a umilinței și să simt că „Hristos a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu” (I Tim. 1, 15). Hristos singur este Cel Ce ne poate da o inimă nouă, Cel Ce poate face din pietre fii ai lui Avraam și din păgâni mucenici.

Dacă ne-am pierdut frumusețea lăuntrică, să o redobândim prin căință și mărturisirea păcatelor, fără de care nu există iertare, nici înnoirea inimii. Se spune că Sfântul episcop Ambrozie al Milanului (†397) a aflat că împăratul Teodosie cel Mare ordonase un măcel în Tesalonic. Când a venit la Milano și a vrut să se împărtășească, episcopul l-a refuzat chiar în fața ușilor împărătești. Împăratul s-a înfuriat și i-a adus

aminte lui Ambrozie de împăratul David care, deși a săvârșit adulter și l-a trimis pe generalul Urie la moarte ca să-i ia soția, totuși a rămas în istorie ca sfânt. „Până în prezent – i-a spus Sfântul Ambrozie – Măria Ta ai făcut numai păcatele lui David, nu și pocăința lui. Fă și pocăința lui și atunci te voi împărtăși”. Împăratul a făcut pocăință publică în biserică. A stat în genunchi vreme îndelungată, înaintea poporului, și, numai după aceea, episcopul Ambrozie l-a împărtășit.

Iisus n-a venit pentru păcătoși, pentru ca să le aprobe păcatul. El a venit pentru păcătoși, pentru ca ei să se îndrepte. Și numai aceia s-au bucurat de atenția Lui, care s-au îndreptat. Fără mărturisirea greșelilor nu este nici dezlegare eliberatoare și nici mântuire veșnică, căci Dumnezeu Se uită la inimă. În clipa în care aceasta devine curată, ea rodește alese virtuți morale care dinamizează viața creștină și o conduc spre ținta ei supremă, spre sfințenie sau desăvârșire. Sfințenia constă în a fi locuiți de Hristos. Suntem sfinți în măsura în care viața Sa ia locul vieții noastre. Aceasta se întâmplă când inima noastră e vindecată de păcat și îmbrăcată în mantia purității îngerești.

Iubiții mei,

Noi, adeseori, îi judecăm pe oameni după aparența exterioară, dar nu ca Dumnezeu, ai Cărui ochi privesc în inimă. Și când El privește în sufletul nostru vrea să-l vadă curat, pentru ca să-Și facă locaș întru el și să ne dăruiască fericirea cerească. Bine spunea Sfântul Ioan Gură de Aur: „Unde este Hristos, acolo este paradisul”. Dacă păcatele fac interiorul paharului nostru murdar, să le mărturisim lui Hristos, Care poate să ne curățească de toată întinarea și să împărasească pe altarul inimii noastre înnoite, ca să cineze cu noi și noi cu El (cf. Apoc. 3, 20).

Este bine și minunat să oferim Domnului jertfa lui Abel, jertfa unei cărni tinere și frumoase, jertfa unei inimi care nu-L iubește decât pe Dumnezeul Cel viu, jertfa unei inteligențe care se înclină în fața Înțelepciunii divine, jertfa unui suflet de copil, care nu are alt gând decât acela de a plăcea Mântuitorului. Acest lucru este posibil dacă ne îngrijim ca inima noastră să nu fie pământ bătătorit, nici pământ împietrit sau înecat de

mărăcini, ci să fie asemenea pământului afănat, în care cuvântul și harul lui Dumnezeu să aducă roadele faptelor bune.

Suntem datori să ne străduim, în toată vremea, a avea o inimă bună și curată și să împlinim cu perseverență și cu iubire voia Stăpânului ceresc, oricât ne-ar costa acest efort duhovnicesc. În acest fel, vom trăi în comuniune intimă cu Hristos Domnul, precum El Însuși ne promite: „Dacă Mă iubește cineva, el va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi și Noi vom veni la el și Ne vom face locaș la el” (In. 14, 23). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 22-A DUPĂ RUSALII
(Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr – Luca 16, 19-31)

Nemurirea sufletului

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia de astăzi ne vorbește despre un om bogat care n-a făcut pe pământ nici o faptă bună și s-a lăsat prins în mreaja bunătăților materiale și a grijilor lumești. Într-o zi, pe neașteptate, acesta a murit și a fost osândit la iad, unde focul îl ardea și setea îl mistuia cumplit pentru că n-a avut grijă de sufletul său.

În iad fiind, își amintește de frații săi de pe pământ, simte dezamăgire, are regrete, suferă chinuri, vrea o schimbare a sorții sale. De aici rezultă limpede că sufletul său este viu, este nemuritor, fapt care ne determină să fim cu luare aminte la mântuirea sufletului nostru, care-i mai prețios decât lumea toată (cf. Mt. 16, 26).

Iubiți credincioși,

Popoarele dintru început au crezut în nemurirea sufletului, cum atestă istoria religiilor. Argumente puternice sunt vestigiile arhaice și mormintele străvechi în care s-au găsit trupuri vopsite în ocru roșu. Roșul este culoarea sângelui, iar sângele este simbolul vieții; trupul era vopsit în roșu, simbolizând supraviețuirea pe un alt plan de existență. S-au descoperit morminte cu trupuri așezate în formă chircită, ghemuită, așa cum stă pruncul în pânțelele mamei, simbolizând faptul că moartea înseamnă naștere din nou. *Talmudul* arată că moartea e o taină ca nașterea, fiindcă „din moartea mormântului, care poate să înghită această lume în mic (n.n. omul), va ieși o ființă mai minunată”.

Dacă ne gândim la acele morminte megalitice, ne dăm seama ce eforturi umane se cereau pentru a le face și cât de puternică era credința în nemurire. Apoi, același adevăr îl confirmă piramidele din Egipt. Pe pereții piramidelor, ce se află la 12 mile sud de Cairo, sunt inscripții care arată crezul egiptenilor în nemurire. Iată câteva: „O, Unas, ai plecat mort, dar ești viu!”; „Teti este mortul viu”; „O, Pepi, tu nu mai mori!”. La fel, mumificarea a fost practică la vechii egipteni și este legată de credința despre viața după moarte. Mumiile descoperite în Egipt, în insulele Canare, în insulele Aleutine, în Danemarca și în Peru adevăresc credința tuturor acestor popoare într-o viață după moarte.

Strămoșii daci, de asemenea, credeau în nemurirea sufletului. Împăratul Traian, după ultimul război cu dacii, a spus: „I-am învins chiar și pe geți, cei mai puternici dintre toate neamurile care au existat vreodată, nu numai din cauza lor, ci și din aceea a învățăturilor lui Zamolxis, care este între ei așa de slăvit. Acesta le-a întipărit în inimă convingerea că ei nu mor, ci numai își schimbă locuința și de aceea merg mai veseli la moarte decât în orice altă călătorie”. Istoricul român Vasile Pârvan, în lucrarea sa *Getica* (1920), spune: „Geții credeau într-un fel de „Waldhull” (Câmpii Elizee), unde, după moartea trupului, se vor întâlni cu zeul lor suprem și vor trăi fără de sfârșit”.

Un preot explica odată enoriașilor săi nemurirea sufletului în felul următor: desfăcu înaintea lor un ceasornic, separând cutia de mecanism. „Vedeți-le, zise el. Mecanismul funcționează mai departe și fără cutie. Tot așa, și sufletul poate trăi mai departe după moarte, după despărțirea sa de trup”. De aceea, Sfântul Iustin Martirul (†166) zice: „Cum că sufletul există v-am arătat-o și din faptul că sufletul lui Samuel a fost chemat de ventrilocă (n.n. vrăjitoare)” (I Regi 28). Sufletul nostru spiritual este înzestrat cu rațiune, afectivitate și voință, facultăți imateriale care nu pot fi nimicite. Prin urmare, el este nemuritor.

O icoană bună din domeniul tehnic, care ne convinge despre nemurirea sufletului, este motorul electric. Viața motorului este curentul nevăzut. Dacă oprești curentul, motorul moare. El are toate piesele la locul lor, și totul e în ordine, dar este mort. Tot ce e vizibil se află acolo, dar îi lipsește puterea nevăzută, curentul. La fel, și televizorul ne

poate face să ne dăm seama de existența sufletului; aparatul vorbește și îți arată scene, câtă vreme are forța nevăzută a curentului. Când îi retragi forța nevăzută, pierde graiul, pierde luminozitatea, moare. Chiar și cele mai minuscule piese ale aparatului sunt la locul lor, dar nu are viață, adică partea nevăzută. Curentul nu moare, ci aparatul moare fără curent.

Același adevăr se verifică privind omul. Trupul celui răposat are toate măduarele, dar n-are viață, n-are sufletul. Ceea ce moare este trupul, nu sufletul. În cartea lui Iov este scris: „Dacă Dumnezeu ar lua înapoi la Sine duhul Său și suflarea Sa, tot ce este carne ar pieri deodată și omul s-ar întoarce în țărână” (Iov 34, 14-15). Partea nevăzută are valoare, fiindcă ea dă viață părții văzute. Acesta este sufletul, a cărui nemurire o recunoaște înțeleptul Solomon când scrie: „Adu-ți aminte de Ziditorul tău, în zilele tinereții tale... înainte ca pulberea să se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu, Care l-a dat” (Eccl. 12, 1, 7). Apostolul Ioan ne spune, în Apocalipsă, că a văzut sufletele martirilor în cer sub altar și că vorbeau (6, 9-10). Deci, trupurile lor au fost omorâte, dar dușmanii nu au putut face nimic sufletelor lor. Aceste suflete nu au fost supuse morții și se desfășează acum în slava Împărăției cerești.

Și noi avem un suflet nemuritor. Omul a descoperit continente, a descoperit elemente, a descoperit legi, dar nu s-a descoperit pe sine. Din această cauză, unii tăgăduiesc existența sufletului. America a existat și înainte de a fi descoperită; sufletul nostru există, fiind o substanță spirituală și, prin urmare, cugetătoare, liberă și nemuritoare. El este cauza fenomenelor psihologice din om, ca: gândirea, judecata, memoria, conștiința etc., care sunt deosebite de cele fiziologice și nu se pot explica prin forțele fizico-chimice. Omul a ajuns stăpân pe fiare sălbatice, pe forțe imense, pe giganți mecanici sau electronici, dar nu este stăpân pe sufletul său. Într-o zi, și sufletul nostru va fi chemat de Dumnezeu și nu ne vom putea împotrivi. În cartea Ecclesiastului citim: „Omul nu este stăpân pe duhul său de viață, ca să-l poată opri; la fel, nu este stăpân pe ziua morții” (Eccl. 8, 8).

Platon a scris o carte frumoasă despre nemurirea sufletului. Cartea se numește *Phaedon*. Această carte a citit-o un oarecare păgân Cleombrotus și s-a însuflețit de

credința în nemurirea sufletului atât de mult, încât s-a aruncat în valurile mării ca să se înece, zicând: „Știu de acum că sufletul este nemuritor și nu am nici o teamă de moarte!”. De aici învățăm că încredințarea de nemurirea sufletului este cea mai mare mângâiere pentru omul muritor și cel mai mare sprijin în lupta vieții. Dacă această viață pământească, trecătoare, plină de griji și nevoi, ne pare atât de frumoasă și ne este atât de dragă, ce fericire trebuie să fie în viața cea netrecătoare, în care nu mai este nici durere, nici frica morții.

Iubiții mei,

Valoarea fără egal a sufletului reiese din întrebarea Mântuitorului: „Ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul?” (Mc. 8, 36). Într-o zi, ni se va cere să-I restituim lui Dumnezeu acest suflet. Destinul nostru veșnic va depinde de condiția sufletului nostru când se va reîntoarce la Dumnezeu. Nu-i deloc greu să-și piardă cineva sufletul. Este destul să fii preocupat de lucruri greșite, ca bogatul din Evanghelie, și, când nici nu te aștepti, Dumnezeu să-ți ceară sufletul tău (cf. Lc. 12, 20).

Ce mare păcat este să pierdem vremea acestei vieți în ocupații deșarte și să n-avem timp pentru odorul prețios al sufletului nostru. Zilele vieții sunt tot atâtea prilejuri de a ne purifica sufletul prin pocăință, de a-l hrăni prin Sfânta Împărtășanie, de a-l înviora cu rugăciunea, de a-l împodobi cu virtutea. Este foarte important să ne străduim a împlini toate acestea, căci zice Sfântul Antonie cel Mare: „După cum vei sluji sufletul până ce este în trup, așa și el te va sluji pe tine după ce va ieși din trup”.

Datoria noastră este să ne facem timp de a ne îngriji de sufletul nostru. Suntem chemați să trăim o viață echilibrată și să păzim bine comoara pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o. Înțelept și fericit este creștinul care poate spune mereu cu Sfântul Ioan Iacob din pustia Iordanului: „De-aș fi lipsit de toate-n lume, / Nimica n-am a pierde eu, / Că toate nu-s așa de scumpe / Ca tine suflete al meu!”. Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 23-A DUPĂ RUSALII

(Vindecarea demonizatului din ținutul gherghesenilor – Luca 8, 26-39)

Să nu ne lăsăm învinși de diavolul

Dreptmăritori creștini,

Sfânta Evanghelie a zilei ni-L înfățișează pe Mântuitorul intrând în ținutul muntos al Gadarei, spre răsărit de Marea Galileei. Aici a întâlnit un om care era chinuit în trup și în suflet de diavolul. Domnul l-a izbăvit de neputință pe acest nenorocit care acum era bucuros că a trecut de sub stăpânirea Satanei sub stăpânirea lui Hristos.

De la căderea strămoșului Adam și cât va fi lumea, diavolul caută să-i facă pe oameni să păcătuiască și să-i atragă și pe ei în întunericul cel mai dinafară. Credinciosul trebuie să sesizeze lucrarea celui necurat și să nu se lase prins în mrejele sale. Fiindcă Fiul lui Dumnezeu ne-a eliberat din robia diavolului și a morții, noi suntem datori să-L slujim numai pe Hristos, mărturisind prin viața noastră „cât bine ne-a făcut nouă Domnul” (cf. Lc. 8, 39).

Iubiți credincioși,

Viața este ca un joc și sunt două echipe care joacă, a lui Hristos și a diavolului. E bine să privim la noi înșine, în fiecare zi, și să zicem: „De partea cui sunt, într-adevăr; a lui Hristos ori a diavolului?”. Când alegem echipele într-un joc sportiv oarecare, noi nu cunoaștem rezultatul final. Dar când este vorba de jocul vieții, noi știm dinainte care este echipa câștigătoare. Echipa lui Hristos este cea care va câștiga întotdeauna. Când Iisus va veni iarăși la sfârșitul veacurilor, El va zdrobi tot răul și va așeza Împărăția Sa veșnică. Membrilor echipei Sale le va zice: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu și moșteniți

Împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii” (Mt. 25, 34). Pentru a fi părtași la astfel de fericire, trebuie să căutăm cu inimă curată pe Dumnezeu și, fără îndoială, Îl vom vedea (cf. Mt. 5, 8). O astfel de dorință am exprimat-o la Botez, când am declarat că ne lepădăm de Satana „și de toate lucrurile lui și de toți slujitorii lui și de toată slujirea lui și de toată trufia lui”.

Cei mai mulți oameni cred, în mod greșit, că locul de ședere al diavolului este iadul. Nu este întocmai așa, deoarece câmpul lui de lucru este pământul, sunt sufletele omenești. De aceea, Sfânta Scriptură îl numește pe Satana „stăpânitorul acestei lumi” (In. 14, 30). Se povestește undeva că un țăran, plecând la câmp, i-a lăsat pe cei trei copii acasă, sfătuindu-i să aibă grijă și să nu îngăduie cuiva să intre în casa lor. Venind hoții, i-au momit pe copii cu bomboane și vorbe dulci. Ușa casei le-a fost deschisă și hoții au furat și au plecat. Așa pățește și creștinul, care trebuie să aibă multă grijă de casa sufletului său. Însă venind tâlharul diavol, îl amăgește pe om cu vorbe dulci și cu șoptiri viclene, punându-și miere pe buze și prefăcându-se în înger de lumină.

Diavolul este o ființă adânc înrăită, stăruitor în a amăgi, neodihnit în a face răul, ceea ce înseamnă că, în lupta noastră contra lui, ne trebuie o deosebită limpezime a dreptei judecăți și, totodată, o neconținută străduință. Textele Sfintei Scripturi mereu ne atenționează că „diavolul umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită” (I Pt. 5, 8) și „păcatul cu ușurință ne împresoară” (Evr. 12, 1). Dar aceste constatări nu ne deznădăjduiesc, știind că avem în ajutor puterea părintească a lui Dumnezeu, Care este credincios și Care nu va îngădui să fim ispitiți mai mult decât putem, ci odată cu ispita va aduce și calea de a ieși din ea, ca să o putem răbda (cf. I Cor. 10, 13).

Atacurile Satanei, care au început în cursul istoriei, vor continua până când Dumnezeu începe să tragă cortina peste această dramă înspăimântătoare, la Armagedon. Satana, acest formidabil monstru de răutate, va face tot ce-i stă în putere pentru a ne face să ne încredem în noi înșine în loc să ne încredem în Hristos. Dar numai Hristos poate să ne salveze și El ne va izbăvi dacă ne vom preda viețile noastre Lui și dacă ne vom încrede în biruința Sa asupra iadului, prin Cruce și prin Înviere. „Că așa de mult a iubit

Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (In. 3, 16).

Demonizarea este o robie cumplită. Este tragedia vieții noastre prinsă în ghearele lui Antihrist! Adevărata viață este libertate. Viața autentică este independentă în fața oricărui rău, a oricărui păcat. Nici într-o robie nu este fericire, cu atât mai mult nu este fericire în robia diavolului, fiindcă el ucide tot ce este bun în noi, aprinde cele mai josnice patimi și ne face să avem oroare față de prezența lui Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel declară că aceste duhuri sunt răspândite în văzduhuri (Efes. 6, 12), adică în spațiul dintre pământ și cer, în jurul nostru pretutindeni, că stăpânesc întunericul acestui veac, adică întind întunericul peste viața aceasta și nu ne lasă să străbatem la lumina de dincolo de ea. Aceste duhuri rele ne leagă de suprafața lucrurilor, făcându-o frumoasă, înfățișând-o ca pe o veșnică realitate. Această suprafață stricăcioasă, dar atrăgătoare, o poate dăruia Satana și o promite și lui Hristos pe Muntele Carantaniei (Mt. 4, 9). Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că „fața diavolului este poleiala plăcerii prin care pune stăpânire peste orice suflet, îl vrăjește și îl amăgește”.

Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan ne povățuiește astfel: „Iubiților, nu dați ascultare oricărui duh... ci ispitiți duhurile de sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume. Orice duh care mărturisește pe Hristos, venit în trup, este de la Dumnezeu. Și orice duh care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui Antihrist, despre care ați auzit că vine și acum este chiar în lume” (I In. 4, 1-3). Iar Sfântul Vasile cel Mare spune: „Plină de amărăciune este lumea pentru cel ce se ține de ea cu dragoste și cu patimă. Una este slava trupească și alta este a firii celei fără trup. Că nu-i cu putință să se îndulcească omul de amândouă slavele, întrucât nimeni nu poate sluji la doi stăpâni”.

Sfântul Apostol Iacob întreabă: „Nu știți că prietenia lumii este vrăjmășie cu Dumnezeu?” (Ic. 4, 4). Una din cele mai celebre afirmații din secolul al XIX-lea a fost rostită de naturalistul Henry David Thoreau: „Dacă cineva nu trăiește în pas cu semenii săi, poate este din cauză că aude un toboșar diferit”. Comentând pledoaria pe care Thoreau o aduce în sprijinul ciudățeniilor lui personale, noi creștinii putem spune că dacă

urechea noastră interioară a fost acordată la muzica cerului, auzim bătăile tobelor cerești. Trebuie să umblăm așa cum a umblat Hristos (I In. 2, 6), căci dacă umblăm în pas cu lumea, atunci nu suntem în cadență cu cerul. Dumnezeu și păcatul stau pe două planuri opuse. Nimeni nu poate întoarce fața către Dumnezeu până ce mai întâi nu întoarce spatele păcatului. Nimeni nu poate iubi pe Dumnezeu până ce mai întâi nu urăște păcatul, care poate face din om un demonizat.

Viața noastră pe pământ este o luptă neîncetată cu potrivnicul nostru cel învechit în răutate, cu Satana, care nu e un vrăjmaș obișnuit. El are o experiență de mii de ani și are o imensă armată de demoni care să-l ajute, fiindcă mulți îngeri au fost aruncați din cer împreună cu Lucifer. Să ne fie limpede că nu ne putem măsura cu diavolul și cu demonii lui, fapt pentru care avem nevoie de întăriri cerești. Cu Hristos, Care „a călcat moartea și pe diavol a surpat”, noi putem birui orice ispită și răutate care ne împresoară. Dumnezeu mai degrabă va trimite pe toți îngerii din cer spre salvarea noastră decât să ne vadă învinși de diavol, de „cel care înșală pe toată lumea” (Apoc. 12, 9).

Iubiții mei,

Datoria noastră este să cerem ajutorul lui Hristos, Care a venit în lume „ca să strice lucrurile diavolului” (I In. 3, 8). La aceasta ne îndeamnă și Sfântul Apostol Pavel: „Întăriți-vă în Domnul și întru puterea tăriei lui” (Efes. 6, 10). O astfel de întărire contra duhurilor necurate se realizează prin trei arme duhovnicești: trezvia, rugăciunea și semnul Crucii.

TREZVIA este prima armă necesară pentru a nu cădea în cursele perverse ale amăgitorului. Diavolul nu poate face nimic decât dacă ne învoim cu propunerile lui. Un Avvă din pustie spune: „Dacă-i dai (n.n. diavolului) șuvițe, el împletește funii”. De aceea, ni se cere vigilență, adică paza minții și paza inimii, ca nu cumva un gând necurat sau un sentiment rău să ne ducă la păcat.

RUGĂCIUNEA este a doua armă prin care-l putem birui pe diavol, căci Domnul spune: „Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post” (Mc. 9, 29). Sfântul Ioan Scărarul zice: „Biruiește-i pe potrivnici cu numele lui

Iisus, chemându-L cât mai des, că o armă mai puternică nu vei găsi în cer, nici pe pământ”.

SEMNUL CRUCII este al treilea mijloc necesar pentru a avea izbândă împotriva duhului viclean, precum arată o cântare liturgică: „Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta ai dat nouă!”. Sfântul Chiril al Ierusalimului afirmă: „Precum câinele fuge de bățul cu care a fost lovit, tot așa și dracul fuge de Crucea care-i amintește că prin ea a fost biruit”.

Iisus Hristos trece neconținut prin Gadara noastră și este gata să-i elibereze de duhurile satanice pe toți care-L urmează și luptă sub steagul Său. Așadar, să nu ne temem, pentru că Domnul nostru, Care a spulberat tirania diavolului, ne promite: „Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma” (Lc. 10, 19). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 24-A DUPĂ RUSALII
(Învierea fiicei lui Iair – Luca 8, 41-56)

Pregătirea pentru moarte

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia de astăzi ni-l prezintă pe Iair, conducătorul sinagogii din Capernaum, a cărui fiică, în vârstă de 12 ani, se îmbolnăvise. Încrezător în darul supranatural al lui Iisus din Nazaret, Îl roagă să-l ajute. Domnul, receptiv la durerea tatălui, intervine în grabă, redând viața fiicei sale, care între timp murise.

De la căderea strămoșilor noștri în păcat „nimeni nu poate să scape de la moarte, nici să plătească lui Dumnezeu preț de răscumpărare” (Ps. 48, 7). De aceea, noi trebuie să fim totdeauna pregătiți pentru ziua morții noastre, încât dincolo de hotarul ei să fim în veșnică și fericită comuniune cu Hristos, Biruitorul morții.

Iubiți credincioși,

Cuvântul „moarte” a ieșit pentru prima dată din gura lui Dumnezeu, Care a poruncit lui Adam să nu mănânce din pomul oprit (Fac. 2, 7). Neascultând, Dumnezeu l-a pedepsit pe om, spunându-i: „Pământ ești și în pământ te vei întoarce” (Fac. 3, 19); de atunci „este rânduit oamenilor odată să moară” (Evr. 9, 27), iar moartea apare ca sfârșitul normal al vieții. Despărțirea sufletului de trup se produce fie din cauza slăbirii și morții celulelor corpului în urma vreunei boli sau a bătrâneților, fie din cauza accidentelor. În felul acesta, sufletul, pierzând suportul pe care se rezema până atunci, este obligat să se desfacă de locașul de lut în care s-a sălășluit și să pună capăt existenței pământești a omului.

După despărțirea de trup, sufletul se întoarce la Dumnezeu, de la Care și-a primit existența, pentru a primi răsplata sau pedeapsa vieții pământești, iar trupul se întoarce în pământul din care a fost luat, pentru a se descompune în elementele din care a fost alcătuit. Nostalgia și teama profundă, care strânge respirația omului în fața misterului morții, sunt proba faptului că omul nu aparține numai acestei vieți trecătoare, ci și eternității. Întrucât prin moarte sufletul nu poate fi desființat, grija noastră trebuie să fie pentru mântuirea acestui suflet nemuritor, așa cum ne învață Mântuitorul: „Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă” (Mt. 10, 28).

Dacă trupul se întoarce în țărâna pământului și nu mai are nimic din gingășia pruncului, din frăgezimea tinereții sau din vigoarea maturității, ce-i putem da lui Dumnezeu atunci când murim, ca mulțumire că ne-a dat viața? Răspunsul creștinesc este: veșnica tinerețe a sufletului, care nu pierde niciodată. De aceea, viața pământească trebuie să fie o permanentă pregătire pentru moarte. Pentru cel credincios, viața actuală este timpul semănatului, cale spre veșnicie, spre momentul suprem al secerișului. Rezultă de aici că ultimul cuvânt nu este al morții, ci al vieții veșnice. Având în minte condiția noastră muritoare, e bine să ne amintim, totodată, că nu avem decât un timp limitat pentru a ne realiza viața. Înțeleptul Solomon îndeamnă: „Adu-ți aminte de Ziditorul tău în zilele tinereții tale... înainte ca pulberea să se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu Care l-a dat” (Eccl. 12, 1 și 7).

Ferice de creștinii – vârstnici și nevârstnici – care trec puntea vieții, fără să privească în jos, fiindcă s-ar descumpăni, ci privesc la ținta de pe malul celălalt, știind că astfel se mântuiesc, se desăvârșesc. Desăvârșirea nu este condiționată de numărul anilor înșcriși în răbojul hronicului pământesc, ci de vrerea noastră de a împlini cu sârg ordinea morală – poruncile – în anii ce ne-au fost dați să-i trăim. Dau ascultare poruncilor cei ce au la prezidiul vieții forța morală a credinței, care îi povățuiește să îndrăgească viața în toată puritatea și prospețimea ei, dar să nu tăgăduiască moartea cu implicațiile ei. „Adu-ți aminte de cele mai de pe urmă, de stricăciune și de moarte și te păzește de vrajbă și rămâi întru porunci”, îndeamnă înțeleptul Sirah (28, 6). De aici rezultă că fiecare creștin este dator să se pregătească pentru moarte și aceasta o poate face în mai multe feluri.

Pentru moarte ne putem pregăti cunoscând adevărul că aici, pe pământ, fiecare poate reveni asupra gândurilor, părerilor, vorbelor și faptelor sale, corectându-le; în orice moment, poate să meargă pe calea luminii, căci, după moarte, nimeni nu se mai poate îndrepta. Acolo fiecare recoltează ce a semănat aici, pe pământ. De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur scrie: „Aici e timpul pocăinței, dincolo al judecății”. Pe pământ fiind, toți greșim, dar de câte ori am căzut trebuie să ne ridicăm prin pocăință. Apoi, să venim la Hristos și să căutăm iertarea Sa în Taina Spovedaniei și o vom primi, pentru că ne promite: „Pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară” (In. 6, 37). Așa s-a căit fecioara Paisia și a plecat în pustie. Chiar în ziua aceea, pe la miezul nopții, pe când dormea, a murit. Avva Ioan Colov, care o însoțise, a văzut un înger ducând sufletul Paisiei la cer.

Pentru moarte ne putem pregăti participând mereu la Sfânta Liturghie, unde avem ospățul euharistic. În Sfânta Euharistie ne împărtășim de moartea tainică a lui Hristos ca pregătire pentru moartea noastră reală, după care cei ce s-au unit cu Hristos aici vor avea parte de eternitate fericită. Viața de har primită în Botez este sporită și reînnoită prin Împărtășanie, pâinea pelerinajului nostru până în clipa morții, când ni se va da ca merinde pentru viața veșnică. Sfântul Maxim Mărturisitorul ne arată că Euharistia ne dă puterea să primim moartea reală și viața de după înviere. Împărtășindu-ne cu Trupul și Sângele Domnului, dobândim puterea să murim omului vechi și să gustăm din viața învierii. De aceea, Sfântul Ignatie al Antiohiei afirmă că Euharistia este, într-adevăr, „leac al nemuririi, antidot împotriva morții și hrană a vieții veșnice”. Iar părintele Gala Galaction spune: „Noi, creștinii, cunoaștem mormântul și trista lui smerenie, putreziciunea și risipirea elementelor din care am fost alcătuiți. Dar avem în noi sămânța nemuririi. Prin Sfintele Taine, mai ales prin Sfânta Euharistie, am primit arvuna nemuririi”.

Pentru moarte ne putem pregăti trăind în fiecare zi pentru Hristos, convinși că cine trăiește cu și pentru Dumnezeu, deși moare, rămâne viu (cf. In. 11, 25). Să nu ne luăm după unii sau după alții care toată viața lor și-o sacrifică pe altarul idolesc al bogăției, al gloriei și al plăcerii. Pot fi ei siguri de succes? Învinge unul, cad o sută! Orice ți-ar oferi lumea și viața aceasta pământească, nu poți fi deplin mulțumit căci, adesea, în fundul

paharului victoriilor omenești se află simțământul deșertăciunii, mai ales atunci când ești în fața morții. Bine grăiește Sfântul Ioan Iacob: „Prietenia cea cu lumea / Te lasă singur la mormânt, / Doar numai faptele credinței / Tovarăși mai departe sunt”. În *Urmarea lui Hristos* găsim povața: „În toate faptele și în toate gândurile, ar trebui să te porți ca și cum ar trebui să mori astăzi”. Iar din partea Mântuitorului ne vine asigurarea că cei ce săvârșesc în veacul de acum fapte bune, vor ieși din morminte „spre învierea vieții” (In. 5, 29).

Pentru moarte ne putem pregăti purtând crucea încercărilor și renunțărilor, cum ne îndeamnă Fericitul Augustin: „Toată viața creștinului, de va voi să trăiască după Evanghelie, nu este altceva decât o cruce și o mucenicie”. Se înșală aceia care cred că pot trăi pe pământ fără luptă și că se pot mântui fără suferință și cruce. Creștinul care nu acceptă crucea nu va învia întru fericire, cum ne atenționează Sfântul Atanasie cel Mare: „Cine are odihnă în această lume, să nu nădăjduiască că o va afla pe cea veșnică”. În concepția Sfântului Apostol Pavel, viața celui credincios este o luptă ce duce la cunună (cf. II Tim. 4, 7-8). De aceea, la slujba înmormântării, Hristos Se adresează purtătorilor crucii, spunându-le: „Cei ce în viață crucea ca jugul ați luat și Mie ați urmat cu credință, veniți de primiți darurile ce am gătit vouă și cununile cerești”.

Iubiții mei,

Când omul intră în lume, prin nașterea sa, el are pumnii strânși, ca și cum ar vrea să spună: „Lumea este a mea. În curând, o voi apuca cu toată mâna mea”. Când omul părăsește lumea, prin moartea sa, palmele lui sunt larg deschise, ca și cum ar vrea să declare: „N-am luat nimic cu mine din lume”. De aici se vede clar că lucrul cel mai important este să-L posedăm pe Hristos, Care poate să ne însoțească dincolo de moarte și să rămână cu noi întreaga veșnicie (cf. In. 12, 26).

Dacă trăiești numai pentru familie, într-o zi copiii au crescut și au plecat, iar viața ta s-a terminat. Dacă trăiești numai pentru împliniri în ocupația ta, într-o zi bătrânețea va sosi și alții mai tineri vor tinde cu nerăbdare să-ți ia locul, iar viața ta s-a terminat. Dacă trăiești numai pentru slavă de la oameni, într-o zi influența ta va dispărea și vocea ta nu va

fi luată în seamă, iar viața ta s-a terminat. Trăind pentru Hristos, ai o moștenire care în veac nu va dispărea. De aceea, El ne poruncește: „Lucrați nu pentru mîncarea cea pieritoare, ci pentru mîncarea ce rămîne întru viața veșnică” (In. 6, 27).

Când murim, noi nu ducem cu noi nimic din avere, plăcere, slavă, nimic din posesiunile noastre materiale. Însă luăm cu noi acele lucruri care nu pier niciodată: credința și faptele bune, suferințele pentru Evanghelie, pocăința noastră și sufletul spălat în sângele prețios al lui Hristos. Pentru toate acestea, Domnul, „Cel întâi născut din morți” (Apoc. 1, 5), ne promite răsplătă cerească zicând: „Oricine trăiește și crede în Mine, nu va muri în veac!” (In. 11, 26). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 25-A DUPĂ RUSALII
(Pilda samarineanului milostiv – Luca 10, 25-37)

Supremația omului stă în slujire

Dreptmăritori creștini,

Într-o zi, un legiuitor L-a întrebat pe Mântuitorul Hristos ce trebuie să facă el pentru a moșteni viața veșnică. Domnul i-a răspuns prin pilda bunului samarinean, acel călător de omenie, care s-a milostivit de omul rănit ce zăcea în drum și l-a ajutat cu multă compasiune și iubire (Lc. 10, 33-35).

De aici rezultă adevărul că toți care vor să se mântuiască trebuie să săvârșească fapte de îndurare pentru semenii lor aflați în suferință. Prin milostivire ne asemănăm cu Hristos Cel iubitor și manifestăm supremația noastră, adică demnitatea noastră de creaturi răscumpărate cu prețul jertfei dumnezeiești (cf. I Pt. 1, 18-19).

Iubiți credincioși,

Omul își arată demnitatea de chip al lui Dumnezeu atunci când concretizează prin fapte iubirea sa pentru aproapele. Domnul zice: „Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul! Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți” (In. 13, 34). Hristos vrea să continue prin fiecare din noi, până la sfârșitul veacurilor, opera de „Samarinean milostiv”. El vrea ca Împărăția lui Dumnezeu sădită înăuntrul nostru (cf. Lc. 17, 20-21) să nu rămână fără rezultat. Numai punând în lucrare iubirea pentru semenii noștri, ne arătăm superioritatea noastră, fiindcă ne asemănăm cu Dumnezeu, Care este iubire (cf. I In. 4, 8).

În anul 1912, noua și uriașă navă oceanică Titanic s-a izbit de un bloc de gheață în voiajul ei inaugural și s-a scufundat, cu sute de vieți pierdute. În urma acestei tragedii, într-un ziar au apărut două ilustrații. Una conținea o imagine a vaporului izbindu-se de blocul de gheață și fărâmițându-se ca o coajă de ou. Dedesubtul ilustrației, se putea citi aceste cuvinte: „Slăbiciunea omului, supremația naturii”. Celălalt desen îl reprezenta pe unul dintre pasageri, W.T. Stead, pășind înapoi spre a oferi locul său în ultima barcă de salvare unei femei cu un copil; sub acea imagine, se aflau înscrise cuvintele: „Slăbiciunea naturii, supremația omului”.

Despre această supremație a omului vorbește Hristos în Evanghelie când ne arată că aceasta trebuie găsită în slujirea smerită a altora. „Cine vrea să fie întâi între voi – zice Domnul – să fie tuturor slugă. Pentru că Fiul Omului n-a venit să fie slujit, ci să slujească și să-Și dea viața Sa răscumpărare pentru mulți” (Mc. 10, 44-45). Supremația nu constă în faptul că mulți te servesc pe tine, ci în faptul că tu slujești pe oameni, din iubire pentru Hristos. Aceasta este adevărata supremație în ochii lui Dumnezeu! Pentru că El, Dumnezeul suprem, a trăit în mijlocul nostru timp de 33 de ani ca un slujitor, spălând picioarele oamenilor ca un sclav și murind moarte de sclav pe cruce pentru mântuirea noastră!

Înainte de a putea fi slujitori eficienți pentru Hristos, trebuie să ajungem să știm cine suntem și de ce suntem aici. Noi nu suntem aici să fim fericiți și să avem parte din belșug de toate bunurile. Noi nu suntem aici să acumulăm atâta cât putem să mâncăm, să bem și să ne veselim. Noi suntem aici ca și copiii ai lui Dumnezeu spre a fi folosiți de El drept instrumente în lucrarea nesfârșită de a sluji, de a aduce sănătate și izbăvire oamenilor care suferă în această lume. Noi suntem aici spre a traduce credința și iubirea noastră în fapte de slujire, semenilor noștri. Dumnezeu caută să exprime prin noi Împărăția cerului, să o facă pe ea reală înaintea oamenilor prin practicarea iubirii întru slujire smerită. „Slujiți unul altuia prin iubire”, scrie Sfântul Apostol Pavel (Gal. 5, 13).

Evlavia față de Dumnezeu își găsește expresia ei exterioară în iubirea semenilor, adică este validată prin iubirea noastră pentru ceilalți oameni. Sfântul Apostol Ioan scrie: „Cel ce nu iubește pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut,

nu poate să-L iubească... Această poruncă avem de la El: cine iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său” (I In. 4, 20-21). Iubirea este unitatea între două persoane, datorită căreia, acestea ajung la realizarea de sine, îmbogățindu-se spiritual una pe alta. Cu cât te dăruiești mai mult, cu atât te îmbogățești mai mult, cum se exprimă părintele Nicolae Steinhardt: „Dăruind vei dobândi”. Iubirea este „brățara de aur a sufletului” (cf. Sfântul Ioan Gură de Aur), care dă omului noblețe și măreție. Bine spunea marele Dostoievski: „Toată gloria și tot meritul omului pe pământ sunt împlinirea milosteniei”.

Supremația omului strălucește acolo unde domnește iubirea. Căci iubirea are puterea de a transforma un păcătos în sfânt. Ea este un toiag în mâna omului, cheia de aur care este în stare să deschidă poarta de aur a cerului. Arhiepiscopul Vasile al Cezareei, vizitând pe prezbiterul Anastasie, a găsit acolo, într-un bordei, un om grav bolnav de lepră, căruia îi căzuseră mai multe mădulare ale trupului. Văzându-l, ierarhul a zis lui Anastasie: „Pentru ce ai vrut să-mi tăinuiești această comoară a ta?... De laudă este vrednicia ta, dar în noaptea aceasta să mă lași pe mine să-i slujesc, ca să fiu și eu părtaș la plata ta”. Stând cu el și rugându-se, dimineța l-a scos cu totul sănătos. Pentru Sfântul Vasile cel Mare, omul însemna o comoară, iar prețuirea semenului însemna o sporire în demnitatea ta de „om pentru alții”, după Modelul divin, Iisus Hristos.

Soljenițan s-a rugat odată: „Dumnezeule, dă-mi harul să cunosc cum ceea ce nu mi-ai dat mie să fac, Tu ai dat altuia să facă, și lasă-mă să fac ceea ce Tu dorești să fac!”. Da, noi trebuie să-L rugăm pe Domnul să ne lumineze și să ne arate unde este nevoie de credință, de speranță, de iubire și de servire și să ne folosească pentru a duce aceste lucruri acolo unde sunt necesare. Pentru aceasta se cere o permanentă trezvie. Odată, unui soldat i s-a încredințat o datorie; el fusese însărcinat să păzească un prizonier. Aceasta este tot ce i se ceruse lui să facă, dar prizonierul a scăpat. Când i s-a cerut o explicație, soldatul a putut răspunde doar atât: „În timp ce eu eram ocupat cu alte treburi, el a fugit!”. În viață ni se oferă prilejuri pe care n-avem voie să le pierdem și datorii pe care trebuie să le îndeplinim. Acum este „vremea potrivită” în care trebuie să lucrăm iubirea.

„Dar un samarinean... i-a legat rănilor,... și a purtat grijă de el”, așa citim în pericopa evanghelică de astăzi (Lc. 10, 33-34). Sfânta Scriptură ne îndeamnă să-l iubim pe aproapele nostru. Domnul a portretizat adevărata natură a iubirii în pilda atât de familiară a samarineanului milostiv. El ne-a învățat că dragostea vede nevoia sau durerea și răspunde la ea. Exemplu, în această privință, este Însuși Mântuitorul nostru, Care a văzut nevoile celor necăjiți și a răspuns. El a făcut mult mai mult decât să arunce o monedă sau o bancnotă în farfuria colectei, și, în calitate de Samarinean milostiv, a avut milă de cei năpăstuiți și i-a ajutat. Făcându-Se Model al slujirii, Hristos vindecă bolile sufletești și trupești și revarsă binecuvântarea mângâierii în sufletele necăjite. Identificându-Se cu noi pentru a ne sluji, merge până acolo că Își dă viața pentru noi (cf. In. 10, 18). De aceea, „și noi suntem datori să ne punem sufletele pentru frați” (I In. 3, 16).

Iubiții mei,

Noi, creștinii, suntem „călători pe pământ” (Evr. 11, 13), dar în această călătorie spre cealaltă lume ne decidem destinul nostru veșnic. De aceea, nu trebuie să trecem nepăsători pe lângă lipsurile și necazurile semenilor care cu glas sau fără glas solicită sprijinul nostru. Să ducem ajutoare de tot felul prin azile de bătrâni, prin casele celor nevoiași, prin orfelinate și spitale. Ușurând poveri, alinând dureri, miluind pe săraci și mângâind pe cei zdrobiți cu inima, ne asemănăm cu Iisus Hristos, Care a avut și a arătat îndurare și iubire față de toți (cf. Mt. 9, 36).

Îndurarea față de cei în suferință urcă pe ucenicii Domnului la Rai, pentru că cei ce fac fapte bune vor ieși din morminte „spre învierea vieții” (In. 5, 29). Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Aveți un ban? Cumpărați cerul! Nu aveți bani? Dăruți un pahar cu apă, o pâine, și veți primi Raiul. Dați lucruri pieritoare și veți primi fericirea veșnică. Miluiți pe cel sărac și chiar dacă veți tăcea la Judecată, o mie de guri vă vor lua apărarea”. Într-adevăr, Dreptul Judecător va răsplăti pe miluitori și binefăcători, zicându-le: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu și moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii” (Mt. 25, 34). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 26-A DUPĂ RUSALII
(Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina – Luca 12, 16-21)

Să luăm aminte la unica noastră viață

Dreptmăritori creștini,

Pilda Mântuitorului nostru Iisus Hristos prezentată de Sfânta Evanghelie de astăzi ne înfățișează chipul unui om bogat și lacom, căruia i-a rodit țarina și care și-a lărgit hambarele ca să adune în ele roadele sale. Acesta, dominat de egoism, cugeta numai la sine și la plăcerile legate de mâncare, băutură și trai îmbelșugat (Lc. 12, 17-19).

În loc să se preocupe de cele mai presus de lume, el râvnește să dobândească lumea aceasta. În loc să-L adore pe Dumnezeu, el își face idoli din avuțiile sale. Dar iată că, într-o noapte, când nu se aștepta, acest „nebun” a trebuit să restituie sufletul său Ziditorului suprem. După o viață fără Dumnezeu, a urmat pentru acest bogat o veșnicie de durere, întristare și suspin.

Iubiți credincioși,

Viața vremelnică de pe pământ este singurul loc unde ne putem mântui. Ea trebuie trăită pe dublul plan, măiestrit îmbinat, al vieții trupesti și al celei sufletești. Viața pământească este vremea semănatului (Mt. 13, 24), a întrecerii (I Cor. 9, 24), a lucrătorilor merituoși în via Domnului (Mt. 20, 1), a sporirii talanților (Mt. 25, 14). Conștienți că fiecare oră din această vreme este prețioasă (Gal. 6, 10; Col. 4, 5), suntem chemați să ne exercităm și valorificăm însușirile sau aptitudinile primite de la

Dumnezeu. Pe arena vieții prezente, prin conlucrare cu harul divin, creștinul poate crește până la „la starea de bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinătății lui Hristos” (Efes. 4, 13).

Viața este un dar sacru făcut nouă de Dumnezeu, un dar pe care Dumnezeu ni-l poate cere înapoi oricând. De aceea, trebuie trăită frumos, împodobită cu florile virtuților, înfiptă în Legea Domnului. În felul acesta, omul se comportă la înălțimea demnității sale de chip al lui Dumnezeu, conștient că are o singură viață de trăit pe pământ, din care trebuie să facă antreu al veșniciei. Sfântul Isihie Sinaitul spune: „Viața oamenilor se desfășoară în repetare de ani, de luni, de săptămâni, de zile, de nopți, de ceasuri și de minute. În acestea trebuie, așadar, să ne desfășurăm și noi lucrurile virtuozitate”. Prin urmare, viața prezentă, ca bun fără seamăn dăruit de Dumnezeu, trebuie considerată și folosită ca timpul necesar de pregătire pentru viața veșnică.

Odată, un copilăș a intrat într-o cofetărie. Se plimba de la un raft la altul, studiind cu atenție fiecare sortiment de bomboane. Mama lui s-a plictisit așteptându-l pentru ca el să aleagă și, în cele din urmă, a zis: „Grăbește-te, fiule! Cheltuiește-ți banii! Trebuie să plecăm!”. La aceste cuvinte, băiatul a răspuns: „Dar, mamă, eu am numai cinci lei de cheltuit și trebuie să-i cheltuiesc cu grijă”. Acest lucru se aplică la viață. Dacă am avea zece vieți de trăit, am putea cheltui una din ele în a o petrece frumos sau numai în a face bani. Nu-i nimic rău în a face bani sau a avea petreceri frumoase, dar când o persoană își petrece întreaga viață făcând numai acestea și nu are timp pentru Dumnezeu, pentru frecventarea bisericii, pentru rugăciune, pentru familie, atunci este cât se poate de rău și dăunător.

Noi avem numai o viață de trăit, așa încât trebuie să avem grijă de felul cum o petrecem. Într-o zi, va trebui să apărem în fața lui Dumnezeu și să-I spunem exact ce am făcut cu singura viață pe care ne-a dat-o. În această privință, avem o minunată învățătură de la Sfântul Siluan Atonitul, care zice: „Lucrul cel mai prețios pe lume este de a cunoaște pe Dumnezeu. Sufletul care a cunoscut pe Dumnezeu trebuie, în toate, să se predea voii lui Dumnezeu și să trăiască înaintea Lui în frică și în iubire; în iubire, căci Domnul *este Iubire*; în frică, căci trebuie vegheat să nu supărăm pe Dumnezeu prin vreun

gând rău. Când harul e cu noi, el întărește mintea noastră; dar când îl pierdem, atunci se descoperă slăbiciunea noastră. Vedem că, fără Dumnezeu, nu ajungem să avem nici măcar un singur gând bun”.

Pretindem că suntem creștini, dar nu-i adevărat întru totul, atâta vreme cât nu ne-am schimbat desăvârșit, atâta vreme cât Hristos nu trăiește în inima noastră. Putem avea tone de cunoștințe religioase și să nu avem nici un gram de mântuire dacă nu suntem transformați sau convertiți. Convertirea este o schimbare totală a persoanei, este o adeziune completă a voinței umane la Dumnezeu. Dacă cineva spune că s-a convertit, dar își păstrează propriile opinii, idei și gusturi, convertirea sa este falsă! Între creștini domină sclerozarea în obiceiuri vechi și păcătoase, păstrate în numele propriului gust și sentimentalism. Dacă ne închidem în aceste obiceiuri, credința nu poate crește deloc. Ea crește numai acolo unde libertatea inimii zice mereu, necondiționat, **„Da”** unei voințe care vine din afară și nu din tine. În Ghetsimani e adevărata credință! Acolo Iisus a spus Părintelui ceresc: „Nu voia Mea, ci voia Ta să se împlinească” (Lc. 22, 42).

Cu mulți ani în urmă, o persoană a întâlnit un preot tânăr în tren. Călătorul a aflat că preotul se ducea ca voluntar pentru slujire misionară în Congo. Acesta i-a spus că se duce acum acasă să-și vadă mama pentru ultima oară. Călătorul a întrebat: „De ce pentru ultima oară?”. Preotul i-a răspuns: „Fiindcă durata medie de viață a unui misionar în Congo este de trei ani”. Tovarășul de drum îl întreabă iarăși: „Dar de ce mergi? De ce te duci în Congo?”. Tânărul preot răspunse, citând cuvintele Sfântului Pavel: „Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine” (Gal. 2, 20). Fericit este creștinul a cărui deviză de viață este aceasta, fiindcă la capătul existenței pământești va trece, prin moarte, la viața neîmbătrânitoare.

Mulți creștini se aseamănă cu bogatul din Sfânta Evanghelie, care a zis sufletului său: „Suflete, ai multe bunătăți, strânse pentru mulți ani; odihnește-te acum, mănâncă, bea și te veselește” (Lc. 12, 19). Pe drept a fost numit „nebun”. Sfântul Vasile cel Mare întreabă: „Nebune, ai doară suflet de animal? Animalul când e sătul se liniștește pe deplin, dar nu așa și omul”. Omul, chiar sătul fiind, chiar sănătos și renumit fiind, nu are

pace dacă este păcătos. El se zbuciumă, fiindcă păcatul aduce cu sine mustrarea de conștiință, care roade neconținut în adâncul sufletului omenesc ca un vierme nemuritor. Viermele gheenei începe să roadă încă de aici, de pe pământ (Mc. 9, 44, 46, 48). Nu poate să fie fără temei cuvântul cel dumnezeiesc: „Cel nelegiuit fuge fără ca nimeni să-l urmărească” (Pilde 28, 1).

Sfânta Biserică ne învață să trăim ca niște slujitori care așteaptă pe Stăpânul lor, nu ca bogatul din Evanghelie, pe care-l surprinde moartea nepregătit. Ortodoxia privește cu încredere și optimism, însă și cu gravitate, fiecare clipă a vieții prezente, prețuind-o ca pe o șansă divină a răscumpărării păcatului, ca timp al ridicării, ca șansă de rodire și valorificare a darurilor primite de la Dumnezeu. Clipa poate răscumpăra timpul pierdut când se restabilește în ea comuniunea cu Dumnezeu, sau poate pierde un timp bun de o viață întreagă, când în ea se săvârșește, prin păcat, ruperea comuniunii cu Dumnezeu. De aceea, Sfântul Apostol Pavel zice: „Nu judecați ceva înainte de vreme, înainte de a veni Domnul, Care va lumina cele ascunse ale întunericului și va vădi sfaturile inimilor” (I Cor. 4, 5). Iar Sfântul Efrem Sirul îndeamnă: „Să nu ferești pe nimeni înainte de sfârșit, dar nici să nu te deznădăjduiești de mântuirea nimănui”.

Iubiții mei,

Noi vrem îndestulare în casa noastră. Desigur, avem neapărată trebuință de hrană, de îmbrăcăminte, de adăpost. Ele ni se vor da prin muncă și rugăciune. Hristos așteaptă de la noi ca această căutare a celor ce țin de traiul pământesc, să cadă în preocupările noastre pe planul al doilea, iar în primul plan să treacă slujirea lui Dumnezeu și comoara noastră cea cerească. A fi creștin înseamnă să prețuim povața încurajatoare a Mântuitorului: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Mt. 6, 33).

Să ne întrebăm o clipă: așa am făcut noi până acum? Din nefericire, nu am procedat în felul acesta. De pildă, câți nu se scuză zicând: în postul Crăciunului nu m-am împărtășit, fiindcă nu am avut timp. Realitatea este că nu și-au căutat timp pentru a se îngriji de împlinirea voinței lui Dumnezeu și de mântuirea sufletului. Nu au avut încredere

în făgăduința lui Iisus, că „celelalte”, adică cele ale traiului, li se vor da pe deasupra. Avem o singură viață de trăit. Cine o petrece ca bogatul va fi pierdut pentru vecie. Cine viețuiește în duhul Evangheliei, slujindu-L pe Domnul, se va întâlni cu Hristos, Care ne promite: „Unde sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu!” (In. 12, 26). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 27-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea femeii gârbove – Luca 13, 10-17)

Duminica și însemnătatea ei

Dreptmăritori creștini,

Evangelia acestei Duminici ne descrie o minune săvârșită de Mântuitorul nostru Iisus Hristos în „ziua odihnei” (Ieș. 20, 8), în biserica sau sinagoga evreilor. „O femeie care avea duh de neputință și care era gârbovă”, după optsprezece ani de grea suferință, primește vindecare trupească și duhovnicească în ziua Domnului, în casa lui Dumnezeu.

Din această minune înțelegem că, după cum acea femeie a avut parte de ajutor ceresc într-o zi de odihnă, tot așa și noi creștinii putem avea parte de binefacerea care se revarsă în fiecare Duminică, prin Biserica lui Dumnezeu, peste sufletele noastre gârbovite din cauza păcatelor. De aceea, am socotit potrivit să vorbim despre ziua Duminicii și însemnătatea ei pentru viața noastră.

Iubiți credincioși,

Ziua întâi a săptămânii este ziua Învierii Domnului, ziua în care s-a propovăduit lucrarea cea mare, când moartea a fost biruită, căpetenia acestei lumi a fost judecată și fiecare credincios a primit prin credință și prin har viața veșnică. Era tot în această zi, cea dintâi a săptămânii, când Domnul S-a apropiat de cei doi ucenici care au mers spre Emaus și „le-a tâlcuit din toate Scripturile cele despre El”. Pe când se înnoptase, la invitația lor, El a intrat la ei și L-au recunoscut la frângerea pâinii (Lc. 24). În seara aceleiași zile, pe când ucenicii erau adunați, Iisus a stat în mijlocul lor și i-a salutat cu pacea pe care El a făcut-o pentru ei și le-a insuflat Duhul vieții. După o săptămână, în

ziua întâi a săptămânii, Îl găsim pe Iisus iarăși în mijlocul ucenicilor. El îl convinge pe Toma de Învierea Sa (In. 20). Era tot ziua întâi a săptămânii când ucenicii au fost laolaltă și Duhul Sfânt S-a coborât ca să locuiască și să fie în mijlocul lor totdeauna (Fapte 2). În prima zi a săptămânii, primii creștini se adunau ca să frângă pâinea (Fapte 20,7). Iată temeiurile pentru care cinstim Duminica încă din timpul când trăiau Apostolii, care se adunau pentru a celebra Sfânta Liturghie și pentru a săvârși opere de caritate.

Duminica este, deci, o sărbătoare foarte veche și cu adânci semnificații creștine, motiv pentru care Biserica a cinstit-o ca zi de sărbătoare și comuniune, în același timp, a noastră cu Dumnezeu. Împăratul Constantin cel Mare (†337) a legalizat Duminica drept zi de sărbătoare, consfințind, prin aceasta, o veche practică. Duminica a devenit zi de bucurie, dar și de recunoștință față de jertfa lui Iisus Hristos pentru noi, jertfă prin care ne-a deschis din nou calea spre ceruri și ne-a dovedit posibil triumful vieții asupra morții, al luminii asupra întunericului, al adevărului asupra minciunii și al binelui asupra răului. Conștienți de aceste valori spirituale, strămoșii și părinții noștri au cinstit această zi în haine de sărbătoare și de bucurie duhovnicească, ei, fiii lor, slugile lor și vitele lor, fiind ziua de odihnă, după cuvintele Sfintei Scripturi: „Este ziua de odihnă a Domnului... să nu faci în ziua aceea nici un lucru: nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici boul tău, nici asinul tău, sau alt dobitoc al tău, nici străinul tău care se află la tine, ca să se odihnească robul tău și roaba ta cum te odihnești și tu” (Deut. 5, 14).

Iată de ce credem că a sosit timpul să redescoperim și noi frumusețea acestei zile de sărbătoare și să fim părtași la comuniunea noastră cu Dumnezeu, dacă dorim să devenim cu adevărat copiii lui Dumnezeu, Tatăl nostru. Duminica ne oferă prilejul să stabilim identitatea noastră ca și copii ai Tatălui ceresc. Noi știm cine suntem fiindcă știm ai cui suntem, întrucât mergem să fim cu El în fiecare Duminică. Calitatea de copil al lui Dumnezeu nu o putem păstra decât rămânând în Biserică, Izvorul apei vieții, Viteza tămăduitoare. De acest lucru era convins un creștin evlavios, pe care un domn l-a întrebat: „De ce trebuie să alergi numaidecât la biserică? Dumnezeu este doar pretutindeni!”. Creștinul îi răspunde: „Și aerul e plin de vapori de apă, dar cine vrea să-și potolească setea trebuie să meargă la fântână”. Biserica este fântâna darurilor

dumnezeiești din care se revarsă în sufletele noastre putere de luptă, de curăție și de sfințenie.

Porunca întâi bisericească ne cere nouă să cercetăm sfânta biserică și să ascultăm Dumnezeiasca Liturghie, care se oficiază pentru toți. În acest timp, suntem datori să aducem mulțumire lui Dumnezeu, Care ne-a ajutat în săptămâna trecută și să cerem același ajutor și pentru săptămâna viitoare în toate lucrările bune pe care le întreprindem. Duminica ne oferă marele privilegiu de a fi capabili să răspundem la iubirea lui Dumnezeu. Restul creației, fiind impersonală, nu poate să răspundă la iubirea lui Dumnezeu. Noi suntem liberi să acceptăm iubirea Sa și să-L iubim pe El. Aceasta o facem în cadrul Sfintei Liturghii din fiecare Duminică. Prin Dumnezeiasca Liturghie, credința creștinului se întărește, dragostea de cer se aprinde, răbdarea se oțelește, demonii se alungă, iar patimile se potolesc și tot credinciosul primește o comoară de energie pentru a-și îndeplini îndatoririle sale. Referindu-se la Sfânta Liturghie, Fericitul Augustin afirmă că „acolo strălucește în sufletul nostru o lumină pe care n-o cuprinde nici un loc, răsună o melodie pe care n-o răpește timpul, se răspândește o mireasmă pe care n-o împrăștie suflările vântului, se gustă o hrană pe care nici o lăcomie n-o împuținează și se realizează îmbrățișarea pe care nimeni n-o desface”.

Sfântul Iustin Martirul (†155) ne îndeamnă să ne adunăm Duminica cu toții împreună pentru a lăuda pe Dumnezeu, „pentru că e ziua întâi în care a făcut Dumnezeu lumina... și în care Mântuitorul nostru a înviat din morți”. În *Didahia (Învățătură a celor 12 Apostoli)* scrisă în anul 80 d.Hr., citim: „Când vă adunați în Duminica Domnului, frângeți pâinea și mulțumiți, după ce mai întâi vă mărturisiți păcatele, ca jertfa voastră să fie curată”. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Ziua Domnului este cea mai potrivită pentru a ne îndemna la dragoste și fapte bune”. Voltaire, care nu era prietenul Bisericii, spunea odată: „Dacă dorești să distrugi religia creștină, trebuie să distrugi mai întâi Duminica creștină”. O persoană care petrece Duminica în muncă fizică sau în petreceri necuviincioase, golește această zi de conținut duhovnicesc. Trăind-o fără Dumnezeu, face din acest timp un iad. În popor se spune despre cel ce nu frecventează slujbele bisericești în Duminici și sărbători că este păgân. *Constituțiile Apostolice* arată clar că

ocupația sau meseria sa nu este pentru creștin un motiv de a nesocoti serviciul religios în ziua Duminicii, pentru că „îndatorirea de căpetenie este slujba lui Dumnezeu” (II, 60).

Trebuie să căutăm cât ne stă în putință să nu săvârșim Duminica vreo muncă fizică sau să încetăm de a crede că nelucrând vom pierde ceva din starea noastră materială. Este știut și dovedit că fără binecuvântarea lui Dumnezeu nu putem înainta în lucrările noastre, căci Duminicile sunt lăsate de Dumnezeu pentru a ne ruga Lui în sfânta biserică, împreună cu toată obștea creștină. E chiar destul și poate câteodată și prea mult cât muncim în șase zile de lucru. Noi însă voim să lucrăm și mai mult, folosind și sfânta zi a Duminicii, la rând cu celelalte, și iată că acest păcat se răsfrânge asupra noastră și ne taie tot sporul și înaintarea, ba de multe ori ne dă îndărăt, pricinuindu-ne pagube materiale și morale. Un Sfânt al Bisericii exclamă: „O, nebunie demnă de plâns a multor oameni, care lucrează toată săptămâna pentru susținerea corpului celui muritor, iar Duminica pentru osândirea sufletului nemuritor!”. Dimpotrivă, se cade să participăm Duminica la serviciul euharistic și să aducem prinos de mulțumire Celui Ce ne-a făcut fii ai învierii. De asemenea, se cade să sfințim această zi, dăruindu-ne celor apropiați timpul și grija noastră și slujind cu smerenie bolnavilor, infirmilor și bătrânilor.

Pentru a ne întări în respectarea cu sfințenie a Duminicii, voi relata o întâmplare pilduitoare. Se spune că, într-o Duminică friguroasă, scriitorul italian Alessandro Manzoni (†1873), pregătindu-se să meargă la biserică, familia voia să-l împiedice. El le-a răspuns: „Dacă cineva dintre voi ar fi câștigat 100.000 de lire și astăzi ar fi ultima zi pentru ridicarea lor, nu ați alerga acolo, oricum ar fi timpul? Așa și eu, alerg la biserică, deși nu este aur în lume cu care ai putea plăti prețul Sfintei Liturghii”. Cel care nu vine la biserică decât la Crăciun și la Paști nu se poate numi creștin. Sinodul de la Constantinopol îi amenință cu excomunicarea pe cei care timp de trei săptămâni consecutiv lipsesc de la Sfânta Liturghie și nu se spovedesc și nu se împărtășesc (Trulan, 692, *Canonul* 80).

Iubiții mei,

Să nu petrecem ziua Duminicii la muncă, pe terenul de fotbal sau la televizor, că făcând așa, ușor ajungem să credem că Dumnezeu nu mai joacă un rol important în viețile noastre. Noi putem citi ziare, putem asculta aparatul de radio, putem privi la televizor toată săptămâna și putem auzi ceea ce omul spune despre problemele omului. Însă, Duminica trebuie să fim în casa lui Dumnezeu, pentru a asculta ce vrea Dumnezeu să spună despre rezolvarea problemelor omului și pentru a da mărturie despre speranța mântuirii noastre.

În sfânta biserică, în fiecare Duminică, ne vom rupe de cele vremelnice și păgubitoare de suflet și iarăși ne vom lipi inima de cele veșnice, promise nouă de Dumnezeu. Lăsând la o parte atmosfera otrăvită pe care ne-o oferă Satana prin idolii moderni ai vremii noastre, să intrăm în casa Domnului făcând ca Duminica să fie pentru noi un prilej de reconfortare spirituală, de îmbogățire cu energiile harului și o urcare spre piscul luminos al desăvârșirii. „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim întru ea” (Ps. 117, 24). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 28-A DUPĂ RUSALII
(A Sfinților Strămoși)
(Pilda celor chemați la cină – Luca 14, 16-24)

Ospătându-ne cu Hristos suntem fericiți

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia Duminicii de astăzi ne istorisește despre un om care a pregătit o „cină mare”, un ospăț în casa sa. Acesta a invitat pe prieteni să cineze cu el, dar, din păcate, cei chemați au refuzat, pe rând. Stăpânul casei este Însuși Dumnezeu, Care ne cheamă cu bunătate să stăm în prezența Lui și să gustăm din darurile Lui.

Acest ospăț al credinței, al Evangheliei și al harului la care ne poștește Bunul Dumnezeu îl avem pregătit în Sfânta Biserică. Refuzându-l, ca cei din pilda evanghelică, ne lipsim de adevărata împlinire. Dar gustând din acesta, vom avea bucuria comuniunii cu Hristos, vom degusta o fărâmbă din fericirea Raiului.

Iubiți credincioși,

Omul care prepară ospățul este Dumnezeu, Tatăl ceresc. Marele ospăț la care suntem chemați simbolizează bucuria și fericirea cosmică a Împărăției Sale cerești. Întotdeauna banchetele te destind cu mâncarea și băutura bună, cu compania prietenilor, cu conversația plăcută și cu atmosfera de intimitate. Banchetul exprimă suprema bucurie, și Dumnezeu l-a creat pe om pentru bucurie. Durerea și tristețea sunt străine vieții dumnezeiești; ele sunt rezultatul intrării păcatului în lume. Nici o bucurie pământească nu echivalează cu cea pe care o are moștenitorul Împărăției cerurilor (cf. I Cor. 2, 9). Fericirea este însuși destinul omului. Dumnezeu l-a creat pe om să fie fericit veșnic, nu numai temporar. În cer, vom vedea pe Dumnezeu față către față. Fericirea este ținta

existenței umane, care nu e atinsă în această lume efemeră. Fericirea de pe pământ este o umbră a celei din cer, întrucât își are originea într-o formă de plăcere carnală și materială, pe când „Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură” (Rom. 14, 17).

Reușita în viața omului și fericirea sa nu sunt asigurate decât în măsura în care el, omul, își împlinește rosturile sale adevărate. Or, se știe că omul este făptura lui Dumnezeu, creat cu scopul de a participa la viața lui Dumnezeu. A vorbi despre măreția și fericirea omului și a nu ține seama de relația în care se află el cu Creatorul său, înseamnă a desfigura omul, a-i face rău cu de-a sila. Fericirea este, evident, scopul fiecăruia, dar ea poate fi dobândită cu atât mai mult cu cât îl preocupă pe om mai puțin. În această privință, avem exemple din cele mai edificatoare. E vorba de comunism, în primul rând, și de toate încercările omului modern de a-și dobândi supremația exclusiv printr-o cât mai îndelungată bunăstare. Se depun și astăzi eforturi imense în scopul asigurării măreției și fericirii omului dar, când se pare că acestea au fost dobândite, totul se prăbușește.

Viața aceasta este un conflict între bucurie și tristețe, generat de lupta dintre Hristos și Satana, de lupta între bine și rău, care se petrece aici și în care omul e direct implicat. Acela care crede că fericirea este temporară, este omul cel mai nenorocit. Omul a fost creat cu o sete infinită de fericire și numai Dumnezeu Care este infinit poate satisface această sete într-o dimensiune eternă. Locul lui Dumnezeu nu poate fi luat de nici o persoană finită, de nici un obiect finit. Dumnezeu nu dă fericirea cu sila. El ne cheamă la Sine și numai dacă omul răspunde cu credință și ascultare are parte de ospăț. Fericirea veșnică nu poate fi a noastră decât dacă am ales liber să acceptăm invitația lui Dumnezeu. Dacă nu răspundem acum, va veni timpul să regretăm, căci la miezul nopții ușa se va închide și vom auzi cuvintele: „Nu vă știu pe voi!” (Mt. 25, 12).

Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ pentru a ne face părtași vieții și fericirii veșnice. În *Predica de pe munte*, Domnul indică acele condiții care îl pot face pe om fericit. Este vorba de cele nouă *Fericiri* (Mt. 5, 3-12), al căror mesaj, punându-l în practică, putem dobândi fericirea lăuntrică și veșnică a sufletului. Privindu-L pe Hristos pe Crucea Golgotei, parcă Îl auzim grăindu-ne: „Sufăr ca frații Mei, oamenii, să fie

fericiți nu numai în cer, dar, în măsura posibilităților lor, și pe pământ, dacă respectă prea sfânta voință a Tatălui Meu ceresc”. Iar voia lui Dumnezeu se împlinește atunci când răspundem la apelul dragostei Sale: „Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apoc. 3, 20). De aceea S-a născut Iisus în Betleem și a intrat în lumea noastră ca să ne aducă fericirea. Un străvechi colind răsună astfel: „Că pe cer s-a arătat / Un luceafăr de Împărat. / Stea, cometă strălucită, / Pentru fericiri menită”.

Când Domnul a împărțit Canaanul între triburile lui Israel, Levi nu a primit nici o parte de pământ. Dumnezeu i-a zis lui clar: „Eu sunt partea ta și moștenirea ta”. Prin acele cuvinte el a devenit mai bogat decât toți frații săi, mai bogat decât toți regii și rajahii care au trăit vreodată în lume. Și există un principiu spiritual aici, un principiu încă valid pentru fiecare fiu credincios al Celui Preaînalt. Omul care Îl are pe Dumnezeu drept comoară, are toate lucrurile în aceasta. Multe comori obișnuite pot să fie tăgăduite de el sau, dacă i se îngăduie să-și afle plăcerea în ele, aceasta va fi atât de temperată încât comorile niciodată nu-i vor putea asigura fericirea. Dacă, însă, comoara lui este Dumnezeu, omul își poate vedea averile dispărând una după alta, fără a fi afectat prea mult, fără a avea sentimentul pierderii.

Întocmai ca și tânărul bogat, fiecare om dorește fericirea. Istorisește Fericitul Augustin în *Confesiunile* sale cum a căutat fericirea în plăceri și în înțelepciunea lumească, dar n-a găsit-o, până într-o zi când a auzit un glas de copil care repeta mereu: „Ia și citește, ia și citește”. Și, luând și citind capitolul 13 din *Epistola către Romani*, s-a convertit la creștinism și și-a dat seama că fericirea nu stă în ospete și în beții, în desfrânări și fapte rușinoase, în ceartă și în pizmă. Fericirea stă în a fi îmbrăcat în Domnul Iisus Hristos. După convertire, Fericitul Augustin a afirmat: „Liniștea nu este acolo unde o căutați. Căutați ceea ce căutați, dar nu este acolo. Căutați viața fericită într-un ținut al morții. Nu este acolo. Căci cum poate fi viață fericită acolo unde nu este viață? Fericit este omul care Te cunoaște pe Tine, Doamne. Căci ne-ai făcut pentru Tine și neliniștit este sufletul nostru până nu se va odihni în Tine”.

Există atâta anemie morală, atâta paloare religioasă, atâta nevoie de injectat un spirit nou în venele vieții lumii. Se cere post, rugăciune, citirea Scripturilor, primirea Sfintelor Taine pentru înviorarea vieții oamenilor, ca prin ei, apoi, să fie înnobilită viața unei istorii bântuite de forțele răului. Nici mântuirea veșnică și nici transformarea profundă în istorie nu sunt posibile fără comuniune intimă și iubitoare cu Hristos Cel răstignit și înviat. Numai participarea credincioasă la ospățul Evangheliei și Euharistiei poate să deblocheze o lume ca a noastră, crispată în păcat. „Evanghelia – zice Sfântul Ignatie Teoforul – este leagănul în care Se află Hristos”. Prin citirea ei, gustăm savoarea cerului care dă inimii pace și bucurie. Împlinind poruncile Legii Noi, ajungem la fericire, căci „fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el” (Lc. 11, 28). Prin Sfânta Euharistie, avem acces la ospățul ceresc, unindu-ne cu Hristos, Care ne spune: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el” (In. 6, 54). Fiind uniți cu El, suntem fericiți. Un preot, ori de câte ori dădea Sfânta Împărtășanie, simțea nevoia să strige: „Ceea ce îți dau este fericirea!”.

Iubiții mei,

Au trecut două mii de ani de când Iisus i-a chemat pe pescarii Galileei zicându-le: „Veniți după Mine!” (Mt. 4, 19). De atunci, Domnul a chemat neîncetat pe oameni și ne cheamă și pe noi cei de astăzi. Dacă răspundem chemării Sale, dovedim că suntem ucenicii Săi și că ne place în jurul Său. Lepădând „toată grija cea lumească”, se cade să venim la ospățul duhovnicesc, oferit în Biserică, unde avem bunătățile credinței mântuitoare și ale harului sfințitor.

Noi nu putem simți adevărata fericire decât atunci când ne ospătăm cu Hristos, când cinăm cu „fericitul Dumnezeu” (I Tim. 1, 11). Mântuitorul nostru vrea și poate să ne facă fericiți, spunându-ne prin gura Sfântului Ioan Iacob de la Hozeva: „Fericirea veșnică / Dacă vrei s-o dobândești, / Eu sunt singur Dătător / Fericirii sufletești”. Iată de ce Sfânta Scriptură ne îndeamnă: „Veniți, că toate sunt gata!” (Lc. 14, 17); „Gustați și vedeți că bun este Domnul!” (Ps. 33, 8). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 29-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea celor zece leproși – Luca 17, 12-19)

Virtutea recunoștinței

Dreptmăritori creștini,

Evangelhia de astăzi ne istorisește că, pe când Iisus se afla la hotarul dintre Galileea și Samaria, aproape de intrarea în localitatea Jenin, a fost întâmpinat de zece leproși. Cu o ultimă licărire de nădejde, aceștia I-au cerut să-i ajute, strigând: „Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi” (Lc. 17, 13). Domnul n-a amânat răspunsul Său de iubire, ci i-a vindecat pe toți.

Din păcate, din cei zece leproși numai unul, care era samarinean, a venit să-I mulțumească Mântuitorului pentru tămăduirea lui și să-I facă o prosternare plină de recunoștință. Ceilalți nouă, probabil galileeni sau iudei, au o atitudine ingrată, fiindcă uită de Binefăcătorul lor și se grăbesc să se întoarcă repede în sânul familiilor lor. Această istorioară evanghelică ne oferă prilejul să vorbim despre virtutea recunoștinței.

Iubiți credincioși,

Copilul învață greu cuvintele „iartă-mă” și „mulțumesc”, pentru că stările sufletești necesare acestora sunt rare și anevoioase. O vorbă din bătrâni spune că „recunoștința este o floare rară”. Animalele sunt mai recunoscătoare, de multe ori, decât noi, oamenii. Boul își cunoaște stăpânul, dar noi, deseori, nu-L cunoaștem pe al nostru, pe Domnul Dumnezeu (cf. Is. 1, 3). Grămăticul latin Aulus Gellius, în lucrarea sa *Noaptea atice*, ne povestește despre Androcle, un sclav roman care, refugiat în Africa, a întâlnit în pădure un leu rănit la un picior. Androcle i-a scos țeapa din labă și i-a vindecat rana. Leul

s-a atașat de el și l-a însoțit un timp. Reîntors în țară, Androcle a fost prins și aruncat să lupte cu fiarele în Circul din Roma. Dar, spre uimirea tuturor, leul din arenă l-a recunoscut pe binefăcătorul său și s-a așezat cuminte la picioarele lui. Impresionat, împăratul l-a grațiat pe sclav și i-a dăruit și leul, care l-a însoțit tot restul vieții. De atunci, leul lui Androcle a devenit simbolul recunoștinței. Pe această temă, scriitorul Bernard Shaw (†1950) a scris o comedie care poartă titlul „Androcle și leul” și care se încheie cu vorbele acestuia către leul salvator: „Cât timp vom fi împreună, nu va exista cușcă pentru tine, nici sclavie pentru mine”.

Psalmistul David ne învață să mulțumim pururea lui Dumnezeu: „Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul și nu uita toate răsplătirile Lui” (Ps. 102, 2). Lui Dumnezeu Îi datorăm cinste supremă și adorație, fiindcă El este autorul tuturor bunurilor noastre. Sunt multe podoabe care pot înfrumuseța un suflet creștin. Dar, în cununa vieții creștine, recunoștința, ocupă un loc deosebit. Ea este mărturia credinței, a nădejzii și a dragostei. E dovada unei adevărate vieți trăite după voia lui Dumnezeu. Sfântul Siluan Atonitul spune: „Cel ce face voia lui Dumnezeu e mulțumit de toate pentru că harul Domnului îl face bucuros. Dar, cel ce e nemulțumit de soarta lui, care se plânge de boala lui sau de cel ce l-a supărat, acela să înțeleagă bine că se află într-un duh de mândrie care i-a luat recunoștința față de Dumnezeu”. Istoricul grec Polybios, vorbind despre omul nerecunoscător, spune: „E destul să numești pe cineva nerecunoscător și ai spus despre el destule rele”. Adevărat este! Lipsa de recunoștință este păcat, pentru că se opune iubirii și dreptății.

Se spune că, odată, Dumnezeu a chemat la sfat toate virtuțile. Și toate s-au grăbit să răspundă la chemarea dumnezeiască. Intrând în adunarea lor, Dumnezeu a observat că toate virtuțile vorbeau între ele, fiind binevoitoare și dispuse una față de alta, numai două stăteau supărate, una într-un colț și alta într-un alt colț, uitându-se rău. Atunci, Dumnezeu le întreabă cum se numesc și ele răspund că una este *Binefacerea* și alta este *Recunoștința*. Apoi, Dumnezeu le-a întrebat de ce nu vorbesc una cu alta, iar ele au răspuns: „Pentru că nu ne cunoaștem”. Este adevărat! *Recunoștința* și *Binefacerea* se întâlnesc rar. Din cauza aceasta a și apărut demult zicala: „Fă bine și așteaptă rău”. Când

avem nevoie de ajutorul cuiva, îl rugăm insistent să ne ajute. Când suntem bolnavi sau avem pe cineva bolnav, ne rugăm îndelung. Când avem vreun necaz, vreun examen sau altă încercare grea, postim și dăm slujbe la sfânta biserică. Dar, după ce am trecut cu bine obstacolul sau ni s-a împlinit dorința, rareori aducem mulțumire Bunului Dumnezeu sau semenului pentru sprijinul primit.

Cum trebuie să mulțumim lui Dumnezeu? În toate zilele și în fiecare ceas și clipă, să zicem în casă, la biserică, pe cale și oriunde, această scurtă rugăciune: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!”. Dacă nu ni se împlinește cererea, noi să-I mulțumim Mântuitorului pentru tot ce ne-a dat în viață, pentru sănătate, pentru minte, pentru cei doi ochi, pentru pâinea zilnică, pentru serviciu, pentru copii, pentru nepoți, pentru preoții care ne păstoresc, pentru Sfânta Cruce cu care biruim pe diavoli și, mai ales, pentru Evanghelie sau învățătura cea dumnezeiască și pentru că suntem fii ai Bisericii Ortodoxe. Oare câți, alături de noi, sunt orfani, bolnavi fără leac, flămânzi, amăgiți de secte și robiți de patimi, iar noi avem de toate și nu mulțumim cât trebuie! „Să nu fii nerecunoscător față de purtarea de grijă a lui Dumnezeu – spune Sfântul Isaac Sirul – căci nu tu ești cel ce biruiește... Dar mulți, uitând de harul acesta, în loc de-a mulțumi neîncetat lui Dumnezeu cu gura lor, au căzut în mândrie și în trufie”. Lui Dumnezeu Îi datorăm recunoștință, că zice Apostolul: „Ce ai tu pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te fălești, ca și cum nu l-ai fi primit?” (I Cor. 4, 7).

Un vapor se opri odată pe țărmul Africii. Un marinar fu trimis să caute lemne în împrejurimi. Marinarul, deodată, se văzu în fața unei leoaice, care, însă, nu l-a atacat, ci s-a așezat la picioarele lui și privea spre vârful unui arbore, ca și cum ar cere ajutor marinarului. Acesta, privind și el în aceeași direcție, văzu cu mirare că un pavian ținea în brațe doi pui de leu, răpiți de la leoaică. Marinarul a tăiat arborele cu securea, ceea ce făcu să cadă pomul la pământ. Leoaica sfâșie pavianul într-o clipă. Marinarul s-a temut că și el va fi sfârtecat, dar, în loc de aceasta, leoaica a lins mâinile marinarului, în semn de mulțumire, și-a luat puii și s-a dus. Tot așa, noi creștinii suntem chemați ca, în fapte și în vorbe, să manifestăm virtutea recunoștinței față de semenii care ne-au ajutat, într-un fel sau altul, cu un sfat bun când ne-am aflat în situații grele, cu un sprijin material când

am fost în lipsă, cu un cuvânt de mângâiere când am fost copleșiți de durere și amărăciune.

Esop, în *Fabulele* sale, ne dă o minunată lecție de recunoștință, pe care trebuie să o avem cu privire la binefăcătorii noștri. Se spune că o furnică însetată, venind la izvor, a fost luată de curent și era cât pe-acți să se înece. O porumbiță, văzând aceasta, rupse o rămurică dintr-un pom și-o aruncă în apa izvorului. Furnica, suindu-se pe ea, și-a salvat viața. Între timp, un pădurar s-a apropiat cu armele sale potrivite ca să prindă porumbița. Furnica, îndată ce-l zări, mușcă piciorul vânătorului. Acesta, tresărind de durere, a aruncat jos uneltele sale și astfel făcu să zboare îndată porumbița. Din această fabulă învățăm că trebuie să arătăm recunoștință binefăcătorilor noștri, începând cu Hristos, Mântuitorul nostru, Care ne-a făcut cel mai mare bine, ne-a tămăduit pe toți de o boală grea, de „lepra păcatului”. Aceasta ne îndatorează să fim recunoscători singurului nostru Vindecător și să cădem, fără amânare, la picioarele Lui.

Iubiții mei,

Recunoștința crește și odrăslește în sufletele alese, în inimile iubitoare, care nu se semețesc, ci vibrează la suferința celor din jur. Ea este, în primul rând, un act de dreptate făcută lui Dumnezeu, recunoscându-L ca Tată creator, Fiu mântuitor, Duh sfințitor, izvor a toată existența și prieten credincios al fiecăruia dintre noi. Recunoștința este, în al doilea rând, o îndatorire morală față de semenii noștri, față de părinții care ne-au născut și ne-au crescut, față de educatorii care ne-au învățat și ne-au îndrumat, față de cei ce au grijă de binele obștesc și față de toți cei ce ne fac bine, sub orice formă.

Recunoștința are o mare valoare spirituală, pentru că ea înnobilează pe cel ce o practică, îi dă mulțumire și liniște sufletească și, totodată, îi aduce nume bun în viața socială. De aceea, se cuvine să fim mulțumitori lui Dumnezeu pentru tot ce ne-a dat și să fim recunoscători tuturor binefăcătorilor noștri, fiindcă astfel împlinim voia Tatălui ceresc și ne facem vrednici de noi binefaceri din partea lui Dumnezeu și a oamenilor. Convinși că celui recunoscător i se înmulțește darul, să cultivăm mereu virtutea

recunoștinței, după îndemnul Sfântului Apostol Pavel care zice: „În toate, aduceți mulțumire” (I Tes. 5, 18). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 30-A DUPĂ RUSALII
(Dregătorul bogat – păzirea poruncilor – Luca 18, 18-27)

Lângă Dumnezeu ai sens și împlinire

Dreptmăritori creștini,

În Evanghelia de astăzi îl vedem pe un dregător bogat care dorea să devină mai bun, să devină cetățean al cerului. De aceea, se apropie de Iisus Hristos întrebându-L ce să facă pentru a moșteni viața veșnică. Domnul i-a răspuns că trebuie să păzească poruncile, adică să îplinească voia sfântă a Tatălui ceresc, exprimată în aceste porunci (Lc. 18, 20).

Dregătorul declară că le-a păzit din tinerețile lui și, dornic de desăvârșire, aștepta de la Hristos mai mult. Când Domnul îl sfătuiește pe acesta să renunțe la avuții, să miluiască pe săraci, după care să-L urmeze pe Dânsul, dregătorul a plecat trist. De aici rezultă că Mântuitorul ne primește la El, ne dă sfințenia și Împărăția. Dar, pentru aceasta trebuie să ne eliberăm de patimi și de toate grijile și plăcerile pământești care ne înrobesc.

Iubiți credincioși,

Citeam undeva că atunci când astronauții americani au reușit să ajungă pe Lună, președintele Statelor Unite ale Americii a făcut următoarea declarație: „Acesta este cel mai mare eveniment istoric înregistrat vreodată de la facerea lumii!”. Desigur, noi trebuie să dezaprobam puternic pe președinte, în această privință. Aselenizarea, în timp ce, desigur, părea spectaculoasă în acel moment, era doar un eveniment uman istoric care, ca toate evenimentele de felul acesta, va deveni un fapt despre care oamenii vor obosi să

mai vorbească. Un judecător își sărbătorea cea de a o suta aniversare a zilei sale de naștere. Un ziarist l-a întrebat care este evenimentul cel mai remarcabil al vieții sale. Răspunsul a fost: „Invenția automobilului”. Pentru judecător, la timpul său, acest lucru a constituit o minune. Pentru noi nu reprezintă nimic, pentru că de-atunci multe invenții s-au făcut și se vor face mereu. Prin știință și tehnică omul va ajunge să cunoască tot mai deplin această lume și va primi puterea să stăpânească alte sectoare ale existenței. Luminat de Rațiunea divină, spiritul uman este capabil de noi invenții sau descoperiri.

Cel mai grozav eveniment istoric de la creație a fost a doua creație – Întruparea Fiului lui Dumnezeu – care constă în refacerea primei creații. Dumnezeu, așa cum subliniază Sfântul Atanasie cel Mare, a intrat în iureșul istoriei umane pentru ca să regenereze neamul nostru. Nici o bătălie, nici o descoperire, nici un fenomen natural, nici o domnie sau faptă de cultură nu se pot asemăna cu minunea Nașterii Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru. Însăși istoria umană se orientează și se calculează după ziua Nașterii Domnului, căci cunoaștem două mari epoci: „înainte de Hristos” și „după Hristos”. Cu puterile noastre fizice și intelectuale, putem călători acum spre Lună și, probabil, vom ajunge la celelalte planete din sistemul nostru solar. Totuși, prin Iisus Hristos ne putem ridica chiar la Împărăția lui Dumnezeu. Pe Lună descoperim numai rocile și „mările” lunare liniștite. În Împărăția cerurilor Îl vom vedea pe Dumnezeu față către față: „Căci vedem acum prin oglindă, ca în ghicitoră; dar atunci, față către față. Acum cunosc în parte; dar atunci voi cunoaște deplin, precum deplin sunt cunoscut și eu” (I Cor. 13, 12).

Desăvârșirea și îndumnezeirea noastră este posibilă prin Hristos, Care ne cuprinde în umanitatea Lui. Rămânând om deplin și după înălțarea Sa la ceruri, El este mereu puntea de legătură dintre noi și Dumnezeu. El are puterea de a transforma ființa spirituală a omului după chipul Său. El ne ridică la înrudirea după har cu Dumnezeu. Mântuitorul este și rămâne ținta fiecărui creștin adevărat, precum ne spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine” (In. 14, 6). Cine se ține strâns de Domnul, acela va ajunge în mod sigur la limanul cel fără de valuri, unde Se află Hristos.

Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat ca să ne împărtășim de sfințenia Sa. În Hristos găsim calea umanizării depline și căpătăm sensul existenței.

Mântuitorul a stabilit un scop pentru Sine, spunând: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui Ce M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui” (In. 4, 34). De aici rezultă scopul lui Hristos în viață: să facă lucrarea pe care I-o încredințase Tatăl. Când Iisus a exclamat înainte de moarte: „Săvârșitu-s-a!”, El spunea, de fapt: „Eu am atins ținta. Eu am împlinit până la desăvârșire lucrarea pe care M-a trimis Tatăl să o fac!”. Totul în această viață are un scop, o țintă. Scopul omului este să răspundă la chemarea lui Dumnezeu în Hristos, să-L cunoască pe Hristos personal, să-și predea viața lui Hristos ca Domn și Dumnezeu, să crească în viața duhovnicească prin rugăciune, prin cuvântul Evangheliei și prin Sfintele Taine. Scopul omului este să devină un „alt Hristos” în lume, să devină un instrument al iubirii Sale, să facă reală prezența și iubirea Sa în lumea de astăzi.

Marele scop al omului în viață, potrivit Sfântului Dimitrie al Rostovului, este să se străduiască întotdeauna, în tot felul, ca să fie unit cu Dumnezeu, Creatorul și Binefăcătorul nostru, Binele nostru suprem, prin Care și pentru Care am fost creați. Aceasta fiindcă centrul și scopul final al sufletului, pe care Dumnezeu l-a creat, trebuie să fie Însuși Dumnezeu singur și nu altceva – Dumnezeu de la Care sufletul a primit viața sa și natura sa și pentru Care el trebuie să trăiască veșnic. Însuși Domnul zice: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă” (Mt. 6, 33). Dacă noi avem drept scop primar de a-L iubi întotdeauna pe Dumnezeu, de a-L asculta și a-L sluji pe El, atunci vom descoperi acest scop și multe alte probleme de ale noastre se vor rezolva și multe daruri vom primi de la „Părintele luminilor” (cf. Ic. 1, 17).

Tânărul din Evanghelie a auzit invitația lui Iisus, dar nu a venit. El și-a plecat capul și, încet, s-a depărtat. A dispărut – poate pentru totdeauna – în mulțimea oamenilor iudei, deși sunt dintre aceia care cred că el s-a întors la o dată mai târzie și L-a acceptat pe Iisus. Secole mai târziu, Dante Alighieri avea să și-l imagineze pe acest tânăr, alergând în secret încolo și-ncoace în regiunile celor osândiți. Fără Hristos viața

pământească a creștinului este încruntare și zbucium, iar dincolo de moarte vom fi osândiți pentru că I-am batjocorit mila. Evanghelia ne spune că tânărul a plecat trist. Hristos era și mai trist, văzând că-I refuză iubirea și dorința de a rămâne cu El, Mântuitorul și Binefăcătorul nostru al tuturor.

O mamă povestește că a petrecut o vară întreagă împletind o frumoasă flanelă, un pulover pentru fiul ei, ca acesta să-l ia când va merge la facultate. După ce i l-a oferit, el i-a spus: „Mulțumesc, mamă, dar eu nu doresc acest pulover”. Apoi l-a aruncat pe un scaun și a plecat. Mama povestește cât de rănită s-a simțit în adâncul sufletului ei. O tristețe asemănătoare experimentează Dumnezeu când vreunul din copiii Săi Îi refuză darul, cel mai minunat din toate darurile: promisiunea vieții veșnice. Acest dar este deja convertit în iubire. El este croit să întâmpine cele mai profunde nevoi ale noastre. Dumnezeu Se bucură când Îl acceptăm. Dar câtă mâhnire ne copleșește pe noi și pe Dumnezeu, atunci când refuzăm darul Său de dragul castelelor de nisip și al nimicurilor lumii acesteia.

Iubiții mei,

Invitația pe care Iisus Hristos a făcut-o acelui tânăr ne-o face și nouă astăzi. Destinul nostru în eternitate depinde de felul cum răspundem chemării Sale: „Vino și urmează-Mi!”. Iisus ne cere toată viața noastră, fiecare parte din ființa noastră. Dar El promite, la rândul Său, să ne transforme, să ne facă cu adevărat o făptură nouă întru El, să ne dea mai întâi o viață care este, într-adevăr, bogată și desăvârșită, și apoi viața veșnică și fericită.

Desăvârșirea se realizează prin depărtarea de diavol, pricinuitorul căderii noastre (Fac. 3, 1; II Cor. 11, 3) și împotrivorul lucrărilor dumnezeiești (Zah. 3, 1; Mc. 3, 11) și prin apropierea de Dumnezeu. Cine se depărtează de diavol este liber să se apropie de Dumnezeu, să intre în comuniune cu El. Diavolul poate fi învins numai de cei ce năzuiesc spre desăvârșirea vieții morale, de cei ce își împlinesc angajamentul făcut la Botez.

Desăvârșirea se realizează în timpul vieții. Începe, se dezvoltă și atinge maximum de perfecțiune pe pământ, dar se sfârșește și se desăvârșește în cer. Se cuvine, deci, să folosim eficient vremea vieții, pentru că după moarte urmează imobilitatea sufletului (cf. In. 9, 4). Sufletul este judecat după starea în care se găsește în clipa morții. Până nu e prea târziu, să-L urmăm pe Mântuitorul nostru, zicând: „Al Tău sunt eu, mântuiește-mă, că îndreptările Tale am căutat” (Ps. 118, 94). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 31-A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea orbului din Ierihon – Luca 18, 35-43)

Rugăciunea inimii – o respirație duhovnicească

Dreptmăritori creștini,

Sfântul Evanghelist Luca ne înfățișează, în pericopa citită astăzi, un orb care cerșea la margine de drum, când se apropia Iisus de Ierihon. Orbul acesta care se numea Bartimeu (cf. Mc. 10, 46) auzise despre puterea și bunătatea ce le avea Învățătorul din Nazaret, Care vindeca toată boala și toată neputința în popor. Plin de credință mare, acest nenorocit socotea că acum este prilejul de a cere ajutor, de a beneficia de generozitatea lui Hristos.

Orbul a strigat în două rânduri: „Iisuse, Fiul lui David, fie-ți milă de mine!” (Lc. 18, 38). Mântuitorul, mișcat de această rugă insistentă, S-a oprit din cale, a chemat omul la Sine și l-a întrebat: „Ce voiești să-ți fac?”. El a răspuns: „Doamne, să văd iarăși!”. Atunci Domnul i-a zis: „Vezi! Credința ta te-a mântuit”. Îndată, orbul Bartimeu a primit vederea (Lc. 18, 41-43). Așadar, chiar o rugăciune scurtă, făcută cu credință, poate să aducă folos și bucurie.

Iubiți credincioși,

De la rugăciunea orbului din Ierihon: „Iisuse, Fiul lui David, fie-ți milă de mine!” (Lc. 18, 38) și a vameșului din templu: „Dumnezeule, fii milostiv mie păcătosului!” (Lc. 18, 13) s-a format rugăciunea lui Iisus sau rugăciunea inimii: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Aceasta se compune din două elemente: chemarea Numelui și cererea milostivirii. Primele ei cuvinte exprimă credința

în Hristos, și sunt o mărturisire a lui Hristos, iar ultimele cuvinte exprimă relația dintre Dumnezeu și făptura Sa. Formula „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!” sau „Doamne, miluiește” a fost dată creștinilor încă din vremea Sfinților Apostoli. Astăzi rugăciunea lui Iisus este cunoscută de o mulțime de creștini, care o folosesc la pravila de rugăciune zilnică.

Rugăciunea inimii este obligatorie pentru toți creștinii, în toată vremea și în tot locul. Psalmistul David grăiește: „Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea” (Ps. 33, 1). Sfântul Apostol Pavel îndeamnă: „Rugați-vă neîncetat!” (I Tes. 5, 17). Sfântul Macarie cel Mare, arătând că suntem datori să ne rugăm neîncetat, zice: „Creștinul trebuie să aibă întotdeauna amintirea lui Dumnezeu, căci scris este: Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta (Mt. 22, 37). Adevăratul rugător trebuie să-L iubească pe Domnul nu numai atunci când intră în biserică, ci și atunci când umblă, când stă de vorbă, când mănâncă și bea”. Din rugăciune cu buzele, ea devine rugăciune a minții, iar mintea, unindu-se cu inima, devine rugăciune a minții în inimă, rugăciune a întregii persoane, care nu se roagă din timp în timp, ci în toată vremea, chiar în mijlocul altor activități.

Rugăciunea lui Iisus s-a dezvoltat în Muntele Sinai și în Muntele Athos, fiind amintită de Sfinții Părinți ca: Sfântul Macarie cel Mare, Diadoh la Foticeei, Sfântul Ioan Scărarul și Sfântul Simeon Noul Teolog. Ea își are originea în concepția biblică a numelui. După Sfânta Scriptură, Numele conține în mod dinamic prezența Domnului, închide în el o putere dumnezeiască deosebită. A rosti „Iisuse” înseamnă a-L invoca, a-L chema în noi. Invocarea Numei divin permite omului să și-l însușească personal, să-l primească în inima sa, să se unească cu Dumnezeirea prezentă în Sfântul Nume. Iisus este înviat și oricine Îi invocă Numele Îl primește astfel pe Fiul lui Dumnezeu, Care l-a iubit și Care S-a dat pe Sine pentru el (cf. In. 3, 16; Rom. 10, 13). Oarecând, Numele divin nu putea fi rostit de buzele omenești. Putea fi pronunțat numai de arhiereu la sărbătoarea Iom Kippur, în Sfânta Sfintelor, în templul din Ierusalim. Însă, prin Întruparea Sa, Fiul lui Dumnezeu ne încredințează acest Nume, iar noi putem să-l invocăm: „Iisuse!”.

În centrul rugăciunii inimii găsim Numele lui Iisus „care este mai presus de orice nume” (Filip. 2, 9). Noi mărturisim că Fiul lui Dumnezeu Cel fără de început și deoființă cu Tatăl a devenit Om și că în Persoana Lui locuiește, trupește, „toată plinătatea Dumnezeirii” (Col. 2, 9). Noi știm că Mesia, pe Care Îl așteptau iudeii, și Omul din Nazaret, pe Care orbul Bartimeu Îl numea „Fiul lui David”, este Fiul lui Dumnezeu, Cel întrupat în istorie. În acest Nume – „Domn, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu” – este cuprins tot ce știm despre Iisus, pe baza celor scrise în Vechiul Testament și pe baza experienței multiseculare a Bisericii creștine. Prin aceste cuvinte mărturisim credința noastră sfântă și dreptmăritoare.

Dar nu este suficient să mărturisim credința, pentru că „și demonii cred și se cutremură” (Ic. 2, 19). Odată cu mărturisirea credinței trebuie să fim în relație dreaptă cu Domnul, să ne predăm Lui cu inimă curată, zicând cu conștiință smerită: „Miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. În această privință, avem exemple precum vameșul din templu, orbul Bartimeu din Ierihon, cei zece leproși și femeia cananeeancă. Toți aceștia au cerut cu umilință mila Domnului și au primit-o. Prin gura proorocului Ioil ni se spune: „Oricine va chema Numele Domnului se va izbăvi” (Ioil 3, 5). E bine ca, în loc să ne încredem în puterile noastre, să ne lăsăm în grija harului ce ne vine prin Numele dumnezeiesc.

Având frica de Dumnezeu și trezvia atenției, oricine poate rosti rugăciunea lui Iisus, oricând și oriunde. Fără această rugăciune lucrătoare a minții și a inimii, nimeni nu poate scăpa de acțiunea patimilor și de alcătuirea gândurilor rele și a poftelor viclene. Când adâncul căderii mele invocă adâncul îndurării divine, mă umplu de Hristos, mă bucur de prezența Sa. Rugăciunea inimii, rostită neîncetat, încetează să fie rugăciunea mea. Ea devine rugăciunea lui Hristos în mine. Numele Domnului îl umple pe om ca pe un templu al Său, îl transformă în loc al prezenței divine, îl hristifică. Zicând această rugăciune, înțelegi experiența Sfântului Apostol Pavel, care grăia: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20). Chemând Numele divin, te odihnești în prezența lui Dumnezeu, ești stăpânit de o iubire activă pentru Mântuitorul, de dor mistuitor de a te împărtăși mai deplin de viața dumnezeiască.

La *Pelerinul rus*, după câteva săptămâni de invocare a numelui lui Iisus, rugăciunea ajunge să se rostească de la sine. Cei care recită această rugăciune au momente de extaz, când cuvintele rugăciunii încetează și sunt înlocuite cu o simțire imediată a prezenței și a iubirii lui Dumnezeu. Dar, pentru marea majoritate, această experiență este numai o scurtă licărire, nu o stare continuă. Totuși, cum spune Sfântul Teofan Zăvorâtul, dintr-o practică îndelungată cuvintele vor veni de la sine pe limbă și ele se vor rosti singure. Este minunat când această rugăciune răsună neconținut în abisul sufletului, fără voia conștiință a celui ce se roagă. Deci, în cele din urmă, Numele lui Iisus răsună de la sine și dobândește ritmul respirației. Numele preasfânt se lipește oarecum de suflu chiar și în somn, împlinindu-se cuvintele din Cântarea Cântărilor: „Eu dorm, dar inima mea veghează” (5, 2).

Rugăciunea lui Iisus lucrează, pentru început, asupra minții, potolind gândurile și aducând-o într-o stare de tăcere și de atenție. Apoi, această rugăciune începe să câștige inima, trezind-o din somnul morții și umplând-o de o imensă pace în Dumnezeu. Dobândirea acestei rugăciuni este, pentru cei ce se roagă, un tovarăș intim și prietenos, la bucurie și la tristețe. Rugăciunea inimii este o putere care înviorează sufletul și alungă duhurile rele. Sfântul Ioan Scărarul zice: „Lovește-l pe vrăjmaș cu Numele lui Iisus, chemându-L cât mai des, că nu există o armă mai puternică decât aceasta, pe pământ și în ceruri”. Ea este un act de închinare lui Dumnezeu și un focar care adună atenția la un loc și ne îngăduie să o păstrăm în prezența lui Dumnezeu. Devenit loc al prezenței divine, plin de continuă bucurie duhovnicească, creștinul poate exclama fericit cu Sfântul Grigorie de Nazianz: „Pentru Tine, Doamne, trăiesc, vorbesc și cânt!”.

Iubiții mei,

Într-o lume cumplit involburată și tot mai mult rănită de violență, războaie, boli incurabile, sărăcie, calamități și dureri, avem nevoie de siguranță spirituală. Aceasta ne-o oferă Hristos căci, așa cum zice înțeleptul Solomon, „Turn puternic este numele Domnului” (Pilde 18, 10). Când ne punem încrederea în El, suntem „la adăpost” pentru că Iisus înseamnă „mântuitor”, unul care izbăvește pe semenul său dintr-un necaz, de la

înec, din foc sau din alt pericol de moarte. Stând în strânsă legătură cu Iisus și chemându-L cât mai des, primim în adâncul ființei noastre un sentiment de siguranță, după cum ne făgăduiește: „Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu vă va da. Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu; cereți și veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină” (In. 16, 23-24).

Astronauții poartă cu ei propria lor atmosferă atunci când intră în spațiul extraterestru. Într-o manieră asemănătoare, este posibil pentru creștin să-și creeze în suflet propria sa atmosferă sau propriul climat, folosind constant Numele Dulcelui Iisus. Astfel, chiar dacă trăiește într-o lume păcătoasă, el, fiind umplut și întărit de har dumnezeiesc, va avea puterea să se împotrivească lumii păcatului care îl înconjoară. Când necazurile ne copleșesc, când prietenii ne părăsesc, când ispitele ne împresoară și ne stăpânește jalea și plânsul, Mântuitorul nostru este gata să ne vină în ajutor. Este suficient să cerem îndurarea Sa ca orbul Bartimeu și să-I strigăm din toată inima: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 32-A DUPĂ RUSALII
(Vameșul Zaheu din Ierihon – Luca 19, 1-10)

Îndreptați și sfințiți prin botezul pocăinței

Dreptmăritori creștini,

Evangelia de astăzi ne istorisește despre vameșul Zaheu din Ierihon. Acesta, fiind mic de statură, s-a urcat într-un sicomor ca să-L vadă pe Iisus din Nazaret, Care trecea pe strada lui. Văzându-l, Hristos a răspuns dorinței lui Zaheu, rămânând în casa acestuia și răsplătindu-l cu cel mai mare bine: iertarea și mântuirea (cf. Lc. 19, 9).

Hristos, Fiul lui Dumnezeu, vrea să intre în inimile și în casele celor ce-L doresc fierbinte, vrea să fie oaspetele nostru, ca să cineze cu noi și noi cu El (cf. Apoc. 3, 20). Dacă Îl primim, precum Zaheu vameșul, Domnul ne va curăți sufletul, va risipi întunericul din noi, dăruindu-ne iertarea păcatelor și bucuria mântuirii.

Iubiți credincioși,

În anul 398, ajunge episcop în Constantinopol Ioan Gură de Aur, unul dintre străluciții Sfinți ai Bisericii din epoca ei de aur. Evlavia, curajul neclintit și zelul lui învăpăiat îl așază între marii apărători ai adevărilor de credință. Aceasta însă l-a pus în conflict cu împăratul Arcadie. Într-una din zile, suveranul și-a întrebat sfetnicii cum s-ar putea răzbuna împotriva episcopului; unul i-a zis: „aruncă-l în temniță”; altul: „confiscă-i averea”; al treilea: „trimite-l în exil”; altul i-a spus: „omoară-l”. Dar se ridică unul și-i zise: „Împărate, dacă îl arunci în temniță, acolo se va bucura în durerile sale, iar lumea îi va săruta lanțurile. De-i iei averea, nu o iei pe a episcopului Ioan, ci pe cea a săracilor. Dacă îl trimiți în exil, acolo se va simți ca acasă, fiindcă el învață că Dumnezeu este în

tot locul. Dacă-l omori, îl faci martir, și-i deschizi cerul. Eu însă știu un mijloc prin care l-ai birui. Silește-l să păcătuiască și prin păcat îl despați de Dumnezeu”.

Într-adevăr, păcatul este călcarea legii, este răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu și a ordinii morale, este despărțirea de Dumnezeu. Sfânta învățătură evanghelică ne arată cât suntem de păcătoși și, prin glasul Bisericii, ne cheamă să ne întoarcem la Hristos. Doar ea ne spune unde este păcatul și tot ea vrea să trezească în noi dorul după darul mântuirii. Păcatul este otrava cu care se otrăvește sufletul și, dacă nu scoatem din inimă această otravă, atunci sufletul va fi rânduie morții veșnice. Păcatul este lațul în care se prinde sufletul nostru, întocmai ca pasărea căzută în lațul vânătorului, pierzându-și libertatea și voința. Pocăința este mijlocul prin care putem realiza *îndreptarea*. Aceasta înseamnă o întreagă schimbare a vieții, o întoarcere la izvorul vieții, înseamnă să ne considerăm pe noi înșine „că suntem morți păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus Domnul nostru” (Rom. 6, 11).

Creștinul e dator să-și amintească mereu că pentru desființarea păcatului Dumnezeu L-a lăsat să moară pe Unicul Său Fiu, ca să răscumpere lumea de blestem. Este bine să ne întrebăm mereu: de ce Mântuitorul S-a smerit pe Sine până la starea robului, S-a lăsat pironit pe Cruce și Și-a vărsat pe Golgota sângele Său? Răspunsul este acesta: pentru ca să nimicească păcatele mele și ale tale, să-i aducă pe rebeli iarăși la dragostea Aceluia Care i-a iubit peste măsură. Păcatele creștinilor sunt crime așa de mari, încât Sfântul Apostol Pavel îi pune pe cei ce încalcă cuvântul Evangheliei, alături de cei ce L-au ucis pe Iisus, Mântuitorul lumii, fiindcă ei, dacă au căzut, „Îl răstignesc loruși, a doua oară, pe Fiul lui Dumnezeu și-L fac de batjocură” (Evr. 6, 6). Se cuvine să ne comportăm astfel încât să nu zădărnici prin împietrirea inimilor noastre jertfa Sa supremă de pe Cruce. Iar dacă am păcătuie trebuie să ne îndreptăm printr-o adevărată pocăință, care ne poate șterge păcatele și ne poate împăca cu Dumnezeu, făcându-ne fii aleși ai Tatălui.

Într-o sfântă rugăciune, noi credincioșii spunem cu smerenie: „Am greșit și nevrednici ne-am făcut”. Greșim cu gândul, cu vorba, păcătuim cu fapta. Greșim unul împotriva altuia, greșim împotriva noastră, dar greșim cu osebire împotriva lui

Dumnezeu. Povara păcatelor trebuie s-o aducem la Hristos, Care a venit să cheme pe păcătoși la pocăință. Să îndrăznim a ne apropia de El, căci în câmpul pocăinței Biserica ne făgăduiește iertarea și îndreptarea sufletului, pe care le putem afla numai lângă picioarele Crucii pe care Hristos a murit pentru păcatele noastre. Sfântul Apostol Petru zice: „Pocăiți-vă, dar, și vă întoarceți ca să se șteargă păcatele voastre, ca să vină de la fața Domnului vremuri de ușurare” (Fapte 3, 19-20). În această privință, iată ce ne învață un Părinte al pustiei: „Precum umbra noastră pururea o avem cu noi, ori încotro mergem, așa ni se cade nouă să avem umilința și plângerea pentru păcate cu noi, ori încotro vom merge și oriunde vom fi”.

În Noul Testament avem numeroase și impresionante cazuri de inimi bolnave, din cauza nesocotirii orânduirii divine, peste care, în clipa copleșitoarei lor rătăcirii, soarele divin își trimite razele sale binecuvântate și le tămăduiește. Cu o condiție însă și anume, ca cei păcătoși să fi ajuns la conștiința ticăloșirii sufletului și vieții lor, mărturisindu-și în duh de căință grava lor nesocotință, precum și la hotărârea de a substitui bezna păcatului cu lumina virtuților, de a așeza adevărul în locul erorii. Filozoful și matematicianul german Leibnitz (†1716) spunea că „dacă Dumnezeu îngăduie păcatul, este dovadă de înțelepciune, pentru că întoarcerea, convertirea fac măreție omului”. Sfântul Apostol Pavel scria corintenilor că „nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiții, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu. Și așa erați unii dintre voi. Dar v-ați spălat, dar v-ați sfințit, dar v-ați îndreptat în numele Domnului Iisus Hristos și în Duhul Dumnezeului nostru” (I Cor. 6, 9-11).

Iată un vis care ne încurajează în această privință! Cineva se visează la poarta cerului. Călătorii înaintează către ea, cântând cântece minunate. Poarta se deschide și ei intră. „Cine sunt acei oameni?”, întreabă cel ce visează. „Sunt Proorocii”. Un prelung suspin: „Eu nu pot să intru împreună cu ei pe poartă”. Dar iată un nou grup de pelerini. Poarta se deschide și sunt primiți cu bucurie. „Cine sunt, oare, aceștia?”, întreabă cel ce visează. „Sunt Apostolii”. Un profund oftat: „Nici lor nu mă pot alătura”. Cu haine albe, cu frunțile încununate, cu ramuri de finic în mâini, iată-i pe Martiri. Ei intră, urmați de

evangelisti, de misionari, de toți slujitorii lui Dumnezeu. Omul care visează rămâne disperat, văzând că cerul îi rămâne mereu închis. Oameni simpli, ca el, să nu fie, oare, primiți? Deodată, zărește de departe o mulțime care înaintează. În fruntea ei este femeia samarineancă (In. 4), femeia păcătoasă (Lc. 7), vameșul Zaheu (Lc. 19), tâlharul de pe cruce (Lc. 23). Pe alții nu-i cunoaște, dar ei sunt, fără îndoială, ca și el. Și poarta cerului se deschide și pentru toți aceștia. În sfârșit, creștinul care visează exclamă cu bucurie: „Slăvit să fie Domnul! Și eu sunt un păcătos; harul lui Dumnezeu, jertfa minunată a Fiului Său, mărtașa Sa Înviere sunt și pentru mine, deci pot intra în cer”. Într-adevăr, poarta cerului se deschide tuturor celor păcătoși care s-au îndreptat prin pocăință sinceră, chiar celor ce s-au întors în ceasul al unsprezecelea.

Se povestește că s-a întâlnit un tâlhar vestit cu un duhovnic vestit. Și au stat de vorbă. Căindu-se de tot ceea ce făcuse, tâlharul spunea: „Părinte, oricâtă penitență aș face, eu nu sunt vrednic să mă ierte Dumnezeu”. Duhovnicul l-a mângâiat: „Nu chiar oricâtă! Șapte ani ar fi de-ajuns”. Tâlharul nu acceptă: „Nu, părinte, e prea puțin pentru cât rău am făcut eu”. Atunci venerabilul duhovnic i-a spus: „Dacă e așa, trei ani sunt de ajuns”. „Nu se poate, părinte, zise păcătosul, ești prea indulgent, ești prea îngăduitor cu mine”. Preotul i-a zis din nou: „Atunci trei zile vor fi de ajuns”. Tâlharul s-a scandalizat: „Nu se poate, părinte; dumneata nu mă iei în serios. Eu am făcut atâtea rele, încât nu mi le poate ierta Dumnezeu niciodată”. Apropiindu-se de el, bătrânul duhovnic i-a spus: „Știi ce? Ia zi *Tatăl nostru*”. Și tâlharul a zis *Tatăl nostru*. În momentul când a ajuns la cuvintele: „Și ne iartă nouă greșelile noastre”, păstorul sufletește l-a binecuvântat, și el și-a dat duhul, iertat de toate păcatele lui.

Iată cât de minunată este *Spovedania* prin care ieșim din adâncul cel nemăsurat al patimilor. Hristos a venit în lume pentru păcătoșii care, prin căință sinceră, grabnică și intensă, pot să primească nu numai iertarea, ci și cununa desăvârșirii, asemenea tâlharului care a dobândit raiul într-o clipă, asemenea lui Zaheu, căruia Domnul i-a spus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”. Marii duhovnici de altă dată au fost și ei preocupați de timpul de pocăință necesar îndreptării. Experiența lor i-a învățat că în acest domeniu al conștiinței operează mai mult intensitatea decât durata. De pildă, în *Pateric*,

în cartea Bătrânilor nevoitori spre sfințenie, se spune că „de va voi omul, de dimineața până seara, poate ajunge la măsura dumnezeiască”. Deci, poate să obțină nu numai iertarea păcatelor, ci poate ajunge la sfințenie.

Iubiții mei,

Piatra de pe Mormântul lui Hristos din Ierusalim ne grăiește că viața este mai tare decât moartea. Tot așa, sicomorul lui Zaheu din Ierihon, al cărui vlăstar poate fi văzut și astăzi, ne spune clar că iertarea lui Dumnezeu este mai puternică decât păcatul nostru. Dar trebuie să ne hotărâm cu fermitate a părăsi toate răutățile și a ne îndrepta cu încredere fiască spre Acela Care a venit în lume „să caute și să mântuiască pe cel pierdut” (Lc. 19, 10).

Însuși Hristos Domnul, prin gura Sfântului poet român, cheamă la Sine pe orice păcătos, spunând: „Negura păcatului / Cuprinzând viața ta, / Eu sunt Soare neapus, / Vino la lumina Mea!” (Sfântul Ioan Iacob). Mântuitorul nostru nu ne promite că **nu** vom avea ispite sau căderi, dar ne asigură de iertarea, pacea, viața și odihna Sa, zicând: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!” (Mt. 11, 28). Amin.

PREDICI
LA DUMINICILE TRIODULUI

PREDICĂ
LA DUMINICA A 33-A DUPĂ RUSALII
(A Vameşului şi Fariseului – Luca 18, 10-14)

Virtutea smereniei

Dreptmăritori creştini,

Prin pilda Vameşului şi a Fariseului, Mântuitorul nostru Iisus Hristos biciuieşte păcatul mândriei tuturor fariseilor, din toate timpurile şi din toate locurile, care se cred pe sine drepti şi dispreţuiesc pe semenii lor. Punându-ne în faţă două portrete diferite, două moduri de comportare, Domnul vrea să ne ajute să vieţuim creştineşte, împodobiţi cu virtutea smereniei, aducătoare de roade duhovniceşti.

Evangelhia de astăzi ne prezintă un fariseu şi un vameş în templu, la rugăciune. Fariseul, socotindu-se superior altora, se laudă cu virtuţile sale şi îi dispreţuieşte pe alţii. Vameşul, neîndrăznind să-şi ridice ochii spre cer, apăsător de remuşcări, suspină cu căinţă: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!”. Încheind pilda, Mântuitorul ne arată că vameşul s-a întors mai îndreptat la casa sa decât fariseul, pentru că smerenia lui a fost răsplătită.

Iubiţi credincioşi,

Mândria este o adevărată catastrofă spirituală, care distruge tot ce omul a putut câştiga prin cele mai mari eforturi. Mândria a prăbuşit pe Lucifer din cer, iar Adam din mândrie a pierdut raiul. De aceea, se spune în popor că „trufia e trâmbiţa căderii”. Trufia, aroganţa sunt înrădăcinate în firea veche şi sunt alimentate de creşterea personalităţii şi a avuţiei personale. Firea cea nouă doreşte să fie cât mai asemănătoare cu Hristos, Care a fost „blând şi smerit cu inima” (Mt. 11, 29). Cel ce ne arată calea spre cer nu este nici

înger, nici prooroc, nici filozof lumesc, ci Fiul lui Dumnezeu, Care „chip de rob luând, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte de cruce!” (Filip. 2, 7-8). „Ocărât fiind, nu răspundea cu ocară; suferind, nu amenința, ci Se lăsa în știrea Celui Ce judecă cu dreptate” (I Pt. 2, 23).

Cum reacționăm când suntem supuși criticii? Căutăm imediat să ne îndreptăm? Critica ridică în noi amărăciune și împotrivire? Devenim imediat combativi? Astfel de reacții dovedesc că suntem stăpâniți de mândrie. Un duh smerit va accepta să fie judecat de oricine și va scoate din aceasta un profit duhovnicesc. În *Pateric* citim că un sihastru bătrân dădea acest îndemn: „Obişnuiește-ți inima câte puțin să zică despre fiecare din frați: acesta mă întrece în râvnă pentru Dumnezeu. Și iarăși: acesta este mai osârduitor decât mine. Și așa ajungi să fii dedesubtul tuturor, și în tine să locuiască Duhul lui Dumnezeu. Iar de vei defăima pe vreun om, se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine și te dă întinărilor trupești și ți se împietrește inima și nici o umilință nu se află în tine”.

Smerita cugetare sau umilința constituie trăsătura cea mai luminoasă a credinciosului adevărat. Această calitate o aveau Sfinții care, în ciuda darurilor și virtuților frumoase, nu se lăudau niciodată și se socoteau mereu nevrednici. Când patriarhul Avraam a primit în cortul său pe Preasfânta Treime, zicea despre sine că e „pământ și cenușă” (Fac. 18, 27). Când Moise a fost trimis ca ambasador divin la regele Egiptului, își arăta slăbiciunea zicând: „Doamne, eu nu sunt om îndemânatic la vorbă” (Ieș. 4, 10). Contemplându-L pe Dumnezeu, marele prooroc Isaia spune: „Eu sunt un om cu buze spurcate” (Is. 6, 5). Sfântul Apostol Pavel, neîntrecut în râvna sa misionară, afirmă despre sine că este „cel dintâi dintre păcătoși” (I Tim. 1, 15). Numai având o astfel de smerenie, văzându-ne micimea noastră în fața măreției lui Dumnezeu, suntem pe adevăratul drum al mântuirii.

Pentru a ne numi „creștini” trebuie să avem aceleași simțiri, aceeași comportare ca Hristos, dar și podoaba aleasă a sufletului, smerenia, care este conștiința nevredniciei personale și nevoia de a te rezema pe aproapele tău. Nici o pricină de îngâmfare nu avem. Cu privire la viață, astăzi suntem, iar mâine fi-vom pradă putreziciunii și viermilor. Cu privire la merite, ele sunt daruri de la Stăpânul, precum zice Apostolul:

„Ce ai tu pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te făleşti, ca și cum nu l-ai fi primit?” (I Cor. 4, 7). În lucrarea sa *Scara dumnezeiescului urcuș*, Sfântul Ioan Scărarul (†649) afirmă: „Cel ce se mândrește cu darurile lui naturale, adică cu deșteptăciunea, cu învățătura, cu citirea limpede, cu vorbirea ușoară, cu destoinicia și cu toate cele de felul acesta, pe care le are fără osteneală, nu va dobândi niciodată bunătățile cele mai presus de fire, căci cel necredincios în puține, va fi necredincios și în multe, și stăpânit de slavă deșartă”.

Cu ce te lauzi, omule? Cu aurul? Același aur a fost în măruntaiele muntelui, iar muntele nu s-a lăudat. Cu hainele? Aceeași mătase a purtat-o în el și viermele, iar viermele nu s-a lăudat. Cu sănătatea? O sănătate cu mult mai bună are lupul din pădure, dar lupul nu se laudă. Cu ce te lauzi, creștine? Că ești mai vrednic decât vecinul tău? Dar el te întrece în multe. Tu postești, dar el are dragoste mai multă. Tu faci milostenie, dar aproapele nu se îmbată și nu-și înșală partenerul de viață. Comparația persoanei noastre să n-o facem niciodată cu cei mai slabi decât noi, ci cu cei desăvârșiți și vom avea motiv să spunem că noi nu suntem decât niște slăbănogi și ticăloși. Căci mai plăcut este în fața lui Dumnezeu un păcătos smerit decât dreptul sau virtuosul mândru. Un părinte filocalic, Cuviosul Teognost zice: „Deși comoara celor nepătimitori s-a adunat din toate virtuțile, piatra prețioasă a smereniei este mai de preț decât toate. Ea nu prilejuiește numai împăcare de la Dumnezeu celui care o are, ci și intrarea, împreună cu cei aleși, în locașurile de nuntă ale Împărăției Sale”.

După cum mândria este începutul oricărui păcat, tot așa smerenia este temelia tuturor virtuților. Ea este virtutea specifică a tuturor acelor care s-au identificat întru totul cu Hristos. Nimic nu-l rănește mai mult pe Satana ca virtutea smereniei, pe calea căreia putem ajunge la cer, de unde el a căzut. Despre Sfântul Macarie citim că, întorcându-se obosit de la munca zilei, i-a apărut diavolul și i-a zis: „Tot ceea ce faci tu, fac și eu. Tu postești, eu nu mănânc nimic. Tu veghezi noaptea, eu nu dorm deloc. Te-ai lepădat de bogății, eu trăiesc în mare mizerie. Numai ceva ai ceea ce eu nu am și aceasta îmi cauzează atâta suferință”. Cuviosul Macarie l-a întrebat: „Ce este aceasta?”. Diavolul a strigat: „E smerenia ta!” și, rușinat, a dispărut. Diavolul se teme de cel smerit, fiindcă –

după Sfântul Ioan Gură de Aur – „smerenia face din om înger și-i înalță sufletul spre cer”.

Putem noi fi în stare să trecem prin umilințele pe care Dumnezeu ni le cere, ca peste niște aspecte care nu au importanță și care nu întunecă adevărul? Nu putem s-o facem? Înseamnă că nu iubim virtutea umilinței. E minunat să fim încredințați că prin noi înșine nu suntem nimic și că tot darul desăvârșit vine de la Împăratul cerurilor, încât putem mărturisi cu Apostolul Pavel: „Prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt” (I Cor. 15, 10). Cel ce are smerenie nu se socotește mai drept decât semenii, ci lucrează cu frică la mântuirea sa. Tocmai la aceasta ne îndeamnă marele scriitor creștin Thomas de Kempis (†1471), prin cuvintele: „Nu te socoti mai bun decât alții, ca nu cumva, poate, să fii socotit mai rău în fața lui Dumnezeu”.

Iubiții mei,

Dacă avem smerenie, rugăciunile noastre vor fi ascultate ca ale vameșului și viața noastră va fi plină de roade binecuvântate, spre slava lui Dumnezeu și spre folosul celor din jur și al societății în care trăim. Prin smerenie ne vom da seama că viața noastră este o clipă față de infinitatea lui Dumnezeu, dar această clipă ne este dată pentru a realiza în lume ceva din Legea eternă a Ziditorului. Oricât am realiza, trebuie să ne socotim „slugi netrebnice”, care ne-am împlinit doar datoria (cf. Lc. 17, 10).

Cel semeț și îngâmfat se poate prăbuși, pierzând comoara darurilor sale, în timp ce creștinul smerit și sărac cu duhul poate atinge culmea frumuseții morale, bucurându-se întru Domnul. Smerenia este tot atât de importantă pentru evlavie ca rădăcina pentru plantă. Ea este rădăcina și temelia oricărui bine. Iată de ce Sfântul Apostol Petru ne îndeamnă: „Îmbrăcați-vă întru smerenie, pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har” (I Pt. 5, 5). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 34-A DUPĂ RUSALII
(A Fiului risipitor – Luca 15, 11-32)

Iertarea Tatălui ceresc

Dreptmăritori creștini,

Parabola fiului risipitor ne arată cât de mare este iubirea lui Dumnezeu pentru omul ticălos. Fiul risipitor, după ce a rătăcit îndelung în țara păcatului, flămând și zdrențuros, se hotărăște să vină acasă. Tatăl din Evanghelie, care-L închipuie pe Dumnezeuul îndurărilor, își primește fiul cu mare bucurie.

Din pildă se vede clar că orice întoarcere de pe calea cea lată a păcatului este posibilă. Dacă păcătosul se căiește din adâncul inimii sale și se trezește din somnul fărădelegii, el este iertat de Tatăl ceresc. În acest fel, își recâștigă cinstea cea dintâi, dreptul de fiu al lui Dumnezeu și al Bisericii.

Iubiți credincioși,

Sfânta Scriptură ne spune că „Dumnezeu este iubire” (I In. 4, 8), iar iubirea înseamnă a participa la viața persoanei de lângă tine, a te implica în destinul ei și ea în al tău, o reciprocitate de dăruire spre împlinirea și desăvârșirea proprie. Prin iubire Dumnezeu iese din schematisme postulate de logica abstractă și rece și Se dezvăluie ca un partener al dialogului viu cu făptura rațională, cu omul, creat după chipul Său și înclinat să-și iubească Creatorul. Refuzând iubirea Părintelui ceresc, omul pierde relația cu El, își risipește potențialul său de împlinire pentru ființa proprie, iar iluzoria sa libertate, asemenea fiului mai mic din parabola evanghelică, se transformă într-un paricid care-i secătuiește resursele ce decurg din izvorul vital original. Existența sa decade în

absurd și nonsens. Situația aceasta este starea de păcat în care se afundă omul care refuză pe Dumnezeu dar care, în însuși eșecul său, nu este uitat de Dumnezeu, Cel Ce operează „venirea în sine”, convertirea minții spre reintegrare în dialogul iubirii cu Dumnezeu.

Hristos ne-a relatat nouă parabola fiului risipitor spre a ne arăta că Tatăl nostru Cel ceresc îl iubește mai mult pe copilul care e pierdut, până ce este găsit. Un artist chinez s-a hotărât să zugrăvească această istorioară. Primul său tablou l-a arătat pe tatăl stând în picioare, așteptând la poartă pe fiul său, care a fost văzut venind de departe. Când artistul a arătat tabloul său unui prieten creștin, acesta din urmă a afirmat: „O, nu, nu este corect. Tatăl n-ar trebui să stea în picioare, așteptând. El ar trebui să alerge spre a-l întâmpina pe fiul său”. Auzind aceste cuvinte, artistul a răspuns cu uimire: „Dar nici un tată chinez n-ar face aceasta!”. Atunci prietenul său creștin a zis: „Tocmai acesta este sensul. Nici un tată omenesc nu ar face aceasta, dar e vorba aici de istorioara uimitoare a unui tată, care ne vorbește nouă despre dragostea negrăită a lui Dumnezeu. El ne iubește pe noi în felul acesta!”. „Înțeleg”, a zis artistul. Următorul tablou pe care l-a pictat îl reprezintă pe tatăl alergând să-și întâmpine fiul și, în marea sa grabă, el și-a încălțat pantofii care nu i se potriveau!

Lepădând „viețuirea de mai înainte, omul cel vechi, care se strică prin poftele amăgitoare” (Efes. 4, 22), fiul pierdut găsește milă la tatăl său și este iertat de purtarea ticăloasă pe care a avut-o. Și, într-adevăr, în clipa revederii fiului rătăcit, acum spășit, bătrânul – cum remarcă Giovanni Papini – se simte mai mult ca oricând părinte; i se pare că mai este o dată tată. El se arată înțelegător cu fiul său. „I s-a făcut milă de el și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat”, se spune în parabolă. Bucuria supremă a părintelui față de fiul care se reîntoarce la el se manifestă prin aducerea vițelului cel îngrășat spre junghiere. Este referința la jertfa și moartea pe cruce a Mântuitorului Hristos pentru mântuirea noastră. De atunci El Se oferă în iubire ca „Pâinea cea vie, Care S-a coborât din cer” (In. 6, 51).

Scena fiului risipitor și a întoarcerii lui este emoționantă, fiindcă este singurul moment în Sfânta Scriptură unde Dumnezeu este zugrăvit alergând. Această scenă este menită să ne arate că atunci când facem un pas să ne întoarcem la Dumnezeu, după ce am

păcătuit, El aleargă să ne întâmpine pe noi, să ne cuprindă în „brațele părintești” ale iubirii Sale îndurătoare. Dacă am greșit, se cade să nu renunțăm, ci să ne sculăm și să venim înapoi la Tatăl, întocmai ca fiul rătăcit. Și Dumnezeu ne va primi nu ca pe niște criminali, ci ca pe musafirii Săi cinstiți. Nu trebuie să ne simțim rușinați când descoperim că avem în inimă această înclinare spre rău, care ne va însoți atâta timp cât vom trăi, întrucât nimeni nu este scutit de povara aceasta. Nici o rușine! Domnul, Care este atotputernic și milostiv, ne-a dat toate mijloacele necesare spre a domina această înclinare: Sfintele Taine, viața de evlavie, truda noastră, dacă o sfințim. Să recurgem cu perseverență la aceste mijloace, fiind gata să începem și să reîncepem fără a ne descuraja. „Ai căzut iarăși? Ridică-te iarăși!”, ne îndeamnă Părinții pustiei. Aceasta înseamnă să ne recunoaștem greșeala cu multă smerenie și să ne căim pentru ea cu adânc regret.

Fiul unui împărat s-a dus odată să viziteze o închisoare. El a cercetat celulă cu celulă și a întrebat pe toți de-a rândul pricina care i-a adus după gratii. Rezultatul a fost că toți au început să se dezvinovățească. Unul a spus că e victima unei greșeli de judecată, altul că n-a fost mai prevăzător și așa mai departe; fiecare voia să apară nevinovat, deci vrednic de grație. La urmă, fiul de împărat intră într-o celulă în care dădu peste un tânăr cu cătușe la picioare. „Ce rău ai făcut?”, îl întreabă prințul. „Am comis multe crime și ticăloșii”, răspunse acela. „De părinți n-am ascultat, o meserie serioasă n-am deprins, m-am ținut de tovărășii rele, am făcut moarte de om și acum, vedeți, după dreptate, îmi ispășesc crimele”. Auzind această mărturisire sinceră și profundă, prințul s-a bucurat și a zis: „Cum de țineți așa un ticălos între atâția oameni de treabă? Luați-i cătușele și lăsați-l să iasă de aici”. Din aceste cuvinte înțelepte înțelegem ușor ce a vrut prințul să spună. El s-a gândit astfel: „Toți răii aceștia m-au mințit. Nimeni n-a avut curajul să-și recunoască fărădelegile săvârșite. Numai tânărul și-a mărturisit cu părere de rău păcatele. El este, așadar, cel mai vrednic de îndurarea mea”.

Din parabola fiului risipitor constatăm că este de ajuns ca păcătosul să manifeste căință și dorință de îndreptare pentru ca Dumnezeu să-i trimită har și binecuvântare și să-l izbăvească. Dumnezeu este iubire și judecata Sa morală depășește cadrele rigorige și sufocante ale judecății umane în litera ei. Aceasta are în vedere valoarea intrinsecă a

persoanei umane, pe care o învăluie în razele iertării, spre a o reabilita atunci când constată pocăință din partea acesteia. În cazul fiului risipitor, dreptatea apare ca întrecută de iubire, prin faptul că tatăl aleargă înaintea odraslei sale și, după ce s-a întors acasă, îi dă mai mult decât ar fi meritat. Tatăl nu numai că îl reprimește și îl reîncadrează în atmosfera vieții de familie, ci, din dragoste nemărginită, aleargă înaintea lui, se înduioșează, îi cade pe grumaji și-i pregătește ospăț cu cântece și jocuri. „Tot așa, și în cer va fi mai mare bucurie pentru un păcătos care se pocăiește” (Lc. 15, 7).

Iubiții mei,

Din fii ai pierzării, respingând deprinderile păcătoase și adoptând un cod moral sănătos, putem deveni fii ai luminii. Răstignindu-ne firea cea veche împreună cu patimile și cu poftele (Gal. 5, 24), putem altoi în natura noastră păcătoasă pe omul cel nou, prieten al lui Dumnezeu. Prin râvnă aprinsă pentru desăvârșire, noi putem ajunge „la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos” (Efes. 4, 13).

În acest fel, ne predăm brațelor iubitoare ale Tatălui ceresc, Care aleargă să ne primească pe noi, fiii rătăciți ai acestei lumi. Îmbrățișați de Cel Ce ne-a zidit și ne-a răscumpărat, vom auzi cuvintele iertării: „Acest fiu al Meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat!”. Biserica, printr-o duioasă cântare, ne îndeamnă pe fiecare zicând: „Întoarce-te fiu rătăcit / Din nou la Tatăl tău, / Căci nu-i odihnă de găsit / Decât la sânul Său. / Vino așa cum te găsești, / Flămând și zdrențuros, / Veșmântul cel mai bun primești / Din mâna lui Hristos”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA LĂSATULUI SEC DE CARNE
(A Înfricoșătoarei Judecăți – Matei 25, 31-46)

Judecata de Apoi și dreapta răsplătire

Dreptmăritori creștini,

În această Duminică, Biserica ne înfățișează marea și emoționanta dramă a Judecății din urmă spre a ne îndemna la pocăință și la fapte bune. Sfânta Evanghelie ni-L prezintă pe Hristos venind întru slavă, înconjurat de oști îngerești și, apoi, șezând pe tronul puterii Sale. Prima dată, S-a arătat pe pământ Copil plătând și sărac, născut în Betleem. La a doua Sa venire, Se va arăta Împărat glorios și atotputernic.

Toate generațiile de la Adam și până la cel din urmă om se vor aduna în fața Lui, cuprinse de o mare groază și scufundate într-o adâncă tăcere, și vor da seama de felul în care au împlinit Legea dumnezeiască. Atunci, fiecare va fi răsplătit cu dreptate, primind, după faptele săvârșite pe pământ, fericirea sau osânda pentru veșnicie.

Iubiți credincioși,

Sfântul Apostol Pavel scrie credincioșilor din Corint: „Noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de Judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să primească după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău” (II Cor. 5, 10). Dacă-i adevărat că toți suntem muritori, tot așa de adevărat este că toți vom fi judecați (Evr. 9, 27). Sfântul Apostol Petru afirmă: „Iar cerurile de acum și pământul sunt ținute prin același cuvânt și păstrate pentru focul din ziua Judecății” (II Pt. 3, 7). Sfântul Apostol Iuda zice: „Iată, a venit Domnul... ca să facă judecată împotriva tuturor și să mustre pe toți nelegiuirii” (Iuda 1, 14-15).

Ziua Judecății nu e ceva absurd. Ea este în perfect acord cu dreptatea lui Dumnezeu. Dreptatea cere răsplătirea binelui și pedepsirea răului. Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind despre Judecata din urmă, zice că Dumnezeu o va face pentru două motive: să-Și facă dreptate Lui Însuși și să facă dreptate aleșilor Săi. Gândire profundă și cu totul adevărată! Când spunem că cineva își face dreptate sieși, înțelegem că-și ia în mână propria cauză, își apără interesele care înainte n-au fost respectate. „Scoală-Te, Dumnezeule!”, strigă psalmistul într-o situație ca aceasta. „Apără pricina Ta! Adu-Ți aminte de ocară de fiecare zi, cu care Te necinstește cel fără de minte” (Ps. 73, 23). Dumnezeu Își va apăra pricina când va ședea pe scaunul de judecată, când Se va vădi în toată strălucirea Lui. Atunci El va dovedi tuturor, credincioși și necredincioși, că există, că este viu și puternic și, mai ales, drept!

Ziua Judecății este în concordanță desăvârșită cu istoria. Trecutul arată că Dumnezeu în mai multe rânduri a judecat și a pedepsit. A pedepsit lumea veche prin potop, a pedepsit Sodoma și Gomora, a pedepsit Egiptul, a pedepsit Ierusalimul, a pedepsit Babilonul, a pedepsit Ninive, Tirul, Samaria. Ruinele lor sunt mărturii grăitoare până în ziua de astăzi. Ziua Judecății este în deplin acord și cu simțul nostru moral, care cere ca după faptă să fie răsplată. Azi, de multe ori, unele rele nu sunt pedepsite și parcă te revoltă, văzând pe cei răi cum prosperă. Poetul român Alexandru Vlahuță spune: „Este o dreptate și trebuie să vină!”.

Să fim siguri că va trebui să ne înfățișăm la Judecată. Chiar dacă ești ateu, chiar dacă tăgăduiești cu toată tăria cele scrise în Biblie, să știi că vei fi acolo. Vei fi acolo fără galoane, fără titluri, fără apărător. Regi și președinți de stat, generali și înalți demnitari vor fi acolo ca cel mai simplu muritor. N-are importanță cine ești astăzi. În ziua aceea, vei fi adus în fața Marelui Judecător spre a da socoteală. Poți să nu crezi aceasta; nici unul din generalii lui Hitler nu a crezut că va ajunge să fie judecat, dar, într-o zi, despuiați de rangul lor, toți se aflau pe banca acuzaților la tribunalul de la Nürnberg. Sfânta Scriptură întreabă: „Socotești tu, oare, omule, că vei scăpa de Judecata lui Dumnezeu?” (Rom. 2, 3). Judecata din urmă va fi o descoperire totală și supremă a planului divin în istorie și a biruinței Celui Ce l-a întocmit.

În fața acestui Tribunal ceresc, se vor desfășura, ca imaginile unui film, toate împrejurările vieții noastre: greșelile copilăriei, pornirile năvalnice ale tinereții, păcatele și viciile vârstei mature. Nici o faptă, nici un cuvânt și nici un gând nu se vor putea tăinui. Toate fi-vor scoase la iveală: păcatele pe care le-am făcut personal și cele ai căror autori indirecți am fost cu sfatul nostru, cu nepăsarea, cu pilda noastră. Binele pe care nu l-am făcut și faptele bune pe care nu le-am împlinit, măcar că ne-a stat în putere, toate se vor vădi, că „cine știe să facă ce e bine și nu face, păcat are”, zice Sfântul Apostol Iacob (4, 17). Pe lângă istoria de afară a vieții noastre, se vor judeca și cele lăuntrice, ale conștiinței, istoria tainică a inimii noastre, care s-a arătat în afară bună, cinstită, curată, dar, în realitate, de prea multe ori a fost plină de pofte necurate, de planuri urâte, pe care numai lipsa de prilej le-a oprit să nu devină crime sau păcate de moarte.

Totul va fi dat pe față, gândurile vor fi descoperite complet, atât în fața oamenilor cât și a îngerilor. Ziua Judecății va da la o parte toate măștile cu care sunt acoperiți oamenii și istoria ca întreg. Atunci vom fi demascați în fața tuturor, a dreptilor, a păcătoșilor, a prietenilor și a dușmanilor, a Sfinților, a Maicii Domnului și a lui Hristos, nemitarnicul Judecător. Acest adevăr ni-l face cunoscut Însuși Mântuitorul când zice: „Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut” (Mt. 10, 26). Este o mângâiere să știi că nimic nu scapă ochiului lui Dumnezeu, să știi că El va face toate lucrurile drepte. Tratatamentul incorect și suferințele pe care nu le meriți din partea lumii vor fi aduse într-o zi la lumină. Cei cărora li s-a făcut rău vor fi răzbunați, chiar dacă nu aici, cu siguranță în cealaltă lume.

Uneori, simțim răni adânci în inimă pentru relele pe care ni le-au făcut alții. Câteodată, cineva pe care-l iubim și în care avem încredere ne-a trădat. Alteori, suferim o mare pierdere și cel ce a dat lovitura a dispărut cu obiectul nostru de preț. Să ne gândim la poziția celui ce-a săvârșit acest rău și că atunci când Dumnezeu Cel drept va veni la Judecată noi vom fi într-o poziție mai bună decât acei ticăloși a căror goliciune va fi descoperită – cum zice profetul Iezechiel – și toți vor vedea toată rușinea lor (Iez. 16, 37). Pe bună dreptate, întreabă Sfântul Chiril al Ierusalimului: „Oare, nu se cade să ne

cuprindă groaza chiar de acum?... Oare, n-am dori mai bine să murim decât să fim osândiți de prieteni?”.

După ce se vor cântări faptele oamenilor, se va rosti sentința și va urma despărțirea. Cei buni, care L-au urmat pe Hristos cu credincioșie, care au iubit și au ajutat pe aproapele lor, vor auzi cuvintele: „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, și moșteniți Împărăția veșnică!”. Celor răi, care au disprețuit pe Dumnezeu și au încălcat Legea Sa, care au iubit deșertăciunile lumești și n-au ajutat pe semenii, Judecătorul le va spune: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic!”. Această sentință a Judecății universale va fi definitivă și fără drept de apel. Știind acestea, să fim cu luare aminte la imensa noastră responsabilitate aici pe pământ, înainte de a sosi bilanțul Judecății înfricoșătoare.

Noi trăim astăzi grație unui împrumut de timp. De ce această amânare? Sfântul Apostol Petru ne dă motivarea: „Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinței Lui, cum cred unii; ci are o îndelungată răbdare pentru voi și dorește ca nici unul să nu piară, ci toți să vină la pocăință” (II Pt. 3, 9). Mulți dintre cei pe care Domnul îi iubește și pe care dorește să-i mântuiască, încă nu sunt gata. Unii tot amână pregătirea, în timp ce alții rămân indiferenți. Acest timp împrumutat ne stimulează la credincioșie față de Dumnezeu. Trebuie să ajungem să ne simțim păcătoșenia și să strigăm precum proorocul David: „Spală-mă întru totul de fărâdelegea mea și de păcatul meu mă curățește” (Ps. 50, 3).

Iubiții mei,

Datori suntem să lucrăm virtutea, cu convingerea că timpul pe care-l parcurgem acum în viața corporală nu e altceva decât pregătirea pentru odihna de dincolo de moarte. Cum ne va găsi moartea, așa vom fi judecați! Noi suntem smochinul cel neroditor pe care Domnul, în mila Sa, nu îl taie, ci îl mai îngăduie un timp. El adaugă mai mulți ani la viețile noastre. El pune mai multe prilejuri de mântuire în calea noastră. El continuă să ne invite. El continuă să ne caute. El continuă să ne cheme înapoi la Sine spre a ne pocăi și a aduce rod (cf. Mt. 3, 8).

Pocăința este singura cale de a scăpa de pedeapsa Dreptului Judecător, singurul mijloc care ne ajută să rămânem curați pentru a da răspuns bun atunci când stihiiile lumii se vor schimba și Fiul Omului va veni cu slavă, să judece viii și morții. Acum, cât mai avem vreme, să împlinim poruncile lui Dumnezeu, să ne îmbogățim cu fapte bune și să petrecem în viețuire sfântă. În felul acesta, Hristos ne va rândui în ceata aleșilor Săi și ne va face părtași la bucuria Împărăției Sale. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA LĂSATULUI SEC DE BRÂNZĂ
(A Izgonirii lui Adam din Rai – Matei 6, 14-21)

Să facem investiții în eternitate

Dreptmăritori creștini,

De mâine începem Sfântul și Marele Post al Paștilor. Astăzi este *Duminica izgonirii lui Adam din Rai*. Evanghelia zilei ne vorbește despre iertare, post și milostenie, trei virtuți alese prin care putem actualiza harul Botezului, sporind în efortul de sensibilizare morală și înnoire duhovnicească.

Dacă, prin păcat, am căzut din raiul comuniunii cu Dumnezeu, ca oarecând Adam, suntem chemați ca, timp de patruzeci de zile, să creștem duhovnicește până Îl vom întâlni tainic pe Domnul înviat. Acest lucru este posibil, renunțând la plăceri și lucruri trecătoare și făcând investiții în eternitate.

Iubiți credincioși,

Despre investiții vorbește Hristos în Evanghelia Sa, când spune: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci, adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură” (Mt. 6, 19-21). Probabil, inspirat de aceste cuvinte dumnezeiești, Starețul Varsanufie (†1913) grăiește: „Nu trebuie să ne lipim de cele pământești, chiar de ni se vor părea de mare preț. Aici, pe pământ, toate sunt nesigure. Gândul nostru trebuie să fie ațintit și pironit în Dumnezeu și în viața veșnică. Toate cele pământești vor trece”.

Autorul Ecclesiastului a exprimat bine ce anume se întâmplă cu oamenii care investesc în orice, dar nu în Dumnezeu: „Am cugetat întru inima mea să desfățez trupul

meu cu vin. Am început lucrări mari, am zidit case, am sădit vii. Făcut-am grădini și parcuri și am sădit în ele tot felul de pomi roditori. Cumpărat-am robi și roabe și am avut feciori născuți în casă, asemenea și turme de vite și oi fără număr... Și-am fost mare și am întrecut pe toți cei ce au trăit înaintea mea în Ierusalim. Și tot ceea ce doreau ochii mei nu am dat la o parte și nu am oprit inima mea de la nici o veselie... Apoi, m-am uitat cu luare aminte la toate lucrurile pe care le-au făcut mâinile mele și la truda cu care m-am trudit ca să le săvârșesc: și, iată, totul este deșertăciune și vânare de vânt și fără nici un folos sub soare” (Eccl. 2, 3-11).

Un om, în vârstă de 50 ani, aflându-se pe patul morții, i-a spus preotului care se afla lângă el: „Părinte, cu zece ani în urmă, Biserica mi-a cerut să predau la o clasă de băieți, în vârstă de nouă ani, la școala duminicală. Le-am spus că sunt prea ocupat și îngrijorat de afacerile mele. Acum, când mă aflu pe patul morții, regret că n-am acceptat acea responsabilitate. Dacă acum zece ani mi-aș fi făcut timp să predau acelei clase de zece băieți, până în această zi mi-aș fi investit viața mea în viețile a o sută de băieți, și mulți dintre ei s-ar fi răspândit în întreaga lume, sporind în slujire și bunătate, ca tineri creștini. Aș fi făcut prin ei o investiție în timp și în veșnicie. Acum, trebuie să merg înaintea Stăpânului meu cu mâinile goale”.

Iată că acest om regreta faptul că n-a făcut ceva bun pentru suflet și pentru slava lui Dumnezeu. El era conștient că nu poate lua cu sine vreun ban sau vreo afacere. Este înspăimântător să ajungi la sfârșitul vieții cu un asemenea regret de a nu fi făcut o investiție durabilă! Când un părinte investește în educația fiului său, aceasta este o investiție care depășește viața părintelui. Ea se întinde până în momentul morții fiului și, poate, dincolo de acest moment, la nepoți precum și la oamenii ale căror vieți acel fiu le atinge și le binecuvintează prin educația sa. Dar Iisus, Care este Sfetnicul celei mai mari și mai bune investiții din univers, ne vorbește despre investiții care produc beneficii nu pentru o generație sau două, ci pentru eternitate. Auzim adesea oameni care spun: „Nu poți lua asta cu tine!”. Dar Domnul spune: „Poți păstra «bogăția» și o poți lua cu tine, transmițând-o mai departe!”.

Mântuitorul Hristos vorbește despre două feluri de investiții: **1)** investiții pe pământ, „unde moliile și rugina le strică și unde hoții le sapă și le fură” și **2)** investiții în cer, „unde nici moliile și nici rugina nu le strică și unde hoții nu le sapă și nu le fură”. Apoi, El ne spune să fim atenți unde investim bogăția, pentru că „unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră!” (cf. Mt. 6, 21). Putem pune inima noastră în locul potrivit, spunea Iisus, plasând bogăția noastră în locul potrivit, pentru că inima va fi întotdeauna acolo unde este bogăția noastră. Gheron Iosif (†1959) grăiește astfel: „Dumnezeu strigă către noi să devenim fii ai Săi, iar noi devenim fii ai întunericului. Pentru puțină miere dăm în schimb toate veacurile. Pentru puțină plăcere renunțăm la Împărăția lui Dumnezeu. Fericit cel ce a văzut și a înțeles această rătăcire și, înfrânându-se de la plăcerea acestei puține mieri, dorește odihna cea de dincolo”.

Trăind pe pământ, este posibil să facem multe investiții în viață și să o pierdem pe cea mai mare dintre toate. Este posibil să trăim toată viața pentru comori care se vor dovedi a fi gunoi. Dar nu trebuie să fie așa. Nu trebuie nicidecum să iubim lumea sau lucrurile din lume. Nimic din ceea ce conține lumea nu valorează cât sufletul tău! „Ce folos va avea un om dacă va câștiga lumea întreagă și își va pierde sufletul său?”, întreabă Domnul. Sufletul nemuritor trebuie să se predea Celui Care este nemuritor. De aceea, să facem ca cea mai mare investiție a noastră să fie în Dumnezeu Cel veșnic, în Împărăția Sa: singurul lucru care va rămâne din toate celelalte, singurul sistem monetar care va fi răspândit în univers când toate celelalte sisteme monetare vor fi nefolositoare. Și când cauți Împărăția ești răsplătit, căci, așa cum arată Sfântul Siluan Atonitul, „iubirea lui Hristos este atât de dulce și face sufletul atât de fericit încât chiar și o viață de prinț nu l-ar mai putea mulțumi”.

Dumnezeu S-a investit pe Sine în fiecare din noi. Noi suntem investiția Lui cea mai mare. Îi aparținem Lui nu numai pentru că El ne-a creat, ci și pentru că El a plătit un preț pentru noi. Sfântul Apostol Petru spune că Dumnezeu ne-a răscumpărat pe noi, nu cu aur și cu argint, ci cu prețiosul sânge al unicului Său Fiu (I Pt. 1, 18-19). Iar Sfântul Apostol Pavel afirmă: „Voi nu sunteți ai voștri. Ați fost cumpărați cu preț! De aceea, slăviți pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru” (I Cor. 6, 19-20). Așadar,

Domnul are dreptul să ne spună: „Ceea ce sunteți și ceea ce aveți, este al Meu. Toate sunt de la Mine și pentru Mine. Vă spun cum să le folosiți, în timp ce le administrați pentru Mine, pentru câțiva ani ca administratori ai Mei. Vi le-am dat vouă, fiindcă Eu investesc în oameni. Eu iubesc oamenii și vreau ca ei să fie cu Mine în slava veșnică. Vreau ca și voi să investiți în oameni și să folosiți cu sfințenie ceea ce stăpâniți”.

Sfântul Apostol Pavel, care a făcut el însuși cea mai mare investiție dintre toate, dăruindu-și viața în mod plenar lui Hristos, mărturisește astfel: „Cele ce îmi erau mie câștig, acestea le-am socotit pentru Hristos pagubă. Ba mai mult: eu pe toate le socotesc că sunt pagubă față de înălțimea cunoașterii lui Hristos Iisus, Domnul meu, pentru Care m-am lipsit de toate și le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobândesc și să mă aflu întru El” (Filip. 3, 7-9). Aceeași atitudine se cade să o adopte creștinul, detașându-se de plăcerile trupești, de măririi deșarte, de trai îmbuibat, de lăcomie de avere, și să se pună în slujba lui Dumnezeu și a semenilor săi. Când ne investim viața în ridicarea celor căzuți, în vizitarea celor obosiți și descurajați, în hrănirea celor flămânzi, în îmbrăcarea celor goi, noi devenim investitori înțelepți, așa cum dorește Dumnezeu să fim. Să ne fie limpede că orice am investi sub îndrumarea lui Hristos și a Împărăției Sale nu se va pierde niciodată. O astfel de investiție va fi răsplătită pururea, dincolo de timp și spațiu. Profitul va crește veșnic. Aceasta înseamnă să te îmbogățești în Dumnezeu (cf. Lc. 12, 21).

Iubiții mei,

Sosit-a iarăși Postul cel Mare, un adevărat stadion al înfrânării, un minunat prilej de răstignire duhovnicească. Acum e „vremea potrivită” să ne aducem aminte de valoarea sufletului nostru și să ne îngrijim de mântuirea lui. Acum e „vremea potrivită” să intrăm prin „ușile pocăinței” deschise de Postul Mare și să facem investiții în eternitate. Acest lucru se poate realiza prin iertare, post și milostenie, cum arată Evanghelia de astăzi, apoi prin rugăciune, metanii și citirea Psaltirii.

În acest răstimp, să renunțăm la desfătărilor pământești, să închidem televizorul, care a devenit un idol în casele noastre, și să lăsăm vorbăria deșartă. În acest răstimp, să

intrăm mai des în sfânta biserică, să ne spălăm cu lacrimile pocăinței și să primim Trupul și Sângele Domnului, zicând în fiecare zi: „Luminează-mi haina sufletului meu, Dătătorule de lumină, și mă mântuiește!”. Dumnezeu să binecuvinteze începutul Postului Mare și să ne ajute a-l parcurge cu folos, pentru a ne bucura deplin de darurile Învierii. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA 1 DIN POST
(A Ortodoxiei – Ioan 1, 43-51)

Paradisul Ortodoxiei

Dreptmăritori creștini,

Prima Duminică din Postul Paștilor se numește *Duminica Ortodoxiei*, sărbătoare care a fost așezată în prima Duminică din Postul Mare, a anului 843. Atunci creștinătatea ortodoxă a obținut o strălucită biruință asupra iconoclaștilor, asupra celor ce se împotriveau icoanelor și le scoteau afară din sfintele biserici.

Pentru noi cei de astăzi, Duminica Ortodoxiei ne aduce amine de acest triumf decisiv al adevărului în trecutul Bisericii dreptmăritoare. De asemenea, *Duminica Ortodoxiei* ne cheamă să ne bucurăm de ziua onomastică a Bisericii, prilej minunat pentru noi de a cugeta la frumusețea tainică a Ortodoxiei.

Iubiți credincioși,

Ieslea Betleemului, Crucea Golgotei, Mormântul gol și muntele Măslinilor de unde Iisus S-a înălțat la ceruri, dar mai ales sfânta zi a Rusaliilor sunt cele cinci coloane de granit pe care se fundamentează Biserica lui Hristos. Într-o predică de Rusalii, Sfântul Ioan Gură de Aur glăsuiește astfel: „Precum Hristos a spus despre Sine: Iată, Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor – și de aceea putem serba Crăciunul pururea – așa și despre Duhul Sfânt a spus: Va fi cu voi în veac – și de aceea putem serba și Cincizecimea pururea. Ba putem prăznui chiar în fiecare zi atât Învierea cât și Cincizecimea, pentru că în fiecare zi e și Duhul Sfânt și Domnul înviat cu noi”. Duhul

Sfânt, pătrunzându-ne cu prezența Sa, ne face tot mai mult după chipul Fiului, adică fii adoptivi ai Tatălui.

Unde este Hristos și Duhul cu noi? În Biserică unde Duhul Fiului coboară nevăzut, dar în chip real, întocmai cum S-a coborât în chipul limbilor ca de foc la Cincizecime sau la Rusalii. Credința ne ajută să pătrundem în lumea suprafirească a Bisericii, „stâlp și temelie a adevărului” (I Tim. 3, 15) și, deci, deținătoarea adevărului mântuitor. În acest sens, Sfântul Irineu scrie: „Unde este Biserica, acolo este și Duhul Sfânt. Iar unde este Duhul Sfânt, acolo este plinătatea harului și tot adevărul”. De aceea, Biserica a fost numită și raiul cel duhovnicesc, în care i se descoperă credinciosului lumea supranaturală, unde se află tainele ei cele mai adânci. Biserica – după expresia Sfântului Ipolit – este locul „unde înflorește Duhul”; ea este „cortul lui Dumnezeu printre oameni” (Apoc. 21, 3) și „mama noastră” (cf. Gal. 4, 26).

În Biserică este cuprins tot ce există: Dumnezeu și creația, cerul și pământul, spiritualul și materia, eternul și temporalul, nemărginirea și spațiul. În Biserică avem cele șapte Sfinte Taine, canale de sfințenie, prin care se revarsă în lume energiile necreate, efluviile harului sfințitor. Aici, ori de câte ori se săvârșește Sfânta Liturghie, Se coboară Hristos și Duhul Sfânt, se coboară forțe cerești care nu ating pământul, cetele îngerești și duhurile fraților noștri adormiți, care vin în casa lui Dumnezeu spre a-și lua bucuria din jertfa lui Hristos, celebrată pe Sfântul Altar. Biserica este un „laborator” duhovnicesc în care cele pământești se unesc cu cele cerești, firea omenească fragilă și slabă se întâlnește cu harul Duhului Sfânt și devine diamantul de mare preț în care strălucește Dumnezeirea. În Biserică se află plenitudinea mijloacelor de mântuire; în ea noi dobândim sfințenia, prin harul lui Dumnezeu.

Biserica este locul în care se înaintează spre înviere. Biserica este pelerină spre cer, pentru că Hristos e Cale spre cer și Cel Ce călătorește cu ea și în ea spre cer. Biserica este rugul aprins, dar nemistuit de focul iubirii dumnezeiești. Biserica este nava care ne scoate din limitele timpului istoric. Biserica este Viteza în care se pot spăla și curăți toți cei bolnavi, oprimați și dezorientați, furii, desfrânații, lacomii, ucigașii și dezmoșteniții soartei, primind gratuit iertarea. Biserica este Împărăția cerurilor pe pământ, care

strălucește oamenilor prin cuvântul, faptele și prezența lui Hristos. Biserica ne transmite pe Hristos din ea și ocazională sălășluirea în noi a lui Hristos, Care locuiește în ceruri. Hristos este Capul Bisericii, Trupul Său tainic (Efes. 1, 23), ale cărui membre suntem noi toți cei botezați, miruiți și împărtășiți cu Sfintele Taine.

Dar mare este bucuria și speranța noastră când știm că în viața Bisericii, alături de Hristos, un rol extraordinar îl are Prea Curata Lui Maică, care a fost dată ca mamă ucenicului Ioan de către Iisus, când murea pe Cruce, prin cuvintele „Femeie, iată, fiul tău!” (cf. In. 19, 26-27). Din acel moment a devenit mama lui, mama Bisericii și mama noastră a tuturor. În cer și pe pământ, nimeni nu iubește ca ea, nimeni nu miluiește ca ea. De aceea, acum și în ceasul morții, dacă o avem pe Maica Domnului avocat sau mijlocitoare, nu se poate să pierdem procesul chiar dacă am avea un noian de vină. Pe bolta Altarului este Maria, *Panaghia* (Preasfânta), iar pe cupola turlei este Hristos, *Pantocratorul* (Atotțiitorul), așa că Mama și Fiul coboară surâsul lui Dumnezeu asupra umanității adunate în Biserică și conduc Biserica spre piscurile Împărăției neînserate. Fiul lui Dumnezeu ne-a dat-o pe Mama Sa ca și mai mult să îndrăznim a ne apropia de El. Avea dreptate poetul Ioan Alexandru când spunea: „Mama și Pruncul sunt de ajuns / Acest pământ în veci să fie uns”. Mama participă, alături de Prunc, la soarta de suferință a omenirii, ușurându-i-o.

De-a lungul veacurilor s-au ivit prooroci mincinoși, păgâni, eretici, comuniști atei, liberi cugetători, care au sfâșiat în bucăți cămașa lui Hristos sau au defăimat adevărul dumnezeiesc și l-au desfigurat. Dar Biserica dreptmăritoare, călăuzită de Duhul Sfânt, a păstrat învățătura de credință neștirbită, ferind pe credincioșii ei de minciună și de rătăcirii. Deși Biserica creștină a fost tulburată de prigoană sângeroasă și de batjocură disprețuitoare, a biruit. Fără bani, fără oști, fără tancuri, Biserica a înfrânt toate uneltirile spiritului și ale puterii „Celui Rău” (cf. Mt. 6, 13) și pășește calmă precum pășește soarele peste învolburările norilor care îi întunecă uneori lumina, dar nu o pot stinge. „Ce e val, ca valul trece”, zice marele nostru poet Mihai Eminescu. Biserica plutește înainte mândră și biruitoare, continuându-și misiunea ei divină în această lume.

Biserica este mereu triumfătoare. Alături de ea s-au prăbușit regate, tronuri și ideologii care păreau veșnice. „Casa lui Dumnezeu” (I Tim. 3, 15) rămâne neclintită ca acea cetate sau casă zidită pe stâncă peste care au venit valuri și vânturi, dar nu s-a prăbușit (cf. Mt. 7, 25). Biserica, acest pom al adevărului, s-a întărit prin furtuni și a confirmat că este sădirea lui Dumnezeu, Celui Ce a zis: „Biserica Mea nici porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18). Ea rezistă pentru că este umbrită de Duhul lui Dumnezeu, Care o întărește și o susține. Până la revenirea glorioasă a lui Hristos, „Biserica înaintează peregrinând printre persecuțiile lumii și mângâierile lui Dumnezeu” (cf. Fericitul Augustin). Duhul Sfânt face din Biserică „templu al Dumnezeului Celui viu” (II Cor. 6, 16) și din măduarele ei face „părtași ai firii celei dumnezeiești” (II Pt. 1, 4).

Iubiții mei,

Dacă dorim să fim moștenitori ai vieții veșnice trebuie să rămânem în Biserică unde putem afla mântuirea, în timp ce atâția oameni stau afară de acest așezământ dumnezeiesc, acolo unde este întuneric, și plutesc în umbrele morții. Sfântul Ciprian spune clar: „În afara Bisericii nu există mântuire”. Rămânând credincioși Bisericii, ne dovedim urmași vrednici ai strămoșilor și voievozilor, care, în vremuri grele, au rămas uniți în jurul Altarului străbun. Sfântul Constantin Brâncoveanu spunea: „Dacă e cu putință, mai bine este să mori de o mie de ori decât să-ți renegi credința strămoșească”.

Cei ce nu trăiesc potrivit învățăturilor Bisericii și nu pun în lucrare darurile pe care ea ni le oferă, pot fi pedepsiți ca sluga leneșă care și-a îngropat talantul. De aceea, Sfântul Apostol Pavel ne atenționează: „Tu, care te lauzi cu Legea, Îl necinstești pe Dumnezeu, prin călcarea Legii!” (Rom. 2, 23). Duminica Ortodoxiei ne cheamă să biruim forțele păcatului și să-L mărturisim pe Hristos prin viața noastră. Făcând așa, cinstim într-adevăr numele de creștin și ne agonisim bucurie, pace și răsplată, pe pământ și în ceruri. Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 2-A DIN POST

(A Sfântului Grigorie Palama – Marcu 2, 1-12)

Puterea lui Dumnezeu în noi

Dreptmăritori creștini,

Duminica a doua din Postul Mare, prin glasul Evangheliei, ni-L prezintă pe Iisus din Nazaret, pe Fiul Omului ca pe un „Dumnezeu tare” (Is. 9, 5). Pe când El se afla în Capernaum, I s-a adus un bolnav paralizat, pe care cu puterea Sa l-a iertat și l-a tămăduit, „încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu” (Mc. 2, 12).

Hristos Domnul este Cel Ce zice: „Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer și pe pământ” (Mt. 28, 18). Când puterea Lui dumnezeiască umple ființa noastră, păcatele ni se iartă și neputințele noastre se vindecă. În acest fel, putem ține stindardul credinței în sus, pășind „din putere în putere” (Ps. 83, 8) și din biruință în biruință.

Iubiți credincioși,

Credința noastră creștină ortodoxă poate fi asemănată, într-un anumit fel, cu puterea curentului electric. Ea este o religie a puterii. Hristos nu ne spune doar ce să facem, cum să trăim, ci ne dă și puterea de care avem nevoie pentru a împlini voia Sa și poruncile Sale. De fapt, Domnul ne promite: „Veți primi putere când Duhul Sfânt va veni peste voi” (Fapte 1, 8). Dacă avem credință în Hristos totul este posibil, precum El Însuși spune: „Toate sunt cu putință celui ce crede” (Mc. 9, 23). Când Hristos și Duhul Sfânt sunt în noi, avem putere să biruim. Sunt câteva lucruri ale vieții de care avem nevoie pentru ca puterea divină să aibă eficiență: să nu mințim, să nu urâm, să nu pizmuim, să nu înjurăm, să biruim deprinderile rele, să respingem ispitele etc.. Există o putere în

aparatul electric, dar ca s-o putem folosi trebuie să-l punem în priză (să-l conectăm). Iată câteva mijloace prin care putem face conectarea ca să primim în ființa noastră puterea lui Dumnezeu.

1. **Rugăciunea** este una din căile prin care ne apropiem de Dumnezeu. E vorba însă de o rugăciune care implică întreaga noastră ființă și o poartă spre Dumnezeu, ca o plantă care se întoarce spre soare, pentru că acolo își găsește centrul existenței sale. Prin astfel de rugăciune descoperim tezaurul ascuns în sufletele noastre, Îl punem pe Dumnezeu pe primul loc și ne cufundăm în El, spre a ne ridica iarăși, întăriți prin efluviile binefăcătoare ale harului Său. Prin rugăciune ne oxigenăm viața noastră spirituală.

2. **Sfânta Împărtășanie** este a doua cale prin care Îl primim în noi pe Hristos „Pâinea vieții” (In. 6, 35). Viața cea nouă primită în Botez trebuie întărită mereu cu hrana euharistică, pentru ca existența noastră purificată să fie învăluită cu totul în minunile lui Dumnezeu și îmbibată cu energiile Sale necreate și luminoase. „Prin Sfânta Euharistie – spune Nicolae Cabasila – Iisus, Soarele dreptății, pătrunde în această fire întunecoasă și omoară tot ce-i pieritor în ea, împrăștiind peste tot Duh de viață nemuritoare”. Cum să nu fii tare, avându-L pe Domnul în tine?

3. **Sfânta Evanghelie** este calea prin care Hristos ni Se adresează nouă. Trebuie să-L ascultăm mereu pe Domnul, Care „Se găsește în cuvintele Scripturii”, cum afirmă Sfântul Atanasie cel Mare. Numai așa nu vom mai fi atrași în confuzie de cuvintele lumii și se va forma în noi o mentalitate după Cuvântul lui Dumnezeu, încât vom avea putere să rezistăm potopului monden care ne inundă în fiecare zi. Puterea ne-o dă Hristos, al Căruia cuvânt locuiește în noi din abundență (cf. Col. 3, 16). Când ești împărtășit cu Euharistia cuvântului ai multă tărie.

4. **Umilința** este calea prin care recurgem la Dumnezeu și primim puterea Lui. Ce minunat este să ne asemănăm lui Hristos în ascultare, renegându-ne! Dacă cineva, trufindu-se, caută să-și pună în valoare individualitatea, va găsi în sine mulți idoli mici cărora va fi constrâns să le sacrifice totul. Cu cât cineva se pierde pe sine însuși, cu atât

se găsește în Dumnezeu într-o condiție mult mai bună: sfințit, transformat, îndumnezeit. Cel smerit simte că puterea lui Dumnezeu „se desăvârșește în slăbiciune” (II Cor. 12, 9).

Avva Iulian, după ce a plecat să fie sfințit episcop al Bostrei, a căzut pradă unui atentat pus la cale de oamenii care-L urau pe Hristos și care au vrut să-l omoare, otrăvindu-l. Au cumpărat cu bani pe slujitorul lui și i-au dat otrava să o toarne în paharul arhiereului și să-i dea să bea amestecătura. Slujitorul a făcut așa cum a fost învățat. El a dat paharul otrăvit Preasfințitului Iulian, care cunoștea de la Dumnezeu atât viclenia cât și pe cei care au pus-o la cale. Luând paharul, l-a pus înaintea sa și a trimis să cheme pe toți stăpânii orașului, printre care se găseau și cei care urziseră crima. Pentru că n-a vrut să divulge pe cei ce-au pus la cale uciderea sa, le-a spus cu blândețe: „Dacă socotiți că mă veți ucide cu otravă, iată beau paharul în fața voastră”. După ce a făcut semnul Crucii de trei ori peste pahar, a zis: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, beau acum acest pahar”. Apoi, l-a băut înaintea tuturor și a rămas nevătămat! Văzând aceasta, toți și-au cerut iertare.

Din acest exemplu, luat din *Limonariu*, se vede clar că omul este puternic atunci când Atotputernicul Dumnezeu este cu el. Omul poate să biruiască nu numai un adversar, ci și o mulțime numeroasă, cum ne arată Sfânta Scriptură. Atunci când a voit să întemeieze o națiune, Dumnezeu a chemat numai pe Avraam și l-a binecuvântat. Pentru a învinge pe mărețul Faraon, nu S-a folosit decât de Moise și Aaron. Adesea, Dumnezeu S-a folosit de un singur om mai mult decât de trupe instruite de ofițeri îndemânatici. Israelii toți la un loc au biruit, oare, atâția câți a biruit Samson? Saul cu armatele sale a biruit mii, iar David zecile de mii (cf. I Regi 18, 7). Dacă noi Îl iubim pe Dumnezeu „din toată inima și din tot sufletul” (Mt. 22, 37), ne vom umple de har și de putere, înmulțindu-se înăuntrul nostru roadele duhovnicești.

Există însă un mare impediment în creșterea noastră spirituală, pentru care Dumnezeu *nu poate*, din cauza libertății noastre, să ne umple de acea putere harică a prezenței Sale, mai dulce „decât mierea și fagurele” (Ps. 118, 11). Cel mai mare obstacol este atașamentul față de noi înșine. Dumnezeu este pe locul doi, nu pe primul loc, adică te pui înaintea lui Dumnezeu cu judecățile tale, cu obiceiurile, cu gândurile și cu

capacitatea ta! Este o boală congenitală pe care o ai de la început, prin păcatul originar. Acest atașament de sine indică mândria vieții, pentru care nu ai niciodată răbdarea să vezi până în adâncul lucrurilor ceea ce nu merge bine. Mântuitorul a spus în Ghetsimani: „Părinte, nu voia Mea, ci voia Ta să se facă!” (Lc. 22, 42). Și, astfel, El a fost proslăvit. Predarea de bunăvoie Tatălui ceresc fortifică și înalță făptura noastră.

Este necesar să evităm trăirea după instincte, făcându-i loc Domnului, în interiorul nostru, pentru ca El să Se sălășluiască în „cămara inimii” prin Duhul Sfânt. „Atunci când vine, devenim ritorici. Pescarii devin învățători, desfrânații se înțeleptesc, furii încetează de a mai fura. Și toți se căiesc. Cine lucrează toate acestea? Singurul Care știe totul, Cărmaciul Cel bun, Dulcele Iisus, Singura Dragoste adevărată” (cf. Gheron Iosif). Când inima este cu adevărat atașată de Dumnezeu și curățită de orice întinare, atunci vom primi puterea de sus, împlinind cu sânguință Legea lui Dumnezeu. De aici și îndemnul Avvei Ammona: „Îmbrățișați dumnezeiasca putere, ca să petreceți toți anii voștri în libertate duhovnicească și să lucrați ușor poruncile lui Dumnezeu”.

Iubiții mei,

Să fim bucuroși și recunoscători că de-a dreapta Tatălui, în ceruri, avem un Mântuitor și Domn, pe Iisus Hristos, Care are putere multă. El, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel, „poate să facă, prin puterea cea lucrătoare în noi, cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi” (Efes. 3, 20). Mântuitorul nostru, ca Doctor sufletesc, Își manifestă atotputernicia Sa întorcându-Se de la păcatele noastre și reșezându-ne în prietenia Sa prin „covârșitoarea bogăție a harului Său” (Efes. 2, 7). Mântuitorul nostru, ca Doctor trupesc, Își manifestă atotputernicia Sa izbăvind-ne de durerile noastre fizice, că de aceea a venit în lume, ca să vindece „toată boala și toată neputința în popor” (Mt. 9, 35).

În încercări, în necazuri și în dificultăți, El ne dă o putere neașteptată, încât nu ne mai recunoaștem sărmana și fragila noastră fire. Cei slabi ajung curajoși, cei dezorientați primesc povățuire, cei neînvățați primesc înțelepciune, cei întinați se curăță și cei slăbănogi își iau patul și umblă (cf. Mc. 2, 11). Când experimentezi acest lucru, nu poți decât să-L preamărești, cu recunoștință, pe Dumnezeu Cel mare și minunat, zicând cu

Sfânta Fecioară Maria: „Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic și sfânt este numele Lui”
(Lc. 1, 49). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 3-A DIN POST
(A Sfintei Cruci – Marcu 8, 34-38 și 9, 1)

Acceptarea și purtarea Crucii

Dreptmăritori creștini,

Iată-ne ajunși în Duminica a treia din Postul Paștilor, numită *Duminica Sfintei Cruci*. Alături de Vinerea Mare, Duminica de astăzi, prin pericopa evanghelică, ne vorbește de nemărginita iubire a Dumnezeuului întrupat și pătimitor, Care prin Cruce a adus bucurie și răscumpărare la toată lumea.

Aflându-Se în jurul orașelului Cezareea lui Filip, Mântuitorul S-a adresat ascultătorilor Săi zicând: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Mc. 8, 34). Purtarea crucii pe urmele Domnului nostru este condiția necesară pentru mântuire și fericire veșnică.

Iubiți credincioși,

Ca să înțelegem ce înseamnă să-ți iei crucea și să mergi după Iisus, să ne amintim de un fapt petrecut pe drumul înspre Golgota. Pe când Domnul urca cu crucea în spate, în fața mulțimii apare un țăran pe nume Simon Cirineul, care se întorcea de la țarină. Soldații îi spun să ia crucea lui Iisus, dar el refuză motivând că are treabă. Până la urmă, el este obligat, este silit să o ducă. Iisus a văzut și a auzit totul, cum nimeni nu voia să-I poarte povara, pentru că-i grea și rușinoasă. Domnul merge înainte cu capul aplecat, iar Simon bombănind Îi târăște crucea, în urma Lui. Simoni dintre aceștia există până astăzi! Purtându-ne crucea, care de fapt este a lui Hristos, că viața noastră Îi aparține Lui, o târâm siliți, o suportăm, dar nu de bună voie. Ne plângem, bombănim ca Simon, iar Iisus

merge înainte și, auzind protestele noastre, tace. El spune clar: „Cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine, nu poate să fie ucenicul Meu” (Lc. 14, 27).

Cine înțelege taina Crucii, vede lumea și trăiește viața în alt chip. El își caută fericirea nu în plăcerile deșarte ale acestei lumi, în egoism și desfrâu, în ură și răutăți, ci în dorința de a sluji oamenilor, casei, familiei, celor din jur. Prin aceasta, el nu se leagă atât de mult de cele trecătoare, ci caută mai ales „cele veșnice, știind că nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie” (Evr. 13, 14), că „cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos” (Filip. 3, 20). Convins de acest lucru, acceptă Crucea și merge după Hristos. Crucea este lemnul sfânt pe care triumfă Iisus Hristos și pe care triumfăm și noi, când primim cu bucurie și cu mărinimie ceea ce El ne trimite. Crucea este ascultarea lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, de voia Tatălui, și ea trebuie să fie și ascultarea noastră de El, o ascultare curajoasă și plină de speranță, fiindcă „cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui” (Mt. 24, 13).

După cum patimile crucii au fost o slavă pentru Mântuitorul nostru și după cum lanțurile au fost o pricină de laudă pentru Apostolul Pavel, ori pătimirile o bucurie pentru martirii și sfinții credinței noastre, tot așa semnul Crucii și purtarea ei trebuie să fie o pricină de laudă sfântă și de putere biruitoare și pentru noi. Bătrânul părinte Iosif din Muntele Athos grăiește astfel: „Fără ispite este cu neputință a se arăta sănătatea sufletului; acestea sunt focul cel curățitor prin care se lucrează curățirea și luminarea sufletului”. Devoțiunea sinceră, adevărata iubire de Dumnezeu ne împinge la lucru, la îndeplinirea, chiar dureroasă, a îndatoririlor zilnice. Se cade să nu dorim pentru noi nimic bun, nimic rău, ci să căutăm numai ceea ce Dumnezeu va voi pentru noi. Când vom primi o lovitură grea, o cruce oarecare, nu trebuie să ne întristăm. Dimpotrivă, cu chipul senin, va trebui să-I mulțumim Domnului pentru ea, fiindcă „prin multe suferințe trebuie să intrăm în Împărăția lui Dumnezeu” (Fapte 14, 22).

Fericitul Augustin are o frumoasă parabolă cu privire la acceptarea și suferirea răului. El aseamănă viața credincioșilor cu strugurii din vie. Pe coarda viei, ciorchinele nu suferă nici o presiune, dar nici nu dă mustul care îl conține. Dus la cramă și strivit în

teasc, strugurelui i se face o silnicie, un rău, însă numai pentru o scurtă vreme. Durerea presiunii aduce prețioasa roadă a vinului care înveselește inima omului. Dacă strugurele se teme de teasc, este în primejdie să putrezească pe coardă sau să fie înghițit de păsări. Asta este viața credincioșilor: ei sunt ca niște struguri în via Domnului. Dacă în viața lor nu îndură nici un necaz, îi pândește primejdia ca sufletele lor să fie sterpe, amăgite de ispitele lumii și înghițite de iad. Furtunile, suferințele, nedreptățile sunt „teascul” binecuvântat, un instrument care doare, însă un mijloc prin care din inimile predate lui Dumnezeu țâșnește vinul mântuirii.

Așa se explică strigătul plin de entuziasm al Sfântului Apostol Pavel din epistola către Romani, când mărturisea: „Ne lăudăm în suferințe, bine știind că suferința aduce răbdare și răbdarea încercare și încercarea nădejde, iar nădejdea nu rușinează” (Rom. 5, 3-5). Iar mai departe se limpezește gândul marelui misionar: „Dacă pătimim împreună cu El (Hristos), împreună cu El ne și preamărim. Căci socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi” (Rom. 8, 17-18). De aceea, și Sfântul stareț Ambrozie de la Optina era convins că „este bine de a fi în fața Crucii Mântuitorului, dar este încă și mai bine să suferi pentru El pe o cruce”. Să ne gândim la Sfântul Apostol Andrei. Guvernatorul din Patras l-a amenințat cu răstignirea, dacă va continua să propovăduiască. Ucenicul Domnului a răspuns: „Dacă m-aș teme de Cruce n-aș mai propovădui-o!”. Și așa a fost răstignit, murind pentru adevărul Evangheliei.

De obicei, când vin crucile, suntem ispitiți să-L întrebăm pe Dumnezeu: De ce? Și, de multe ori, Îl acuzăm pe Dumnezeu că le îngăduie, sau ne plângem că sunt prea grele. În schimb, Dumnezeu ni le face pe măsură, așa cum este bine ilustrat în următoarea istorioară. Se povestește că un om se plângea mereu Domnului că crucea sa este insuportabilă. Atunci Domnul îi permite să meargă într-o mare fabrică de cruci și să-și aleagă una mai puțin grea. Omul s-a dus și, încercându-le la rând pe toate, n-a găsit nici una mai ușor de purtat. Atunci și-a dat seama că tot a lui, cea de la început, i se potrivea mai bine. De aici rezultă că tot ce vine de la Dumnezeu trebuie să primim cu supunere, că El nu va îngădui să fim ispitiți peste puterile noastre, „ci odată cu ispita va aduce și

calea de a ieși din ea, ca s-o putem răbda” (I Cor. 10, 13). Suferința noastră unită cu a lui Hristos ne purifică și ne aduce imense binecuvântări.

Iubiții mei,

Sfânta Evanghelie de astăzi ne invită la un program de viață. Ea ne arată că omul credincios este chemat să lepede răul din sine și patimile, apoi să sufere ispitele și necazurile care se pun în calea urmării lui Hristos. Moștenitorii Împărăției cerurilor vor fi purtătorii crucii, cărora Hristos le-a promis „plată multă în ceruri” (Mt. 5, 12). Noi, care întâmpinăm potrivnicii în viața zilnică, în starea sănătății, în legăturile cu semenii noștri, în profesia noastră, putem spune că suferim cu Hristos și că purtăm Crucea Lui. Câtă bucurie avem știind că Iisus a sfințit toate „crucile” ucenicilor Săi și că dincolo de Golgota încercărilor noastre vom găsi și noi biruința învierii!

Să ne fie clar că din contactul viu și iubitor cu Mântuitorul nostru, noi ieșim înnoiți și transformați, dar aceasta cere întotdeauna nevoință, jertfă și luptă. Oricare ar fi prețul urmării lui Hristos, să avem speranța că printre lacrimi, prin umbrele vieții, prin focul încercărilor, ni se arată zărilor paradisului de sus. Pe acesta vrea Domnul să ni-l dăruiască atunci când zice: „Celui ce biruiește îi voi da să șadă cu Mine pe tronul Meu, așa cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe tronul Său” (Apoc. 3, 21). Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 4-A DIN POST

(A Sfântului Ioan Scărarul – Marcu 9, 17-32)

Diavolul, potrivnicul nostru

Dreptmăritori creștini,

În Duminica a patra din Postul Sfintelor Paști, Sfânta Evanghelie ne istorisește despre vindecarea unui tânăr, chinuit cumplit de „un duh mut”. Mișcat de suferința acestuia și la rugăciunea tatălui său, Iisus Nazarineanul îl izbăvește din ghearele necuratului diavol, care este crud (cf. I Pt. 5, 8) și „ucigător de oameni” (In. 8, 44).

La întrebarea ucenicilor Săi de ce ei n-au putut să izgonească duhul cel rău, Domnul le răspunde: „Acest neam de demoni prin nimic nu poate ieși decât numai prin rugăciune și prin post” (Mc. 9, 29). Demonizarea este o realitate înfricoșătoare a vieții omenești, dar avându-L pe Hristos, Biruitorul iadului, putem nimici puterea demonilor.

Iubiți credincioși,

Din istorisirile Sfintei Scripturi și din experiența multor credincioși, înțelegem că spusele despre draci nu sunt închipuiri copilărești de natură legendară. Diavolii sunt acei îngeri căzuți din cer pentru că împreună cu Lucifer s-au răzvrătit împotriva Creatorului. Ei au fost aruncați în adâncul iadului, unde stau înconjurați de întuneric (cf. II Pt. 2, 4). Duhurile rele sunt o realitate dramatică a lumii; mânioase pe Dumnezeu și invidioase pe oameni, ele caută să câștige adepți de partea lor și să desfigureze creația. Satana, care i-a ispitit pe strămoși în rai, pe dreptul Iov și chiar pe Iisus a cutezat să încerce să-L tragă de partea lui, nu ne cruță pe noi, fiii lui Adam, care suntem pe pământ ca pe un câmp de bătălie.

Având ca obiectiv distrugerea, diavolul golește viața sufletească de orice conținut moral sănătos și o duce la o stare de platitudine și întuneric. Pentru a-și duce la îndeplinire planurile, Satana, „cel ce înșală toată lumea” (Apoc. 12, 9), se travestește mereu, izbutind astfel să ademenească pe mulți. Contând pe slăbiciunea firii omenești, diavolul nu se arată în zdrențe și mizerie, fiindcă în acest caz l-am respinge, ci în mantie regală, înconjurat de lumini atrăgătoare, purtând pe buze vorbe dulci și amăgitoare. El seamănă în jurul nostru miraje ipocrite, plăceri vulgare, profituri pe căi necinstite și exaltă bucuria de a trăi pe planul minor al vieții. El este asemenea femeii din Apocalipsă, împodobită cu aur și cu pietre scumpe, având în mână o cupă de aur plină de urâciunile și necurățiile desfrânării sale (Apoc. 17, 4). El leagă plăcerile vulgare de goana după comori efemere, tulburând complet sufletul. Slujesc pe diavol și ascultă de porunca lui: ipocriții, invidioșii, bârfitorii, pârătorii, bețivii, lacomii, hoții, ucigașii și desfrânații, adică toți cei ce aduc osanale păcatului și-l preamăresc prin purtarea lor imorală, dând o direcție întunecoasă vieții și rosturilor ei.

A fost un vechi fort în Belgia, despre care odată se credea că este imposibil să fie capturat sau distrus. Zidurile lui din beton armat erau groase de aproximativ 4 metri. Ele erau pline de tunuri montate pe turele transportabile. Și, totuși, într-o zi, fortul a căzut doar la o mână de parașutiști germani. Îmbrăcați în uniforme de soldați belgieni, înaintau grăbiți spre gărzile fortului strigând: „Vin germanii!”. Cuprinse de panică, gărzile au deschis porțile ca să-i primească. Imediat ce au intrat, ei au copleșit și au înfrânt gărzile. După aceea, au deschis larg poarta principală tovarășilor lor germani, care i-au urmat în forță. Fortul belgian a fost cucerit dinăuntru, fără ca tunurile lui să tragă vreo singură ghiulea. Această istorioară ne amintește că atunci când dușmanul – diavolul – vine să ne ispitească, folosește întotdeauna diferite măști. Dacă ar apărea la noi ca diavol, noi nu i-am deschide ușa să intre. Sfântul Apostol Pavel ne spune că Satana vine mascat, „își ia chip de înger al luminii” (II Cor. 11, 14). Cu alte cuvinte, el pare drept, bun, precum un înger. Păcatul pe care ne ispitește să-l săvârșim, el îl prezintă nu ca pe ceva rău, ci ca pe ceva bun.

O majoritate copleșitoare de creștini, pur și simplu, nu mai sesizează prezența și acțiunea lui Satana în lume și nu mai simt, deci, nevoia de a renunța la lucrurile și la slujirea lui, cum au promis în Taina Sfântului Botez. Aceștia nu mai discern evidenta idolatrie care impregnează ideile și valorile în care oamenii trăiesc azi și care determină, orientează și aservesc viața, nu mai discern evidenta idolatrie tangibilă a păgânismului de altădată. Ei rămân orbi la faptul că acțiunea lui Satana constă esențialmente în a falsifica și a contraface, a deturna de la semnificația lor reală înseși valorile pozitive, a face ca albul să pară negru și invers, a practica jocul subtil și pervers al minciunii și confuziei.

Se cunoaște din istoria vieții duhovnicești că s-a arătat diavolul unui călugăr tânăr dar foarte îmbunătățit, povățuindu-l mereu la bine, până când cuviosul s-a încredințat că acesta este un duh bun, trimis de Dumnezeu. După ce s-a încredințat el, duhul i-a șoptit, într-o zi: „Iată că tu ești drept și bun, iar duhovnicul tău te persecută” (pentru că acela cu adevărat îl punea la anumite probe spirituale ca pentru începători). „Duhovnicul greșește; din ură și gelozie, se poartă așa cu tine. Mergi la el și, dacă și de data asta te va ocări, să știi că e diavol întruchipat. Omoară-l!”. Și așa a făcut, nedându-și seama că asculta tocmai de diavol, care ne amăgește prin șoaptele sale mincinoase, fiind „mincinos și tatăl minciunii” (In. 8, 44).

Spunând că „largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care apucă pe ea” (Mt. 7, 13), Domnul arată că unul dintre principalele șiretlicuri ale diavolului este îndemnul: „Fiecare face aceasta! Nu poate fi rău!”. Aceasta este metoda folosită de diavol ca să ne deruteze. Aceasta este calea care duce la pierire, cum spune Domnul. Binele nu este bazat pe ceea ce fac toți, ci este bazat pe voința lui Dumnezeu. Binele este bine chiar dacă nu-l face nimeni. Răul este rău chiar dacă îl fac toți. Hristos a spus că singura cale care duce la viață este cea care trece prin poarta cea strâmtă (Mt. 7, 14). „Viața” despre care vorbește Mântuitorul este viața veșnică, pe care o putem avea numai prin credința în El și printr-o aleasă comportare morală. Toți oamenii sunt confrunțați cu alegerea destinului lor etern. *Calea lată* este calea acestei lumi și a tentațiilor ei, dar ea se termină în ruina veșnică. *Calea îngustă*, calea credinței în Hristos, conduce la cer și la viața veșnică. Creștinul trebuie să lupte pentru a se înscrie între cei

puțini aleși, adevărații fii ai lui Dumnezeu, care au ales să urmeze calea îngustă și calea grea ce duce la Împărăția lui Dumnezeu.

Vechiul fort din Belgia se credea să fie de necucerit până ce dușmanul a apărut deghizat. Dușmanul nostru întotdeauna apare mascat ca un lup îmbrăcat în piele de oaie. Unul din șiretlicurile lui este: „Nu poate fi rău! Privește! Fiecare face aceasta!”. Să fim atenți la șoapta sa vicleană, să nu deschidem ușa „vicleanului” (Efes. 6, 16). Sfântul Apostol Iacob ne îndeamnă: „Stați împotriva diavolului, și el va fugi de la voi” (Ic. 4, 7). Iar Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Satana poate să ne biruiască doar în măsura în care e periculos un câine legat. Numai atunci putem fi mușcați de câine, când ne apropiem și intrăm în cercul în care acesta se mișcă. Dacă nu intrăm în acea zonă periculoasă, animalul este inofensiv. Așa stau lucrurile și cu primejdia pe care o prezintă duhurile care ne ispitesc la rău (I Cor. 7, 5; I Tes. 3, 5) și ne asaltează cu șoaptele lor viclene. Dacă știm că ele prin ispitire vor să ne facă părtași la chinurile iadului, atunci trebuie să ne ferim ca de foc de șoaptele diavolului și să le respingem.

Iubiții mei,

Prin moartea lui Hristos de pe Golgota și prin Învierea Sa din morți, s-au sfărâmat porțile iadului, iar puterea Satanei a slăbit mult. Totuși, Dumnezeu permite duhurilor necurate să ne ispitească pentru ca să dea prilej credincioșilor să se încununeze. Fericitul Augustin zice: „Ispitele trebuie să fie. Căci cine poate fi încununat altfel decât dacă luptă corect? Dar unde este lupta dacă nu este vrăjmașul care să atace?”.

Noi, creștinii, putem să ne apărăm și să-l biruim pe diavol, folosind anumite arme duhovnicești. Prima armă este CREDINȚA în Dumnezeu, pe care o avea și tatăl demonizatului din Sfânta Evanghelie. Luminați de făclia credinței, prindem înțelepciune cerească, ca și Iisus, și îl izbim la pământ pe cel viclean, zicându-i: „Înapoia mea, Satano!”. De diavol ne putem apăra prin SEMNUL CRUCII, căci zice Sfântul Chiril al Ierusalimului: „Precum câinele fuge de bățul cu care a fost lovit, tot așa și dracul fuge de Crucea care îi amintește că prin ea a fost biruit”. Dacă vrem ca Cel-Rău să nu pună stăpânire pe noi, trebuie să folosim și arma RUGĂCIUNII, cum ne îndeamnă Domnul:

„Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită” (Mt. 26, 41). Rugăciunea trebuie întărită cu POSTUL, fiindcă Mântuitorul a spus că neamul demonilor iese din om și se îndepărtează „numai prin rugăciune și prin post” (Mt. 17, 21).

Datori suntem să ducem luptă neîncetată împotriva diavolului. Noi singuri suntem slabi, dar Dumnezeu ne dă o putere de rezistență neobișnuită, încât nimeni nu poate sta împotriva noastră (cf. Rom. 8, 31). Să ne încredem, aşadar, în Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat „să strice lucrurile diavolului” (I In. 3, 8). Precum Domnul Însuși ne învață, noi trebuie să ne rugăm mereu Tatălui ceresc, zicând: „Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de Cel-Rău” (Mt. 6, 13). Amin.

PREDICĂ

LA DUMINICA A 5-A DIN POST

(A Sfintei Maria Egipteanca – Marcu 10, 32-45)

Slujirea iubitoare a tuturor

Dreptmăritori creștini,

Făcând cea din urmă călătorie la Ierusalim, înainte de răstignirea Sa, Mântuitorul Hristos le spune celor doisprezece ucenici că El va pătimi și va fi omorât, „dar după trei zile va învia” (Mc. 10, 35). Prin aceasta, voia să-i pregătească pentru acel timp înfricoșător al durerii, al patimilor, al răstignirii și al morții Sale.

Când Domnul le vorbea despre suferință și moarte, ucenicii se certau pentru mărire, râvneau să ajungă în slujbă înaltă. Vrând să le arate că mărirea nu constă în forță, în bogăție și în dorința de dominație asupra altora, Iisus îi atenționează, zicând: „Cel ce va vrea să fie întâiul între voi, să le fie tuturor slugă” (Mc. 10, 44).

Iubiți credincioși,

Din clipa căderii protopărinților noștri în grădina Raiului, oamenii au fost stăpâniți de dorința de mărire, de pofta după putere. De atunci și până în vremea de acum, oamenii sunt egoiști și iubitori de sine, așteptând ca ei să fie serviți și lăudați. Însă, venind pe pământ, Fiul lui Dumnezeu a arătat că misiunea Sa era una de slujire. Aflându-Se în sinagoga din Nazaret, a citit acest text din profetul Isaia: „Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei zdrobiți cu inima, să propovăduiesc robilor dezrobirea și orbilor vederea, să-i eliberez pe cei asupriți” (Lc. 4, 18).

„Milă Mi-e de popor” (Mt. 15, 32), exclama Fiul Omului și, neobosit, El alina durerile celor umiliți și obidiți, vindeca bolnavii, ierta pe păcătoșii pocăiți, mângâia pe cei zdrobiți cu inima. Iisus a spălat picioarele celor doisprezece ucenici și le-a șters cu prosopul. Iar măsura supremă de slujire a arătat-o prin moartea Sa de pe cruce, când S-a făcut jertfă de ispășire a păcatelor fraților Săi, a lumii întregi. Sfântul Apostol Petru, voind parcă să rezume într-o singură frază viața pământească a Învățătorului divin, a afirmat: „Iisus din Nazaret a umblat făcând bine” (Fapte 10, 38).

Mântuitorul, Care a făcut din viața Sa pământească o revărsare neconținută de dragoste și de îndurare, ne cheamă și pe noi să slujim altora și să fim izvor de bucurie pentru alții. A fi creștin înseamnă a urma pilda dăruirii de sine pe care ne-a lăsat-o Domnul nostru Iisus Hristos, Care ne spune: „Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții” (In. 13, 35). Iată actul nostru de identitate, „buletinul” nostru religios: iubirea, mila, compasiunea, binefacerea, ajutorarea, purtarea reciprocă a sarcinilor celor de o fire cu noi.

Mulți se consideră creștini buni dacă își îndeplinesc obligațiile față de Dumnezeu. Cel ceresc, săvârșind unele acte de cult cum ar fi: rugăciunea, postul, frecventarea slujbelor bisericești, ținerea zilelor de sărbătoare. Toate acestea sunt bune, dar inima creștinismului este iubirea concretizată prin slujirea semenilor noștri, precum și Sfântul Iacob învață: „Cucernicia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu și Tatăl este aceasta: să-i cercetezi pe orfani și pe văduve în necazul lor” (Ic. 1, 27). Adică să hrănim pe cel flămând, să dăm de băut celui însetat, să îmbrăcăm pe cel gol, să primim în casă pe cel străin, să căutăm pe cel bolnav, să cercetăm pe cel rob, să îngropăm pe cel răposat.

Să nu uităm că rănilor nu sunt numai trupești, ci și sufletești. Unii se zbat în cumplite chinuri sufletești, din cauza păcatului care-i stăpânește; alții sunt deznădăjduiți și au nevoie de îmbărbătare. Deci, există fapte ale milei sufletești: a îndrepta pe cel păcătos, a învăța pe cel neștiutor dreapta credință, a da sfat celui în strâmtorare, a ne ruga pentru aproapele, a mângâia pe cel întristat, a răbda pe cel ce ne pricinuieste necazuri, a ierta celui ce ne greșeste. Aceste fapte ale îndurării sufletești au o mare valoare, căci zice Sfântul Grigorie Dialogul: „Măcar inima să-l doară și tot va avea plată, căci nu dă mai

puțin cel pe care îl doare inima decât cel ce împarte bunurile sale. Unul dă bani, celălalt dă sufletul său”.

Hristos, Modelul perfect al milosteniei (Mt. 11, 28; 15, 32), ne-a arătat că de felul cum vom săvârși faptele îndurării față de semenii, atârnă soarta noastră veșnică, raiul sau iadul. Toate actele noastre de bunătate și slujire, oricât de mici și neînsemnate ar fi, sunt primite de Dumnezeu ca milostiviri, ca danii făcute Persoanei Lui. Lângă mâna care ți se întinde după ajutor, stă, nevăzut, mâna lui Hristos. În persoana fiecărui om miluit, stă ascuns Hristos, Care zice: „Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Mt. 25, 40).

Într-un spital, o asistentă medicală era prețuită pentru dragostea și marele ei devotament în îngrijirea bolnavilor. La orice ceas din zi și din noapte ar fi fost chemată la paturile celor în suferință, sora alerga cu bucurie, lega rănilor, făcea injecții, curăța pe cei infirmi. Într-o zi, o prietenă o găsi într-un salon unde pansa rănilor rău mirositoare ale unei bătrâne plină de cangrene pe tot trupul. „Munca asta eu n-aș face-o nici pentru milioane de lei pe lună”, spuse prietena când ieși din salon. „Nici eu”, răspunse asistenta medicală. „Dar, din iubire pentru Domnul, slujesc cu bucurie, fără nici o plată. Fiindcă în fiecare bolnav văd chipul Mântuitorului Hristos”.

În lumina învățaturii Evangheliei, Domnul nostru nu sălășluiește doar în ceruri sau pe masa Sfintelor Altare în Taina Euharistiei, ci poate fi descoperit în persoana fiecărui om aflat în nevoie. Așadar, Hristos așteaptă iubirea noastră la un colț de stradă, pe un pat de spital, într-un azil de bătrâni, în casa unor vecini care plâng și n-are cine să-i ajute. Slujirea noastră este bună și bineplăcută cerului dacă este făcută în numele Domnului, nu din interes, pentru vreun folos personal sau pentru recunoștință de la oameni (Lc. 14, 12-14). Facerea de bine, dărnicia și faptele bune ne ajută să dobândim, în veacul viitor, viața veșnică (cf. I Tim. 6, 18-19).

Iubiții mei,

Creștinii veacurilor primare au alungat întunericul urii prin iubire de oameni, încât cei din jurul lor exclamau cu uimire: „Priviți-i cum se iubesc!”. Urmându-le exemplul,

avem datoria să vibrăm pentru nevoile și suferințele aproapelui, nu limitându-ne la o simplă compătimire a lui, ci dăruind din vistieria inimii noastre pentru binele lui, pentru lecuirea rănilor, ștergerea lacrimilor și ușurarea poverilor aproapelui.

La ușa casei noastre bat mulți năpăstuiți, și în drumurile noastre întâlnim mulți nenorociți care au nevoie de ajutorul nostru. Pe toți aceștia trebuie să-i slujim cu generozitate și cu convingerea că, în chipul tuturor celor ce au nevoie de ajutorul nostru, Se află Hristos. De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Omule, de nu-i dai astăzi nimic lui Hristos, dincolo El nu va avea trebuință de tine. Aici flămânzește El, aici însetează. Iisus însetează după mântuirea ta. De aceea, El vine ca un cerșetor, de aceea, El umblă gol. Prin aceasta, Dumnezeu vrea să-ți dăruiască Împărăția. Nu-L trece cu vederea!”.

Binele făcut semenului nostru se urcă la cer unde este primit ca și când ar fi fost făcut lui Dumnezeu. „Cel ce pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută”, răsună un dicton vechi. Într-adevăr, pentru binele făcut vom dobândi, în ziua Judecății, bucuria Raiului. Atunci vom înțelege deplin sensul cuvintelor Mântuitorului nostru: „Cel ce va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru. Și cel ce va vrea să fie întâiul între voi, să le fie tuturor slugă” (Mc. 10, 43-44). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA A 6-A DIN POST
(A Floriilor – Ioan 12, 1-18)

Adevărata fericire ne-o dă Hristos

Dreptmăritori creștini,

După ce mai bine de trei ani a vestit Evanghelia Împărăției și a săvârșit minuni, culminând cu învierea lui Lazăr din Betania, Fiul Omului Se îndreaptă acum, pentru ultima oară, spre Ierusalim. Aici, peste puține zile, Își va da viața Sa pentru răscumpărarea lumii din robia cumplită a diavolului, a păcatului și a morții.

Mulțime mare de oameni, impresionată fie de minunile Lui, fie de calitățile Lui dumnezeiești, Îl întâmpină cu mare entuziasm. Așternând în calea Mântuitorului hainele lor și ramuri verzi, Îl salută cu bucurie, strigând: „Binecuvântat este Cel Ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!” (Mt. 21, 9).

Iubiți credincioși,

Cine este acest Iisus Care intră în Ierusalim, în mijlocul strigătelor emoționante ale celor ce-L urmează? Ce vrea El de la noi, locuitorii acestui pământ? Răspunsul ni-l dă chiar Domnul: „Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sunt ușa oilor. De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla” (In. 10, 7 și 9). Pășunea este fericirea pe care El ne-o oferă încă de aici, dacă Îl urmăm cu iubire și credincioșie. În *Duminica Floriilor*, întreaga lume a mers după Iisus. A fost singura zi în care El a primit slava pe care o merita ca Împărat Atotputernic al universului. Această atitudine trebuie să o avem mereu noi, care „am văzut slava Lui... și din plinătatea Lui am luat și har peste har” (In. 1, 14 și 16).

Hristos este CALEA noastră; noi Îl urmăm pe El. Hristos este ADEVĂRUL; noi Îl îmbrățișăm. Hristos este VIAȚA noastră; noi o trăim întru El. Hristos este DOMNUL nostru; noi Îl alegem să guverneze peste noi. Hristos este STĂPÂNUL nostru; noi Îl servim. Hristos este ÎNVĂȚĂTORUL nostru de Care ne lăsăm instruiți. Hristos este PĂSTORUL nostru de Care ne lăsăm conduși. Pentru biruința lui Hristos este nevoie de rugăciune și credință, de iubire și suferință. Oare suntem hotărâți să ne rugăm, să credem, să iubim și să suferim? Dacă da, atunci vom dovedi concret că suntem ai lui Hristos și întru El vom fi biruitori asupra răului și fericiți.

Unde credința este bastion sufletesc, păcatul nu-și face cuib, nu încolțesc germenii dezagregării morale. Acolo este echilibru sufletesc, conștiință curată și fericire. David Strauss (†1874), marele critic al creștinismului, deci un necredincios, și-a trimis copilul, în vârstă de 12 ani, la renumitul păstor sufletesc Mehl ca să-l învețe religia creștină și să-l boteze. Preotul s-a dus la Strauss și l-a întrebat: „Glumești?”. La care, necredinciosul a răspuns: „Nu! Eu doresc ca fiul meu să fie mai fericit decât mine!”. Într-adevăr, puterea călăuzitoare a credinței ne face fericiți. Psalmistul David spune: „Fericiți sunt cei ce locuiesc în casa Ta; în vecii vecilor Te vor lăuda. Fericit este bărbatul al cărui ajutor este de la Tine, Doamne” (Ps. 83, 5-6).

A căuta fericirea, a urmări fericirea – iată expresii înșelătoare. Niciodată nu vom găsi fericirea, căutând-o pentru noi înșine sau mânați de sentimente egoiste, având în vedere propria satisfacție. Fericirea nu este altceva decât o atmosferă morală, care înconjoară un anume fel de a trăi. Este atmosfera morală în care se desfășoară viața creștinilor care sunt chemați „să nu mai vieze loruși, ci Aceluia Care, pentru ei, a murit și a înviat” (II Cor. 5, 15). Numai în Hristos trebuie să credem, numai pentru El merită să trăim. El singur ne poate face fericiți, dacă ne îndepărtăm cu groază de păcat și mergem cu hotărâre pe calea luminii, oricât ne-ar costa aceasta.

În câmpiile Americii crește o floare interesantă și mult căutată de turiști. I s-a dat numele de „floarea busolă”, deoarece această plantă arată cu frunzele sale mereu polul nord, întocmai ca și acul magnetic al busolei marinarilor. Fenomenul vegetal din continentul îndepărtat se poate asemăna cu o „floare” de ordin supranatural, care este

răsădită în sufletele creștinilor. Vorbim de credința creștină, dată nouă de la Sfântul Botez, ca un dar ceresc. Ea ne arată mereu pe Cel Ce ne-a creat și ne-a mântuit, ne orientează mereu spre patria și casa cea nefăcută de mâna omenească, din viața veșnică, unde fericirea este fără sfârșit. Iată de ce Sfântul Efrem Sirul zice: „Semn de necredință este de a ne lega noi de lucrurile cele pământești”. Cel credincios caută „cele de sus, unde Se află Hristos” (Col. 3, 1).

În una din cuvântările sale, un mare predicator francez, J. B. Massilon (†1742), pune următoarea întrebare: „Vreți să fiți fericiți?”. Și tot el răspundea: „Trăiți creștinește!”. Lucrurile acestei lumi trecătoare nu pot să-ți ofere fericirea, fiindcă omul a fost creat de Dumnezeu pentru fericirea eternă. De aceea, el nu poate fi fericit decât atunci când împlinește poruncile lui Dumnezeu. Sunt fericiți cei care știu și fac voia Domnului (cf. In. 13, 17). „Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el” (Lc. 11, 28). În una din poeziile sale, Sfântul Ioan Iacob, sihastrul român de la Hozeva spune: „Fericit nespus e omul / Când petrece tot cu Domnul, / Când se roagă și muncește, / Când faptă bună săvârșește”.

Când pictura lui Rafael, *Madona Sixtină*, a fost adusă la Dresda, în Germania, ea a fost expusă mai întâi în palatul regal. Locul cel mai luminos din salon era ocupat de tronul regal. Observând situația, regele s-a sculat de pe tron, spunând: „Să-i facem loc nemuritorului Rafael!”. Tot astfel, există numai un tron în inima omului și cea mai importantă întrebare pentru noi este: Cine ocupă locul acela al autorității? Este el ocupat de Hristos, sau de eul nostru? E minunat ca Domnul să fie în centrul vieții noastre. Nicolae Cabasila zice: „Dacă Hristos rămâne între noi, ce ne mai lipsește sau de ce bunătați nu ne-am împărtăși? Dacă rămânem în Hristos, ce altceva am mai putea dori? Cât de fericiți trebuie să fim că-L putem primi și că ne-am făcut sălașul Lui!”.

Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos vine și astăzi ca să intre, nu în Ierusalimul pământesc, ci în intimitatea tainică a ființei noastre, pentru ca să stabilească acolo un tron, spre a face Împărăția lui Dumnezeu o realitate în mine și în tine. Este bine și înțelept ca noi toți să ne deschidem Dulcelui Iisus ca florile care se deschid la razele calde ale soarelui de primăvară și primesc, fericite, picătura proaspătă de rouă. Dacă ne

deschidem inima către Hristos, Soarele dreptății, El o va mângâia cu raza Sa dătătoare de viață și cu roua Sa răcoritoare. Dacă-I permitem să intre în noi, El ne va da acea fericire care poartă în ea mireasma Raiului, cum bine grăiește Sfântul Ioan Gură de Aur: „Unde este Hristos, acolo este Paradisul”.

Iubiții mei,

Poporul evreiesc a aruncat în calea Domnului veșmintele sale și ramuri de finic, arătând, prin aceasta, supunere față de slăvitul Împărat al lui Israel. Să-i oferim lui Iisus, în loc de ramuri, ostenele, suspinele și lacrimile noastre, convinși că El va schimba osteneala în alinare, suspinul în cântec de bucurie și lacrima în surâs. Să-L preamărim pe „Mirele Bisericii” Care, prin patima și moartea Sa, ne-a scos din adâncul păcatului și al morții, ridicându-ne la demnitatea împărătească de „fii ai Învierii” (Lc. 20, 36) și „părtași ai firii celei dumnezeiești” (II Pt. 1, 4).

De mâine începe *Săptămâna Patimilor*, timp potrivit ca să ne purificăm gândul și inima prin post, rugăciune și fapte bune, prin mărturisirea păcatelor și împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului. Aceasta ne va ajuta să ne predăm lui Hristos pe noi înșine și toată viața noastră, să murim omului vechi și să devenim o făptură nouă. În felul acesta, ne facem vrednici de a prăznui cu folos Sfintele Paști, cântând cu voioșie: „Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel Ce ai înviat”. Amin.

PREDICĂ LA JOIA PATIMILOR

Să medităm la suprema Jertfă

Dreptmăritori creștini,

„Dumnezeu este iubire” (I In. 4, 8), zice Sfântul Ioan Evanghelistul, iar dragostea lui Dumnezeu pentru noi s-a arătat în faptul că „a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (I In. 4, 10). Din sărăcia cea mai cruntă a staulului, El merge drept înainte, gol, lipsit de toate, până la deznodământul suprem al crucii. Mântuitorul a vorbit în nenumărate rânduri despre dragostea Părintelui ceresc față de oameni. Ne-a arătat că El este atât de milostiv încât trimite razele soarelui și ploaia binecuvântării Sale și peste cei dreپți și peste cei păcătoși. Pildă de mare bunătate a arătat Domnul în chipul tatălui care îl primește pe fiul rătăcit care se întoarce acasă. Pe pământ, El a dat sănătate bolnavilor, lumină orbilor, leproșilor tămăduire și celor morți viață. A chemat cu o voce prietenoasă pe săraci, pe pescarii neștiutori, și tuturor celor oprimați de greul vieții le-a zis: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Mt. 11, 28).

Dar iubirea lui Dumnezeu a fost exprimată cel mai convingător prin suferințele lui Iisus din vremea Patimilor Sale înfricoșătoare. De la arestarea Lui în grădina Ghetsimani până la moartea de pe cruce, toate loviturile, batjocurile, disprețul, pălmuirea, încununarea cu spini, pironirea pe lemn între doi făcători de rele, părăsirea din partea ucenicilor, toate le-a primit Mântuitorul în numele și în locul nostru, pentru a ne scoate din blestemul de demult și pentru a ne redobândi paradisul pierdut. Fericitul Augustin exclamă: „Cât ne-ai iubit, Părinte bun! Căci pe Unicul Tău Fiu nu L-ai cruțat, ci L-ai dat pentru noi păcătoși (cf. Rom. 8, 32). În ce chip ne-ai iubit! Căci pentru noi, El n-a

socotit ca pe o pradă egalitatea Sa cu Tine, ci S-a umilit pe Sine până la moartea pe cruce (cf. Filip. 2, 6-8)”.

Este bine să-L privim pe Iisus în ce stare grozavă este pe lemnul crucii și să ne gândim că numai păcatele noastre L-au făcut să sufere atâta. Ochii Lui cei blânzi și senini sunt acoperiți de sânge închegat. Capul Său, plecat trist pe umăr, atârnă fără de slavă, umilit. Părul Său e plin de sânge și sudoare. De pe fruntea dumnezeiescului Iisus, încununată cu o cunună de spini, se scurg ultimele picături de sânge și cad ca un cântec de îngropare la picioarele crucii de pe Golgota. Mâinile cu care a binecuvântat mulțimea, întinse pe cruce, cu venele umflate, sunt gata să plesnească sub greutatea trupului. Umerii, tăiați de crucea grea purtată, sunt vineți și răniți. Picioarele se sprijină în cuiul care le-a străpuns.

Toți L-au părăsit pe Hristos. Și Dumnezeu din ceruri Și-a întors fața ca să nu audă cuvintele de adâncă durere ale Fiului Său: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Mt. 27, 46). Clipele sunt numărate și respirația devine din ce în ce mai rară, apoi cu mare efortare Iisus rostește ultimele Lui cuvinte: „Săvârșitu-s-a!” (In. 19, 30). Prin aceasta a cuprins într-o singură privire toată lucrarea săvârșită de El prin Jertfa Sa ispășitoare și a arătat că toate cele prezise de prooroci se împlinesc și se vor împlini în Persoana Lui, de-a lungul veacurilor. Cuprinzând cu privirea istoria omenirii de la căderea lui Adam și până la cei din urmă credincioși care-L vor aștepta venind să judece lumea, Mântuitorul a concentrat în Persoana Sa pământul și cerul, timpul și veșnicia, păcatul și răscumpărarea, și în toate vedea împlinită voia Părintelui ceresc de a ne izbăvi din moartea veșnică și din robia Celui Rău.

Hristos, murind pe cruce, dăruiește creștinilor din toate veacurile inima care I se deschide, sângele care curge, neoprint nimic pentru Sine. Crucea este semnul supremei iubiri. Brațele lui Iisus întinse pe cruce sunt brațele iubirii care îmbrățișează întreaga omenire, întreg cosmosul, ca să ne ridice de pe pământ la cer, din vremelnicie la veșnicie. Multe veacuri s-au scurs de când a fost pecetluită piatra de pe ușa mormântului unde a fost depus trupul lui Hristos. Dar El, departe de a fi învins sau uitat, este adorat de o lume întreagă și iubit. Prin Jertfa Lui s-a împăcat omenirea cu Dumnezeu și s-a

descoperit valoarea vieții. Noi valorăm atât cât valorează sângele lui Hristos vărsat pe cruce pentru iertarea păcatelor noastre și pentru mântuirea noastră.

Celui Care ne-a iubit mai mult decât orice, se cuvine sa-I dăruim iubirea noastră! Să-L iubim, așa cum spune Evanghelia, mai mult decât pe tată, mamă, soț sau soție, mai mult decât pe frate, pentru că El ne-a iubit pe noi mai mult decât propria Lui viață. Însuși Domnul spune: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are: să-și pună cineva viața pentru prietenii săi” (In. 15, 13). Fericit este omul care înțelege măreția acestei iubiri! Se spune despre evreul Liebermann că a poposit cu un prieten în fața unei troițe de care spânzura Hristos Cel răstignit. Văzând chipul rănilor și icoana suferințelor, gândea: „Orice s-ar spune, dar aici se ascunde o dramă zguduitoare și fără seamăn!”. La Crăciunul anului 1826, a fost botezat. Mai târziu, el a mărturisit: „Dumnezeu m-a atras fără să-mi ceară îngăduință; și m-a atras cu o violență pe care nu am întâlnit-o până acum la nimeni”.

Iubiții mei,

Este momentul cel mai potrivit ca, în această seară de Joia Mare, să ne așezăm sufletește pe Golgota, acolo unde a murit Iisus. În acest fel, experiența păcatelor noastre personale ne va face să suferim și să luăm o hotărâre mai matură și mai profundă de a nu-L mai supăra vreodată. Să ne apropiem cu reculegere interioară de acea cruce profilată pe vârful Golgotei pentru a ne lăsa spălați de sângele lui Hristos, pătrunși de iubirea Sa și renăscuți de durerea Sa. Să-L contemplăm pe „Omul durerilor” (Is. 53, 3), înjunghiat pentru noi, pentru a ne lăsa ascunși în rănilor Sale, îndreptați de prețul Său de răscumpărare și mântuiți de noua și eterna Jertfă.

La umbra Crucii, vom înțelege de ce Biserica Îl predică pe Hristos răstignit și înviat. Unde nu e Cruce, nu e nici Înviere. Din Cruce se revarsă speranță peste lume, precum cântăm: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim”. De aceea, în aceste zile, împodobim Sfânta Cruce cu flori, aceasta exprimând frumusețea și bucuria care izvorăsc din credința noastră în Învierea lui Iisus. Prin Cruce s-au deschis porțile Raiului, unde, după învierea cea de obște, „pururea cu Domnul vom

fi” (I Tes. 4, 17). Să-I mulțumim, aşadar, Mirelui Bisericii răstignit, Care prin Jertfa Sa, iertare de păcate ne-a dăruit și vieții veșnice ne-a învrednicit. Amin.

PREDICĂ LA VINEREA PATIMILOR

Să prețuim marea răscumpărare

Dreptmăritori creștini,

Îl vedem acum pe Iisus urcând pe Golgota, copleșit de o imensă suferință și de greutatea crucii pe care o poartă cu blândețe și iubire. Picioarele Sale lasă pe pământ urme de sânge, mâinile strâng crucea ce apasă pe umărul rănit, trupul e zdrobit și sfâșiat de îngrozitoarea biciuire suportată, de pe cap coboară râuri de sânge ce se scurg din rănilor deschise de coroana de spini. Urcând spre culmea Golgotei, Se clatină, Se oprește, este scuturat de fiori din cauza febrei și a durerii, Se apleacă pentru a aduna noi puteri. Nu mai poate și cade la pământ. Iată Omul! Iată-L pe Împăratul nostru! Iată-L pe Mântuitorul nostru! Ajuns pe culmea Golgotei, este dezbrăcat de veșminte și cu ciocanele I se bat cuie în mâini și în picioare.

O inimă plină de recunoștință privește spre cruce și vede pe Păstorul cel bun, Care Își pune sufletul pentru oile Sale (In. 10, 11). Dar, în vremurile de azi, rar se găsesc asemenea inimi recunoscătoare față de Iisus. Un pictor german a compus un tablou de valoare cu scena coborârii de pe cruce a Mântuitorului. Între personajele înfățișate pe tablou, și-a pictat și chipul persoanei sale, cum obișnuiesc unii artiști. S-a pictat sub chipul unui ucenic, care scoate piroanele din mâinile divinului Pătimitor. Un prieten l-a întrebat pentru care motiv și-a ales acea scenă. Artistul a răspuns: „Multe păcate ale oamenilor au împuns cu cuie trupul Domnului Iisus; venit-a vremea ca noi cei ce-L iubim să I le scoatem, ca să nu-L doară...”.

Într-adevăr, dacă ne gândim cu câte blasfemii, necurății și fărâdelegi, creștinii chinuiesc pe Domnul milelor, măcar unii dintre noi se cuvine să trăim după voia lui

Dumnezeu, ca astfel, în credință și cu dragoste, să scoatem piroanele din trupul Mântuitorului, să-L mângâiem, punând în folosință roadele Jertfei Sale răscumpărătoare. Să privim o floare cât este de gingașă și de plăpândă. Cu toate acestea, ea își împlinește rostul, parfumează aerul, înveselește lumea, face viața mai frumoasă. Iar noi, oamenii, adesea, cu faptele noastre cele rele, spurcăm pământul, poluăm atmosfera, urătim viața, întunecăm soarele. Noi, care am fost răscumpărați nu cu lucruri stricăcioase, „ci cu scumpul sânge al lui Hristos” (I Pt. 1, 18-19), avem datoria sfântă să ne purtăm pe măsura acestei demnități, căci Cel Ce a murit pentru restaurarea noastră ne va cere socoteală.

Va îndrăzni, deci, cineva dintre noi să-și coboare viața în întuneric, atâta vreme cât Mântuitorul a adus-o la lumină? Va căuta cineva cu sila acea moarte pe care Mântuitorul a stricat-o? Vai tuturor acelor care lucrează pentru moarte și nu pentru viață! Pururea Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu ne va acuza la Judecata din urmă dacă nu cinstim viața ce ni s-a dăruit prin Cruce și prin Înviere. Va zice atunci Maica Domnului: „Pentru tine I-au fost răpite Fiului meu până și hainele Sale; pentru tine au fost bătute cu nemiloase cuie mâinile care au vindecat bolnavi și au binecuvântat; pentru tine, care erai oaia pierdută, au suferit picioarele care au umblat să te găsească; pentru tine au trebuit să audă urechile mele zgomotul ciocanelor, iar ochii mei de mamă pentru tine au trebuit să vadă sângele vărsat pe cruce. Judecat vei fi acum de Fiul meu la osânda veșnică dacă vei nesocoti patimile, moartea și Învierea Fiului meu!”.

Privind acum la trupul lui Iisus însângerat, luat de pe cruce și așezat în mormânt, se cuvine să-L preamărim cu multă recunoștință, fiindcă „întru Acesta, prin sângele Său, avem noi răscumpărarea și iertarea păcatelor, după bogăția harului Său” (Efes. 1, 7). Vai nouă dacă nu prețuim o așa măreață răscumpărare! Nicolae Cabasila grăiește astfel: „Trupul mort al Acestui Fiu al Omului ajunge să zguduie pământul și să dea din nou viață celor morți. Toate acestea au un singur rost: ca omul să-și cunoască Stăpânul, să se ridice deasupra păcatului și să privească numai spre cer. Iar dacă în fața atâtor grămezi de binefaceri, noi rămânem tot cu brațele încrucișate și nesimțiți ca niște chipuri cioplite, care se feresc doar să nu le lovească trăsnetul, atunci se poate închipui ceva mai

nemernic decât noi? Și atunci cum să n-avem dreptul să socotim toată viața drept prilej de pestilențială întristare și jale?”. Dacă ne comportăm ca adevărați creștini, răscumparați cu mare preț, atunci patimile și moartea Mântuitorului ne sunt folositoare, iar viața noastră întreagă este un prilej de bucurie și biruință întru Hristos, „Mielul Cel înjunghiat” (Apoc. 5, 12).

În ciuda răului ce ne împresoară la acest început de mileniu, suntem chemați a da dovadă de o încredere nezdruincată, fiindcă orice rău și spiritul răului, vrăjmașul nostru de la început, adică diavolul, a fost învins și redus de acum la o sclavie veșnică. Marea sa agitație de astăzi n-ar trebui să ne tulbure, ci să trăim în pacea lui Hristos, Cel Care pe cruce Se aduce Tatălui Jertfă, surpând peretele vrajbei și făcând pace între noi și Dumnezeu (Efes. 2, 14-16). Astăzi când întunericul s-a răspândit din nou asupra lumii și moartea învăluie omenirea rătăcită, să ne apropiem cu încredere de „Neînseratul Soare, Hristos”, Care, „somm învietor în mormânt dormind”, ne-a sculat pe noi, neamul omenesc, din somnul greu al păcatului și ne-a smuls din ghearele morții. El este Lumina și Viața noastră, Căruia, în această seară, Îi cântăm cu recunoștință: „În mormânt, Viață, / Pus ai fost, Hristoase. / Și cu moartea Ta pe moarte o ai pierdut. / Și viață lumii Tu ai izvorât”.

Iubiții mei,

Datori suntem a răspunde la iubirea divină răstignită prin imitarea sau urmarea lui Hristos. Aceasta înseamnă să fim „morți păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru” (Rom. 6, 11), înseamnă să fim oameni noi în care viețuiește și lucrează Hristos. Din nefericire, sunt creștini pe jumătate vii, pe care moartea lui Iisus nu-i emoționează și opera Sa mântuitoare nu-i impresionează. Unii ca aceștia slujesc la altarele unor dumnezei străini, la altarele patimilor și plăcerilor pământești, și încă nu și-au predat sinea păcătoasă Răscumpărătorului lor.

Dacă Îl imităm cu adevărat pe Domnul, atunci simțim că viața lui Dumnezeu curge în noi ca un alt șuvoi de sânge, simțim că suntem o mlădiță vie în Vița dumnezeiască (cf. In. 15, 4-5). Dacă Îl urmăm cu adevărat pe Domnul, atunci Îl putem numi pe Dumnezeu

„Tatăl nostru” și ne putem hrăni adesea cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru. În acest fel, ajungem să ne dăruim în întregime Celui Ce ne-a mântuit, încredințați că „dacă am murit împreună cu Hristos... vom și viețui împreună cu El” (Rom. 6, 8). Amin.

PREDICI

LA DUMINICILE SPECIALE

PREDICĂ
LA DUMINICA DINAINTEA ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI
(Convorbirea lui Iisus cu Nicodim – Ioan 3, 13-17)

Sfânta Cruce – școală a virtuții

Dreptmăritori creștini,

Sfânta Evanghelie citită astăzi ne amintește de acea preînchipuire a Crucii și a Jertfei Mântuitorului: Șarpele de aramă, înălțat de Moise pe un stâlp, în pustie, care izbăvea de moarte pe cei mușcați de șerpi veninoși (Num. 21, 8-9). Minunea aceasta se repetă sub ochii noștri, a celor care, în pustia amară a acestei vieți, suntem mereu mușcați de ispitele și asupririle diavolului.

Sfânta Biserică ridică în mijlocul Noului Israel, al poporului dreptcredincios, Crucea lui Hristos, pentru ca tot omul care privește cu credință acest *semin* minunat să se vindece și să trăiască (In. 3, 14-15). Într-adevăr, dacă privim cu evlavie la Sfânta Cruce și o cinștim după cuviință, vom fi izbăviți de otrava patimilor și de rănila păcatelor, împodobindu-ne cu virtuțile creștine ale credinței, nădejzii și dragostei, prin care putem obține biruința mântuirii.

Iubiți credincioși,

Prin Jertfa de pe cruce, vina păcatului a fost ștearsă, iar prin Înviere, moartea a fost nimicită, deschizându-ni-se, astfel, porțile vieții veșnice. Împreună cu Hristos, omul cel vechi din noi s-a răstignit și s-a îngropat, și tot prin El a înviat în noi omul cel nou, eliberat din lanțurile păcatului și de tirania morții. Prin răscumpărarea făcută de Hristos, noi am devenit fii ai lui Dumnezeu, având dreptul și putința ca, sub umbrirea harului divin, prin faptele noastre izvorâte din credință, să dobândim Împărăția cerurilor.

Meditând la durerile răstignirii și la moartea pe cruce a Mântuitorului nostru, ne vom umple sufletele de credință, nădejde și dragoste și prin aceasta ne vom dăltui ființa noastră după chipul prea frumos și prea iubitor al lui Hristos. Fericitul Augustin era inspirat de Duhul Sfânt atunci când vorbea despre folosul mare al amintirii Patimilor Domnului pentru viața creștină. Nici un fapt, nici una din predicile Mântuitorului n-au darul să cuprindă atâta bogăție duhovnicească precum îl are graiul Crucii.

Priveliștea Patimilor Domnului ne întărește, în primul rând, **credința**. Acum știm în Cine credem, cunoaștem pe Cel Ce-L adorăm. Este Domnul și Stăpânul lumii, Fiul cel de o ființă cu Tatăl și cu Duhul dumnezeiesc. Este Biruitorul iadului și al morții, Care pentru noi și pentru a noastră mântuire S-a răstignit, în vremea lui Ponțiu Pilat, și a murit și S-a îngropat, dar Care, cu puterea ce sălășluia în ființa Sa, Și-a reluat viața și S-a înălțat întru slavă, de unde va veni iarăși să judece toate semințiile pământului. Nu e de mirare că Mormântul gol din Ierusalim este locul cel mai sfânt din lume pentru pelerinaj și închinare. Nu e de mirare că în fiecare an, de sărbătoarea Paștilor, coboară lumina din cer asupra Sfântului Mormânt spre a ne încredința că suntem fiii Învierii. Dacă pe celelalte morminte de pe toată fața globului pământesc stă scris: „Aici zace cutare”, pe lespedea Mormântului de la poalele Golgotei poate fi săpată în granit inscripția: „Aici zace moartea!”. Prin Cruce, păcatul, ca o îngroșare a trupului, ca închidere a lui în groapa fără orizont a vieții trecătoare, este slăbit, subțiat, oprit. Prin Cruce, trupul și viața pământească se fac transparente pentru Dumnezeu. Prin Cruce, se dă lovitura de moarte morții, egoismului. Prin Cruce, se arată victoria generozității, a iubirii, a vieții superioare. Prin Cruce, omul adevărat din noi învie întru viața fără de moarte, în Dumnezeu.

Gândul la durerea Domnului ne întărește, în al doilea rând, **nădejdea** că Dumnezeu nu îi părăsește pe cei ce suferă pentru Evanghelie. După întunericul încercării, răsare soarele bucuriei și al dreptății. A răsărit pentru Omul durerii, Iisus; se va arăta la fel pentru toți cei ce primesc necazurile cu încrederea că ele vin cu știința Tatălui ceresc și le poartă până la sfârșit cu răbdare și cu bărbăție. Izvor de mare încredere și de îmbărbătare este pentru noi Jertfa de pe cruce și Învierea lui Hristos. Aceste daruri ale lui Dumnezeu ne dau puteri și curaj pentru a lupta contra păcatului și pentru înfăptuirea

binelui. Forță înnoitoare se naște în sufletele noastre, știind că virtutea lucrată cu credință și în duhul dragostei creștine duce la o viață binecuvântată pe pământ și ne ajută să dobândim viața veșnică. Deci, Golgota este o mare școală de înțelepciune și izvor viu de virtute. Ascultați ce zice Fericitul Augustin: „Nu-ți pierde nădejdea! Nu te teme! Căci de aceea a băut Însuși Doctorul din el, ca să nu te mai temi. Iisus a luat tot paharul suferinței”. Iar în cartea *Urmarea lui Hristos*, citim: „Hristos a primit să pătimească. Cum cutezi tu să te plângi de ceva? El a avut dușmani și bârfitori, iar tu vrei ca toți oamenii să te iubească? Cum putea-vei fi încununat, când nimic supărător nu ți s-a întâmplat?... Deci rabdă cu Hristos, dacă vrei să împărățești cu El”.

În sfârșit, priveliștea suferinței și a morții Mântuitorului nostru are darul de a spori în inimile noastre **dragostea** noastră pentru El. Dacă am lua aminte mai bine la pricina care L-a pus pe Împăratul lumii pe lemnul crucii, vom cunoaște că adevărații vinovați n-au fost nici fariseii invidioși, nici Iuda vânzătorul de sânge nevinovat, nici lașitatea guvernatorului roman care, de frică, L-a dat pe Iisus mai-marilor sinagogii să fie răstignit, ci am fost noi, păcătoșii, cu răutățile noastre (cf. Is. 53, 2-5). În Hristos, păcatul se mistuie în flacăra, în oceanul iubirii Sale dumnezeiești. „Acolo unde este jertfă, acolo este nimicirea păcatelor, acolo este împăcarea cu Stăpânul, acolo este sărbătoare și bucurie”, învață părintele nostru Ioan Gură de Aur. Iar după Sfântul Chiril al Alexandriei, „la Tatăl nu se poate intra decât în stare de sacrificiu”. Starea de sacrificiu e și calea noastră, unii către alții. „În aceasta am cunoscut iubirea: că El Și-a pus sufletul Său pentru noi; și noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați” (I In. 3, 16). Patimile sunt o chemare la înnoirea vieții noastre creștinești prin pocăință și prin fapte bune, prin viețuire în comuniune cu Hristos, în Biserica Sa. Crucea Mântuitorului a arătat lumii marea alternativă: *crucea morții*, căreia îi urmează viața, sau *egoismul*, căruia îi urmează moartea sufletească. Credința în Cruce se verifică prin fapte de iubire față de semenii noștri aflați în necazuri, lipsuri și strâmțorări.

Iubiții mei,

La Nașterea lui Hristos, îngerii cântau că El va aduce pe pământ pace și între oameni bunăvoie (Lc. 2, 14). Pe cei ce au luat cunoștință că Hristos este Fiul lui Dumnezeu făcut Om și înviat, ca pârgă a învierii noastre, nimic nu-i mai tulbură. Mărturisind credința în Hristos, vom rămâne tari și liniștiți în necazurile ce ni le va produce lumea, biruindu-le, iar siguranța că le vom birui ne-o dă pilda și puterea Lui: „Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți!: Eu am biruit lumea!” (In. 16, 33).

Eroul de pe Golgota, Hristos Domnul, a biruit lumea, nu înlăturând necazurile din ea sau făcând să nu apară ispite, ci arătându-Se mai tare decât ele, întrucât nu a fost doborât de ele. Iisus a lăsat firea Lui să sufere toate cele ce le suferă omul, pentru ca să o întărească chiar prin folosirea maximă a puterii ei de a nu se lăsa biruită de răutățile lumii. Această putere izvorăște din Crucea Sa pentru noi toți, precum arată Sfântul Efrem Sirul când spune: „Crucea este speranța celor disperați, Crucea este limanul celor înviforați, Crucea este mângâierea celor întristați”.

În Ortodoxie, Crucea este scăldată în raze și, de sărbătorile ei, ea este împodobită cu flori. Astfel, suntem încurajați să privim spre Cruce și dincolo de Cruce, spre a vedea slava strălucitoare a Învierii și frumusețea înmiresmată a vieții veșnice. De aceea, plini de recunoștință, dimpreună cu imnograful bisericesc, se cade să strigăm: „Bucură-te, Cruce, purtătoare de viață, semnul cel nebiruit al creștinătății, prin care a încetat blestemul, s-a înghițit puterea morții și ne-am înălțat de pe pământ la cele cerești”. Amin.

PREDICĂ

LA ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI

(Patimile, răstignirea și moartea lui Iisus – Ioan 19, 6-11; 13-20; 25-28; 31-35)

Însemnătatea Sfintei Cruci

Dreptmăritori creștini,

În această sfântă zi, ne amintim de acel eveniment din anul 326 d.Hr., când slăvita împărăteasă Elena a aflat Crucea răstignirii, care apoi a fost înălțată în fața poporului dreptcredincios ca toți să o vadă și să o cinstească. Crucea a fost descoperită sub colina Golgotei, după lungi și grele cercetări, și alături de ea s-au găsit și crucile celor doi tâlhari. Dar s-a aflat care dintre ele este a Domnului, prin minunata înviere a unui mort atins cu Sfânta Cruce a lui Iisus.

Multă lume a alergat atunci să se închine Sfintei Cruci, încât patriarhul Ierusalimului Macarie a fost nevoit să o înalțe deasupra amvonului, în văzul tuturor. Poporul a îngenuncheat în fața ei, strigând: Kirie eleison! (Doamne, miluiește!). În amintirea acestei întâmplări, Biserica a rânduit sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. De atunci înainte, cinstitul Lemn a devenit una dintre cele mai prețioase relicve ale creștinătății, a devenit steagul și monumentul glorios al religiei creștine.

Iubiți credincioși,

Din clipa în care Fiul lui Dumnezeu a murit pe Cruce, acest instrument de tortură, această unealtă a rușinii pentru răufăcători reprezintă pentru noi obiect de mare onoare, armă de biruință împotriva răului, „păzitoarea a toată lumea, frumusețea Bisericii, lauda îngerilor și rană diavolilor”. Prin Jertfa lui Hristos, Sfânta Cruce ni s-a arătat drept semn al dragostei dumnezeiești și al împăcării noastre cu Creatorul. De aceea, Sfântul Apostol

Pavel zice: „Cuvântul crucii, pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Cor. 1, 18). Crucea este esența misiunii lui Hristos, a lui Mesia, pe acest pământ. La Cruce se referea Domnul ori de câte ori făcea aluzie la menirea Lui, la botezul cu care trebuia să Se boteze, la paharul pe care trebuia să-l bea. Totul în cuvintele, tăcerile și vestirile Sale duce spre punctul final al Golgotei. Prin Cruce, Mântuitorul a biruit păcatul, a înfrânt moartea și ne-a deschis Raiul. „Crucea – afirmă Sfântul Ioan Damaschin – este chiar Raiul, prin depărtarea tuturor relelor și începutul tuturor bunurilor”.

Crucea este pentru creștin simbolul interferenței cerului cu pământul, a spiritului cu materia. Crucea este singurul tipar care ne îngăduie să înțelegem taina lumii și a vieții, e singura cheie de care dispunem spre a intra în Împărăția învierii. Prin Cruce a venit răscumpărarea – zice Sfântul Grigorie de Nyssa – arătând că însăși forma Crucii, plecând dintr-un punct central și îndreptându-se în patru puncte opuse, reprezintă universală revărsare a puterii și bunătații Celui răstignit pe ea. Sfânta Cruce e semnul pe care Mântuitorul l-a sădit adânc în pământ ca dovadă că ne-a iubit și că ne iubește, așa cum numai Dumnezeu iubește, adică fără margini și peste fire. „Priviți Sfânta Cruce – zice Fericitul Augustin. Mântuitorul are capul plecat spre a-i săruta pe oameni; inima deschisă pentru a-i primi în ea; brațele întinse pentru a-i îmbrățișa; corpul întins pentru a-i răscumpăra. Gândiți-vă cât de mari sunt aceste dovezi de iubire; cântăriți-le cu cântarul inimilor voastre, pentru ca, în întregime, să vi Se imprime în inimă Cel Ce, în întregime, a fost pironit pe cruce”.

Crucea este marea carte a iubirii lui Dumnezeu pentru oameni; este leacul cel mai bun pentru sănătatea noastră morală; este cea mai bună școală a virtuții; este cartea scrisă cu literele Jertfei divine, în care poate citi orice suflet binecredincios, și izvorul de unde vine creștinului toată puterea de a birui forțele răului, ale păcatului. Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Crucea a deschis Paradisul, l-a primit pe tâlhar și a condus neamul omenesc de la dezastrul amenințător spre Împărăția lui Dumnezeu”. Crucea este un remediu în neputința noastră. Prin Cruce, cel slab găsește întărire, cel ispitit găsește har pentru a birui ispita; prin Cruce, cel descurajat află nădejde; prin ea, se alungă toate uneltirile

vicleanului diavol; prin Cruce, cel credincios găsește reazem și îmbărbătare spre izbândă. Aceasta o exprimă frumos poetul Vasile Voiculescu, în versurile sale: „Mi-ai rămas Tu singur, Tu Cel fără de prihană, / Împunsule în coastă, Bătutule în cuie, / Tu știi ce-i chinul: ia-mă, pe Crucea Ta mă suie / Ca Duhul Crucii Tale să-mi ardă crunta rană”.

O astfel de încredere în puterea Sfintei Cruci a nutrit și scriitorul rus Alexandru Soljenițan care, aflându-se într-un lagăr de concentrare și simțindu-se singur, a vrut într-o zi să se sinucidă. Deodată, lângă el a apărut de undeva un om și a șezut alături. El nu avea voie să vorbească, așa că omul a luat un băț și a făcut semnul Crucii pe dușumeaua murdară. Apoi a șters pentru ca să nu-l vadă gardianul. A fost tocmai elementul de care avea nevoie Soljenițan în acea clipă. Crucea i-a amintit de iubirea personală a lui Dumnezeu pentru el, și, astfel, a prins curaj să continue calvarul încercărilor.

De aceea, prezența Sfintei Cruci pe altarele creștine este necesară. Ea creează climatul de puritate, liniște și armonie, necesar viețuirii noastre creștinești. Ea ne străjuiește de la naștere și până la moarte, sfințindu-ne ființa, îmbunătățindu-ne firea și binecuvântându-ne traiul individual și social. Oriunde se află Crucea, este o atmosferă de vrajă cerească și de tărie morală, de respect și de biruință. Pentru acest motiv, la *Vecernia* sărbătorii Sfintei Cruci, o aclamăm cu astfel de cuvinte: „Bucură-te, de viață purtătoare Cruce, biruința creștinilor, lauda mucenicilor, podoaba cuvioșilor, limanul mântuirii, care dăruiești lumii mare milă”.

Iubiții mei,

Se spune despre un bărbat cu rol însemnat în viața religioasă a Germaniei că, la început, a avut o trăire duhovnicească mai șubredă. Odată a văzut într-o galerie de artă de la Düsseldorf icoana Mântuitorului răstignit pe cruce. Dedesubt, stăteau cuvintele lui Iisus: „Aceasta am făcut-o Eu pentru tine! Tu ce faci pentru Mine?”. De atunci, omul a viețuit ca un prieten al Celui răstignit și al Crucii. Cugetând acum la prețul imens al răscumpărării noastre (I Pt. 1, 18-20), se cuvine să iubim Sfânta Cruce a Mântuitorului, pentru că în ea găsim iertarea lui Dumnezeu pentru vina noastră, pacea Lui pentru

tulburarea noastră, puterea Lui pentru slăbiciunea noastră, curajul Lui pentru frica noastră, iubirea Lui pentru răutatea noastră și victoria Lui pentru înfrângerea noastră.

Florile care împodobesc Sfânta Cruce, de praznicul Înălțării ei, exprimă prospețimea și mângâierea acestui Odor de viață dătător. Aceste flori arată că Crucea lui Hristos ne aduce o viață nouă în frumusețe și mireasmă sublimă, făcându-l pe fiecare credincios adevărat „bună mireasmă a lui Hristos între cei ce se mântuiesc” (II Cor. 2, 15). Cinstind Sfânta Cruce, însemnându-ne chipul cu acest semn binecuvântat și suferind toate pentru numele Domnului, noi mărturisim puternic credința în Hristos, Care, trecând prin Jertfa Crucii, a adus o măreață Înviere pentru El și pentru toți care Îl urmează cu credincioșie. Recunoscători că prin Crucea Golgotei a venit bucurie la toată lumea, veniți astăzi să ne plecăm frunțile și, în adorație sfântă, să cântăm: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim”. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA DUPĂ ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI
(Întâia vestire a Patimilor – Marcu 8, 34-38)

Semnul Sfintei Cruci

Dreptmăritori creștini,

Sfânta Cruce este altarul de jertfă pe care s-a adus jertfa împăcării noastre cu Dumnezeu pentru a ne mântui sufletul. Tocmai de aceea, prin cuvintele Evangheliei ce s-a citit astăzi, Mântuitorul ne adresează o chemare dulce, zicând: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Mc. 8, 34). Pe Hristos Îl urmăm renunțând la sinea noastră egoistă, suferind cu bucurie pentru El și însemnându-ne adeseori cu semnul Sfintei Cruci.

Când ne închinăm recunoaștem importanța Crucii și, în același timp, se naște în noi conștiința că am fost răscumpărați de Fiul lui Dumnezeu și suntem chemați să-L urmăm pe El, oricât ne-ar costa acest lucru. De asemenea, când ne facem semnul Crucii mărturisim legătura noastră cu Hristos și, totodată, ne exprimăm convingerea că, numai predându-ne Lui viața noastră, putem avea parte de darurile Jertfei Sale răscumpărătoare.

Iubiți credincioși,

Sfânta Cruce este un simbol preferat pentru credincioșii ortodocși. Ea apare pe aproape toate lucrurile folosite în slujba lui Dumnezeu: biserici, altare, veșminte și cărți. În timpul Sfintei Liturghii, noi facem semnul Crucii de nenumărate ori. În pravila noastră personală, ne închinăm dimineața și seara, înainte și după rugăciunile noastre. Apoi, ne închinăm în ispite, în primejdiile fizice, înainte de a face o acțiune și de a întreprinde ceva important. Obișnuința de a ne face semnul Crucii am moștenit-o de la părinți și

strămoși. Pentru noi, care am rămas în tradiția creștinismului de la început, a ne închina înseamnă a ne face semnul Crucii.

Încă din primele veacuri creștine, credincioșii se însemnau cu semnul Crucii și cu multă evlavie îl puneau pe lucrurile și locașurile lor de cult, arătând prin aceasta că cinstita Cruce este semnul prin care se recunosc închinătorii creștini. Cu crucea în mână sau pe piept, au mers spre mormânt sutele de mii de martiri ai religiei creștine. Semnul Crucii se vedea în catacombe și despre el vorbesc atât de frumos scrierile vechi creștine. Scriitorul bisericesc Tertulian (†220) arată că „înainte și în timpul treburilor, intrând și ieșind, îmbrăcându-ne, și înainte de culcare, noi ne însemnăm fruntea cu semnul Crucii”.

Sfânta Cruce este o puternică armă de biruință asupra diavolului și asupra oricărei potrivnicii. Sfântul Antonie cel Mare (†356) spune unor filozofi elini: „Noi, în numele lui Hristos Cel răstignit, gonim pe toți diavolii de care voi vă temeți ca de niște dumnezei. Unde se face semnul Crucii, slăbesc vrăjitoriile și încetează farmecele”. O astfel de convingere avea și Sfântul Chiril al Ierusalimului (†386), care zice: „Precum câinele fuge de bățul cu care a fost lovit, tot așa dracul fuge de Crucea care îi amintește că prin ea a fost biruit”. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur (†407) îndeamnă: „Faceți semnul Crucii pe față și pe inima voastră și diavolul va fi biruit, pentru că în Cruce este sabia care l-a străpuns și pumnalul care l-a rănit mortal”. Sfântul Chiril al Ierusalimului îl recomandă chiar și împotriva vrăjmașilor: „Pune credința în Cruce ca trofeu contra celor care se împotrivesc spuselor tale! Când vrei să discuți cu cei necredincioși despre Crucea lui Hristos, fă-ți mai întâi cu mâna semnul Crucii lui Hristos și tace cel ce ți se împotrivește”.

Mă întreb dacă am cugetat vreodată cât de bogat în înțeles este semnul Crucii, așa cum îl facem noi creștinii ortodocși. Pentru a ne face semnul Crucii, noi unim cele trei degete de la mâna dreaptă (cel mare, arătătorul și cel din mijloc), iar celelalte două le odihnim în palma mâinii. În primul rând, noi atingem fruntea, apoi pieptul și imediat umărul drept și cel stâng, zicând: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”. La sfârșit, lăsăm mâna să cadă de o parte, în timp ce facem o cuviincioasă plecăciune.

Cele trei degete care se ating unul pe altul la vârful lor reprezintă Sfânta Treime: Dumnezeu Tatăl Care ne-a creat, Dumnezeu Fiul Care ne-a mântuit și Dumnezeu Duhul Sfânt Care locuiește în noi – Trei Persoane în Unul Dumnezeu, *Sfânta Treime*. Pe urmă, lăsăm celelalte două degete, care reprezintă cele două firi ale lui Hristos – omenească și dumnezeiască – să cadă în palma mâinii spre a arăta că Fiul lui Dumnezeu „S-a coborât din cer” și a devenit Om pentru a noastră mântuire. Iată, deci, că, făcându-ne semnul Crucii, ne amintim cine este Dumnezeu și ce a făcut El pentru noi. De fiecare dată când ne închinăm, ne aducem aminte de marele preț pe care Dumnezeu l-a plătit pentru a ne răscumpăra.

Prin semnul Sfintei Cruci, noi exprimăm, în același timp, răspunsul nostru la Jertfa lui Hristos. Așezând mâna la frunte, promitem că prin ajutorul lui Dumnezeu ne vom strădui să-L cunoaștem pe El cu tot cugetul nostru. Așezând mâna pe piept, făgăduim că scopul nostru în această viață va fi să-L iubim pe Dumnezeu cu toată inima noastră. Apoi, așezând mâna pe umărul drept și pe cel stâng, promitem să-L slujim pe Dumnezeu din tot sufletul și cu toată puterea noastră. În acest fel, împlinim marea poruncă biblică: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din tot cugetul tău, din toată inima ta, din tot sufletul tău și din toată puterea ta” (Deut. 6, 5; Mt. 22, 37; Mc. 12, 29).

În cele din urmă, ne plecăm, spre a recunoaște că noi și toată făptura omenească se află sub stăpânirea și îndrumarea lui Dumnezeu, în Care „trăim și ne mișcăm și suntem”, cum afirmă Sfântul Apostol Pavel în Areopag (Fapte 17, 28). Deci, semnul Sfintei Cruci, așa cum obișnuim să-l facem noi, exprimă în mod elocvent și plenar unele dintre cele mai esențiale și fundamentale învățături ortodoxe ale Bisericii noastre: Sfânta Treime, Întroparea Fiului lui Dumnezeu, porunca biblică a iubirii și predarea sau supunerea noastră lui Hristos Care, prin Cruce, cum spune Sfântul Ioan Damaschin, „a subjugat moartea, a ispășit păcatul strămoșilor, a distrus iadul, a dăruit Învierea și a deschis porțile Paradisului”.

Săvârșit după rânduială, se poate afirma că semnul Crucii concentrează în el, cum s-a spus, miezul credinței noastre și este, oarecum, o învățătură pe scurt a Legii creștine. „Făcându-mi dimineața semnul Sfintei Cruci, spunea un credincios preotului său, simt că

îmi mărturisesc ceea ce este fundamental în credința noastră ortodoxă și mă simt prins în Hristos, în Biserica Lui, ca mlădița în viță”. Aceasta o simte orice creștin dreptmăritor, fie făcându-și semnul Crucii, fie când se închină în fața chipului ei. Simte legătura lui cu Hristos; simte că, prin Duhul Sfânt, se împărtășește din viața și din bunătatea lui Dumnezeu Care, în marea-I iubire pentru lume, ne-a dăruit pe Unul-Născut Fiul Său (cf. In. 3, 16); simte surparea distanței, a despărțirii de Dumnezeu provocată de păcat, și împăcarea prin Cel ce „ne-a împăcat prin Cruce” (Efes. 2, 16); se simte totdeauna ferit de Cel-Rău, prin acest semn, după cum și cântă Biserica: „Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta ai dat nouă!”.

Cei care nu fac semnul Crucii, arată că se rușinează de Hristos Cel răstignit. De aceștia și Fiul Omului Se va rușina când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri (Mc. 8, 38). Sfântul Ioan Gură de Aur îndeamnă: „Nu vă rușinați de Cruce, ca nu cumva și Hristos să Se rușineze de voi”. Cei care refuză semnul Crucii, nu numai că nu dau nici o importanță sângelui lui Hristos vărsat pentru curățirea păcatelor noastre, ci se feresc și să-L recunoască pe El ca Fiul lui Dumnezeu, și pe Dumnezeu ca Treime. Aceștia vor fi pedepsiți, cum arată Sfântul Apostol Pavel: „Mulți se poartă ca dușmani ai Crucii lui Hristos. Sfârșitul acestora este pieirea” (Filip. 3, 18-19). Cei care se rușinează de Sfânta Cruce (ereticii), ignorând înțelesul textelor biblice, confundă semnul Crucii sau pecetea lui Dumnezeu cu „semnul fiarei” sau cu „pecetea lui Antihrist” (Apoc. 13, 16-18; 14, 9-11). Sfântul Policarp, episcopul Smirnei, referindu-se la aceștia, afirmă: „Cel ce nu mărturisește mărturia Crucii, este de la diavolul”.

Iubiții mei,

Cinstind Sfânta Cruce, noi nu cinstim lemnul, aurul, argintul sau materialul din care e făcută, ci Îl preamărim pe Mântuitorul lumii, Care „a purtat păcatele noastre, în trupul Său, pe lemn” (I Pt. 2, 24) și ne-a izbăvit din tirania iadului și a morții. Însemnându-ne chipul cu semnul Sfintei Cruci, primim putere fizică și spirituală ca să biruim toate obstacolele și ispitele vieții, dar, în același timp, ne exprimăm convingerea că nu există odihnă fără osteneală și nici biruință fără luptă.

Dacă venerăm cum se cuvine Sfânta Cruce și ne închinăm cu acest semn binecuvântat, înseamnă că noi credem în înviere, și dacă credem în înviere avem certitudinea că dincolo de barierele mormântului ne vom întâlni cu Dumnezeuul învierii. De aceea, Hristos „Cel întâi născut din morți” (Apoc. 1, 5) încă de acum, în acest veac istoric, ne cheamă la El și, prin glasul Evangheliei, ne spune: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Mc. 8, 34). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA DINAINTEA NAȘTERII DOMNULUI
(A Sfinților Părinți după trup ai Domnului)
(Genealogia și nașterea lui Iisus Hristos – Matei 1, 1-25)

Om și Mântuitor al oamenilor

Dreptmăritori creștini,

Astăzi este *Duminica dinaintea Nașterii Domnului*, în care s-a rânduit de Sfânta noastră Biserică citirea unei liste lungi a strămoșilor după trup ai lui Hristos, ai lui „Adam cel de pe urmă” (I Cor. 15, 45). Se numește „cartea neamului lui Iisus Hristos”, adică a seminției din care S-a născut Fiul lui Dumnezeu ca Om și Mântuitor al oamenilor.

Această „carte” se citește înainte de Crăciun pentru a arăta că Domnul este o Persoană reală, născută pe pământ pentru noi. Pe de altă parte, textul evanghelic ne încredințează că precum cele prezise despre Mesia s-au realizat la „plinirea vremii”, tot așa toate făgăduințele lui Dumnezeu se vor împlini, cu exactitate, la vremea potrivită.

Iubiți credincioși,

Atât în Evanghelia după Matei (cap. 1), cât și în Evanghelia după Luca (cap. 3) apare „cartea neamului lui Iisus” sau genealogia Mântuitorului. Sunt prezentate numele strămoșilor după trup ai lui Hristos, 42 la număr, grupate în trei perioade, fiecare cu câte paisprezece nume. Prima serie, de la Avraam până la proorocul David, epoca de formare a poporului evreu; a doua, de la David până la strămutarea evreilor în Babilon, epoca măririi și apoi a decăderii acestui popor; iar a treia, de la robia babiloniană până la Hristos, perioada așteptării lui Mesia. Prin această genealogie, Sfânta Scriptură vrea să ne dovedească faptul că Răscumpărătorul omenirii aparține istoriei, fiindcă a avut

strămoși, pe Avraam, Isaac și Iacob, pe David, Solomon, Zorobabel, Iosif și alții. Alături de bărbații evrei, apar și unele femei străine ca Rahab cananeeanca, Rut moabiteanca și Betșeba heteanca. Deci, Mântuitorul aparține unei familii de popoare semitice, orientale, ca Unul Care prin nașterea Sa va întemeia Biserica în care sunt chemate să intre toate popoarele lumii spre a se bucura de roadele operei mântuitoare.

Cel întrupat și născut pe pământ nu este un om ca toți oamenii și nu este un geniu ca toți ceilalți întemeietori de religii sau un „înșelător”, cum L-au numit iudeii din vremea Sa. Despre El ne vorbesc profeții Vechiului Testament, care au fost iluminați de Duhul Sfânt. Cu multe veacuri înainte ca Fiul lui Dumnezeu să Se nască, ei anunță zămislirea Lui (Fac. 3, 15), timpul venirii Lui (Fac. 49, 10; Dn. 9, 25), locul nașterii Lui, Betleemul (Mih. 5, 1). Ei prezic că Se va naște din neamul lui David (Ps. 88, 3; Ier. 23, 5) și că Se va numi Nazarinean (Jud. 13, 5). Se proorocește că va fi mijlocitorul unui Nou Legământ (Is. 42, 6) și piatra unghiulară a Bisericii (Ps. 117, 22). De asemenea, se spune că va fi respins, prigonit, va intra în Ierusalim, va fi vândut cu 30 de arginți, va fi răstignit, adăpat cu oțet și fiere, va muri și va fi îngropat, iar după aceea va învia și Se va înălța de-a dreapta Tatălui (vezi: Ps. 21, 1-8; 23, 7; 68, 25; 109, 1; Is. 50, 6; 53, 9-12; Za. 9, 9; 11, 12; 13, 6 ș.a.).

Când a sosit „plinirea vremii” (Gal. 4, 4), adică atunci când toate făgăduințele dumnezeiești s-au împlinit, Domnul S-a întrupat, așa cum a fost prezis. El S-a născut dintr-o fecioară, cum spunea Isaia (7, 14), în cetatea Betleem, cum spunea Miheia (5, 1). Când a început predica în sinagoga din Nazaret, a citit un text profetic din cartea lui Isaia (61, 1-2): „Duhul Domnului peste Mine, pentru că M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor dezrobirea și orbilor vederea, să slobozesc pe cei apăsați, să vestesc anul milei Domnului”. După ce a citit acest text, Iisus a închis cartea și a zis tuturor celor din sinagogă: „Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre” (Lc. 4, 16-21). Despre Apostolul Filip citim că a spus lui Natanael: „L-am aflat pe Acela despre Care a scris Moise în Lege și proorocii, pe Iisus” (In. 1, 45). Femeia samarineancă a zis lui Iisus: „Știm că va veni Mesia Care Se cheamă Hristos!”, iar Domnul i-a răspuns: „Eu sunt, Cel Care vorbesc cu tine” (In. 4, 25-

26). Deci, tot ce s-a spus, cu o mie de ani, opt sute de ani, cinci sute de ani înainte, s-a împlinit, în Persoana istorică a Nazarineanului.

Cel Ce a plecat cerurile și S-a coborât printre oameni este „Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu”, cum L-a mărturisit Sfântul Apostol Petru (Mt. 16, 16). După pogorârea Sfântului Duh, trimis în lume de Fiul lui Dumnezeu Cel înălțat la cer, Sfântul Ioan va spune: „Ceea ce am văzut cu ochii noștri, ceea ce am privit și ceea ce mâinile noastre au pipăit..., aceea vă vestim” (I In. 1, 1-3). Domnul a fost un Om real, întru toate asemenea nouă afară de păcat (Evr. 4, 15). El a plâns și S-a bucurat, a flămânzit și a însetat. De aici se vede că întruparea Lui n-a fost înșelăciune și Pruncul născut în Betleem n-a fost o închipuire, ci Om adevărat fără să înceteze a fi „Lumină din Lumină și Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”, așa cum Îl recunoaștem și mărturisim noi creștinii în Biserica Sa.

Cel Care Se naște din Fecioara Maria este născut din Tatăl mai înainte de veci. *Condacul* Crăciunului arată că „pentru noi S-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci”. După cuvântul Sfântului Apostol Pavel, Hristos „este Același, ieri, astăzi și în veac” (Evr. 13, 8). Din slăvile cerești S-a coborât la noi ca să risipească întunericul blestemului, al păcatului și al morții. Într-un frumos colind românesc, se spune: „Astăzi S-a născut / Cel făr’ de’nceput, / Cum au spus proorocii”. Deci, Dumnezeu Cel necuprins de timp și spațiu Se face Om. I se cunosc strămoșii pe care astăzi, în această Duminică, îi pomenim. „Cartea neamului” sau genealogia lui Iisus ne arată că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Om adevărat. Vedem neamul Său, pe strămoșul David și pe Fecioara Maria. Deci, Hristos n-a fost o fantomă a istoriei, ci o personalitate istorică de mărime unică. El spune clar: „Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl; Eu și Tatăl Meu una suntem” (In. 14, 9; 10, 30).

Atât de mare este evenimentul din Betleem, numit de Sfântul Ioan Damaschin „unicul nou sub soare”, încât acesta a schimbat cursul istoriei, că istoria însăși se orientează și se calculează după ziua Nașterii Domnului. Mesia este Domnul istoriei, pururea prezent în viața noastră. El este prezent în Dumnezeiasca Euharistie, unde ni Se oferă spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. La sfârșitul veacurilor, va veni pe norii

cerului să judece viii și morții, împlinindu-se Scriptura care zice: „Vor privi la Acela pe Care L-au împuns” (In. 19, 37). Dar, până atunci, ne bucurăm că trăim și călătorim în istorie cu Mesia și Răscumpărătorul nostru. Ne bucurăm, de asemenea, că la fiecare Crăciun putem să ne exprimăm recunoștința față de Acela Care, „cum e robul, S-a smerit / și pe noi ne-a mântuit”.

Iubiții mei,

Postul Crăciunului închipuiește postul de patruzeci de zile al lui Moise, ținut pe Muntele Sinai ca să se învrednicească a-L vedea pe Dumnezeu Savaot și a primi Tablele Legii cu cele zece porunci, „scrise cu degetul lui Dumnezeu” (Ieș. 31, 18). Acum, când postul s-a apropiat de sfârșit și Domnul „vine iarăși” să ne aducă nouă cuvintele Evangheliei și binecuvântările Împărăției, trebuie să dăm loc de găzduire și de naștere lui Hristos, în casele noastre creștinești și în cămara tainică a sufletelor noastre.

Creștinul are datoria morală să prăznuiască Nașterea lui Hristos și celelalte sărbători sfinte, cu rugăciune și înfrânare, cu facere de bine și cu lacrimi de pocăință pentru păcate. Să-L slăvim pe Mântuitorul, nu cu petreceri păgânești, jocuri, beții și îmbuibarea pântecelui, ci cântând frumoasele colinde, așa cum au făcut și strămoșii noștri, iubitori de Lege și de datini. În acest fel, vom simți, asemenea păstorilor și magilor, farmecul adevăratului Crăciun, pe care doresc să-l petreceți cu pace și cu belșug de daruri cerești. Amin.

PREDICĂ
LA NAȘTEREA DOMNULUI (I)
(Matei 2, 1-12)

Dumnezeu este cu noi

Dreptmăritori creștini,

Au trecut douăzeci de veacuri de când Fecioara Maria și tâmplarul Iosif din Nazaretul Galileei, într-o noapte adâncă, căutau loc de găzduire în Betleem. Toate porțile erau închise în fața Fiului lui Dumnezeu, Care Se cobora în lumea noastră pentru ca să aducă lumină „poporului care stătea în întuneric și celor ce ședeau în latura și în umbra morții” (Mt. 4, 16).

Niște păstori îi conduc într-o peșteră săracă unde „Fecioara Maria / Naște pe Mesia”. Aceasta este noaptea care pune capăt așteptării de secole. Este noaptea în care începe ziua fără de apus. Acum, cerul se logodește cu pământul, iar cântecul îngerilor se acordă cu vocile celor mici și săraci, ale celor curați. Păstorilor li se dă vestea care îi bucură pe toți: „Astăzi vi S-a născut Mântuitor” (Lc. 2, 11).

Iubiți credincioși,

În una din galeriile de pictură ale Europei, se găsește un tablou interesant. Pe pânza aceea este Nașterea Domnului, într-un cadru atât de cunoscut: Fecioara Maria, dreptul Iosif, păstorii, ieslea, staulul cu vite. Persoane și lucruri abia se disting din umbrele nopții adânci, în care s-a petrecut marea taină a creștinătății. De unde vine lumina? Nu de la sfeșnic de lumânare, nici de la lună, nici din cer. Toată strălucirea vine de la fața Pruncului, Care Se vede culcat pe o mână de paie la mijloc, ca de la un mic soare căzut pe pământ. Pictorul a reușit să prindă cu măiestrie de mare inspirație tot

înțelesul evenimentului petrecut la Betleem, înțeles pe care Biserica noastră îl cântă cu atâta bucurie, de Crăciun: „Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței...”.

Soarele dreptății este coborât între oameni; Dumnezeu slavei este cu noi. Sfântul Ioan Gură de Aur exclamă: „O, minune, ce să spun, cum să descriu această naștere? Toate mă umplu de uimire. Cel vechi în zile, Prunc! Cel Ce șade pe tron ceresc, acum culcat în iesle! Cel nepipăit, acum supus mâinilor omenești! Cel Ce a sfărâmat legăturile morții, e înfășat în scutece!”. Nașterea Domnului depășește și lasă în umbră tot ce s-a săvârșit important sub soare. Înainte cu opt veacuri de Nașterea lui Iisus, proorocul Isaia spunea: „Prunc S-a născut nouă, un Fiu S-a dat nouă, a Căruia stăpânire e pe umerii Lui și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie” (Is. 9, 5).

Prin Nașterea Sa cu trup din Sfânta Fecioară Maria, Fiul lui Dumnezeu coboară din slava Sa în peștera cea săracă a Betleemului. Mai presus de înțelegerea minții omenești și spre uimirea de neînțeles a Puterilor cerești, Fiul lui Dumnezeu ia chip de rob, „făcându-Se asemenea oamenilor” (Filip. 2, 7), afară de păcat. Această tainică lucrare Îl face pe Hristos Domnul permanent actual și viu în viața oamenilor, renăscându-Se, astfel, în ieslea sufletelor lor ca Mângâietor, Luminător, Călăuzitor spre tot ce este de folos și mântuire. Acest lucru îl arată colindul: „Răsună înspre seară / Al clopotelor cânt, / Că vine, vine iară / Iisus pe-acest pământ. / El vine’n leagăn verde, / De îngerași purtat, / Să scape lumea întreagă / De rău și de păcat”.

De multe ori, când ne gândim la Dumnezeu, Îl vedem sub chipul Creatorului atotputernic, Care a făcut lumea sau ca un Împărat glorios, Care stăpânește universul. Da, El este, într-adevăr, Creator și Domn, dar Evanghelia ni-L descoperă ca pe un Tată iubitor, Care prin întruparea Fiului Său ne adoptă în familia Sa și ne face copiii Săi. Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan zice: „Vedeți ce fel de iubire ne-a dăruit nouă Tatăl, ca să ne numim fii ai lui Dumnezeu; și suntem! Dar ce vom fi, nu s-a arătat până acum. Știm că atunci când El Se va arăta, vom fi asemenea Lui, fiindcă Îl vom vedea pe El așa cum este” (I In. 3, 1-2). Dumnezeu ne iubește. Nașterea lui Iisus este răspunsul Părintelui

ceresc la cea mai arzătoare nevoie a sufletului omenesc. Când vorbim de nevoile omului, ne facem adesea vinovați că avem în vedere doar cele trupesti: mâncare, îmbrăcăminte, locuință. Noi avem, într-adevăr, trebuință de aceste lucruri și e bine că ne străduim să le obținem. Însă scris este că „nu numai cu pâine va trăi omul” (Mt. 4, 4). Giovanni Papini scria undeva: „Doamne, nouă ni se pare că flămânzim după pâine, dar foamea noastră nu este decât lipsa Ta!”. Noi avem nevoie de adevăr, de iubire și pace, și toate acestea ni s-au dăruit în noaptea când în Betleem S-a născut Mântuitorul nostru.

Întruparea Fiului lui Dumnezeu ne umple de convingerea că Dumnezeu este cu noi. Proorocul Isaia, vestind venirea lui Mesia, L-a numit Emanuel, care se tâlcuiește „Dumnezeu este cu noi” (Is. 7, 14). Proorocia s-a împlinit în ziua când Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit în lume și rămâne în lume cu credincioșii Săi. Domnul nostru ne promite: „Iată cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20). Bradul de Crăciun, care rămâne verde, simbolizează pe Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic, de la Care dobândim și noi viața cea veșnică și nepieritoare, înfruntând cu stăruință iarna păcatelor și gerul pătrunzător al ispitelor.

Sub brad, bătrânul Moș Crăciun aduce daruri pentru toți, dar mai ales pentru copiii care poartă pe chipurile lor gingașe nevinovăția Pruncului Iisus. În acest fel, ne aducem aminte de darurile minunate pe care le-a adus Hristos Domnul, la venirea Sa în lume. Acest lucru îl exprimă *Utrenia* praznicului astfel: „Pentru noi Dumnezeu a venit între oameni, pentru firea cea stricată Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit între noi. La cei nemulțumitori a venit Făcătorul de bine, la cei robiți Eliberatorul, la cei ce ședeau în întuneric a venit Soarele dreptății, în iad Lumina, în moarte Viața, pentru cei căzuți Învierea”.

Sărbătoarea cu datinile ei creștinești trebuie să fie pentru noi un prilej de întărire a credinței, de sporire a speranței că Dumnezeu veghează asupra noastră chiar când suntem învăluți de necazuri și dureri, de nedreptăți și amărăciuni. Trebuie să recunoaștem că, acum la începutul mileniului trei, omenirea zace doborâtă și rănită, sfâșiată și înfrântă, amenințată și străpunsă, bolnavă și muribundă. În fiecare zi, se face atâta rău în lume, Legea lui Dumnezeu este încălcată pe față, numele Său este blasfemiât, ziua Sa,

Duminica, este profanată. În aceste zile, nu se mai respectă valoarea vieții, numărul avorturilor crește tot mai mult, se extind crimele și delictele, ura și violențele.

Oare, ce am face noi dacă am fi orfani și părăsiți, într-un univers gol și înspăimântător? Ce bucuroși suntem că nu este așa, fiindcă în Betleem, acum două mii de ani, ni s-a născut Mântuitor! E destul să-I zicem Lui ca femeia cananeeancă: „Doamne, ajută-mă!” (Mt. 15, 25) și Iisus ne răspunde: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți! Că Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața Sa răscumpărare pentru mulți” (Mt. 14, 27; Mt. 20, 28). El este cu noi în Biserică, unde prezența Sa reală este lumină pentru drum, este mângâiere pentru oboseală, este balsam pentru răni, este bucurie în durere, este pace în strâmtorare.

Iubiții mei,

La această mare sărbătoare, veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, cu profundă adorație, concretizată printr-o autentică comportare creștinească. Să ne fie limpede că de Crăciun nu ne putem bucura cu adevărat decât urmând smerenia, iubirea, credința, răbdarea și iertarea Pruncului Mântuitor, Care ne grăiește astfel: „Pildă v-am dat vouă!” (In. 13, 15); „Învățați-vă de la Mine!” (Mt. 11, 29).

Trăind fără abateri, după Evanghelia lui Hristos, și imitând exemplul Său sublim de puritate și virtute, inima noastră devine o iesle sfântă, în care Domnul nostru Se sălășluiește cu harul și cu îndurările Sale și ne face fericiți. Fie ca sfintele sărbători să vă aducă împlinirea tuturor dorințelor de folos și de mântuire, iar Anul Nou care vine să-l petreceți cu bine. Amin.

PREDICĂ
LA NAȘTEREA DOMNULUI (II)
(Matei 2, 1-12)

Iubirea răscumpărătoare

Dreptmăritori creștini,

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos în ieslea din Betleem, ne cheamă și în acest an la prăznuire luminoasă întru bucurie sfântă. Iarăși s-a deschis cerul și din nou s-a luminat pământul, că, iată, S-a născut nouă Mântuitor cu numele Iisus, Care „va mântui pe poporul Său de păcate” (Mt. 1, 21). Cu adevărat, mare este bucuria credincioșilor în aceste zile de sfântă sărbătoare, când Biserica ne împărtășește vestea pe care îngerii au adus-o păstorilor, cu două mii de ani în urmă.

Această bunăvestire îngerească s-a înfăptuit la „plinirea vremii”, pe timpul cezarului Octavian August, în cetatea lui David, precum ne mărturisește cuvântul Scripturii (Lc. 2, 1-4). Așadar, temeiul bucuriei care ne stăpânește, la praznicul Crăciunului, constă în faptul că Dumnezeu, luând chip de om, ne-a dat posibilitatea de a ne ridica la cer și a deveni moștenitori ai Împărăției Sale. În această privință, o veche cântare bisericească glăsuiește: „Cerul și pământul s-au unit astăzi, născându-Se Hristos”.

Iubiți credincioși,

Praznicul Nașterii este o frescă a iubirii dumnezeiești, care distruge tirania păcatului și a morții și dă un sens dumnezeiesc destinului nostru. Un scriitor spunea: „Dacă mi s-ar cere să pictez un tablou care să întruchipeze veșnica iubire a lui Dumnezeu, un tablou atât de frumos încât să i se închine și îngerii, și, totuși, atât de

lămurit ca să poată fi înțeles și de un copil, aș chema la mine un artist. Apoi, i-aș zice: Maestre, pictează-mi staulul din Betleem, cu Pruncul divin culcat în iesle, cu păstorii îngenuncheați înaintea Lui, iar deasupra scrie cu litere de aur: *Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea*. Într-adevăr, un tablou ca acesta exprimă sensul deplin al tainei minunate de la Betleem!

Ca indivizi, oamenii au o grabă nebună să devină „bine ajustați” după cerințele secolului. Ei sunt victime tensiunii și neliniștii și, adesea, forțelor răului care-i captivează. Ei caută fericirea și nu știu unde și cum s-o găsească. Orice ființă omenească din lumea aceasta dorește să fie fericită, simte în suflet o sete nepotolită după satisfacții și împliniri. Mulți caută astăzi fericirea în avuții materiale, în plăceri trupești și în măririle lumii trecătoare, dar toate acestea nu dau mângâiere sufletului, creat după chipul lui Dumnezeu. Mulți cred că fericirea este ca un fluture care, odată capturat și închis într-un borcan, este păstrat bine și te bucuri de el pentru totdeauna. Fericirea însă o dă numai Hristos, Care a venit să aducă mângâiere sufletului omenesc împovărat de griji, de boli, de suferințe și blocat de atâtea limite. Celor apăsăți de greutatea vieții le-a spus: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!” (Mt. 11, 28). Apoi, Domnul a rostit, ca pe un poem divin, niciodată întrecut de cineva, acele cuvinte minunate, cuvinte pe care le numim *Fericirile*, ieșite din inima lui Dumnezeu, ca să mângâie inimile oamenilor.

De aceea S-a pogorât Fiul lui Dumnezeu la Betleem, ca între dureri să nădăjduim în fericire, între răutăți să strângem în suflet răbdarea, între îndoieli să rămână nestrămutată încrederea. Dincolo de orice frumusețe pământească, se cuvine să năzuim spre strălucirea frumuseții lui Hristos de care se desfată în ceruri ochii mirați ai îngerilor. Ar fi bine să ne întrebăm, la acest praznic și întotdeauna, cine este persoana cea mai frumoasă și cea mai sfântă pe care putem să o primim în viețile noastre. Această Persoană este Iisus Hristos, Cel „împodobit cu frumusețea mai mult decât fiii oamenilor” (Ps. 44, 3). Mântuitorul nostru este Frumusețea divină coborâtă pe pământ pentru a salva lumea aceasta desfigurată și urâtă de păcat, de blestem și de moarte.

Crăciunul este sărbătoarea copilăriei noastre și pare a fi mai presus de toate celelalte sărbători religioase. Acum cântă pentru noi copiii la ferestre: „Astăzi S-a născut Hristos / Mesia, chip luminos”. Acela care nu simte în praznicul Crăciunului explozia dragostei lui Dumnezeu, este asemenea orbului înaintea soarelui. Iată revelația creștină! Și dacă astfel stau lucrurile, înțelegem bine cât adevăr cuprind următoarele cuvinte ale Sfântului Evanghelist Ioan: „Și noi am cunoscut și am crezut iubirea, pe care Dumnezeu o are către noi” (I In. 4, 16). Crăciunul aduce bucurie celor mici ca și Pruncul din ieslea Betleemului, bucurie așteptată cu emoție și trăită cu intensitatea proprie vârstei fragede. Am colindat în copilărie, colindăm la orice vârstă. La vremea înserării, ajunului, plecăm să vestim pe la casele semenilor noștri marea taină a creștinătății. Numai aceasta ne umple de speranță. Numai ea ne reamintește, an de an, că Dumnezeu „S-a făcut Om pentru noi”, să vegheze asupra tuturor oamenilor, asupra lumii întregi și să ne dea tuturor înțelepciunea și puterea de a ne apăra de rele și de a face să domnească peste tot dragostea, pacea și bunăvoința.

În ciuda răului ce ne împresoară, să ne bucurăm de Crăciun și de prezența printre noi a Copilului divin din Betleem. El este Cel Ce a făcut cerul și pământul, soarele, stelele și luna, natura și pe noi înșine. El este Musafirul ceresc, Care covârșește toate așteptările noastre și Care aproape că ne oprește răsuflarea de uimire și ne aruncă în genunchi. El este Dumnezeul făcut Prunc ca noi, ca să ne poată vorbi în limba noastră și să nu ne zdrobească cu măreția Sa. Aceasta este icoana mirifică a Crăciunului, a cărei sublimitate poetul o exprimă astfel: „Noapte senină, sfântă noapte, / Colindă clopote departe. / E-o liniște fără de nume, / Acum coboară ceru'n lume”. Venirea lui Hristos în lume este proclamarea deschisă a adevărului că El este cu noi pretutindeni și în orice clipă. Din acea sfântă noapte, viața creștină înseamnă o viață în prezența lui Dumnezeu, sub acoperământul Său, sorbind din puterea Sa, o viață susținută de brațele Lui, povățuită de mâinile Lui. Pruncul dumnezeiesc aduce din ceruri o zestre mai mare decât toate vistieriile lumii, aduce bucuria mântuirii, desfacerea legăturilor păcatului și libertatea sufletului.

Cât de fericiți ne simțim când ne dăm seama că nu suntem uitați, că vreun prieten, sau mama noastră, ori o rudenie are grijă de noi, are fața sa îndreptată spre noi. Cam așa se întâmplă și în relațiile noastre cu Dumnezeu, întrucât Fiul Său, la primul Crăciun, stă culcat în iesle și, de atunci, rămâne Fratele și Prietenul omului. Noi nu suntem singuri, căci, prin credință, cunoaștem că iubirea nevăzută a lui Dumnezeu este dincolo de perdeaua păcatului, a fricii și a necazului nostru. Prin urmare, iubirea dumnezeiască, coborâtă acum douăzeci de veacuri în cetatea Betleem, este aceeași, pentru că Însuși Hristos, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, este „Același, ieri și azi și în veci” (Evr. 13, 8). Acest adevăr îl exprimă colindul, care Îl prezintă pe Mântuitorul nostru ca aflându-Se încă în staul și oferind tuturor tămăduire și izbăvire: „El stă în ieslea Lui și azi, / Iertare dând și viață. / Încearcă în genunchi să-I cazi, / Cu inima-ți de gheață”.

Iubiții mei,

Să-L întâmpinăm pe Iisus Hristos cu păstorii și cu îngerii, aducându-I ca dar viața noastră împodobită cu virtuți morale și inima noastră curată ca albul zăpezii. Să-L rugăm să reverse asupra noastră harul Său sfîntitor pentru ca, luptând lupta cea bună, să dobândim cununa neveștejită a mântuirii. Să cântăm cu evlavie străvechile colinde, care sunt o bogată hrană sufletească și un prilej de viețuire adevărată în duhul Legii strămoșești.

Trăind după Legea Evangheliei, vă dovediți și ne dovedim adevărați creștini, care înțelegem taina minunată a Încarnării, înțelegem că „Dumnezeu S-a pogorât pe pământ, ca să ne ridice pe noi la ceruri”, înțelegem că în noaptea de Crăciun S-a născut Iubirea pe pământ. Fie ca Dulcele Mântuitor să vă dăruiască tuturor bucuria prezenței Sale, cadoul binecuvântărilor Sale și un An Nou cu sănătate și cu împliniri frumoase, în viață și în casă. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA DUPĂ NAȘTEREA DOMNULUI
(Fuga în Egipt – Matei 2, 13-23)

Sub acoperământul Dumnezeului nostru

Dreptmăritori creștini,

În slava cerului și în văzduh, încă stăruiau cântările voioase ale îngerilor, iar pe pământ, inimile păstorilor încă fremătau de mare bucurie că li S-a născut Mântuitor. Peste câteva zile, aici se așterne durerea și plânsul, fiindcă din porunca lui Irod au fost masacrați și uciși 14.000 de prunci din Betleem și ținuturile învecinate, cu gândul că printre ei va fi și „potențialul său rival”, Iisus.

Regele Iudeei s-a înșelat, fiindcă Dumnezeu l-a înștiințat în vis pe Iosif să ia Pruncul și pe mama Lui și să fugă în Egipt, pentru a-L scăpa pe Iisus de sabia lui Irod (Mt. 2, 13). Precum Dumnezeu a ocrotit Sfânta Familie, zădărniciind planul tiranului rege, tot așa ne ține și pe noi sub „acoperământul” Său (cf. Ps. 90, 1), încât nimeni nu poate schimba planul Tatălui ceresc cu fiii Săi, chiar dacă aceștia trebuie să treacă uneori prin dureri, încercări, lipsuri și primejdii.

Iubiți credincioși,

Au trecut două mii de ani de când Familia Sfântă, străbătând câmpul lui Booz, se îndrepta spre Egipt, fiind supravegheată de privirea Dumnezeului ceresc. Despre această grijă dumnezeiască vorbea strămoșul lui David, Booz, spunând lui Rut moabiteanca: „Să ai plată deplină de la Domnul Dumnezeu lui Israel, la Care ai venit ca să te adăpostești sub aripile Lui!” (Rut 2, 12). Proorocul David, uns rege în Betleem, în 1072 î.Hr., va spune mai târziu: „Ai înmulțit mila Ta, Dumnezeule, iar fiii oamenilor în umbra aripilor

Tale vor nădăjdui” (Ps. 35, 7). Viața noastră e plină de pericole fizice și spirituale. Dar credinciosul adevărat este încredințat că Dumnezeu are știre de noi, ne acoperă cu atotputernicia Sa. Și ce refugiu mai minunat poate exista, decât acesta: să trăiești „la umbra aripilor Sale!”.

Celsus, filozoful grec, spunea despre Hristos: „Oricare alt învățător invită la sine pe cei mai buni oameni, pe cei mai înțelepți și mai virtuoși, dar acest nebun, Iisus, cheamă la El pe cei osteniți și zdrobiți..., epava și drojdia”. Însă, departe de a se rușina, Biserica se mândrește cu aceasta: „Da, este adevărat – spune ea – Hristos, într-adevăr, ia pe cei împovărați și înfrânți, dar nu-i lasă pe ei apăsăți și înfrânți. Din rămășițe pe care le-ai arunca, El face oameni noi”. Domnul nostru Iisus Hristos a fost ispitit și a biruit. Pe poarta cea strâmtă și cu chinuri trebuie să mergem și noi, pentru ca mai apoi să ne odihnim veșnic. Așadar, ispitele sunt aducătoare de glorie, ispitele ne fac vrednici de o răsplată și o cunună nepieritoare. Ele trebuie privite ca un semn al dragostei lui Dumnezeu față de noi, lucru arătat și de Sfântul Apostol Pavel, prin cuvintele: „Pe cine îl iubește Domnul, pe acela îl ceartă și biciuiește pe tot fiul pe care îl primește” (Evr. 12, 6).

Toate ispitele care ne vin de la diavol și de la lume trebuie să le primim cu bucurie, ca unele ce ne dau prilejul să înfrângem pe diavolul „cel ce înșală toată lumea” (Apoc. 12, 9). Virtuțile creștine, precum smerenia, răbdarea, iubirea, iertarea ș.a. se desăvârșesc în cuptorul ispitelor. Puterea unui creștin și valoarea credinței sale se arată în vremea când luptăm cu furtunile vieții, după cum destoinicia unui cârmaci se vedește, nu când marea e liniștită, ci când vasul este bătut de valurile ridicate de furtună. Dumnezeu, Care ne-a creat și ne-a răscumpărat, nu ne lasă singuri dacă ne încredem în puterea Sa, ci ne întărește cu harul Său, în așa fel încât să putem înfrunta și învinge amăgirile diavolului și greutățile existenței și să nu cădem în păcat. Bine spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Harul ne face tari și capabili de împotrivire ca diamantul. El ne face cu totul nebiruiți, numai dacă vrem”.

Când cu credință puternică te adresezi, prin rugăciune, lui Hristos, El poate să-ți închidă orice rană și să-ți ușureze orice povară. Era o femeie care urma să fie operată de

cancer. Noaptea, înaintea operației, ea s-a rugat cu lacrimi și își recunoștea cu regret păcatele, în fața lui Hristos. Rugăciunea aceea a avut un mare efect, căci iată cum ne mărturisește femeia: „În timp ce mă rugam, m-a stăpânit simțământul că Mântuitorul era cu adevărat alături de mine, ascultând mărturisirea mea, iertând necredința mea, întărind credința mea. Era ca și cum mâna mea era ținută în a Lui, pentru că un sentiment de pace a venit peste mine, încât părea să zică: «De ce te îngrijorezi? Tu ești copilul lui Dumnezeu. El te iubește. El a dat pe unicul Său Fiu pentru tine. Soțul tău este copilul lui Dumnezeu. Copiii tăi sunt ai Lui. Nu contează dacă trăiți o viață lungă pe pământ sau sunteți chemați să vă uniți cu Tatăl vostru Cel ceresc, fiindcă fiecare dintre voi este iubit și El va avea grijă de voi». Lacrimile mele au încetat, mărturisește ea, și apoi m-am culcat în acel pat, într-o așa liniște, așa bucurie, încât n-a trecut mult timp până ce am adormit”.

Să nu ne întristăm atunci când suntem ispitiți, ci, dimpotrivă, să ne bucurăm. Vânturile fac ca rădăcinile copacilor să se întărească tot mai mult. Ispitele fac ca sufletele credincioșilor să se întărească, treptat, în credință, în nădejde și în dragoste. Important este să nu ne încredem cu îngâmfare în puterile noastre, ci să ne bizuim pe ajutorul lui Dumnezeu. De aceea, Lui trebuie să ne închinăm, pe El să-L chemăm! „Privegheați și vă rugați, zice Iisus, ca să nu intrați în ispită. Că duhul este osârduitor, dar trupul, neputincios” (Mt. 26, 41). Mulți dintre credincioșii de astăzi fac mare greșală, pentru că cer de la Dumnezeu mai întâi lucruri pământești și abia la urmă cer iertarea păcatelor, care ne asigură fericirea și mântuirea sufletului. Iar Dumnezeu, dimpotrivă, ne poruncește să căutăm mai întâi Împărăția cerurilor, adică Biserica, rugăciunea, pocăința, împăcarea cu toți, postul, smerenia și Sfânta Împărtășanie și, numai la urmă, să cerem și cele pământești, adică sănătate, reușită în viață, căsnicie, copii, ajutor în toate, pe care ni le promite să ni le dea gratuit, chiar dacă nu le cerem.

Flacăra credinței este cea care ne luminează drumul vieții și ne ferește de primejdii. De aceea, în clipe de îndoială sau în clipele grele ale vieții, să nu ne pierdem încrederea, ci să alergăm înaintea Mântuitorului, rugându-ne împreună cu Sfinții Apostoli: „Doamne, sporește-ne credința” (Lc. 17, 5). Pentru creștini, norii negri ai

necazurilor și ai amărăciunilor nu sunt decât umbra aripilor lui Dumnezeu. Ca să simțim aceasta este necesar să intrăm în profunzimea rugăciunii și să ne abandonăm toate interesele, păcatele, toate grijile și propriile intenții, în așa fel încât să resimțim, în rugăciune, iubirea lui Dumnezeu și să ne topim în ea. De asemenea, trebuie să permitem lui Dumnezeu să ne pătrundă cu iubirea Lui imensă și, în acest fel, ne vom umple mai mult de convingerea că noi nu suntem singuri pe lumea aceasta, nu suntem ca niște coji de nucă mânate de ape învolburate. Ci, odată altoiți pe tulpina lui Hristos, primim seva biruitoare, ne împărtășim de tăria Aceluia Care, deși a pățimit și S-a lăsat batjocorit și omorât, a învins puterile întunericului și S-a ridicat din suferință, strălucitor ca un soare luminos. Înainte de a Se înălța la ceruri, Domnul ne-a promis: „Iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20); „Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi” (In. 14, 18).

Iubiții mei,

Nimeni nu va putea enumera vreodată toate minunile și darurile care umplu sufletele celor ce se roagă și trăiesc în evlavie. Istoria Bisericii cu persecuțiile sângeroase dezlănțuite împotriva creștinilor este istoria credinței care a biruit slăbiciunea legilor firii și vitregia veacurilor. Eroii creștinismului stau acum înaintea tronului de domnie al lui Dumnezeu, Căruia Îi slujesc zi și noapte. Ei stau la izvoarele apelor vieții și Dumnezeu a șters orice lacrimă din ochii lor (cf. Apoc. 7, 15-17).

În patria cerească, sunt Profeții și Apostolii, dulgherul Iosif și Sfânta Fecioară Maria, care n-au fost scutiți de suferințe. În cer, sunt toți cei ce L-au urmat pe Hristos, pe calea îngustă a crucii, printre care și apărătorii Legii noastre strămoșești în vremuri de prigoană și strâmtorare. Știind aceasta, se cuvine să credem că iubirea lui Dumnezeu întrupată în Betleem și în istorie preface lacrimile în mărgăritare cerești și iadul suferinței în paradis veșnic. Acest adevăr îl exprimă colindul: „Doamne, Tu pe-ai Tăi nu’i lași / Nimiciți de cei vrăjmași. / Uneori îi înstrăinezi, / Dar oriunde Tu’i veghezi. / Vremea greului trecând, / Tu’i vei izbăvi curând. / Sus în sfântul Tău locaș, / Unde nu’i nici un vrăjmaș”.

Mulțumindu-I lui Dumnezeu Atotțiitorul că, în anul care a trecut, ne-a ținut, ca un Părinte bun, sub acoperământul aripilor Sale (cf. Ps. 16, 8), Îl rugăm ca, și în anul care începe, să ne aibă în paza Sa și să ne ferească de tot răul. Plecându-ne fruntea înaintea Celui Atotputernic, să-I zicem cu încredere: Doamne, dă-ne ajutor în „lupta cea bună” și fă-ne parte de bogate îndurări și de binecuvântate împliniri, în viețile și în familiile noastre. Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA DINAINTEA BOTEZULUI DOMNULUI
(Ioan Botezătorul și predica sa – Marcu 1, 1-8)

Pocăința, schimbare a conduitei practice

Dreptmăritori creștini,

Se apropie slăvitul praznic al Bobotezei, pe care trebuie să-l întâmpinăm cu bucurie, cu vrednicie și recunoștință, fiindcă, intrând în regejunile Iordanului, Mântuitorul nostru ia asupra Sa păcatele noastre ca să ne scape de ele. La pregătirea noastră pentru sărbătoare ne ajută Sfântul Ioan Botezătorul, pe care pericopa evanghelică de astăzi îl prezintă drept „glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui” (Mc. 1, 3).

El a venit să defrișeze pădurea păcatelor și a nelegiuirilor umane, pentru ca oamenii să poată primi „Calea, Adevărul și Viața”, prin Hristos. El a deschis ușa ca să intre Stăpânul ceresc pe arena acestei lumi, stigmatizată de blestem și de moarte. El i-a pregătit pe oameni pentru venirea Izbăvitorului, botezând și „propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor”. Esența predicii sale este: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor!” (Mt. 3, 2; cf. Mc. 1, 15), fiindcă numai pocăința pregătește calea, ca Hristos și Împărăția Lui să vină la noi cu putere.

Iubiți credincioși,

POCĂINȚA este, cum spunea poetul Robert Frost (†1963), „revoluția unui om”, o revoluție nu împotriva lumii sau a altor oameni, ci împotriva răului din noi. Când am păcătuit, nu putem suporta muștrările conștiinței și nopțile fără somn. Ce-i de făcut cu aceste sentimente de vină? Le putem scoate din minte sau uita, aceasta fiind o înăbușire,

dar ea nu merge, fiindcă poate produce boală mintală. Alternativa înăbușirii este pocăința, care înseamnă că ești cinstit în fața lui Dumnezeu, nu ascunzi păcatul, îl recunoști, îl mărturisești și cauți iertarea lui Hristos, Care, prin Sfântul Ioan Iacob, ne zice fiecăruia din noi: „Negura păcatului, / Cuprinzând viața ta, / Eu sunt Soare neapus: / Vino la lumina Mea!”.

Ce cere adevărata pocăință? Ea cere cinci lucruri foarte importante!

MINTE SCHIMBATĂ – cuvântul grecesc pentru pocăință este „metanoia”, care înseamnă chiar schimbarea minții. Aceasta te ajută să vezi acel rău din mintea ta, care te-a făcut să acționezi greșit. Apoi, te ajută să actualizezi „mintea lui Hristos”, Care locuiește în tine de la Botez, aducându-I Lui „gânduri nemușcate de fiare”, cum zice Sfântul Marcu Ascetul. Așa a făcut Zaheu, vameșul din Ierihon.

INIMĂ SCHIMBATĂ – este inima ce exprimă adevărata tristețe pentru păcat; inima e centrul spiritual al ființei umane, eul cel mai adânc și adevărat, care e menit să fie sălaș pentru Hristos. Nicolae Cabasila spune: „Inima omului a fost creată pe măsura lui Hristos, o raclă atât de largă cât să încapă pe Dumnezeu în ea; de aceea, aici jos nimic n-o satură, căci inima omului este însetată de infinit”. Așa a simțit femeia păcătoasă din Evanghelie.

DIRECȚIE SCHIMBATĂ – schimbarea minții și a inimii, prin pocăință, duce la schimbarea direcției vieții. Cuvântul evreiesc pentru pocăință înseamnă „a te întoarce”, adică să lepezi răul, întorcându-ți fața spre Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel s-a întors, pe drumul Damascului, devenind din prigonitor un atlet al lui Hristos. Nici nu se poate altfel, că la aceasta ne cheamă Domnul.

VIAȚĂ SCHIMBATĂ – este necesară, după îndemnul Sfântului Ioan Botezătorul: „Faceți roade vrednice de pocăință” (Lc. 3, 8). Nu-i suficientă căința și mărturisirea, ci acestea trebuiesc exprimate printr-o viață nouă. Mântuitorul Iisus zice: „Pomul bun face roade bune”. Pocăința lăuntrică se manifestă și în afară. Trebuie să înlocuim cuvintele rele cu cele bune, necinstea cu cinste, mândria cu smerenie, ura cu iubire.

SLUJIRE SCHIMBATĂ – o viață schimbată duce la o slujire schimbată. Mântuitorul l-a întrebat pe Simon Petru, de trei ori: „Mă iubești tu pe Mine?”, pentru a-i

adânci pocăința acestuia, care, de trei ori, se lepădase. L-a chemat din nou la slujire spunându-i: „Paște oile Mele!”. Pocăința înseamnă că noi încetăm să slujim păcatul, sinea și idolii, și ne întoarcem la adorarea și slujirea adevăratului Dumnezeu. Așa a procedat și Fericitul Augustin.

Pocăința este deci, cu adevărat, „revoluția unui om”, implicând o minte schimbată, o inimă schimbată, o direcție schimbată, o viață schimbată și o servire schimbată. Aceasta este ca și cum ai spune: Am fost orb și acum văd, am fost pierdut și sunt aflat, am fost mort și am înviat! Sfântul Paisie zice: „Fără puterea și lumina Ta, Hristoase, orice am face, ne paște primejdia de a ne pomeni pe alt drum decât pe cel care duce spre Tine”. Dacă am devenit fii ai nelegiurii, slujind duhurilor viclene prin patimile noastre necurate, există totuși o cale de mântuire și o nădejde de iertare. Aceasta este pocăința, despre care Sfântul Ioan Gură de Aur vorbește așa: „Nici un păcat nu este atât de mare, ca el să nu poată cuceri generozitatea Stăpânului. Chiar dacă cineva este închinător la idoli, sau un desfrânat, puterea iubirii Stăpânului este destul de mare ca să facă toate aceste păcate să dispară și să-l facă pe păcătos să strălucească mai mult decât razele soarelui... Și Hristos Însuși, adresându-Se întregului neam omenesc, a zis: «Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!»”.

Tâlharul pocăit, care a fost răstignit alături de Iisus, s-a îndreptat spre Domnul cu pocăință, zicând: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni în Împărăția Ta!”. Și Iisus i-a zis: „Adevărat grăiesc ție, astăzi vei fi cu Mine în Rai!” (Lc. 23, 42-43). El era un tâlhar care a furat cai, bijuterii, bani. Dar, acum el fură cerul. El fură încuietorea ușii cerului cu cheia pocăinței. „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția cerurilor!” (Mt. 3, 2), a strigat Sfântul Ioan Botezătorul. Ce este Împărăția lui Dumnezeu? Nu-i altceva decât o stare sau o condiție în care Dumnezeu este Împărat și împărățește. Dumnezeu a invadat lumea noastră la primul Crăciun. El a venit să ierte, să ilumineze, să povățuiască și să facă toate lucrurile noi. El a venit să domnească, nu stând pe vreun tron pământesc, ci stând pe tronul inimii tale și al inimii mele!

Iubiții mei,

Iisus Hristos, Domnul slavei, nu intră la noi până nu-I deschidem de bunăvoie cămara tainică a sufletului nostru. Mielul lui Dumnezeu nu pătrunde în noi până nu acceptăm să se înlăture din calea Lui bolovanii păcatului și colțurile nelegiurii. Iată cât de important este botezul pocăinței purificatoare, predicat de Sfântul Prooroc Ioan, în pustia Iordanului. Iată cât de actual este mesajul său, pe care ni-l adresează în Evanghelia acestei Duminici, zicând: „Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui!” (Mc. 1, 3).

Trăim într-un timp în care oamenii Îl refuză cu încăpățănare pe Dumnezeu și tot mai mulți devin astăzi victime ale păcatului și sunt incapabili de iubire. În zilele noastre, drepturile omului sunt călcate în picioare, nedreptățile cresc, violențele explodează amenințător, iar războaiele se întind tot mai mult. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne cheamă să ne încredințăm Lui, Care este Împăratul lumii mântuite, singurul Suveran Care ne poate da pace și siguranță, iubire și iertare.

Biserica noastră, ca o Mamă duhovnicească, ne îndeamnă să ne întoarcem la Domnul, pe calea postului și a rugăciunii, a înfrânării și a pocăinței. Să fim siguri că nu putem face adevărata pocăință dacă neglijăm citirea cuvântului Scripturii, Sfânta Liturghie și Spovedania. Trebuie să fugim de lenevia spirituală, de mediocritatea ucigătoare și să trăim în voia lui Dumnezeu, de la Care ne vine speranța, bucuria și tot darul cel desăvârșit. Toate acestea vi le pun la suflet acum, la început de An Nou, pe care doresc să-l petreceți cu sănătate, spor duhovnicesc și împliniri binecuvântate. Amin.

PREDICĂ
LA BOTEZUL DOMNULUI
(Botezul lui Iisus – Matei 3, 13-17)

Noblețea creștinului

Dreptmăritori creștini,

A sosit sărbătoarea cea mare și sfântă a Bobotezei, când iarăși Îl vedem pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, intrând în apele Iordanului și primind botezul de la Înaintemergătorul Său, Ioan. Cerurile se deschid și Sfântul Duh coboară în chip de porumbel peste Fiul Tatălui ceresc. Prin botezul Său, Mântuitorul ne-a descoperit taina Sfintei Treimi și ne-a dat pildă să ne botezăm.

Vorbind despre Sfânta Treime, despre Iordan și despre apă, ne gândim, firește, la Botezul nostru propriu, prin care am devenit mădulare ale Trupului tainic al lui Hristos, ale Bisericii, și cetățeni ai Împărăției cerurilor. De aceea, este potrivit astăzi să reflectăm la noblețea numelui de creștin, pentru a ne strădui să cinstim acest nume, până la ultima noastră suflare.

Iubiți credincioși,

În primele veacuri, numele de creștin era asociat acelor oameni care erau despărțiți de restul societății, care erau stăpâniți de dragoste și bunătate și care erau gata să se sacrifice pentru nevoile altora. Deci, numele de creștin era sinonim cu virtutea. Martirii și oamenii duhovnicești erau mândri să moară pentru acel nume. Niciodată lor nu le-a trecut prin minte gândul de a se lepăda de Domnul. Mai degrabă, ar fi preferat să devină hrană leilor flămânzi decât să renunțe la Hristos, Care i-a iubit și Și-a dat viața pentru ei. Adesea, ultimele lor cuvinte, înainte de a fi aruncați în arenă, erau: „Noi suntem

creștini!”. Într-adevăr, primii creștini Îl iubeau pe Hristos cu un devotament dus până la jertfirea propriei lor vieți, atunci când aceasta li se cerea.

Vorbind despre creștin și creștinism, este potrivit să ne întrebăm dacă înțelegem sensul adevărat și profund al acestor cuvinte. Ce minunat este să înțelegem îndatoririle, dar și privilegiile celui ce poartă acest nume de noblețe. Oare ce sacrificii am făcut noi ca să ne potrivim viața cu numele lui Hristos, prin trăirea vie a atributelor creștine? Oare, înțelegem noi cuvintele Sfântului Grigorie de Nyssa, care zice: „Nu există și nu a existat o cinste mai mare decât aceea cuprinsă în numele de creștin!”. Oare, am făcut ceva în mod personal pentru ca mesajul creștin să ajungă la alții? Botezul în numele Sfintei Treimi este o parte a numelui de creștin, dar acest dar baptismal presupune o alergare spre ținta desăvârșirii, care este Hristos. Spre această țintă au alergat, de-a lungul celor două milenii creștine, toți creștinii adevărați, jertfindu-se pentru Domnul și făcând totul ca numele Său să fie cunoscut și adorat în lume.

Să-l amintim doar pe Sfântul Calistrat din Cartagina, care era ostaș la Roma, în timpul împăratului Dioclețian (†305). Mărturisind în public că este creștin, a fost chinuit până la sânge, târât prin cioburi ascuțite și aruncat în mare. Dar, din toate a scăpat nevătămat. Aruncat în închisoare, a vestit confrăților săi de suferință Evanghelia lui Hristos. Scos de acolo și dus la judecată, trecând pe lângă un templu păgân, s-a rugat și toți idoli au căzut la pământ și s-au sfărâmat. Prin credința și răbdarea sa, prin exemplul său strălucit, a atras la credința creștină peste 200 de slujitori împărătești. Toți aceștia L-au mărturisit pe Hristos și lor, dimpreună cu Calistrat, li s-au tăiat capetele, cinstind astfel numele de creștin.

Creștinii botezați care nu trăiesc viața după poruncile Evangheliei sunt vânzători ai Domnului, profitând doar de numele lui Hristos. Pe Golgota acestui început de mileniu, Mântuitorul nostru este trădat de toți aceia care nu sunt credincioși față de angajamentele propriului Botez, de aceia care se lasă conduși de Satana și devin victime ale tuturor amăgirilor sale ușuratică. Hristos este renegat și răstignit astăzi de creștinii care merg pe căile răului, ale plăcerii, ale egoismului, ale mândriei, ale urii și ale nelegiuirii. Sfântul Ioan Iacob de la Iordan socotește că, prin faptele rele și rușinoase, Îl răstignim neconținut

pe Hristos și-I prelungim agonia. Prin gura acestui sihastru român, Domnul slavei ne spune fiecăruia: „Evreii urători de bine / O dată doar M-au răstignit. / Iar tu, prin fapte de rușine, / Mă răstignești neconținut”.

Nu poți pretinde că faci parte din Biserica creștină dacă viața ta este păgânească. Sfântul Apostol Pavel ne avertizează: „Nu vă amăgiți: nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiții, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii, nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu” (I Cor. 6, 9-10). Nu! Căci nu este de ajuns numai să te numești creștin „dreptcredincios”, botezat în religia creștină, având un nume frumos de sfânt, dacă faci toate relele. Noblețea de creștin ne obligă să trăim creștinește toată viața, clipă de clipă, cu Hristos Domnul. Sfântul Efrem Sirul spune limpede: „Să nu ne aflăm numai cu numele creștini, iar cu năravul păgâni, căci creștinătatea înseamnă să urmezi, după putință, lui Hristos. Dacă ne mulțumim numai cu Sfântul Botez și ne vom lenevi la împlinirea celorlalte porunci, ne vom face necredincioși. Hristos la nimic nu ne va folosi, petrecând noi în răutate și păcat. Căci L-am auzit grăind astfel în Sfânta Evanghelie: «Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne! va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri» (Mt. 7, 21)”.

Trebuie să fim convinși că ceea ce facem bun, în fiecare zi, facem pentru Dumnezeu. Dacă facem mult vom avea mult, dacă facem puțin vom avea puțin, dacă nu facem nimic, nimic nu vom avea. Fericiți vor fi cei ce au lucrat și au adus rod prin răbdare, dar vai de aceia care, deși au avut timp, au îngropat talantul și s-au asemănat smochinului din Evanghelie ce n-a adus rod și s-a uscat. Ce păcat că atâtea suflete se uscă tot mai mult, ca plantele fără hrană și fără apă. Hrana lui Dumnezeu există, dar nu se ating de ea, roua Lui e abundentă, dar nu se lasă spălați. Fericirea e pregătită pentru toate sufletele, dar atâția o refuză cu o comportare răzvrătită. Noi suntem aceia care, prin comportarea noastră zilnică, hotărâm dacă vom avea o veșnicie de bucurii: cu Dumnezeu pentru totdeauna, sau de durere: sau una de durere: fără Dumnezeu, în disperare!

Iubiții mei,

Nu trăiți acest timp de har ca și cum nu s-ar întâmpla nimic, ca și cum ar fi un timp oarecare de risipit în nebunii și în vanități de orice fel. Priviți semnele mari pe care Dumnezeu le dă în fiecare zi, așa cum n-a mai făcut niciodată în trecut, și ascultați cuvântul Său, trezindu-vă din toropeala păcatului ucigător. Ceea ce ne pregătește cerul nouă, creștinilor botezați, este grandios și minunat, dar cel ce se lasă surprins nepregătit nu se va bucura, nu va avea parte nici de fericire, nici de viitor. Un lucru este clar, și anume că toate bunurile de pe pământ sunt trecătoare și nu dau satisfacție. Astăzi sunt, mâine deja s-au risipit ca o pânză de păianjen, dar Dulcele Iisus rămâne pentru totdeauna.

Avându-L pe Hristos, noi posedăm cea mai sublimă bogăție, pentru că El ne copleșește cu darurile Sale și prin El gustăm fericirea încă din această lume, supusă devenirii și morții. Praznicul Bobotezei ne îndeamnă să luăm aminte la toate aceste adevăruri, noi creștinii, răscumpărați cu prețul sângelui divin și îmbrăcați în Hristos prin Taina Botezului. Sărbătoarea de astăzi ne cheamă să trăim creștinește, să onorăm numele de creștin, să păzim legământul Sfântului Botez. Iată de ce și eu cu Apostolul Pavel vă zic: „Ca fii ai luminii să umblați” (Efes. 5, 8). Și cu Hristos vă grăiesc: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă!” (Mt. 6, 33). Amin.

PREDICĂ
LA DUMINICA DUPĂ BOTEZUL DOMNULUI

(Începutul propovăduirii Domnului – Matei 4, 12-17)

În lumina lui Hristos

Dreptmăritori creștini,

Noi pământenii știm prea bine că fără lumina și căldura soarelui viața noastră trupească și viața sub toate formele ei ar fi cu neputință pe planeta noastră. De aceea, în multe din credințele păgâne de altădată, soarele era adorat ca un zeu. Având în vedere rolul pozitiv pe care soarele îl are pentru viața noastră pământească, mulți dintre gânditorii și poeții creștini au comparat întruparea Fiului lui Dumnezeu și darurile aduse de El omenirii, cu binefacerile luminii și căldurii soarelui. De Crăciun, Biserica noastră cântă: „Lumină ne-a strălucit nouă, Hristoase Dumnezeule, venirea Ta. Lumina cea din Lumină, strălucirea Tatălui toată făptura a luminat”.

Sfântul Evanghelist Matei, vorbind despre începutul propovăduirii Mântuitorului în părțile Galileei, spune că „poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare, și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit” (Mt. 4, 16). Lumină este viața Sa impecabilă, lumină sunt faptele Sale de iubire, lumină este, mai ales, învățătura Sa plină de apă vie. De aceea, numai încălzindu-ne la această Lumină, la Acest „Soare al dreptății” (Mal. 3, 20), și lăsându-ne călăuziți de El, în toate zilele vieții noastre, precum ne lăsăm încălziți de soarele material care rânduiește viața planetei noastre, noi vom putea moșteni viața veșnică.

Iubiți credincioși,

Prin nașterea lui Mesia, Dumnezeu Tatăl Își deschide brațele Sale spre om, „această plăsmuire minunată” – cum i-a zis Shakespeare – pe care-l naște din nou, smulgându-l de pe calea întunecoasă a păcatului. Cu adevărat, născându-Se în Betleem, Fiul lui Dumnezeu ne-a arătat nouă lumina, precum El Însuși spune: „Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric” (In. 12, 46). Domnul a spus odată ucenicilor Săi că sunt douăsprezece ore când pot umbla în lumina zilei fără să se poticnească. Dar, când lumina a apus și noaptea a căzut, ei se împotmolesc, atâta vreme cât o lumină interioară nu-i călăuzește. Iisus a avut această lumină lăuntrică, care L-a călăuzit în momentele întunecate ale vieții Sale.

Prin tot ceea ce a făcut pentru noi la Crăciun, la Paști și la Rusalii, El a binevoit să sădească această lumină în noi. Având lumina înțelegerii în sufletul nostru curat, putem spune cu înțeleptul voievod Neagoe Basarab: „Eu n-am putut afla rai mai bun și mai dulce decât în fața Domnului nostru Iisus Hristos”. Numai stând în comuniune strânsă cu Hristos „Lumina lumii” (In. 8, 12), vom avea permanent în forul nostru lăuntric lumina Sa cea sfântă. Mijloacele prin care putem să realizăm această petrecere și creștere în lumină sunt: Biserica, Biblia și Euharistia.

Sfânta Biserică este izvor de lumină. Prin învățătură și Sfintele Taine, prin canoane și porunci bisericești, ni se oferă lumina care se pogoară din cer, încât cugetele și inimile noastre sunt îndreptate spre adevăr și dreptate. Biserica este stâlpul de foc care îi călăuzea pe israeliți în pustie, este Muntele Sinai, învăluit în focul Dumnezeirii, de pe care se proclamă Legea dumnezeiască. Pe pământ, nu există nicăieri un mai bogat izvor de lumină; aici, virtutea este vestită, săracii sunt mângâiați, cei dezorientați sunt povățuiți, cei singuri găsesc comuniunea, iar poporul lui Dumnezeu este luminat, ca să poată peregrina prin tenebrele veacului. În Biserică, Îl întâlnim pe Cel nevăzut, Răscumpărătorul Cel de sus și Lumina lumii, auzim glasul Său, ne împărtășim de căldura iubirii Sale și ne desfătăm de strălucirea feței Sale.

Cuvântul biblic dă lumină. Fericitul Augustin a citit un text paulin și s-a convertit. Alții, citindu-l, l-au descoperit ca fiindu-le cale luminoasă spre viața cea nouă.

„În cuvintele Scripturii – spune Sfântul Atanasie cel Mare – Se găsește Domnul, a Căruia prezență demonii nu o pot suporta”. Aceste ființe întunecate sunt chinuite de Cuvântul dătător de lumină. Mulți, prin lectură biblică, au găsit putere pentru viețuirea de fiecare zi. Despre scriitorul rus Merejkovski (†1941) se spune că citea zilnic din Noul Testament și de fiecare dată i se părea că citește ceva nou, care-l mângâia și întărea. El a grăit astfel: „Ce-mi vor pune oamenii în sicriu când va fi să fiu înmormântat? Biblia! Cu ce voi învia? Cu Biblia! Ce-am făcut de seamă în viață? Am citit Biblia!”. Marele Bossuet (†1707) afirma: „Eu nu pot trăi fără Biblie”. Aceasta este scrisoarea personală pe care ne-o adresează fiecăruia Împăratul cerurilor, oferindu-ne lumină spirituală și adevăr mântuitor.

Sfânta Împărtășanie este lumină. Primind-o, ne unim cu Hristos, izvorul luminii dumnezeiești, Care ne spune: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el” (In. 6, 56). Ea este, după expresia Sfântului Ignatie, „leac al nemuririi”, fiindcă risipește întunericul păcatului aducător de moarte. Împărtășindu-ne, noi Îl primim în noi pe Dumnezeu Cel Atotluminos. În *Canonul Sfintei Împărtășanii*, ne rugăm astfel: „Împărtășirea nemuritoarelor Tale Taine, Hristoase, să-mi fie mie acum, izvor de lumină” sau „Ca focul și ca lumina să-mi fie mie Trupul și Sângele Tău cel scump, Mântuitorul meu, arzând materia păcatului și mistuind spinii patimilor și luminându-mă tot pe mine, cel ce mă închin Dumnezeirii Tale”. În Dumnezeiasca Euharistie, găsim o putere imensă, o energie luminoasă față de care energia atomului pălește până la totala lipsă de însemnătate.

Prin Botez ne-am îmbrăcat în Hristos, „Lumina lumii”. De aceea, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Ca fii ai luminii să umblați” (Efes. 5, 8). Ca simbol al acestei realități, am fost îmbrăcați în haină curată și albă și s-a rostit rugăciunea: „Dă-mi mie haină luminoasă...”. De aceea, nu putem fi creștini adevărați decât având permanent inima deschisă, pentru ca Iisus să intre și să ne purifice cu iubirea Sa, să ne lumineze cu lumina Sa și să ne unească cu El. Dacă inima creștinului este închisă, aceasta rămâne rece și întunecată, se împietrește și se usucă, pentru că în ea nu circulă seva dătătoare de

viață a lui Hristos, Care ne-a alțuit pe noi ca pe o mlădiță întru El, „Vița” cea dumnezeiască și nemuritoare (cf. In. 15, 5).

Omenirea este împărțită aproape complet între cei ce aparțin în întregime lui Hristos și cei ce Îl refuză, cei care resping Lumina. Cine este în întuneric nu vede, nu înțelege, nu profită, nu trăiește. Acum, nu e timp de a sta în întuneric, ci, din contră, e vremea potrivită de a ne împărtăși din Potirul Luminii cerești pentru a ne mântui! Astăzi, cuvintele de iubire ale Mântuitorului Hristos traversează oceanele și ajung pretutindeni, încât trebuie numai ascultate și trăite, în viața de fiecare zi. Dar, nu poate asculta cine are urechile închise; nu poate contempla minunile lui Dumnezeu cine este orb.

Iubiții mei,

În acest timp, sunt mulți orbi și surzi care s-au atașat de pământ ca și cum nu va trebui să-l părăsească niciodată. Oamenii se agită și aleargă, caută nebunii și deșertăciuni, adoră idoli falși și mincinoși. Oamenii risipesc timpul lor prețios și neglijează slujirea pe care o datorează lui Hristos, Cel Care ne iubește și nu dorește altceva decât să fim fericiți pentru veșnicie. Prost și nesocotit este omul care, în mijlocul unei lumini atât de mari, caută să rămână în întuneric.

Hristos Domnul vrea ca inima noastră să devină asemenea cu inima Sa, să bată la unison cu inima Sa. Dacă ne străduim să fim ai Lui în cuget, în suflet și în orice aspirație, vom vedea aurora mare și sublimă a fericirii, adică vom gusta din viața Sa înviată, biruitoare și veșnic fericită. La această viață ne cheamă Mântuitorul când zice: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (In. 8, 12); „Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi” (In. 11, 25). Amin.

ADDENDA

I. ÎNVĂȚĂTURI DUHOVNICEȘTI

SĂ-L OGLINDIM PE HRISTOS

Citeam undeva că la ora de religie li s-a cerut elevilor din clasa I să deseneze pe cineva sau un obiect. Pentru aceasta li s-a dat timp de cincisprezece minute. După două minute, Ana privea peste umărul micuței Maria, întrebând-o: „Maria, ce dorești tu să desenezi?”. Întorcându-și capul peste umăr, ea a zis: „Eu vreau să fac portretul lui Dumnezeu!”. Acționând ca și cum ar ști mai bine, Ana i-a zis: „Oh, nimeni nu știe cum arată Dumnezeu!”. Maria nu putea fi întru totul de acord cu aceste cuvinte și, după ce și-a mușcat creionul o clipă, a răspuns: „O să mai vedem, după ce voi termina desenul!”.

Noi nu știm ce a așternut Maria, în cele din urmă, pe hârtia ei, dar ne place mult ideea pe care ea a avut-o în inimă. Credem că după terminarea desenului, ea i-a ajutat pe ceilalți copii din jurul ei să aibă o idee mai bună despre cum este, cum arată Dumnezeu. Dacă ne gândim bine la rolul pe care l-a avut Maria în clasa ei, ne dăm seama de scopul pe care îl avem noi, creștinii, pe acest pământ. Acest scop este: să arătăm oamenilor cine este Dumnezeu și cum arată El!

Avea dreptate micuța Ana când spunea colegei sale: „Oh, nimeni nu știe cum arată Dumnezeu!”. Însă, avea dreptate parțial. Nimeni nu știa cum arată Dumnezeu până ce Fiul Său Unul-Născut S-a coborât pe pământ, luând chip și viață de om. Iisus, Fiul Tatălui, este „Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”. Privind la Hristos, Îl vedem pe Dumnezeu și știm că „Dumnezeu este Iubire” (I In. 4, 8), iar iubirea Lui s-a arătat în faptul că pe Fiul Său L-a dat să moară pentru răscumpărarea noastră, pentru ca să avem viață veșnică (cf. In. 3, 16).

Mântuitorul nostru este Iubirea divină întrupată în istorie. El ne-a numit prietenii Săi și Și-a manifestat dragostea, iertând păcătoșii, vindecând bolnavii, mângâind pe cei cu inima zdrobită și dându-Și viața Sa pe cruce pentru noi. Acum știm cum arată Dumnezeu, fiindcă „Dumnezeu S-a arătat în trup” (I Tim. 3, 16), în Persoana Fiului Său, Care a spus: „Eu și Tatăl Meu una suntem” (In. 10, 30); „Cel ce M-a văzut pe Mine, L-a

văzut pe Tatăl” (In. 14, 9). Hristos, în Care „locuiește, trupește, toată deplinătatea Dumnezeirii” (Col. 2, 9), este, după expresia unui copilaș, „cel mai bun portret pe care Dumnezeu l-a făcut vreodată”.

Dumnezeu vrea ca noi să fim asemenea lui Hristos, vrea să desenăm portretul lui Hristos, nu pe o hârtie sau pe o tablă, ci în viețile noastre. El vrea să ne modelăm viața noastră după viața lui Iisus, încât concetățenii noștri să poată spune despre fiecare din noi, cum spuneau contemporanii Domnului: „Trece Iisus Nazarineanul” (Lc. 18, 37). Cu viața noastră putem zugrăvi chipul lui Hristos, așa încât alții să-L poată vedea pe El în lumea noastră. Ca să fii un alt Hristos în lumea actuală, nu se cere neapărat jertfă sângeroasă, dar de multe ori se cere o mucenicie a evlaviei. În această privință, Fericitul Augustin scrie: „Întreaga viață a unui creștin, când e trăită după Evanghelie, este o mucenicie și o cruce”.

Noi vom reuși să-L oglindim și să-L mărturisim pe Domnul, asemănându-ne Lui în bunătate, blândețe, iubire, smerenie, puritate, iertare și îndelungă răbdare. Poate nu avem în mâna noastră un creion ca micuța elevă Maria, însă avem în mâinile noastre viața, prin care putem arăta lumii cine este Dumnezeu, ca lumea să-L poată vedea. Iată câteva exemple în acest sens. Întrebat de colegii săi cine este Sfântul Vasile cel Mare, un filozof păgân a răspuns: „Ori Dumnezeu, ori Vasile”, pentru că arhiereul Cezareei avea o trăire dumnezeiască. Un indian budist, văzând faptele pilduitoare ale unui misionar creștin, a zis: „Ceea ce nu mi-ai spus cu gura ta, am văzut în viața ta. Știu acum cine este Hristos. Vreau să devin creștin”. În Sfântul Antonie cel Mare, unul din ucenici vedea sfințenia lui Dumnezeu. Edificându-se doar stând în prezența lui, zicea: „Avvo, îmi ajunge doar să te văd”.

Creștinul, care prin Botez s-a îmbrăcat în Hristos, este dator să-L urmeze pe Mântuitorul, să devină un om nou „zidit după Dumnezeu în sfințenia adevărului” (Efes. 4, 24). Adevărata credință se manifestă prin fapte bune și virtuți morale, care ridică ființa omenească la piscul desăvârșirii, unde poate afirma cu Sfântul Apostol Pavel: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20). Aceasta este ținta la care trebuie să ajungem noi care, la fiecare Crăciun, prăznuim misterul Întrupării lui Dumnezeu în

istorie. Sfântul Atanasie cel Mare ne spune clar: „Dumnezeu Se face Om, ca omul să devină dumnezeu!”.

ATLEȚI AI LUI HRISTOS

Viața prezentă este o arenă, în care ne exercităm și ne valorificăm însușirile cu care suntem înzestrați. Aici cresc, se dezvoltă și se încearcă puterile noastre, date la creație sub formă potențială, spre a realiza prin virtuți asemănarea cu Dumnezeu. Creșterea credinciosului până la statura morală a lui Hristos, prevăzută de planul divin și conform cu aptitudinile primite, este posibilă numai pe solul vieții prezente, care este arena pregătirii pentru cer. Viața noastră trebuie să fie un cântec de luptă și de biruință. Dacă nu biruim vom fi biruiți. Dacă nu atacăm vom fi atacați și înfrânți.

Pregătirea pentru veșnicie face din noi niște alergători. Viața este ca un joc și sunt două echipe care joacă: a lui Hristos și a diavolului. Este bine să ne întrebăm, în fiecare zi, de partea cui suntem. Dacă dorim să fim în echipa lui Hristos, atunci trebuie să știm că El face regulile jocului, de care trebuie să ascultăm. Iată câteva reguli pentru jocul vieții: studiul biblic, lectura pioasă, frecventarea bisericii, împărtășirea cu Sfintele Taine, postul, rugăciunea, munca ș.a.. Respectarea acestor reguli înseamnă, de fapt, străduință și răbdare de fier în lupta mântuirii sufletești. Osteneala va fi răsplătită (cf. I Cor. 3, 8).

Printr-un astfel de „antrenament” continuu, ne supunem călăuzirii Antrenorului nostru divin, Duhul Sfânt. Fără efort nu există premiu, și tocmai de aceea se cade să lucrăm la mântuirea noastră „cu frică și cu cutremur” (Filip. 2, 12). Dacă încălcăm regulile, Hristos nu este ca un arbitru obișnuit care, de obicei, se supără. Domnul ne va ierta întotdeauna și ne va da o altă șansă dacă-I spunem că ne pare rău, dacă ne căim. Toți ne poticnim, ici și acolo, de ispitele lumii. Dar, pierzarea nu stă în această poticnire, ci stă în părăsirea luptei. Cei statornici vor învinge.

Când alegem echipele în vreun joc sportiv, noi nu știm care parte va câștiga. Dar când e vorba de jocul vieții, noi știm dinainte care este echipa câștigătoare: cea a lui Hristos. Când Domnul va veni iarăși la sfârșitul veacurilor, El va distruge răul și va așeza Împărăția Sa veșnică. Atunci le va spune membrilor echipei Sale: „Veniți, binecuvântații

Tatălui Meu, moșteniți Împărăția cea pregătită vouă, de la întemeierea lumii” (Mt. 25, 34). Iată, deci, că punctul de sosire al alergătorului creștin este cerul slavei. Lupta bună sau nevoința duhovnicească e un mijloc providențial de desăvârșire morală, de cucerire a Împărăției (cf. Mt. 11, 12).

Sfântul Apostol Pavel îi compară pe creștini cu jucătorii care sunt angajați într-un joc athletic, în arena unui stadion imens (cf. I Cor. 9, 24-26; Filip. 3, 12-14; II Tim. 4, 7). Spectatorii sunt Îngerii, Apostolii și Sfinții. Ei se roagă pentru noi, care suntem în echipa lui Hristos, și ne îndeamnă spre biruință. Toată Biserica triumfătoare, Biserica din ceruri, este echipa noastră, care ne încurajează și ne aplaudă. Dacă suntem de partea lui Hristos, vom avea rezultate frumoase în lupta vieții, vom aduce „roadă multă” (cf. In. 15, 5). Dacă rămânem în Domnul, atunci toate opintirile iadului vor fi zadarnice și Satana va fugi de noi, rușinat și bătut.

Sfântul Apostol Pavel arată că alergătorii de pe stadion nu obțin trofeul dacă nu se luptă după „legile jocului” (II Tim. 2, 5). Nici creștinul nu ia cununa mântuirii dacă nu umblă pe „calea îngustă” (Mt. 7, 14), observând regulile alergării, adică învățătura și predania de veacuri a Bisericii și tot arsenalul ascetic pe care Biserica ni-l recomandă. Să ne gândim câtă stăruință pune diavolul pentru a câștiga un suflet de om, acest odor prețios. De aceea, pentru a spori duhovnicește, este nevoie de efort permanent, căci dacă ne lenevim, îl lăsăm pe diavol să-și facă lucrarea sa, iar noi riscăm să ne pierdem mântuirea.

Noi creștinii trebuie să prețuim viața aceasta pământească și trecătoare care, după expresia Sfântului Ioan Gură de Aur, „devine pentru noi temelia vieții viitoare și prilej și loc de luptă și de alergare pentru cununile cerești”. Prin urmare, nu se cade să umblăm după plăcerea noastră, după voia proprie, ci după pilda Sfinților „care bine s-au nevoit și s-au încununat”. Spre deosebire de atleții olimpici, care aleargă după o „cunună stricăcioasă” (I Cor. 9, 25), atleții lui Hristos vor primi, pentru osteneala lor, „cununa cea neveștejită a mării” (I Pt. 5, 4). Fiecare pas de mântuire sufletească trebuie cucerit prin luptă. Numai prin luptă putem câștiga biruința și putem lua „cununa vieții” (Apoc. 2, 10).

SĂ NU TE ABAȚI DE LA ȚINTĂ

Cu 250 de ani în urmă, un băiețel de vreo șapte anișori se afla pe țărmul unui râu care curgea printr-o frumoasă regiune din Anglia. Privirea lui era fixată pe o minunată casă și pe grădinile Daylesford-ului de pe malul opus. Proprietatea aparținuse cândva strămoșilor lui, dar ei o vânduseră în timpuri grele. „Într-o zi, casa aceea îmi va aparține”, și-a spus copilul; „Am să lucrez strașnic și am s-o răscumpăr pentru familia mea”. Băiatul acela era Warren Hastings, care s-a născut în 1732. Deși a crescut și a ajuns guvernator general al Indiei, el n-a uitat niciodată visul copilăriei lui. Adesea, se gândea la Daylesford și a economisit bani pentru a se putea ține de hotărârea lui. Când s-a pensionat, a cumpărat casa și a locuit acolo tot restul vieții lui.

Warren Hastings avea aceeași hotărâre pe care o exprimase oarecând proorocul Isaia. Când avea șapte ani și-a „întărit fața ca o cremene”. Hastings n-a putut fi clintit de la ținta lui de a avea acea casă. El putea afirma cu proorocul Isaia: „Domnul Dumnezeu mi-a venit în ajutor, de aceea nu simt ocările. De aceea, am și întărit fața mea ca o cremene, că știam că nu voi fi făcut de ocară” (Is. 50, 7). Proorocul Daniel a fost un alt bărbat cu hotărâre fermă. El și-a pus ca țintă a inimii sale că nu va mânca mâncarea împăratului și nici nu va bea vinul împăratului. El nu s-a abătut de la această țintă. Și regele Solomon a avut o țintă. El s-a hotărât să împlinească visul lui David de a clădi un templu în Ierusalim. El a luat hotărârea de a nu lăsa nimic să împiedice acea țintă, și el a realizat-o. „Cu harul lui Dumnezeu trebuie să întreprinzi și să săvârșești imposibilul, spunea Escriva de Balaguer, pentru că ceea ce este posibil, toată lumea poate să facă”.

Hristos este modelul de persoană cu hotărâre fermă. El a venit în această lume cu un scop: să moară pentru păcatele noastre. Când a sosit vremea să Se aducă pe Sine jertfă pe Golgota, El Și-a făcut fața „ca o cremene”, ca să intre în Ierusalim și să împlinească planul Său. Domnul a făcut ceea ce S-a hotărât să facă. Așa trebuie să procedăm și noi, care prin Botez ne-am îmbrăcat în Hristos (cf. Gal. 3, 27). Iubirea lui Dumnezeu ne

îndeamnă să purtăm crucea pe umerii noștri și să îndeplinim voința Tatălui, în țelurile ei pline de lumină și de dragoste.

Oamenii care îndeplinesc ceva în viață sunt aceia care au o țință precisă. Ei știu ce vor și pornesc să și obțină, indiferent cât i-ar costa. În acest sens, dăm două exemple personale din neamul nostru, pe mărturisitorii Ortodoxiei: preoții Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, pomeniți de Biserica noastră în ziua de 21 octombrie. Aceștia au activat în jurul anului 1750, apărând dreapta credință în fața încercărilor autorităților habsburgice de a-i trece la uniație. Luptând pentru *Legea românească*, duc memoriul românilor din Transilvania la Curtea din Viena.

Ioan din Galeș e arestat la Sibiu, Deva, apoi la Graz, unde a mărturisit „că mai bine va muri acolo decât să-și lase credința cea pravoslavnică”. Moise Măcinic din Sibiel e arestat la Sibiu și apoi eliberat, cu condiția să nu mai slujească, ci să trăiască la fel ca un țăran. Închiși la Kufstein, acești mucenici ai Ortodoxiei transilvane își sfârșesc viața după o robie de treizeci de ani. Dar, și-au atins scopul. Au alergat, au atins ținta și au primit cununa. Urmându-le exemplul, noi avem datoria să ne predăm viața noastră Domnului și să facem din El Mântuitorul inimii noastre, împlinind voia Sa cea sfântă. Mergând pe „calea îngustă” a luminii, trebuie să trăim astfel încât să ne integrăm veșnic între moștenitorii corturilor Sale cerești.

Toate lucrurile lumii sunt trecătoare și nesigure, cea mai mare valoare având *mântuirea sufletului* – scopul suprem al existenței noastre. De aceea, starețul Varsanufie (†1913) îndeamnă: „Gândul nostru trebuie să fie ațintit și pironit în Dumnezeu și în viața veșnică”. Privind la țință, Sfântul român Ioan Iacob se roagă astfel: „Înaripează, Doamne, / Gândirea mea spre cer. / Și-mi ușurează trupul / Cu sufletul stingher!”. Creștinul care înțelege țința vieții sale, se mistuie până la ultima fibră a ființei sale, indiferent de jertfa cerută. El este un atlet al lui Hristos, care spune cu Sfântul Apostol Pavel: „Dar una fac: uitând cele ce sunt în urma mea și tinzând la cele dinainte, alerg la țință, către răsplata chemării de sus a lui Dumnezeu întru Hristos Iisus” (Filip. 3, 13-14).

POTIRUL VIEȚII

La Cina cea de Taină, în noaptea în care a fost vândut, Mântuitorul nostru a instituit Jertfa euharistică a Trupului și Sângelui Său, pentru a perpetua, de-a lungul veacurilor, Jertfa Crucii, până la a doua Sa venire, și pentru a încredința Bisericii Sale amintirea morții și Învierii Sale. În Euharistie se află culmea lucrării prin care Hristos Dumnezeu sfințește lumea, și a cultului pe care, în Duhul Sfânt, oamenii Îl aduc lui Hristos și, prin El, Tatălui. Săvârșită din timpul Apostolilor (Fapte 20, 7) până în zilele noastre, Euharistia rămâne punctul central al vieții Bisericii. Astfel, din celebrare în celebrare, vestind misterul pascal al lui Iisus „până când va veni” (I Cor. 11, 26), poporul lui Dumnezeu, în pelerinajul său, înaintează pe calea cea îngustă a Crucii spre ospățul ceresc, când toți cei aleși se vor așeza la Masa Împărăției.

Sfânta și Dumnezeiasca Euharistie este marea și noua minune, întâlnirea supremă a omului cu Dumnezeu, în această lume supusă devenirii și morții. Sfânta Euharistie este una din cele mai mari minuni ale lui Dumnezeu, fiindcă prin ea creștinul Îl mănâncă și Îl bea pe Domnul, pentru a câștiga viața adevărată. Dumnezeu a preparat Sfânta Euharistie pentru oameni ca și pentru îngeri. Noi mâncăm în Euharistie o mâncare îngerească, mâncăm „Pâinea Care Se pogoară din cer, pentru ca tot cel ce mănâncă din ea să nu moară” (In. 6, 50).

Potirul euharistic este Potirul *Vieții*, Care a distrus moartea, Care alungă dracii avizi și câștigă sufletele omenești. De aceea, Sfânta Euharistie este „spre viața de veci”, cum mărturisim până astăzi în rugăciunile din *Rânduiala Sfintei Împărtășanii*. Ea operează asupra oamenilor o transformare totală, o reînnoire, o trecere spre starea îngerească. De aceea, Sfântul Ambrozie îndeamnă: „Dacă Sângele Lui, ori de câte ori se varsă, se varsă pentru iertare păcatelor, trebuie să-l primesc mereu pentru ca mereu să-mi ierte păcatele. Ca unul care păcătuiesc, trebuie să am mereu un remediu”. Hristos Euharisticul însuflețește mereu iubirea noastră și ne face capabili să rupem legăturile

dezordonate cu creaturile și să ne înrădăcinăm în El. Primind darul iubirii, murim păcatului și trăim pentru Dumnezeu.

Prin Euharistie, Jertfa lui Iisus este mereu actualizată, accesibilă în chip real fiecărui creștin care se învrednicește de ea. Hristos din Potirul euharistic este Același cu Hristos de la sânul Fecioarei Maria, Același cu „Mielul înjunghiat” Care împărățește (cf. Apoc. 5, 12-13). Cel ce se împărtășește se transformă launtric, se hristifică, pătrunde în Rai. De fapt, Euharistia este o pregustare a Raiului, aici, în această vale a plângerii. Ori de câte ori se săvârșește această Taină, noi – așa cum afirmă Sfântul Ignatie – „frângem aceeași Pâine, care este leac al nemuririi, antidot împotriva morții, hrană a vieții veșnice în Iisus Hristos”. Prin celebrarea euharistică, noi ne unim deja cu Liturghia din cer și anticipăm viața veșnică, atunci când Dumnezeu va fi totul în toate (cf. I Cor. 15, 28).

Cât de fericiți trebuie să fim noi, care știm că la oamenii căzuți, care erau devorați de moarte, a venit „Începătorul vieții” (Fapte 3, 15). Focul iubirii Lui a devenit pentru om jertfă de viață și această viață o găsim în Potirul euharistic. Creștinii mănâncă acest foc al iubirii dumnezeiești în Pâinea euharistică și rămân vii. Hristos este mâncat pururea și „niciodată nu Se sfârșește”, este mâncat fără să fie distrus, pentru ca viața Sa nemuritoare să locuiască în cei muritori care-L primesc. Euharistia este Iubirea îndurătoare Care Se coboară de sus ca o rouă cerească, pentru ca să spele toate păcatele, să vindece toate bolile, să închidă toate rănilor, să ajute pe cei loviți, să ridice pe cei căzuți, să elibereze pe cei închiși, să-i salveze pe cei pierduți.

Cel mai mare leac, un leac existențial și ontologic, rămâne Sfânta Euharistie. Vindecarea pe care o aduce este vindecarea de moarte, întru viață veșnică. Ne scapă de orbirea spirituală pentru că ea este Hristos, Lumina lumii, Care a deschis ochii orbului din naștere. Ne arde păcatele pentru că Hristos este plin de focul Duhului coborât asupra materiilor euharistice, la epicleză. Focul euharistic al iubirii și al milostivirii sau Duhul de Care e plin Hristos transfigurează făptura, dându-i tămăduire trupească și sufletească.

Iată, deci, că Euharistia este izvor și culme a întregii vieți creștine. În ea e cuprins tot binele spiritual al Bisericii, Hristos Însuși, Paștele nostru, Care, prin această Taină divină, ne lasă o cheazășie a iubirii Sale, rămâne cu noi și ne face părtași la Paștele Său,

precum Îl rugăm la fiecare Sfântă Liturghie: „Cinei Tale celei de Taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi părtăș mă primește”. Fericit este creștinul care participă cât mai des la Masa Stăpânului ceresc, unde sufletul său e copleșit de har și gustă, încă din acest veac, din bucuria slavei viitoare.

SĂ ACTIVĂM DARUL PRIMIT DE LA DUMNEZEU

În timpul celui de-al doilea război mondial, era o mare lipsă de zahăr. Un om, așezat la tejgheaua unui restaurant, se plângea chelneriței de cantitatea mică de zahăr din cafeaua lui. Chelnerița a privit urât la el, pentru o clipă, și apoi a zis: „Mișcă, agită ceea ce ai!”. Omul a făcut precum i s-a spus, și a constatat că puținul a devenit satisfăcător, a crescut!

Tragedia în viață este nu că nu ni s-au dat talente și posibilități de către Dumnezeu. Tragedia este că noi nu suntem activi. Noi nu folosim ceea ce Dumnezeu ne-a dat, nu împlinim potențialul nostru în viață. Puțini dintre noi devenim ceea ce Dumnezeu ne-a înzestrat să devenim. Și aceasta pentru că nu activăm ceea ce avem, cum Moise a folosit doar un toiag și a trecut Marea Roșie, cum David a folosit doar o praștie și l-a înfrânt pe Goliat, cum Tavita din Iope a folosit doar un ac și a cusut multe haine pentru săraci.

Nu există nici o scuză pentru nimeni și mai ales pentru creștin, spre a nu se dezvolta. Dumnezeu a dat fiecărei persoane o măsură de tărie, un talent anume sau un har deosebit. Este datoria noastră să-l dezvoltăm, să-l activăm spre cinstea și slava Lui. Poate că deocamdată nu putem ști ce-am dori să facem, dar de un lucru putem fi siguri: Dumnezeu veghează asupra noastră, ne știe numele și talentele. El ia seama la felul cum îndeplinim micile noastre însărcinări care ne apar în cale și are un plan pentru viața fiecăruia.

Când avem piedici sau ispite, să nu ezităm a dezvolta puțină energie ce ne-a mai rămas. E bine să îndepărtăm mila de sine și să trezim puțină forță pe care o avem, și aceasta va crește. Atunci când ne lovim de obstacole, de neînțelegeri, de intrigi, voite de Satana și îngăduite de Dumnezeu, trebuie să activăm puțină noastră credință, unind-o cu fapta, cu jertfa și cu smerenia. Dacă vrem să cunoaștem o meserie, trebuie să învățăm acea meserie ani în șir. Dacă vrem să păstrăm un talent, de pildă cântatul, trebuie să

facem zilnic exerciții, și încă toată viața. Tot așa, dacă vrem să păstrăm darul credinței pe care ni l-a dat Dumnezeu, trebuie să-l îngrijim, să-l cultivăm.

Într-o zi, un admirator l-a întrebat pe marele pianist Paderewski: „Este adevărat că dumneavoastră încă practicați în fiecare zi?”. Pianistul a răspuns: „Da, eu practic cel puțin opt ore zilnic”. Altul a zis: „Dumneavoastră trebuie să aveți un munte de răbdare”, la care Paderewski a răspuns: „Eu nu am mai multă răbdare decât prietenul de alături. Eu folosesc doar ceea ce este al meu”. De aici rezultă că acest pianist înmulțea talantul, cultiva sau activa darul pe care Dumnezeu i l-a dat.

În Evanghelie citim despre doi orbi care au venit la Iisus și au strigat: „Miluiește-ne pe noi, Fiul lui David!”. Domnul i-a întrebat: „Credeți că pot să fac Eu aceasta?”, și ei au răspuns: „Da, Doamne!”. Apoi Mântuitorul le-a atins ochii zicând: „Fie vouă după credința voastră!” (Mt. 9, 29) și ochii lor s-au deschis. Ce minunat este să avem și noi o astfel de credință, sau să activăm puțină credință, știind că Domnul este aproape de noi și ne ajută să ne purtăm cele mai grele poveri. „Prin propriile tale puteri nu poți nimic pe plan supranatural, – afirmă teologul Escriva de Balaguer – dar dacă te faci instrumentul lui Dumnezeu, vei putea totul, căci, în bunătatea Sa, El vrea să utilizeze instrumente neajutorate ca tine, ca mine”.

Pentru a reuși aceasta, este bine să hrănim puțină noastră credință cu rugăciunea, cu postul și cu lectura biblică și să o fortificăm cu participarea la Sfânta Liturghie și cu primirea frecventă a Sfintei Împărtășanii. Dacă vom activa puțină credință pe care o avem, vom fi uimiți cum va crește. Fiecare din noi, dornic de „viața din belșug”, trebuie să strige ca tatăl acelui tânăr bolnav, posedat de diavol: „Cred, Doamne!, ajută necredinței mele!” (Mc. 9, 24). Și, fără îndoială, minunea se va repeta.

Domnul vrea ca să fim și noi răscumpărători împreună cu El. Lângă Marea Tiberiadei, în fața mulțimilor flămânde, ar fi putut să facă pâine din nimic. Ei bine, nu a făcut! Căuta colaborarea omului, a avut nevoie de un copil, de un tânăr, de câteva bucăți de pâine și de câțiva pești (In. 6, 9). Deși este Marele Dumnezeu, are nevoie de noi. Aceasta trebuie să ne facă să răspundem cu mărinimie harurilor trimise de El, să valorificăm talanții noștri. Dacă întindem pâinea noastră, Dumnezeu o înmulțește. Când

Îi aducem micile talente, le înmulțește. Așadar, prin răbdare și credință, se cade să dezvoltăm ceea ce avem de la Dumnezeu și, sub razele harului Său, totul va spori; iar noi vom deveni „mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit” (Rom. 8, 37).

MARELE FOLOS AL POSTULUI CREȘTIN

Postul, care după expresia Sfântului Ioan Gură de Aur este „mama tuturor bunătăților, dascălul cumineniei și al întregii virtuți, seninătatea sufletelor noastre”, înseamnă abținerea de la anumite mâncăruri și băuturi, pe o anumită perioadă de timp. Dar, ca să fie complet și adevărat, postul presupune și încetarea de a mai face fapte rele, străduința de a nu mai păcătui și puterea de a renunța la bucuriile deșarte ale lumii.

Marele orator bisericesc Asterie, episcopul Amasiei, spunea despre post: „Asprimile postului adorm patimile, sting iuțeala și mânia, răcoresc și potolesc furtuna ce clocotește din pricina prea multei mâncări. După cum în timpul verii, când razele fierbinți ale soarelui ard pământul, iar vântul de nord, alungând înăbușeala cu adierile sale plăcute, face bine celor înfierbântați și nădușiți, tot așa și postul dăruiește aceeași ușurare, alungând fierbințeala pricinuită în trup de prea multe mâncăruri”.

Un cuvios monah, Sfântul Ioan Scărarul, un model de mare postitor, ne dă o descriere amănunțită despre marele folos al postului, care este atât de necesar în viața creștinească: „Postul este o silire a firii și o tăiere-împrejur a dulceții gustului. Este stingerea aprinderii trupesti, stârpirea cugetelor viclene, eliberarea de vise urâte, curăția rugăciunii, luminătorul sufletului, paza minții, nimicirea asprimii inimii, ușa umilinței, încetarea multei vorbiri, începutul liniștirii, păzitorul ascultării, ușurătatea somnului, sănătatea trupului, izvorul lipsei de patimi, iertarea păcatelor, deschiderea ușilor Raiului și fericirea cerească”.

Puterea postului este fără margini. Prin post, Elisei a dat viață unui mort, iar Moise a văzut pe Dumnezeu. Prin post, Daniel a biruit înșelăciunea asirienilor, iar ninivitenii au îndepărtat amenințarea cu moartea. Prin post, chiar Mântuitorul a împiedicat ispitele diavolului, iar Sfântul Pavel s-a înălțat până la al treilea cer. Postul luminează sufletul, supune trupul, risipește norii patimilor, face inima înfrântă și smerită, fiind un puternic mijlocitor către Dumnezeu. El este pavăza credinței, ancora nădejdi și semnul dragostei.

Postul presupune o renaștere internă, spirituală, o regăsire a echilibrului nostru sufleteș, cum se exprimă atât de elocvent Sfântul Ioan Gură de Aur: „Postiți? Arătați-mi-o prin fapte! Cum? De vedeți un om sărac, aveți milă de el, un dușman, împăcați-vă cu el, un prieten înconjurat cu nume bun, nu-l invidiați. Nu numai gura și stomacul vostru să postească, ci și ochii și urechile și picioarele și mâinile voastre”. De aici se vede limpede că întreaga noastră ființă trebuie să participe la actul înfrânării. Gura să nu consume carne, dar și limba să se ferească de minciuni, de vorbirea de rău. Stomacul să nu se îmbuibeze cu mâncare și băutură, dar și cugetul să nu poftască frumusețe străină. Dar, mai cu seamă, milostivirea și smerenia sunt florile înmiresmate, fără de care postul își pierde din valoarea sa.

În poporul nostru dreptcredincios există o vorbă creștinească, care sună așa: „Când e vorba de mâncăruri, postește vremelnic, iar când e vorba de înfrânarea gândurilor, a gurii și a faptelor rele, postește mereu”. De aici rezultă că poporul și-a însușit pe deplin, din învățătura Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți, conștiința despre practica postului adevărat, care ne descătușează de tot ceea ce este păgubitor pentru desăvârșirea noastră morală.

Unind postul de bucate cu oprirea de la rău, prin facerea de bine pentru aproapele, creștinul lucrează la binele său propriu, la mântuirea sa. Trupul este un instrument al faptelor bune, dar și al păcatului. Prin post, însă, îl strunim, supunându-l sufletului. Pentru această osteneală, trupul își are tot folosul său, fie că își menține sănătatea, fie că, supus sufletului, se va învrednici de mila lui Dumnezeu, atât în viața aceasta, cât și în cea viitoare. Sfântul Serafim de Sarov spune: „Pe măsură ce trupul celui ce postește devine mai subțire și mai ușor, viața cea duhovnicească ajunge la desăvârșire, și duhul își săvârșește lucrările sale parcă într-un trup fără trup”.

Însemnătatea postului ne-o arată Sfântul Vasile cel Mare, zicând: „Postul gonește ispitele, postul duce spre evlavie și este izvor al înfrânării. Postul înalță rugăciunea la cer. Postul aduce propășire caselor, este mama sănătății, îndrumător al tinerilor, podoabă a bătrânilor, tovarăș bun al celor ce locuiesc împreună. Dacă postul ar conduce viața noastră, ea n-ar fi plină de necazuri, nici de tristețe”. În înțelesul său autentic, postul

crează o atmosferă spirituală în care sufletul nostru se poate ridica spre zările veșniciei, prin eliberarea lui din lanțurile păcatelor și prin creșterea vieții noastre duhovnicești. Asceza postului, ca renunțare la voința proprie, ne asigură – după expresia Sfântului Ioan Scărarul – „intrarea pe calea scurtă și îngustă ce duce numai spre făgăduința lui Hristos”.

APOSTOL AL NEAMULUI NOSTRU

Ziua de 30 noiembrie a fost rânduită de Biserică, încă de prin secolul al II-lea, ca dată pentru prăznuirea evlavioasă a Sfântului Apostol ANDREI, ctitor al creștinismului românesc. El era fiul lui Ioná, pescar din Betsaida Galileei, și era fratele lui Petru. Ca ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul, a înțeles într-o zi că Iisus este „Mielul lui Dumnezeu, Cel Care ridică păcatul lumii” (In. 1, 29). De atunci, Îl urma necondiționat pe Mântuitorul. Convingându-se că L-a aflat pe Mesia, l-a înștiințat pe Simon Petru, ambii devenind ucenici ai Învățătorului lumii (In. 1, 41-42).

De acum înainte, Andrei își dedică întreaga viață slujirii Fiului lui Dumnezeu întrupat. Ca martor al minunilor Domnului, înțelegea mesajul sublim al învățaturii Evangheliei iubirii. Având înțelepciune, gândire clară și purtare echilibrată, el era un îndrumător statornic spre Hristos. Andrei a intuit cel dintâi minunea înmulțirii pâinilor de către Iisus (In. 6, 5-14). El a fost alături de Mântuitorul, însoțindu-L pe drumurile Țării Sfinte și ascultându-I învățăturile sfinte. Alături de ceilalți Apostoli, el a suferit în timpul patimilor Domnului și s-a bucurat de Învierea Sa.

După o veche tradiție păstrată de istoricul Eusebiu de Cezareea (†340), ce a consemnat relatările mai vechi ale scriitorului alexandrin Origen (†254), Sfântul Andrei a predicat Evanghelia în Sciția Mică sau Dacia Pontică (Dobrogea de azi). Aici, majoritatea populației era constituită din geto-daco-romani, strămoșii noștri. Astfel, Sfântul Andrei a putut propovădui credința lui Hristos în cetățile Histria, Tomis (Constanța), Callatis (Mangalia), Dionysopolis (Balcic). De aici, trecând prin Moesia Inferior și Tracia, a ajuns la Bizanț, unde a hirotonit episcop pe ucenicul său Stahie.

Coborând prin Macedonia și Tesalia, a ajuns în orașul Patras. Acolo, a suferit moarte martirică, fiind răstignit cu capul în jos pe o cruce în formă de X (numită până azi „crucea Sfântului Andrei”). Aceasta s-a întâmplat în anul 67, în timpul persecuției împăratului Nero. Pe la mijlocul secolului al IV-lea, moaștele sale au fost duse la

Constantinopol, iar prin secolul al XIII-lea au fost duse în Italia. La 26 septembrie 1964, Biserica romano-catolică a restituit capul Sfântului Andrei Bisericii Ortodoxe a Greciei, fiind adus de la Roma în orașul Patras. În anul 1996, capul marelui Apostol a fost adus în catedrala din Iași, unde mulți pelerini din toată România l-au venerat.

Pe lângă mărturiile istorice, privitoare la predicarea Evangheliei de către Sfântul Andrei la geto-daci, avem și câteva mărturii din tradiția românească. Există câteva numiri de ape, ca „pârâul Sfântului Andrei” sau „apa Sfântului”, precum și o peșteră în hotarul comunei Ioan Corvin, numită „peștera Sfântului Andrei”. Aceasta ar fi servit Sfântului Andrei și însoțitorilor săi ca loc de odihnă și de închinare, iar mai târziu a fost folosită ca locaș de cult, de către primii creștini ai Sciției Mici.

De trecerea Sfântului Andrei prin aceste locuri, amintesc unele colinde dobrogene. În unele din acestea, se istorisește venirea pe apele Mării Negre a unor corăbii cu propovăduitori ai Evangheliei. Alte colinde pomenesc de „schitul” sau „mănăstirea” lui Andrei la care veneau Decebal și Traian, cel din urmă ascultând și slujba săvârșită acolo. O veche tradiție, răspândită și în Moldova, arată greutățile îndurate de primii misionari creștini, sosiți pe aceste meleaguri.

Despre Sfântul Apostol Andrei se spune că „se lupta” cu vânturile reci care aduceau zăpada și cu fiarele sălbătice, străbătând cu greu pădurile și hățișurile, care se întindeau pe o bună parte a acestui spațiu. Cu darul vindecărilor și al minunilor, el a tămăduit rănilor multor locuitori și prin rugăciuni „lega” gurile lupilor, apărând pe oamenii care-l considerau sfânt și ocrotindu-i împotriva duhurilor rele. El este considerat până astăzi luptător neînfricat împotriva forțelor agresive care ne-ar putea vătăma.

Tradițiile și mențiunile documentare despre Sfântul Andrei ne întăresc convingerea că cel dintâi chemat la apostolat este și cel dintâi propovăduitor al Evangheliei lui Hristos la strămoșii noștri. De aceea, se cuvine să fim bucuroși de originea apostolică a creștinismului românesc și să-l cinstim, cu aleasă evlavie, pe Sfântul Andrei ca pe un „Apostol” al neamului nostru, din a cărui credință și dar s-a plămădit *Legea românească*.

ÎNĂLȚARE CU HRISTOS PRIN EROISM

După Învierea Sa din morți, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a petrecut patruzeci de zile cu ucenicii Săi, încredințându-i prin „arătări” că este viu și că este Dumnezeu adevărat (cf. In. 20, 28). În acest răstimp, Domnul înviat le-a dat ultimele instrucțiuni despre Biserica Sa, „Împărăția lui Dumnezeu, pe care aveau s-o propovăduiască în toată lumea, după ce Se va pogorî peste ei Duhul Sfânt” (Fapte 1, 2-8).

Plecarea Mântuitorului de pe pământ s-a făcut prin Înălțarea Sa de-a dreapta Tatălui, în slava pe care El o avusese încă înainte de a fi lumea. Sfânta Evanghelie ne arată pe scurt cum s-a întâmplat acest eveniment. Domnul i-a condus pe Apostoli până pe Muntele Măslinilor și „ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat și, în timp ce-i binecuvânta, S-a depărtat de ei și S-a înălțat la ceruri. Iar ei, închinându-I-se, s-au întors la Ierusalim cu bucurie” (Lc. 24, 50-52).

Într-adevăr, Înălțarea Domnului a încântat sufletele Apostolilor, pentru că ei erau convinși acum că El este Dumnezeu și că merge la Tatăl ca să le ofere cetățenie veșnică. Apostolii știau prea bine că Hristos va rămâne să lucreze cu ei, în chip nevăzut, după cum le-a promis: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20). Prin Duhul Sfânt, Mântuitorul este în comuniune cu noi, în orice vreme și pretutindeni.

Iisus Se urcă la înălțime ca o căpetenie a Bisericii, ca să ne unească pe toți membrii Trupului Său în Raiul de unde am fost cândva alungați. Acesta este, deci, izvorul bucuriei celei mai mari a praznicului Înălțării. De aceea, cântă Sfânta noastră Biserică: „Firea lui Adam, care se pogorâse în cele mai de jos ale pământului, Dumnezeule, înnoind-o în Tine Însuși, ai ridicat-o astăzi mai presus de toată Stăpânirea și Puterea”.

Odată cu Înălțarea Domnului, sărbătorim și **Ziua Eroilor**, moment în care îi pomenim pe cei ce și-au dat jertfa lor de sânge în luptele grele, memorabile și atât de

necesare pentru apărarea vetrei și credinței strămoșești. Credința și eroismul s-au împletit, în neamul nostru, până la martiraj. Eroii noștri și-au făcut pe deplin datoria, luptând pentru o cauză dreaptă și nobilă, pe fronturi, sau apărând principii umane, pentru a da un sens vieții în libertate. Prin gestul lor, ne-au transmis un mesaj peren, de jertfă pentru un țel, de dăruire totală.

Prin sacrificiul vieții lor, eroii au îndeplinit, în mod superlativ, virtutea dragostei de neam și de semeni, care are cea mai mare răsplătire la Dumnezeu, unde eroii sunt în sărbătoare. Acolo ei se luminează și se bucură, sau se întunecă și plâng, după cum își văd moștenirea în stare înfloritoare, sau ofilită și încovoiată (vezi II Mac. 7, 9). Însuflețiți de această credință vie, mergem, de praznicul Înălțării, la mormintele eroilor noștri ca să ne înprospătăm amintirea jertfei lor, roditoare pentru noi și pentru neamul românesc.

În vremea persecuțiilor împăraților romani împotriva creștinilor, era obiceiul ca o dată pe an următorii lui Hristos să se adune la mormintele mucenicilor și aici să povestească întâmplări din viața celor martirizați. Astfel, se fortificau în credință și în virtuțile care i-au împodobit pe cei ce-au murit pentru Hristos. Astăzi, prăznuind amintirea eroilor, noi ne îndeplinim aceeași datorie sfântă. Manifestăm față de ei cinstire, privim cum și-au încheiat viața, dornici de a le urma credința (cf. Evr. 13, 7).

Oasele bravilor noștri eroi sunt pietrele de temelie ale țării, iar mormintele lor reprezintă tot atâtea altare în fața cărora mergem să ne mărturisim neputințele și să ne înnoim jurămintele și crezul nostru în idealurile mărețe pentru care ei s-au jertfit. Ajunși în fața tronului dumnezeiesc, eroii sunt martorii noștri înaintea lui Dumnezeu că, luptând, nicidecum n-am voit altceva, decât să ne apărăm ce a fost al nostru: pământul, limba, obiceiurile, dreptul de a ne agonisi pâinea cea de toate zilele în libertate, dreptul de a trăi frumos, în pace cu toată lumea și cu Dumnezeu.

Astăzi, după ce s-a reșezat cinstirea eroilor pe soclul recunoștinței eterne, chiar prin legiferare, constatăm că, prin memoria lor aureolată de nimbul biruinței, ei rămân mândria neamului, căci nu în zadar poetul stihuia: „Nu-i mai scump nimic azi pe lumea pământească, / Decât un nume de viteaz și moarte vitejească”. Animați de această convingere, ne plecăm pioși în fața amintirii lor luminoase și trimitem cerului rugăciunile

noastre pentru cei care, prin moarte pentru țară, au înviat ca eroi și s-au înălțat la cer împreună cu Hristos.

OCROTIREA SFINȚILOR ÎNGERI

Dumnezeu, Care veghează asupra noastră zi și noapte, are sub ascultarea Sa o armată de îngeri, pe care-i însărcinează cu paza credincioșilor Săi, ca să-i scape de rău și de primejdii. Dacă diavolii caută să ne pricinuiască necazuri, acești trimiși ai lui Dumnezeu lucrează în folosul nostru. Sfântul Grigorie Palama spune că „mulțimea fără de număr a îngerilor a fost creată pentru om”. De aceea, ei sunt „trimiși ca să slujească, pentru cei care vor fi moștenitorii mântuirii” (Evr. 1, 14).

Proorocul David îi concepea pe îngeri protejând pe toți aceia care cu adevărat sunt credincioși: „Străjuiește-ți îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El, și-i va izbăvi pe ei” (Ps. 33, 7). Din pragul Noului Testament și până în lumea modernă, îngerii luminii licăresc și strălucesc în serviciul unicului lor Rege, Iisus Hristos, și așa, veșnic, se amestecă împreună cu noi, credincioșii Lui. O cântare liturgică răsună astfel: „Acum Puterile cerești împreună cu noi nevăzut slujesc”.

Precum un om, făcând o călătorie lungă, simte trebuința unui însoțitor spre ajutor, tot așa bunul creștin, pe calea mântuirii, are parte de însoțirea iubitoare a îngerului său păzitor. De aceea, trebuie să avem mare încredere în sfinții îngeri și prin rugăciune să le cerem ocrotirea și sprijinul, ori de câte ori simțim trebuința prezenței lor spirituale. Evagrie Monahul ne spune: „Dacă te rogi cu adevărat vei afla multă întărire și îmbărbătare, și îngerii vor veni la tine și-ți vor lumina înțeleșurile celor ce ți se întâmplă”.

Dumnezeu Își are comandamentul Său peste tot unde creștinii își pun încrederea în El. Tabăra Sa înconjoară pe credincioși, în așa fel încât să nu poată fi atacați din nici o parte, chiar dacă vrăjmașul ar pătrunde până la „întăriturile” dumnezeiești. Înștiințați de santinelele lui Dumnezeu, noi nu vom fi surprinși de atacuri subite, nici nu vom fi zdrobiți de puteri mai mari. Garda permanentă a îngerilor ne este asigurată de Domnul,

precum spune Scriptura: „Îngerilor Săi va porunci pentru tine, ca să te păzească în toate căile tale” (Ps. 90, 11).

Iată o întâmplare din care rezultă grija protectoare a sfinților îngeri. Un misionar se afla pe o insulă, vestind Evanghelia păgânilor de acolo. Într-o noapte, locuitorii potrivnici au înconjurat sediul misiunii, cu gândul de a-i da foc și a ucide familia misionarului. Membrii familiei s-au rugat ca Dumnezeu să-i scape. La ivirea zorilor, ei erau uimiți văzând că atacatorii au plecat și, pentru această minunată izbăvire, au adus mulțumire Stăpânului ceresc. Peste un an, șeful tribului s-a convertit și a devenit creștin. Misionarul l-a întrebat de ce atunci s-au retras și nu i-au omorât. Șeful a răspuns că ei, păgânii, au văzut mulți oameni care stăteau de pază, sute de ființe uriașe în straie strălucitoare, cu săbiile scoase în mâini. Aceștia înconjurau casa creștinilor, încât locuitorii s-au temut să atace. Auzind această relatare, misionarul și-a dat seama că Dumnezeu trimisese legiuni de îngeri să-i ocrotească pe slujitorii Săi, ale căror vieți erau primejduite.

Poate că noi nu putem povesti despre o întâmplare atât de minunată din viața noastră, dar suntem siguri că, din clipa Botezului, un înger păzitor ni s-a dat fiecăruia dintre noi. Pe parcursul vieții, el ne păzește de multe pericole despre care noi nu știm nimic. Când suntem ispitiți a săvârși răul, el este alături de noi și ne îndeamnă să mergem pe o cale mai bună. Dacă cerem, el ne va ajuta să alegem în mod corect cuvintele pe care voim a le spune în fiecare zi. Când vom muri, îngerul nostru păzitor va nota locul de odihnă al fiecăruia și va fi prima ființă care ne va saluta în dimineața învierii de obște. Când vom ajunge în cer, el ne va povesti multe întâmplări despre modul minunat în care am fost feriți de atâtea primejdii văzute și nevăzute. Atunci, vom afla că oștile cerești s-au interesat de noi, pământenii, și că trimișii de la tronul lui Dumnezeu au urmărit zi cu zi pașii noștri.

Într-adevăr, până la a doua venire a lui Hristos, îngerii și arhanghelii se preumblă printre noi, pentru că ei sunt frați ai noștri mai mari. Ei ne păzesc, ne însoțesc, se bucură și se întristează cu noi, dar, mai ales, ei se alătură nouă în rugăciunile de preamărire a lui Dumnezeu. Când suntem copleșiți de amărăciunile vieții și frământați de mulțimea

piedicilor, trebuie să ne întoarcem cu încredere spre îngerii noștri păzitori ca să ne sfătuim cu ei. Mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru ocrotirea sfinților Săi îngeri, să-I cântăm dimpreună cu aceștia: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de mărirea Lui!” (Is. 6, 3).

POMENIREA MORTILOR

Cultul morților se bucură de multă și justificată prețuire în Biserica noastră dreptmăritoare. Sufletul omului supraviețuiește și după ieșirea lui din trup și se înfățișează la judecata particulară, în fața Stăpânului ceresc, precum zice Scriptura: „Rânduit este oamenilor să moară, iar după aceea judecata” (Evr. 9, 27). După cercetarea celor făcute pe pământ, fiecare primește răsplată sau pedeapsă pentru binele sau răul săvârșit în trup (cf. Lc. 16, 19-31).

Această stare de fericire sau de osândă nu are caracter definitiv până la Judecata universală, când sufletele vor fi reunite cu trupurile înviate. De-abia atunci, după pronunțarea sentinței de către Dreptul Judecător, nu va fi posibilă nici o schimbare a stării celor osândiți. Deși până la sfârșitul lumii osândiții nu mai pot face nimic pentru ei înșiși (cf. In. 9, 4), noi cei vii putem să-i ajutăm pe aceștia, care, parcă, se adresează nouă ca suferindul Iov: „Milă fie-vă de noi, prietenilor, căci mâna lui Dumnezeu ne-a lovit!” (Iov 19, 21).

Luând pildă de la Iuda Macabeul, care „a adus jertfă de curăție pentru cei morți” (II Mac. 12, 46), și urmând o străveche datină a evlaviei străbune, noi, creștinii ortodocși, facem mijlocire pentru cei adormiți, ca să se elibereze sufletele lor de la osândă. Această mijlocire se poate realiza în trei chipuri: prin rugăciune, prin milostenie și prin jertfa liturgică.

RUGĂCIUNEA este primul mijloc prin care putem să-i ajutăm pe cei adormiți. Când Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă să ne rugăm „pentru toți oamenii” (I Tim. 2, 1), se referă și la cei adormiți, care fac parte din Trupul Bisericii. Precum Domnul a ascultat rugăciunea femeii cananeence pentru fiica ei și rugăciunea sutașului din Capernaum pentru slujitorul său, tot așa ascultă și rugăciunea noastră pentru cei răposați, fiindcă El ne asigură: „Toate câte cereți, rugându-vă, să credeți că le-ați primit, și le veți avea” (Mc. 11, 24). În *Viețile Sfinților*, citim că Sfântul Macarie ușura cu rugăciunile sale sufletele

din iad ale morților păgâni. De aceea, și Biserica se roagă: „Însuși Doamne, odihnește sufletele adormiților robilor tăi (N), în loc luminat, în loc de verdeață, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea”.

MILOSTENIA este al doilea mijloc prin care putem să-i ajutăm pe cei răposați. Noi obișnuim să dăm milostenie (pomană) în numele răposatului, zicând: „Să fie de sufletul lui (N)”. Faptele de îndurare alină suferințele semenilor noștri din iad, cum zice Cartea lui Tobit: „Milostenia izbăvește de la moarte și nu te lasă să te cobori în întuneric” (4, 10). Sfântul Atanasie cel Mare și Fericitul Augustin dau mare importanță milosteniei pentru cei morți. Din *Viețile Sfinților*, aflăm că atunci când a murit un călugăr, starețul mănăstirii a făcut milostenie din bunurile găsite în chilia acestuia. Îndată a văzut, într-o vedenie, sufletul răposatului înconjurat de demoni, care susțineau că acesta a făcut voia lor. Îngerii le-au răspuns: „Dar pentru el milostenie multă s-a făcut, și scris este că bogăția omului, folosită ca milostenie, este izbăvirea lui”. Dracii au dispărut numaidecât, iar sufletul monahului a rămas în mâinile îngerilor.

SFÂNTA LITURGHIE este al treilea mijloc prin care putem să-i ajutăm pe cei adormiți. Sfântul Ioan Damaschin spune: „Tălmăcitorii și martorii oculari ai Cuvântului, ucenicii și Apostolii Mântuitorului, care au cucerit pământul, au rânduit să se facă în legătură cu înfricoșătoarele, preacuratele și de-viață-făcătoarele Taine, pomenirea credincioșilor adormiți”. Despre ajutorul care vine acestora de la pomenirea lor în legătură cu jertfa lui Hristos la Sfânta Liturghie, ne arată și Sfântul Simeon al Tesalonicului când zice: „Miridele, adică părțile de pâine, pe care preotul slujitor la Altar le scoate pentru pomenirea morților, unesc pe cei adormiți cu Dumnezeu și mângâie frații cei ce cu pocăință s-au mutat întru Hristos”.

Datoria noastră este să mijlocim în cele trei feluri pentru răposații noștri, convinși că vor primi izbăvire și mângâiere de la Dumnezeu. Sfântul Ioan Gură de Aur ne asigură că „rugăciunea, milostenia și Jertfa cea fără de sânge pot mult pentru ușurarea păcătosului de dincolo de mormânt”. Rugându-ne pentru cei adormiți și făcând tot ce ne stă în putință pentru ei, noi arătăm că le dorim absolutul, că vrem să fim cu ei într-o

comuniune eternă. Pomenindu-i pe aceștia, nădăjduim să ne reîntâlnim cu ei în ceruri, unde „pururea vom fi cu Domnul” (I Tes. 4, 17).

II. PREDICI OCAZIONALE

PREDICĂ LA CUNUNIE (I)

Vinul tainic al unirii voioase

Iubiți miri,

După cum ați auzit în pericopa evanghelică ce s-a citit la această slujbă, Însuși Hristos a participat la o bucurie ca aceasta a noastră. Acolo, la nunta din Cana Galileei, Domnul a săvârșit prima Sa minune și a preschimbat apa în vin. Luând aminte la istoria acestei minuni, putem clarifica două lucruri. În primul rând, când cei din familia mirilor au descoperit că aveau o problemă – că li se terminase vinul – Fecioara Maria i-a sfătuit să aducă problema lor înaintea lui Iisus, și ei au făcut aceasta. În al doilea rând, Maica Domnului i-a sfătuit pe ei să facă ceea ce le va spune Iisus, și ei au făcut, scăpând de rușine și având cele de trebuință la această nuntă.

Să reținem că ei, adică mirele și mireasa, L-au invitat pe Iisus la nunta lor. Dacă noi L-am invita pe Mântuitorul în căsătoriile noastre astăzi, și am aduce toate problemele noastre înaintea Lui și am face ceea ce ne spune El, n-ar mai fi atâtea divorțuri și case sfărâmate. Astăzi, v-ați înrolat în dansul lui Isaia, în jurul acestei mese pe care se află Sfânta Evanghelie ce Îl simbolizează pe Hristos. Acest dans sacru exprimă adevărata sărbătoare și bucurie a căsătoriei între doi creștini, care cu adevărat calcă pe urmele lui Hristos și își centrează viața lor în El. Aceștia au fost primii pași împreună, ca soț și soție, în jurul lui Hristos, pe Care, dacă Îl lăsați să rămână în centrul familiei voastre, veți fi conduși pe căile dreptății și bucuriei, veți avea toate cele necesare pentru suflet și trup.

Precum la o nuntă, tot așa în viață, vinul poate să se isprăvească. Vinul bucuriei, vinul speranței, vinul bunăstării și energiei, vinul râsului și al iubirii, toate se pot sfârși. Ceea ce rămâne uneori este apa, adică monotonia cenușie a energiei pierdute, sentimentul tocit, regretul tulburător, lipsa de iubire, lipsa de speranță, lipsa de bucurie. Dar, Hristos

poate transforma apa unei căsătorii insipide și plictisitoare, în vinul gustos al unirii voioase. Oricât de lumesec sau mohorât sau disperat ar fi vreun lucru, Domnul poate să-l atingă îndată cu iubirea Sa și să-l prefacă în cel mai bun lucru posibil. Domnul poate transforma răul în bine, precum a preschimbat apa în cel mai bun vin pe care l-au gustat vreodată nuntașii din Cana Galileei. „Cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu” (Lc. 18, 27).

Dragostea este la fel cum ai planta o sămânță. Nu crește peste noapte, devenind floare. Are nevoie de hrană specială și de o udare regulată, pentru ca să crească și să ajungă la deplina frumusețe. Plinătatea iubirii conjugale poate fi experimentată numai de aceia care-L cunosc pe Domnul nostru Iisus Hristos și sunt mădulare vii ale Trupului Său, Biserica. Când un soț și o soție rămân în Hristos, precum mlădița în viță (cf. In. 15, 4-5), Domnul face trei lucruri pentru ei: 1) Li Se oferă ca Model, la Care ei pot privi atunci când încearcă să descopere ce este adevărata dragoste; 2) El vine să locuiască în ei prin Sfânta Euharistie și să-i facă, într-adevăr, una; și 3) El le trimite pe Duhul Sfânt, Care îi face apti să exprime adevărata dragoste. Iată cât de importantă este prezența lui Hristos în sânul familiei!

Citeam undeva că atunci când pictura lui Rafael, *Madona Sixtină*, a fost adusă la Dresda, în Germania, ea a fost expusă mai întâi în palatul regal. Locul cel mai luminos din salon era ocupat de tronul regal. Observând situația, regele s-a ridicat de pe tron zicând: „Să-i facem loc nemuritorului Rafael!”. Tot așa, există numai un tron în inima omului, pe care trebuie să-l ocupe Hristos, nu eul nostru. Dacă-L lăsăm pe El să domnească în noi, vom fi fericiți, căci spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Unde este Hristos, acolo este Paradisul”.

Iubiții mei,

Îndemnul meu este să vă deprindeți a citi zilnic din Sfânta Scriptură, a vă ruga împreună zilnic și a-L chema pe Hristos în căsnicia voastră, în fiecare zi. Obișnuiți-vă să-I aduceți Lui toate problemele voastre, necazurile și dorințele voastre, și să faceți ceea ce

El vă spune. Lăsați-L să fie povățuitorul vostru și cel mai bun prieten al vostru, și nimeni nu va putea sfărâma legătura dintre voi, legătură pe care El a statornicit-o.

Când Domnul este prezent, va exista întotdeauna iertare, înțelegere, răbdare și pace. Unde este El prezent, vinul bucuriei și al iubirii adevărate nu se va isprăvi niciodată. Fie ca minunea din Cana Galileei să se petreacă mereu în casa voastră, încât apa curată a sentimentelor omenești să se prefacă în vinul nobil al iubirii, care „toate le suferă, toate le nădăjduiește, toate le rabdă și nu cade niciodată” (I Cor. 13, 7-8). Amin.

PREDICĂ LA CUNUNIE (II)

Crucea iubirii jertfelnice

Iubiți miri,

În fața Sfântului Altar, ați primit astăzi harul lui Dumnezeu, care din doi a făcut o familie, o „biserică mică” sau „biserica de-acasă”, precum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. De aceea, de acum înainte sunteți datori să păstrați legătura unirii dintre voi până la mormânt. Odată ce ați fost uniți în dragoste prin Taina Nunții, care este o „Taină mare” (Efes. 5, 32), trebuie să înaintați permanent spre o unire sufletească tot mai deplină. Așa, veți ajunge la starea de a gândi și a practica tot ce este sfânt și bineplăcut lui Dumnezeu și oamenilor.

În revista americană „People”, din 12 iulie, 1982, erau prezentate publicului douăsprezece cupluri proeminente, care s-au decis să dizolve căsătoriile lor. Acești oameni n-au putut găsi fericirea pe care ei credeau că ar trebui să le-o ofere căsătoria. Ce-au încercat ei să găsească? Articolul spune că ei au încercat să găsească în căsătorie „plăcere fără durere, unitate fără străduință de potrivire și viață romantică fără efort”. Așa că, din păcate, există oameni care cred în căsătorie fericită, dar nu în multele sacrificii prin care aceasta poate fi realizată.

O căsnicie agreabilă și fericită presupune multă dragoste, răbdare, dăruire de sine, îngăduință, iertare și mai ales jertfelnicie. Giovanni Papini definea căsătoria „o făgăduință de fericire și o învoire cu martirajul”. Tocmai de aceea, ritualul Tainei Cununiei include cererea de ajutor adresată mucenicilor, prin imnul: „Sfinților mucenici, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat”. În timp ce un soț se dăruiește celuilalt, acceptând toate slăbiciunile acestuia, își ia crucea sa ca semn al iubirii jertfelnice (cf.

Efes. 5, 25). Dar, din această cruce izvorăsc bucurii încântătoare și împliniri binecuvântate.

Căsătoria este o operă de artă care nu este încheiată niciodată. Ea este cea mai pretențioasă și mai complexă dintre toate lucrările pe care le poate face o ființă omenească. Ea nu este ca pictura, poezia și arhitectura, sau ca un roman. Noi nu putem niciodată să punem jos instrumentele acestei forme de artă, să ne dăm înapoi și să declarăm că opera este încheiată sau desăvârșită. Domnul Iisus spune: „Cei doi vor fi un trup” (Mt. 19, 5). Ei trebuie să devină una. Este un proiect continuu, un proces de o viață, pentru a deveni mereu una, la toate nivelele diferite: fizic, mintal, sentimental și spiritual.

Din exterior, vin multe încercări și griji, dar când există între soți legătura dragostei, toate le merg din plin, căci înțelegerea îi face mai tari decât diamantul și îi ridică la cea mai înaltă strălucire, prin bunăvoința lui Dumnezeu. După Tertulian, frumusețea căsătoriei creștine constă în aceea că cei doi soți „sunt una în nădejde, una în dorință, slujitori ai Aceluiași Stăpân. Nimic nu-i desparte nici în trup, nici în duh”. De aceea, aceste două entități fizice deosebite sunt o singură ființă, „amândoi un trup”, sunt una în Hristos și se bucură de pacea Lui.

Străduindu-se să îplinească Legea Evangheliei, adică să trăiască cuviincios ca niște creștini adevărați, bărbatul și femeia încoronează căsnicia lor cu sfințenie, chivernisindu-și – cum zice Clement Alexandrinul – viața lor conjugală, căci fericirea căsătoriei nu înseamnă nici bogăție, nici frumusețe trupească, ci practicarea virtuții, culminând cu iubirea dăruitoare. Când se ajunge la maturitatea perfectă a dragostei jertfelnice, atunci sporește sfințenia și unitatea indisolubilă a familiei creștine.

Iubiții mei,

Cineva spunea odată: „Căsătoriile nu sunt făcute în cer. Ele vin în bucăți și noi trebuie să le punem pe acestea împreună”. O astfel de unitate nu poate fi realizată numai de cuplu, fiindcă Cel Ce vă face pe voi într-adevăr una, este Dumnezeu. El întărește iubirea voastră cu forța harului Său, pentru ca aceasta să contribuie cu maximum de roade la întregirea voastră ca soț și soție.

Sfântul Apostol Pavel ne spune că Hristos este Acela întru Care „toate se țin împreună” (Col. 1, 17). De aceea, invitați-L pe Mântuitorul, în fiecare zi, în căsnicia voastră, cum ați făcut astăzi, și El vă va ține pe voi împreună, prin plăcere și durere. El vă va ajuta să dați dovadă de atașament reciproc, la bine și la rău, și să lucrați la unison, în toate împrejurările vieții voastre. Amin.

PREDICĂ LA CUNUNIE (III)

Demnitatea regală a soților

Iubiți miri,

Încoronarea care are loc în timpul Sfintei Taine a Cununii arată că mirele și mireasa sunt oameni foarte importanți în ochii lui Dumnezeu. Ca imagini sau chipuri vii și răscumpărate ale Sale, ei sunt încoronați rege și regină, reflectând realitatea lui Dumnezeu, Care este Creator și Stăpân a toate. Ei sunt încoronați cu slavă și cu cinste. Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Când o mireasă și un mire se unesc în Căsătorie, ei nu mai sunt ceva din lumea aceasta, ci sunt chiar chipul lui Dumnezeu”. De aceea, nu trebuie să se privească unul pe altul ca instrument de satisfacere a poftelor, ci ca partener iubit, ca un „tu” dăruit de Dumnezeu pentru completarea sa.

Dumnezeu ne încoronează ca rege și regină în timpul slujbei Cununii, conferindu-ne cel mai mare sens și demnitate, recunoscând măreția și unicitatea fiecărei persoane în unirea matrimonială. După cum Dumnezeu ne tratează ca rege și regină, tot așa El așteaptă ca în relația conjugală să ne tratăm unul pe altul ca rege și regină. O mireasă spunea odată: „Mie nu-mi pasă dacă am un soț care este bogat și faimos. Ceea ce-mi doresc este un om care să mă trateze ca pe o piatră prețioasă”. Privindu-ți partenerul ca chip al lui Dumnezeu, comuniunea dintre soți se adâncește, încât ei vor fi capabili de o iubire mereu proaspătă.

Multe rele și neazuri ar putea fi evitate, dacă ne-am aminti de cununiile puse pe cap și ne-am trata partenerul ca rege sau regină, cu iubire și respect. Îmi amintesc de un soț care, când se întorcea acasă de la muncă, adeseori se oprea la o florărie, cumpăra un singur trandafir, pe care îl plasa sub perna soției. Ea era regina lui și el îi arăta aceasta! Îmi amintesc și de o soție care scria câteva rânduri de iubire pe care le strecura în

buzunarul soțului ei, pe care acesta le găsea în cursul zilei. Ei se tratau unul pe altul cu demnitate regală, ca rege și regină, cum i-a tratat Dumnezeu în timpul slujbei Cununiei. Numai trăind unul pentru altul, cei doi găsesc în căsătorie bucurie, sens și noutate. În felul acesta, profunda lor unire sufletească transfigurează și spiritualizează unirea lor trupească.

Nu să fac „ce este al meu”, ci să fac ceea ce place partenerului meu, trebuie să fie dorința fierbinte a acelor care se iubesc unul pe altul în Hristos. Întocmai așa spunea odată cineva: „Scopul meu acum nu este să găsesc pe cineva care să-mi placă mie, ci eu să plac aceuia pe care l-am ales”. Aceasta înseamnă să te dăruiești pe tine cu iubire, asemenea lui Hristos, Mirele ceresc, Care, iubind Biserica, Mireasa Sa, S-a dat pe Sine pentru ea (cf. Efes. 5, 25). După cum Hristos, egal cu Tatăl, S-a smerit până la moarte pe cruce, așa soția trebuie să vadă în supunerea față de bărbat, nu un act de inegalitate, ci o întâietate a iubirii jertfelnice, după chipul iubirii lui Hristos pentru Biserica Sa. Această ascultare iubitoare a femeii și dăruire jertfelnică a bărbatului poartă amprenta crucii.

Sunt unii care interpretează cununiile folosite în Taina Nunții ortodoxe drept cununii ale martiriului, motiv pentru care se cântă imnul „Sfinților mucenici, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat”. Orice căsătorie autentică implică nemăsurată jertfire de sine din ambele părți, implică asumarea străduințelor necesare vieții de familie. Fără răstignirea eului și egoismului, nu poate exista o căsătorie trainică și fericită. Oamenii de astăzi cred în basme, și anume că atunci când ne căsătorim, noi „trăim fericiți în veci după aceea”. E bine să ascultăm aceste cuvinte ale scriitoarei americane Flannery O'Connor (†1964): „Când te căsătorești, descoperi că este începutul, nu sfârșitul, luptei de-a face iubirea să lucreze”.

Iubiții mei,

Să nu uitați niciodată sărbătoarea de astăzi, prin care s-a realizat marea Taină a Cununiei voastre. După încoronarea voastră, s-au rostit cuvintele: „Doamne, Dumnezeuul nostru, cu mărire și cu cinste încununează-i pe dânșii”. După marele teolog ortodox Paul Evdokimov, acesta este momentul efectiv al Tainei, „timpul Penticostului nupțial,

coborârea Duhului Sfânt, Care face o nouă zidire”. Într-adevăr, s-a realizat unitatea numită „un trup”, și Dumnezeu v-a decretat soț și soție, pentru toată viața.

Doresc să păstrați cu scumpătate demnitatea regală, pe care ați primit-o astăzi de la Hristos, Împăratul slavei. Tratați-vă unul pe altul ca având regalitate, că așa este în ochii lui Dumnezeu! Să aveți parte de tot binele în mica voastră împărăție, în casa voastră, pe care să o conduceți cu înțelepciune, dreptate și frică de Dumnezeu. În acest fel, căminul vostru va fi mereu cetate a virtuții și sălaș al fericirii. Amin.

PREDICĂ LA CUNUNIE (IV)

Străduința de a fi un partener ideal

Iubiți miri,

Prin făgăduința ce v-ați făcut-o unul altuia într-un moment de taină, Dumnezeu v-a decretat soți pentru toată viața. De aceea, aveți datoria de a vă strădui ca nimeni să nu destrame legătura pe care Marele și Atotputernicul Dumnezeu a statornicit-o, prin Sfânta Taină a Cununiei. De asemenea, aveți datoria să fiți conștienți că nu puteți avea o căsătorie trainică și plăcută, dacă fiecare așteaptă de la partenerul său de viață să fie perfect sau fără greșală.

Un soț perfect este cel ce nu se așteaptă la o soție perfectă. O soție perfectă este aceea care nu se așteaptă la un soț perfect. Nici unul dintre noi nu este desăvârșit și, tocmai de aceea, trebuie să ne îngăduim unul pe altul, să ne iertăm și să ne acceptăm unul pe altul, de multe ori, în fiecare zi, mai ales în căsătorie. Tocmai pentru că nu suntem perfecți, oamenii se căsătoresc pentru ca împreună să se străduiască spre completare, desăvârșire și împlinire în Hristos, Bărbatul desăvârșit (cf. Efes. 4, 13).

În zilele noastre, se ivesc multe divorțuri, din cauza ideii absurde că undeva există vreun partener perfect și că ar trebui să-l părăsești pe partenerul prezent pentru a-l găsi pe cel desăvârșit. Astfel de partener există doar într-o lume a visării. Trebuie să știm că a fi om înseamnă a fi imperfect și că toate relațiile dintre oameni sunt imperfecte. În Sfânta Scriptură citim că „nu este om care să nu păcătuiască” (III Regi 8, 46; Eccl. 7, 20). Fiindcă perfecțiunea există numai în Dumnezeu (cf. Mt. 5, 48), nu trebuie să ne așteptăm a găsi în căsnicie suprema satisfacție, pe care numai Dumnezeu o poate da.

Lucru important pentru o căsnicie fericită este să nu aștepti, să nu pretinzi un partener ideal, ci, prin harul lui Dumnezeu, să te străduiești tu să fii un partener bun, să-ți

corectezi tu propriile greșeli. Cineva spunea: „Căsătoria este pentru om cel mai prețios mijloc din lume pentru a-și descoperi greșelile sale”. Singura persoană de pe pământ pe care pot să o schimb sunt eu însumi, și aceasta este posibil, firește, numai cu ajutorul lui Dumnezeu. Schimbându-mă pe mine, voi schimba încet mediul și atmosfera din jurul meu, voi schimba comportarea partenerului meu.

În această privință, citeam undeva că o femeie a venit la preotul ei paroh, întrebându-l ce să facă și cum să procedeze cu soțul ei alcoolic. Ea a încercat să-l schimbe povățuindu-l, muștrându-l, amenințându-l și rugându-se pentru el, ani în șir, dar totul a fost în zadar. Văzând situația, preotul a sfătuit-o să se roage pentru ea însăși în loc să se roage pentru soțul ei, și să-i ceară lui Dumnezeu să schimbe tot ce este rău în viața ei. Urmând sfatul duhovnicului, femeia a constatat că soțul ei s-a schimbat în bine, adică a încetat să mai bea.

Din această relatare rezultă că cel mai eficient mijloc de a îmbunătăți orice relație omenească, este ca fiecare să încerce să se schimbe pe el însuși. Cel ce caută să se schimbe, urmând învățătura Evangheliei, se modelează după chipul lui Hristos, dând dovadă de iubire, smerenie, răbdare, iertare și spirit de jertfă. Când soțul și soția procedează așa, ei se adapă din Izvorul Iubirii plenare, din Hristos Însuși, Care-i face capabili să-și reveleze reciproc noutățile sufletești. În acest fel, dragostea dintre soți poate să fie mereu proaspătă, plină de bucurie sfântă și chiar de savoarea cerului.

Iubiții mei,

Să vă fie clar că voi, care ați solicitat sfințirea căsătoriei voastre, L-ați invitat, de fapt, pe Hristos la Nunta voastră. De aceea, sunteți datori să-L lăsați pe Mântuitorul să domnească în căminul vostru conjugal, cu bunătate și cu îndurare. Avându-L prezent în casa voastră, El vă va ajuta să păstrați cuvântul rostit între voi, la care a fost martor Însuși Dumnezeu.

Mirele Divin este singurul Care poate fortifica legătura iubirii curate dintre voi, încât familia voastră să fie în permanență un cuib fericit. „Unde este Hristos – zice Sfântul Ioan Gură de Aur – acolo este Paradisul”. Doresc din toată inima și mă rog lui

Dumnezeu să aveți parte de o căsnicie agreabilă, în care să adie mereu zefirul voioșiei și al comuniunii fericite. Amin.

PREDICĂ LA CUNUNIE (V)

Dragostea care se dăruiește

Iubiți miri,

În Biserica noastră ortodoxă, unul dintre cele mai glorioase ritualuri este slujba Sfintei Cununii, în care un bărbat și o femeie sunt uniți printr-o legătură sacră, devenind o familie. Prin aceasta se împlinesc, iarăși și iarăși, cuvintele rostite de Dumnezeu Creatorul în Rai: „Va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa, și vor fi amândoi un trup” (Fac. 2, 24). Ce clipă sfântă este aceasta, când Atotputernicul Dumnezeu Își întinde mâna Sa din ceruri, ca să aducă împreună doi oameni în iubire și să facă din ei soț și soție!

Într-adevăr, Dumnezeu a chemat doi oameni să fie partenerii Săi, să-L ajute să populeze această lume pentru un timp și cerul pentru eternitate. Dumnezeu i-a chemat să transmită altora acea scânteie de viață, care arde pentru un răstimp aici și apoi strălucește ca o flacără altundeva. Dar, pe lângă procreare sau înmulțirea neamului omenesc, căsătoria are și alte rațiuni. Ea rotunjește și completează viața, asigură companie fericită pentru această viață, ca durerile și bucuriile să fie împărtășite și, prin purtarea împreună a jugului căsniciei, dragostea să se spiritualizeze tot mai mult.

Multe sunt necazurile și greutățile care vin în căsătorie, dar ele sunt prilejuri de aur ca să probeze acea iubire și acea fidelitate promise la slujba Cununii, și anume că cei doi vor păstra legătura dragostei și a unirii între ei până la mormânt, „curată, neîntreruptă, dreaptă și cinstită”. Dacă un soldat își dă brațul sau piciorul sau viața însăși pentru patria pe care o iubește, un bărbat sau o femeie trebuie să renunțe la mândrie și la mânie, să lase dragostea să existe, să hrănească și să fortifice căsătoria. Dragostea niciodată nu calculează costul! A spune: „Eu am dat 50 de procente, acum e rândul tău să

dai 50 de procente”, este ca un contract într-o afacere. Iubirea adevărată se dăruiește; ea dă și dă și dă din nou. „Dăruind vei dobândi!” – zice părintele Nicolae Steinhardt.

Unii tineri cred că, în momentul în care sunt cununați în biserică și preotul binecuvintează unirea lor, un înger din cer trage în jos un mâner și numaidecât se revarsă de sus fericirea și bucuria peste ei. Nu, nu este întocmai! Fericirea, atât cât o putem avea pe pământ, trebuie să fie dobândită. Oamenii de astăzi uită semnificația și importanța sacrificiului în căsătorie. O nuntă este un eveniment, dar căsătoria este o realizare, este o investiție. Cu cât investești mai mult pentru bunăstarea celuilalt, cu atât mai mare va fi fericirea pe care o vei găsi în căsătorie. O maximă populară spune: „Cel ce dă, lui își dă”.

Când un soț sau soție iubește cu adevărat, are mare grijă de a nu răni inima partenerului de viață. Un bărbat solid și puternic a fost întrebat de un prieten dacă se teme de cineva. Acesta a răspuns: „Eu mă tem de o femeie, de soția mea”. Cunoscându-i pe amândoi, prietenul lor a zis: „Dar tu cântărești 120 kg și ea numai 60 kg”. Bărbatul uriaș a explicat: „Oh, nu m-aș teme că poate să mă bată. Mă tem numai să nu fac ceva ce nu i-ar place. Mă tem numai să nu-i rănesc sentimentele”. Această frică pozitivă este o parte a iubirii adevărate. E frica născută din sensibilitate, frica de a nu răni inima celui iubit. Această frică face din casă un cuib al împlinirilor frumoase.

Iubiții mei,

Datori sunteți să vă respectați legământul sacru prin care ați devenit o familie. Datori sunteți să luptați împreună ca să biruiți împreună, cu ajutorul Marelui divin, Care acum, în ziua Nunții voastre, vă zice: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți! Eu am biruit lumea!” (In. 16, 33). Atașați de Hristos, Care v-a încununat, veți avea puterea necesară pentru a înfrânge dificultățile și durerile vieții, prin legătura sigură a dragostei curate.

Doresc să aveți parte de acel cămin cald, în care să vă împărtășiți mereu de roadele binecuvântării lui Dumnezeu și de marile bucurii ale vieții. Doresc să vă fie familia voastră ferită de vijeliile răului și de orice viruși care ar putea să o slăbească sau să o

distrugă. Dimpreună cu Sfântul Apostol Pavel vă zic: „Toate ale voastre cu iubire să se facă” (I Cor. 16, 14). Îngăduiți-vă unul pe altul în iubire (cf. Efes. 4, 2). Amin.

PREDICĂ LA ÎNMORMÂNTARE (I)

Nașterea la viața cerească

Îndurerată familie,

Întristată asistență,

În Vinerea Mare, noi creștinii comemorăm moartea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe crucea Golgotei. După câte știu, acesta este singurul moment în istorie în care un grup apreciabil de oameni, adică acei creștini de demult, s-au hotărât să comemoareze moartea cuiva, moartea lui Iisus. Oamenii sărbătoresc, din cele mai vechi timpuri, zilele de naștere ale marilor eroi naționali, ale bărbaților iluștri, dar numai în cazul lui Hristos noi ținem ziua morții Sale. În această zi sfântă, ne adunăm în număr imens la Denia Prohodului și Îl lăudăm pe Hristos, Viața noastră așezată în mormânt, pentru a da viață celor morți. De aceea, la această slujbă cântăm: „În mormânt, Viață / Pus ai fost Hristoase. / Și cu moartea Ta pe moarte ai pierdut, / Și viață lumii Tu ai dăruit”.

În cazul primilor martiri și sfinți creștini, noi facem același lucru. De exemplu, la 23 aprilie avem sărbătoarea Sfântului Gheorghe. El era originar din Capadocia și a ajuns, la treizeci de ani, comandant de oști. Pentru că nu se închina zeilor și-L mărturisea pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a fost supus la chinuri cumplite. În cele din urmă, din porunca împăratului Dioclețian, i s-a tăiat capul cu sabia, în anul 303. Data de 23 aprilie nu este ziua în care s-a născut acest neînfricat mărturisitor al credinței creștine, ci ziua în care el a murit. Este ziua în care și-a dat viața pământească pentru viața veșnică, ziua în care a răsărit pe țărmul veșniciei, unde este pace, bucurie și slavă negrăită.

Pentru creștin, ziua în care o persoană moare este adevărata sa zi de naștere. Este ziua în care creștinul se naște la o viață nouă și veșnică, pe care Dumnezeu a pregătit-o

pentru el. Moartea se poate numi, într-adevăr, nașterea omului pentru viața viitoare. În viața de acum, trupul nostru este pentru sufletul nostru ceea ce este pântecul pentru copil, ceea ce este oul pentru pui. Copilul iese din pântecul mamei, iar puiul sparge coaja și iese la o viață nouă. Tot așa, ieșind din trup, în momentul morții, ne naștem pentru viața veșnică, unde vom conviețui ca ființe noi și unde vom avea parte de realități noi. Am putea spune că atunci când o persoană moare, ea începe să trăiască în mod deplin, cu adevărat. Aceasta este credința noastră, care ne umple de mângâiere. De aceea, primii creștini îmbrăcau haine albe în loc de negre, la înmormântări, pentru a-și exprima bucuria că, prin moarte, decedatul s-a născut la o viață nouă, în care-L va vedea pe Dumnezeu „față către față” (I Cor. 13, 12).

Acest adevăr dătător de speranță, relatat de Sfânta Evanghelie, s-a confirmat în istorie, de-a lungul celor două milenii creștine. În *Patericul Lavrei peșterilor de la Kiev*, se găsește următoarea istorisire. Odată, în ziua de Paști, un preot râvnitor a intrat cu diaconul în trapeza mănăstirii, pentru a tămâia cinstitele moaște. Apoi, plin de credință și entuziasmat de bucuria Învierii lui Hristos, a strigat către cei adormiți: „Sfinți părinți și frați, Hristos a înviat!”. Deodată, din toate sicriele cuvioșilor, ca un tunet ceresc, a răsunat răspunsul: „Adevărat a înviat!”. De aici reiese foarte clar că sufletele răposaților noștri supraviețuiesc după moarte, pe un alt plan de existență. Domnul a spus: „Oricine trăiește și crede în Mine, nu va muri în veac!” (In. 11, 26).

Sfântul Grigorie Teologul (†389), îndată după ce a exprimat cu atâta putere dorința ca fratele său cel adormit, Cezar, să se înalțe la cer, să se odihnească în sânul lui Avraam, să se bucure cu îngerii, continuă așa: „Tot sufletul bun și iubitor de Dumnezeu, de îndată ce se desparte de corpul cu care era unit și se desface de cele de aici, este pus în starea de a simți și a privi fericirea care-l așteaptă. După ce s-a curățit, s-a despuiat de cele ce-l întunecau, încearcă o veselie nespusă și saltă plin de bucurie, ridicându-se la Domnul său, pentru că a scăpat din viața aceasta ca dintr-o închisoare nesuferită, și a aruncat legăturile care apăsau cu greutate asupra lui și plecau către pământ aripile spiritului său. Atunci capătă fericirea ce i s-a pregătit”.

Creștinii care viețuiesc după Legea Evangheliei privesc împăcați la drumul pe care l-au străbătut în viață, și așteaptă senini dezlegarea din strânsorile lutului și trecerea pe plaiurile însozite ale vieții de veci. Cei credincioși știu să moară, fiindcă au știut cum să viețuiască, sub ocârmuirea Legii morale, *în curăția inimii*, care este răsplătită prin vederea lui Dumnezeu (cf. Mt. 5, 8), *în credința lucrătoare prin iubire*, care ne asigură învierea într-o fericire (cf. In. 6, 40). Cine trăiește pe pământ într-o sfințenie, va muri ca un sfânt. Cine trăiește cu evlavie în trup, cu evlavie se și desparte de trup. Dacă viețuiește cu Domnul și-L slujește cu osârdie până la moarte, acela moare cu Domnul și va fi cu Domnul și după moarte. De aici rezultă că, pentru cel ce face binele, adică voia lui Dumnezeu, moartea nu este decât un somn și o odihnă binemeritată.

Iubiții mei,

Astăzi noi nu plângem cu deznădejde dispariția dintre cei vii a preaiubitului nostru frate în Hristos (N), ci ne bucurăm de nașterea sa într-o viață veșnică. Astăzi nu ne tânguim de pierderea unei persoane pe care am iubit-o, ci ne bucurăm de nașterea ei la viața din cer, unde va vedea pe Hristos în toată strălucirea Sa și va auzi chiar din buzele Sale cuvintele: „Vino, binecuvântatul Tatălui Meu și moștenește Împărăția cea pregătită ție de la întemeierea lumii” (cf. Mt. 25, 34).

În cartea Apocalipsei, sunt numiți fericiți „cei ce mor într-o Domnul”, despre care se spune că se vor odihni de ostenele lor, „căci faptele lor îi însoțesc” (Apoc. 14, 13). „Mor într-o Domnul” cei care au viețuit într-o Domnul, adică și-au pus destinul vieții pământești sub oblăduirea Părintelui ceresc, de la Care coboară „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit” (Ic. 1, 17). Aceștia au folosit cu înțelepciune această viață, ca pedestal al vieții veșnice, și acum se desfășează în bucuria Raiului. Amin.

PREDICĂ LA ÎNMORMÂNTARE (II)

Să ne pregătim pentru moarte

Îndurerată familie,

Întristată asistență,

Omul de astăzi este neliniștit în privința multor lucruri. El este preocupat de dietă, de modă sau de vreme. El este îngrijorat că nu conduce ultima marcă de mașină, ori că nu poartă ultimul stil de haine. El este îngrijorat de ziua de mâine sau de ceea ce îi rezervă ziua de astăzi. Este preocupat excesiv de bogății, plăceri și măririi deșarte. Tocmai acestea sunt lucrurile pentru care Hristos ne sfătuiește să nu fim neliniștiți: „Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca. Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale” (Mt. 6, 25 și 34). Omul nu ajunge să trăiască nici o sută de ani, dar se frământă și se îngrijește pentru o mie de ani. „Când te vei despărți de trup, – zice Avva Isaia – o să-ți pară rău că ai avut atâta grijă de ceea ce nu ți-a adus nici un folos”.

Însă Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne-a spus că noi ar trebui să fim îngrijorați de un lucru și numai de un singur lucru – *sufletul*: „Ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său?” (Mc. 8, 36-37). Sufletul rob de bunurile pământești nu va fi părtaș la bunătățile veșnice. Când Domnul va reveni, El va cântări faptele noastre (cf. Mt. 25, 31-46) și ni se va cere socoteală de felul în care am viețuit și ne-am îngrijit de sufletul nostru, care este mai prețios decât toate bogățiile și splendorile acestei lumi. Noi trebuie să despărțim sufletul nostru de lume, înainte ca acesta să se despartă de trup. „Cel ce n-a dobândit mântuirea – zice Sfântul Tihon Zadonsky – nu are nimic, chiar de i-ar aparține întreaga lume”.

Există două feluri de îngrijorări: una cu privire la timp, alta cu privire la veșnicie. Marea tulburare pentru majoritatea dintre noi, astăzi, este că suntem prea mult preocupați de timp și prea puțin preocupați de veșnicie. Noi suntem prea îngrijorați de trup și deloc îngrijorați de suflet. Fericitul Augustin spune că „omul nu-și va pune capăt grijilor sale până când nu va începe să iubească binele, care nu poate fi luat de la el”. Grijile vieții acesteia sunt legături ce nu lasă sufletul să zboare, și așa ne asemănăm unui vultur care este prins în capcană de picior, încât nu poate să zboare în sus. Sufletul este chemat să fie părtaș la noblețea de sus. Patima față de lucrurile pământești îi leagă aripile duhovnicești. De aceea, nu trebuie să îngăduim sufletului nemuritor să se înmormânteze prin patimă în mormânt, unde nici trupul nostru nu trebuie să rămână pentru totdeauna.

În raport cu viața viitoare pe care o așteptăm, viața noastră de acum nu este altceva decât viața puișorului din ou, nu este altceva decât viața pruncului în pânțele mamei. Viața noastră de acum este o perioadă de pregătire pentru veșnicie. Ea este un minut în comparație cu veșnicia. Puținii ani pe care-i petrecem în această lume, înainte de a intra în eternitate, nu sunt altceva decât o picătură de apă comparată cu toate oceanele lumii. Un scriitor creștin a descris această lume ca un „pasaj ce duce spre adevărata viață de dincolo; iar pasajele sunt lucruri foarte puțin importante. Puțin contează ce feluri de lucruri conțin ele, cum sunt făurite, ori cu ce sunt înzestrate. Noi ne grăbim să trecem prin ele pentru a ajunge la locul de dincolo”. Acel loc sau sălaș de dincolo e veșnic, este viața fără de sfârșit în prezența lui Dumnezeu.

Viața pământească este o trecere spre tărâmul veșniciei, este o călătorie, pentru că noi suntem „străini și călători” (Evr. 11, 13). Dar, în același timp, este și o comoară pe care trebuie să o prețuim. Trecutul nu ne aparține, iar viitorul nu este al nostru. Deci, avem îndatorirea de a ne folosi de ziua de azi pentru a realiza binele. „Vremea – zice Sfântul Grigorie Teologul – este asemenea fierului, care, de se va răci, nu va mai fi bun pentru a făuri ceva din el”. Prin mijlocirea vremii putem dobândi chiar cerul și veșnicia fericirii. Multe pierderi pot fi recuperate sau înlocuite cu altceva, dar de vom pierde vremea, alta nu vom mai afla. Vremea pe care am întrebuințat-o rău nu o mai putem găsi. În momentul despărțirii sufletului de trup, vom regreta mult fiecare oră pe care am fi

putut-o folosi spre mântuirea sufletului, dar am pierdut-o, vom regreta fiecare prilej pe care l-am avut pentru întărirea noastră în virtute și pe care l-am scăpat. Avva Dorotei zice: „Dacă cineva a pierdut aur sau argint, în locul lor poate găsi altceva; dar dacă vom pierde vremea, trăind în lenevie, nu vom mai putea găsi alta în schimbul celei pierdute”.

Aducându-ne aminte că pe pământ „nu avem cetate stătătoare” (Evr. 13, 14), trebuie să ne pregătim mereu pentru moarte. Este minunat dacă în mintea noastră sunt întipărite aceste cuvinte ale Mântuitorului: „Privegheați, că nu știți nici ziua și nici ceasul când va veni Fiul Omului” (Mt. 25, 13). Noi, creștinii, trebuie să fim în orice clipă gata de plecare în veșnicie. Un om întreba odată pe un pustnic: „Părinte, când trebuie să mă pregătesc pentru moarte și să mă pocăiesc?”. Călugărul răspunse: „Un ceas înainte de a muri!”. Când omul a spus: „Dar eu nu cunosc clipa când voi muri”, pustnicul i-a răspuns: „Dacă nu cunoști ceasul morții, pregătește-te chiar azi, căci mâine poate fi prea târziu!”.

Iubiții mei,

Un creștin care-L iubește cu adevărat pe Hristos, nu-și mai permite să trăiască oricum. El gândește frumos, vorbește frumos, acționează frumos. Sfântul Antonie cel Mare ne spune că un asemenea om are sub control „privirea, mersul, glasul, râsul, ocupațiile și întâlnirile cu oamenii. Căci toate acestea se îndreptează spre tot mai multă cuviință”. Dacă încet, încet, am elimina câte una din apucăturile noastre rele, treptat s-ar contura biruința noastră cu Hristos asupra păcatului și morții. Orizontul vieții noastre spirituale s-ar limpezi, pregătindu-ne pentru întâlnirea cu Mirele ceresc.

Știind cât de păgubitoare este „moartea sufletului”, adică trăirea în păcate și fărădelegi, să ne rostuiim cu înțelepciune drumul vieții pământești, pentru a putea trece pe tărâmul vieții de dincolo cu cugetul împăcat și cu sufletul curat. Să nu uităm a duce o viață virtuoasă, călăuzindu-ne după principiul care spune să lucrăm cu sârguință ca și cum am trăi o veșnicie, dar să ne rugăm, să veghem ca și cum mâine ne-ar veni ceasul morții. Amin.

PREDICĂ LA ÎNMORMÂNTARE (III)

Osteneală pentru Împărăție

Îndurerată familie,

Întristată asistență,

O fetiță care nu era obișnuită să călătorească a făcut, într-o zi, împreună cu mama ei, o excursie cu trenul prin țară. S-a întâmplat ca, în cursul primei zile de călătorie, trenul să traverseze două brațe ale unui fluviu mare și mai multe râuri late. Apa, așa cum o știa dinainte, trezea întotdeauna îndoieli și temeri în sufletul fetei. Ea nu înțelegea cum e posibil să treci peste apă. În timp ce se apropia de fluviu, privind pe fereastra trenului, fetița a văzut podul care urma să asigure trecerea peste apă. De două ori sau de trei ori s-a întâmplat același lucru și, în sfârșit, fetița s-a rezemat pe bancheta din tren și, cu un lung oftat de relaxare și de încredere, a zis: „Cineva a fost aici înainte de noi și a pus pentru noi punți, de-a lungul drumului”.

Exact același lucru îl găsim în viețile noastre. Dumnezeu a zidit poduri sau punți pentru noi, pretutindeni. Paștele este una din aceste punți, este „o trecere peste”. Paștele este trecerea noastră peste moarte spre a ajunge la o viață nouă. Învierea lui Iisus Hristos ne trece pe noi peste râul morții. După Sfântul Efrem Sirul, acolo este „patria cerească, cămara de nuntă, ținta alergării, veselia și regiunea rugăciunilor veșnice”. Sfântul Apostol Pavel spune: „Dacă nu există înviere a morților, atunci nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat, atunci zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică-i și credința voastră. Iar voi sunteți încă în păcatele voastre și suntem mai de plâns decât toți oamenii” (I Cor. 15, 13-19). Dar, slavă lui Dumnezeu că „Hristos a înviat din morți, fiind începătură a învierii celor adormiți” (I Cor. 15, 20).

Preaiubitul nostru frate în Hristos (N) a trecut peste puntea pregătită pentru el de Hristos – puntea peste moarte, spre viață, spre acea viață despre care cântăm cu atâta bucurie în imnul nostru pascal: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le”. Când trăiești cu Hristos poți privi la moarte ca la o chemare a iubirii dumnezeiești spre cea mai fericită viață. Având o astfel de credință, noi plângem lângă sicriul celui răposat, dar plângem cu speranță, fiindcă Învierea lui Hristos înseamnă „moartea morții” noastre, înseamnă trecerea noastră la viața netrecătoare. În această privință, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă”. Nu ne îndoim de adevărul acestor cuvinte, „pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa pe cei adormiți prin Iisus îi va aduce Dumnezeu împreună cu El” (I Tes. 4, 14).

Dar pentru a învia împreună cu Hristos trebuie să și luptăm, suferind împreună cu El, fiindcă nu există biruință fără luptă și nici răsplată fără osteneală (cf. II Tim. 2, 5). Acest adevăr este ilustrat în următoarea istorioară. Un bătrân locuia în pustie, departe de apă, cam la 8 km. Într-o zi, pe când se ducea să aducă apă, a cântit în sinea sa, zicând: „Ce folos de osteneala aceasta. Mai bine să vin să petrec aproape de izvor”. În timp ce gândea astfel, a simțit pe cineva venind după el. Întorcându-se, l-a văzut pe acesta numărându-i pașii. Bătrânul l-a întrebat: „Cine ești tu?”. Iar el a zis: „Sunt îngerul Domnului și am fost trimis să-ți număr pașii și să-ți dau plată”. Auzind aceste cuvinte și întărindu-se cu sufletul, bătrânul s-a făcut mai râvnitor. E minunat să știm că ostenelele și suferințele vremelnice vor fi răsplătite cu bunătați viitoare și cu mângâieri pe care nici nu ni le putem închipui. Sfântul Ioan Gură de Aur ne arată că „cea mai ușoară cale spre virtute este să nu te uiți numai la osteneli, ci odată cu ostenelile să te gândești și la răsplățile viitoare”.

Dreptul Iov spunea că „omul pe pământ este ca într-o slujbă ostășească” (Iov 7, 1). Ispitele și necazurile se țin lanț. Viața noastră este plină de văicăreli pentru cele trecute, de osteneli pentru cele prezente și de frică pentru cele viitoare. Însă, în ciuda tuturor greutăților, această viață pământească este un dar dumnezeiesc prin care, dacă-l valorificăm, putem câștiga veșnicia fericită. Acest veac ne este dat de Dumnezeu pentru

pocăință. Dacă îl vom cheltui rău, după voia noastră egoistă, nu după voia lui Dumnezeu, atunci vom regreta foarte mult. Pământul este o pepinieră și o școală pentru cer, în care trebuie să ne deprindem cu cele ce se fac în cer, cu preamărirea lui Dumnezeu, printr-o viețuire curată, pentru ca să ne învrednicim de vederea feței Sale în cer. Nu poți ajunge la slava Împărăției cerești, dacă nu ai Împărăția lui Dumnezeu în inimă (cf. Lc. 17, 21). Avva Iperehie ne îndeamnă: „Trăiește mereu cu mintea în Împărăția cerurilor și vei moșteni în curând această Împărăție”.

În toiul ocupațiilor celor mai diferite, noi găsim timp pentru satisfacerea unor capricii întâmplătoare, pentru exercitarea unei meserii sau profesii, pentru studierea unei științe și pentru citirea unor cărți nefolositoare. Însă, de multe ori, pentru îngrijirea sufletului nu găsim timp și ne plângem că suntem obosiți. Dacă ne ostenim pentru câștigarea bunurilor pieritoare, cu atât mai mult trebuie să ne ostenim pentru dobândirea bunătăților veșnice. Cele mai multe lucruri se fac pentru răsplata pământească. Oare, nu se cade să ne ostenim cu atât mai mult pentru răsplata cerească? Sfântul Marcu Ascetul ne povățuiește astfel: „Necazurile de acum să le compari cu bunătățile viitoare și atunci nepăsarea nu-ți va slăbi niciodată nevoința ta!”. Orice lucru, cât de greu ar fi, se face ușor când avem nădejdea că Dumnezeu ne va răsplăti.

Iubiții mei,

Câtă vreme mai suntem sub soare, să ne împodobim sufletul cu laurii faptelor bune pe care „nici molia și nici rugina nu le strică” (Mt. 6, 20). Să nu lăsăm timpul vieții pământești să se irosească în zadar, ci să-l răscumpărăm, slujind binelui, iradiind din inima noastră căldura iubirii pentru cei din jur. Să ne fie limpede că pentru toate vom da seamă când vom trece dincolo de barierele mormântului. Acolo, pe tărâmul veșniciei, vom secera cu bucurie ceea ce am semănat aici cu lacrimi.

Știind că după moarte nu este îndreptare, să ne străduim a da un sens superior vieții pământești, făcând din ea un imn închinat virtuților sublime. Să ducem un trai chibzuit, să împlinim poruncile lui Dumnezeu, oricât ne-ar costa. În acest fel, atunci când

moartea va veni, vom putea răspunde cu cugetul împăcat la chemarea Stăpânului ceresc, zicând: „Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea!” (Ps. 56, 10). Amin.

PREDICĂ LA ÎNMORMÂNTARE (IV)

Moartea, trecere pe tărâmul veșniciei

Îndurerată familie,

Întristată asistență,

Sfânta Evanghelie ne vorbește despre „mai marele sinagogii, al cărui nume era Iair”. Acesta avea o singură fiică, în vârstă de 12 ani, care era pe moarte, fapt care-l determină să ceară ajutorul lui Iisus. Răspunzând la dorința acestuia, Mântuitorul pornește spre casa lui. Dar, iată că cineva din partea familiei lui Iair vine să-l înștiințeze că i-a murit fiica, și ca atare, nu mai este necesară prezența lui Iisus în casa lui. Dar Domnul, auzind acest anunț, i-a zis lui Iair: „Nu te teme; tu crede numai, și ea se va izbăvi” (Lc. 8, 50). Ajungând la casa lui Iair, i-a încurajat pe cei care o jeleau, spunându-le: „Nu plângeți; n-a murit, ci doarme”. Apoi, a apucat-o de mână, adresându-i cuvintele: „Copilă, scoală-te!”. În acel moment, fata a înviat, adevărindu-se cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, care zice că moartea nu este „nimic altceva decât un somn”. După cum cel ce adoarme seara, se trezește dimineața cu o putere de viață reînnoită, așa cel ce adoarme cu somnul morții trupesti, se va trezi la o viață nouă, nemuritoare, în ziua învierii de obște.

Moartea vine pentru fiecare. Iar cine petrece la locul de veci pe un oarecare, fie el și tânăr, să nu fie întristat. Chiar și păgânii, care nu aveau credința în înviere, găseau motive de consolare în fața morții. Se spune că un înțelept din antichitate a fost înștiințat că fiul său a murit. El însă i-a zis celui ce-i adusese această veste: „Știam că va muri, din ziua în care s-a născut”. Dacă acest păgân s-a consolat în fața morții, cu atât mai mult trebuie să ne mângâiem noi, cărora Sfântul Apostol Pavel ne spune: „Dacă trăim, pentru Domnul trăim; și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci, și dacă trăim, și dacă murim,

ai Domnului suntem” (Rom. 14, 8). Iar Tertulian scrie: „Cât privește adormirea cuiva, trebuie știut că acolo unde este înviere, lipsește durerea morții”.

Pe acest pământ, nimic nu este statornic. Chiar noi oamenii suntem trecători și așteptăm o zi când această viață se va sfârși. O persoană spunea: „Mulțumesc lui Dumnezeu pentru sfârșituri; sfârșitul unei întâlniri lungi, sfârșitul unei slujbe, sfârșitul unui curs universitar, sfârșitul unei conferințe. Un bun moderator care prezidează știe cum să încheie o întrunire. Când totul s-a terminat, suntem liberi și mergem acasă”. Întocmai așa este și cu viața noastră. Această viață ar putea fi plictisitoare dacă nu ar avea sfârșit. Dar, ea are sfârșit, și când s-a încheiat, noi, care suntem oaspeți pe acest pământ, mergem în țara natală, în patria din ceruri, unde ne așteaptă Hristos, unde nu este tristețe și suspin. Sfârșitul devine un nou început. Conferind aici fiecărei clipe o valoare cu ecou în veșnicie, se cuvine să lucrăm neîncetat și să așteptăm sfârșitul cu cugetul împăcat, ca „un câștig” (Filip. 1, 21), ca o „mutare” la viața cea netrecătoare. Cel credincios își iubește moartea ca pe un prieten care îl duce acasă, la Dumnezeu.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a înlocuit groaza morții cu bucuria învierii. El a înlăturat tragicul morții de aici prin realitatea mângâietoare de dincolo. Prin Învierea Sa a sfărâmat puterea morții. De Sfintele Paști, cântăm: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le”. Învierea lui Hristos este „moartea morții” noastre, precum arată Sfântul Maxim Mărturisitorul. Mântuitorul spune: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel Ce M-a trimis pe Mine, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață” (In. 5, 24). Așadar, pentru creștini viața pământească este doar un fragment dintr-un întreg, pe care nu-l vedem, dar îl dorim, este o prefață la o altă viață, pe care conștiința morală o sesizează. Dorul după cer este o virtute prețioasă a creștinului evlavios.

Niciodată moartea nu i-a înspăimântat pe Sfinți. Dacă s-au temut de ceva, Sfinții s-au temut că nu sunt pregătiți pentru moarte. Apostolul Pavel vede în moarte prilejul de a se uni deplin cu Hristos. La fel vedeau moartea și Martirii. În fața acesteia, Sfântul Mucenic Gordie (†314) spune: „Sfârtecați-mi trupul în bucăți, chinuiți-mă... În locul rănilor pe care mi le dați, eu voi primi haine luminoase la învierea de obște”. Sfântul

Antonie cel Mare zice: „Nu de moarte trebuie să ne temem, ci de pierderea sufletului, care este necunoștința de Dumnezeu”. Moartea este înfricoșătoare numai pentru aceia care nu se gândesc la ea și nu se pregătesc pentru ea cu o viață bună. Fericiți sunt creștinii care, de la leagăn până la mormânt, trăiesc o viață fără prihană, în acord cu majestatea tainică a lui Dumnezeu. Pentru aceștia moartea nu-i o catastrofă, ci o transpunere lină pe tărâmul de dincolo de zare.

O frumoasă maximă ne îndeamnă astfel: „Meditează îndelung cine ești, ce faci, de unde vii și încotro te îndrepti”. Prin ea, suntem invitați la reculegere, suntem sfătuiți să nu privim viața cu ușurătate, ci în profunzimea ei, ca prilej ce ni se dă o singură dată, spre a ne realiza ca ființe create, „cu puțin micșorate față de îngeri, încununare cu slavă și cu cinste” (cf. Ps. 8, 5). Viața nu este arbitrară; ea este unică, singura care ne este dată. Deci trebuie să reflectăm serios ce facem cu ea. Orice risipă este definitivă. Sfântul Nil Sinaitul zice: „Vai de cel leneș! Va căuta vremea pe care a întrebuințat-o rău și nu o va mai afla”.

Iubiții mei,

Pe noi, creștinii, credința în viața viitoare și într-o judecată obiectivă ne ajută să ne ferim de urgia păcatului și să ne păstrăm sănătatea morală. Înțeleptul biblic Isus, fiul lui Sirah, îndeamnă astfel: „Adu-ți aminte de sfârșitul tău și nu vei păcătui niciodată” (Sirah 7, 38). Cine crede în dreptatea și răsplata dumnezeiască are puterea necesară de a înfăptui binele și de a înfrunta nenorocirile acestei vieți.

Nu trebuie să ne înspăimântăm de moarte, dar nici să o nesocotim. Datoria noastră este să ne silim a fi gata s-o primim ca pe o barcă ce ne trece de pe un țărm pe alt țărm al vieții. Pentru fiecare zi trăită, să mulțumim și să dăm laudă lui Dumnezeu, gândindu-ne că ar putea fi ultima. Acest mod de viețuire este o înțelepciune admirabilă, pe care având-o, fiecare din noi poate spune în ceasul morții: „Doamne Iisuse, primește duhul meu!” (Fapte 7, 59). Amin.

PREDICĂ LA ÎNMORMÂNTARE (V)

Gata de plecare, în fiecare zi

Îndurerată familie,

Întristată asistență,

În unele țări, când se prezintă starea vremii, cel ce o anunță, de obicei, spune că există 10% sau 20% sau 50% șansă de ploaie. El folosește un procentaj, privind prognoza, procentaj care arată posibilitatea ploii. Când e vorba despre moarte, procentajul este de sută la sută pentru fiecare pământean, fără excepții. Întâlnirea cu moartea este sigură, inevitabilă. Psalmistul David întreabă: „Cine este omul ca să trăiască și să nu vadă moartea?” (Ps. 88, 47). Dacă suntem siguri că vom muri, noi nu știm niciodată când vine moartea. „Se întâmplă ca cineva să se culce în pat, – zice Sfântul Tihon Zadonsky – iar dimineața să fie așezat pe patul de moarte”. Așa că trebuie să fim pregătiți în permanență, cum ne îndeamnă proorocul Amos: „Pregătește-te să te întâlnești cu Dumnezeuul tău!” (4, 12).

Noi toți trebuie să trecem prin poarta morții. Dacă în lume am intrat pe poarta nașterii, din lume ieșim pe poarta morții. Totuși, ca creștini nu trebuie să ne temem a trece prin această poartă, fiindcă poarta este Însuși Hristos, Care a spus: „Eu sunt ușa” (In. 10, 9). Domnul este Același de cealaltă parte a ușii, precum este pe această parte a ușii. Cealaltă parte a ușii nu-i înspăimântă pe aceia care-L cunosc, ÎL iubesc și-L slujesc pe El, pe partea aceasta, adică aici pe pământ. Trecând prin poarta morții, vom ajunge în veșnicia nesfârșită, unde ne așteaptă Hristos, Care vrea ca alături de El să fie slujitorul Său credincios de pe acest pământ. Un sihastru îmbunătățit, aflat în fața ușii morții, avea pace în suflet și surâs de fericire pe buze. Întrebat de starețul său de ce este așa bucuros, a răspuns: „De ce să nu fiu bucuros, pentru că timp de 70 de ani n-am slujit unor dumnezei

străini. Acum mor fericit, că în curând voi vedea fața Stăpânului meu”. Cel drept nu este niciodată așa de aproape de fericirea lui ca în clipa morții. Tocmai ce și-a dorit, de-a lungul vieții sale, aceasta s-a împlinit pentru cel drept, în ceasul morții.

Cel mai pregătit pentru moarte este cel care trăiește în fiecare zi în duhul Evangheliei lui Hristos. Dacă trăiești numai pentru familia ta, într-o zi copiii tăi vor crește și vor pleca, și viața ta s-a terminat. Dacă trăiești numai pentru succes în profesia ta, într-o zi vei îmbătrâni și alții mai tineri vor dori cu nerăbdare să-ți ocupe locul, și viața ta s-a terminat. Dacă trăiești pentru slavă de la oameni, într-o zi influența ta va dispărea, vocea ta nu va mai fi luată în seamă, și viața ta s-a terminat. Dar dacă trăiești pentru Hristos, pentru moștenirea care nu se veștejește niciodată, atunci viața ta de-abia a început. Mântuitorul nostru ne poruncește: „Lucrați nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea ce rămâne spre viața veșnică” (In. 6, 27). Iar Sfântul Nil Sinaitul îndeamnă: „Nu-ți lipi inima de bunurile pământești, a căror căutare este înjugată cu oboseala și cu întristarea, stăpânirea lor, cu frica, pierderea lor, cu scârba. Putem iubi numai ceea ce nu vom pierde niciodată”.

Creștinii, care se străduiesc pentru a moșteni comoara Împărăției cerești, privesc moartea ca pe o sărbătoare, ca pe un început al vieții, și se bucură. La o înmormântare dintr-un mic oraș din Europa, oamenii se tânguiau și plângeau nemângâiați. În sfârșit, soțul răposatei s-a ridicat și a zis: „Încetați a mai plânge așa de mult. Haideți să plângem cu speranță în Hristos. Această femeie a fost un copil al lui Dumnezeu. Ea a plecat acasă, la Tatăl ei. Astăzi, noi nu plângem, ci cântăm imne de laudă lui Dumnezeu, mulțumindu-I Lui pentru viața pe care ea a trăit-o printre noi”. Viața noastră în această lume este o călătorie spre veacul viitor. Noi toți suntem pelerini pe acest pământ, suspinând cu dor după „cele de sus, acolo unde Se află Hristos” (Col. 3, 1). În această privință, Sfântul Tihon Zadonsky zice: „Cine nu se întristează și nu oftează ca un pelerin pe pământ, acela nu va fi un cetățean al cerului”.

Creștinul este chemat să facă binele, să lucreze virtutea *astăzi*, fiindcă nu are nici o siguranță că *mâine* va mai fi în viață. S-ar putea să nu mai dispui de alți treizeci de ani spre a face pe mama ta să știe cât de mult o iubești. Spune-i acum! Poate că nu vei mai

avea alți douăzeci de ani să le vorbești celor din jurul tău despre Hristos și să-i atragi pe calea mântuirii. Fă-o astăzi! S-ar putea să nu mai dispui de un an spre a te împăca cu tatăl tău. Vorbește cu el astăzi! Poate că nu vei mai trăi încă o săptămână spre a-ți mărturisi păcatele. Mărturisește-le acum! Moartea este, așadar, hotarul până la care se poate face tot ce este necesar pentru mântuire. De aceea, și Sfântul Ioan Pustnicul ne spune: „Să facem binele cât avem vreme. Orice pierdere pe pământ poate fi înlocuită cu altceva, dacă nu în întregime, măcar în parte. Dar dacă vom pierde vremea, atunci nu vom mai putea găsi alta”.

Creștinul este chemat să valorifice timpul vieții prin fapte pe care molia și rugina nu le strică, iar furii nu le fură (cf. Mt. 6, 20). Aceasta este regula de viață pentru orice ființă omenească, mai ales pentru creștinul conștient de chemarea lui în lume. Dumnezeu ne-a învrednicit de această bogăție, de viața aceasta prețioasă. Dar ne-a lăsat libertatea să ne folosim de ea cum credem de cuviință. Se cade să trăim în fiecare zi ca și cum ar trebui să murim în fiecare zi. Când încep orice fel de lucru e bine să mă întreb: Ce va fi dacă acum m-ar cerceta Domnul cu moartea? Să ascultăm mereu glasul conștiinței și vom fi mereu pregătiți. Creștinul adevărat își temeluiește mântuirea prin chivernisirea cu folos a vieții sale pământești. Îmbrăcându-se „în omul cel nou, cel zidit după Dumnezeu, în dreptatea și sfințenia adevărului” (Efes. 4, 24), îngerul morții îl găsește pregătit.

Iubiții mei,

Sufletul nostru este un dar al lui Dumnezeu, pe care El ni-l poate cere înapoi atunci când voiește. Viața nu este numai îndeustulare trupească, ci și prilej minunat de a ne îmbogăți în Dumnezeu prin credință, virtuți morale și fapte bune. Cine trăiește această viață pământească crezând că ea continuă în Împărăția veșnică, acela va trăi cu înțelepciune și se va pregăti cu osârdie, în fiecare zi, pentru veșnicie.

Știind că Dumnezeu ne-a încredințat o misiune în lume, să ne străduim a o împlini, lucrând la îmbunătățirea sufletului și așteptând cu seninătate sfârșitul. Acest sfârșit prin moarte înseamnă, de fapt, trecerea noastră din această antecameră temporală în „casa nefăcută de mână, veșnică, în ceruri” (II Cor. 5, 1). Noi credem cu tărie că „dacă ne-am

făcut una cu El (n.n. Hristos) prin asemănarea morții Lui, atunci una vom fi și prin aceea a învierii Lui” (Rom. 6, 5). Amin.

III. CUVINTE ZIDITOARE

MÂNTUITORUL NOSTRU

În Sfânta Scriptură, Iisus Hristos, Izbăvitorul neamului omenesc, este zugrăvit în multe chipuri. El este numit Dumnezeu, Fiul Omului, Învățător, Împărat, Domn al păcii, Păstorul cel bun, Părintele veacurilor. Însă numirea cea mai proprie a Cuvântului întrupat este aceea de Mântuitor sau Răscumpărător.

Hristos Domnul ne-a trecut din moarte la viață, de la întuneric la lumină, de la rătăcire la adevăr. El a venit pe pământ să tămăduiască neputințele oamenilor, să șteargă vina păcatelor noastre, căci „sângele lui Iisus ne curățește pe noi de orice păcat” (I In. 1, 7). Învățătura Lui primită în suflete se face izvor de apă vie care lucrează desăvârșirea noastră. Prin cuvântul și puterea Sa, putem fi eliberați de necazurile, îndoielile sau temerile inimii noastre, care ne fac de atâtea ori să plângem.

Duhurile rele se tem de numele lui Hristos (cf. Fapte 16, 16-18). În numele Lui, se fac minuni. Tot ce se cere de la Tatăl în numele Lui primim (cf. In. 14, 13). Lumea însăși există prin El. Avea dreptate Ernest Renan (†1892) când spunea: „Dacă cineva ar încerca să izgonească numele Lui din această lume, ea s-ar zdruncina până în temelii”.

Dacă Iisus înseamnă Mântuitor, adică Cel Ce ne scapă de păcat, de rău și de moarte, este firesc să alergăm la El, noi păcătoșii și împovărații, este firesc să ne alipim de El și Lui să-I slujim, căci, așa cum afirmă Sfântul Apostol Petru, „în nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi” (Fapte 4, 12).

Citind viața Sfântului Hariton, ne putem convinge deplin de acest adevăr. Acesta a trăit în orașul Iconia pe timpul împăratului roman Aurelian (†275). Mărturisind dumnezeirea lui Hristos și hulind idolii păgâni, a fost bătut și închis în temniță. Acolo s-a vindecat de toate rănilile sale. Adus la judecată, i-au ars trupul cu făclii și l-au arestat din nou. Murind Aurelian, acesta a fost eliberat din legături și vindecat miraculos. Apoi, Hariton a părăsit cetatea și s-a făcut pustnic. În apropiere de Ierusalim, a fost prins de o

ceată de tâlhari, care s-au sfătuit să-l vândă. Retrași în peștera lor, aceștia au început să chefuiască. Dar un șarpe veninos a căzut în vasul lor cu vin, vărsându-și veninul în el. Tâlharii, bând acest vin otrăvitor, au murit cu toții. Așa a scăpat omul lui Dumnezeu pentru a treia oară și, cu aurul pe care-l strânseseră acolo tâlharii, el a construit o mănăstire întru slava Mântuitorului său.

Iată cum Domnul ne tămăduiește și ne salvează. Dacă Îl iubim, vom fi eliberați de lanțurile Satanei, de legăturile păcatului, de orice necaz și disperare. În El, sufletul credincios găsește tot ce-și dorește. „Hristos e totul pentru noi – zice Sfântul Ambrozie. De vrei să scapi de o neputință, El e doctorul. Ești apăsător de povara păcatului? El este iertarea. De vrei ajutor în vreun necaz, Iisus este puterea. Te temi de moarte? El este viața. Vrei să ajungi în cer? El este calea. De aceea, gustați și vedeți cât de milostiv este Domnul. Fericit este omul care I se încredințează Lui!”. Amin.

CHEMAȚI LA SFINȚENIE

Între viața pământească și viața veșnică există o relație directă. Eternitatea în toată măreția ei o dobândesc nu cei ce fug de viața de aici, ci aceia care își valorifică talanții, adică aptitudinile lor morale și profesionale. Moștenitorii vieții veșnice sunt cei ce luptă „lupta cea bună” (II Tim. 4, 7) și sunt gata de a se jertfi pentru a realiza tot ceea ce înalță și înobilează pe om.

Desigur, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel, „noi nu avem aici cetate stătătoare, ci căutăm pe aceea ce va să fie” (Evr. 13, 14). Această cetățenie cerească sau eternitate fericită poate fi experimentată, aici și acum, de credincioșii care trăiesc după principiile Evangheliei, de credincioșii care au o înaltă viețuire duhovnicească.

Citeam undeva că atunci când Sfântul Ioan Casian a ajuns în Egipt, un episcop i-a făcut lui și celor ce-l însoțeau următoarea invitație: „Veniți și vedeți mai întâi pe bătrânii care locuiesc nu departe de aici, a căror vârstă se cunoaște după trupurile lor încovoiate, iar sfințenia le strălucește chiar pe chipurile lor, în așa măsură încât și numai faptul de a-i privi este un izvor de învățătură”.

Se spune că Sfântului Efrem Sirul i s-a descoperit viața plină de sfințenie a Sfântului Vasile cel Mare. Cuviosul Efrem a văzut în pustie un stâlp de foc care se înălța la cer și a auzit glas zicând: „În acest fel este Vasile!”. Într-adevăr, arhiereul Cezareei Capadociei era sfânt până la Dumnezeu, încât i s-a arătat Însuși Mântuitorul și Apostolii, învățându-l lucrarea Dumnezeieștii Liturghii.

Privind la acești vrednici înaintași, trebuie să ne străduim mult, cu încrederea că putem atinge ținta sfințeniei. Posibilitatea ne este oferită de Hristos Domnul, Care S-a făcut Om, a murit și a înviat pentru ca să ne ofere nouă îndumnezeirea și nemurirea Sa. Să nu disperăm, văzându-ne ticăloșia, ci să zicem, așa cum se cântă la slujba înmormântării: „Chipul slavei Tale celei negărite sunt, măcar deși port rănile păcatelor”.

Asigurarea că iubirea îndurătoare a lui Dumnezeu ne face „fii și împreună-moștenitori cu Hristos” (Rom. 8, 17) ai Împărăției Sale, ne-o dă Sfântul român Ioan Iacob de la Iordan. El ni-L prezintă pe Fiul Tatălui ca pe un Dulce Mântuitor, Care ni Se adresează fiecăruia zicând: „Răstignit între tâlhari, / Socotitu-M-am blestem, / Ca pe tine iar moștean / La viață să te chem. / Birnic morții tu erai / Pe vecie osândit, / Dar luând Eu vina ta, / Birul morții am plătit”.

Dacă noi ne alipim de Domnul și viețuim întru El, păzind Legea Sa, avem, încă din această existență pământească, cinste, slavă și arvuna bucuriei veșnice. De aceasta ne încredințează Însuși Hristos, spunându-ne: „Cel ce are poruncile Mele și le păzește, acela este care Mă iubește; iar cel ce Mă iubește pe Mine, va fi iubit de către Tatăl Meu și-l voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui” (In. 14, 21). Amin.

SMERITA CUGETARE

În timpul viețuirii Sale pământești, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima” (Mt. 11, 29). Prin aceste cuvinte, ne cheamă la smerenie El, Care „S-a smerit pe Sine făcându-Se ascultător până la moarte – și încă moarte de cruce!” (Filip. 2, 8).

Domnul ne-a arătat puterea smereniei prin pilda propriei Sale vieți. El S-a născut dintr-o fecioară săracă într-o peșteră săracă, a trăit în casa modestă a dulgherului Iosif, a spălat picioarele ucenicilor Săi la Cina cea de Taină, a primit cea mai rușinoasă moarte, care era rezervată sclavilor și făcătorilor de rele.

De atunci și cât vor fi veacurile, calea către slavă, poarta redobândirii Paradisului pierdut este smerita cugetare, prin care creștinul, recunoscându-și nevrednicia sa, se încrede în puterea lui Dumnezeu și se poartă potrivit cu această convingere. Sfinții lui Dumnezeu, deși erau înzestrați cu daruri extraordinare, erau smeriți.

Când patriarhul Avraam a primit în cortul său pe Sfânta Treime, zicea despre sine că e „pământ și cenușă” (Fac. 18, 27). Când Moise a fost trimis ca un ambasador divin la curtea regelui Egiptului, își arăta slăbiciunea sa, zicând: „Doamne, eu nu sunt om îndemânatic la vorbă” (Ieș. 4, 10). Sfântul Apostol Pavel, neîntrecut în râvna sa misionară și în săvârșirea minunilor, afirma despre sine că este „cel dintâi dintre păcătoși” (I Tim. 1, 15).

Omul smerit este conștient că el singur nu e în stare de nimic, și recunoaște că tot ce are vine de la Dumnezeu. Iar dacă a făcut un bine, nu se laudă, ci zice cu alți oameni smeriți ca el: „Slugi netrebnice suntem, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem” (Lc. 17, 10). Toate virtuțile își pierd valoarea dacă omul e stăpânit de mândrie.

Omul smerit nu se tulbură când este jignit. „El nu se supără – zice Sfântul Vasile – că-i spune cineva sărăntocule, pentru că știe că este sărac, că este lipsit de toate și că în fiecare zi are nevoie de ajutorul Domnului”. Omul credincios își cunoaște limitele și este

conștient că fără sprijin dumnezeiesc nu poate face nimic. Se zice că marele geniu al Renașterii, pictorul și sculptorul celebru Michelangelo, mărturisi odată unui prieten: „Oricât de sus s-ar ridica strădania mea, văd că puterile îmi sunt slabe. De aceea, trebuie să mă rog mereu pentru îndurare”.

Dacă avem smerenie, rugăciunile noastre vor fi ascultate și viața noastră va fi plină de roade binecuvântate. Prin smerenie, ne vom da seama că viața noastră este o clipă față de infinitatea lui Dumnezeu, dar această clipă ne este dată pentru a realiza în lume ceva din Legea Sa veșnică. Cel semeț și îngâmfat poate pierde comoara darurilor sale, în timp ce creștinul smerit și sărac cu duhul poate atinge culmea frumuseții morale. Iată de ce Sfântul Apostol Petru ne îndeamnă: „Îmbrăcați-vă întru smerenie, pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har” (I Pt. 5, 5). Amin.

NUMELE DE CREȘTIN

În primele veacuri, numele de creștin era asociat acelor oameni care erau despărțiți de restul societății, care erau stăpâniți de dragoste, de bunătate și erau gata să se sacrifice pentru nevoile altora. Deci, numele de creștin era sinonim cu virtutea. Martirii și oamenii duhovnicești erau mândri să moară pentru acest nume. Niciodată lor nu le-a trecut prin minte gândul de a se lepăda de Domnul. Mai degrabă, ar fi preferat să devină hrană leilor flămânzi decât să renunțe la Hristos, Care i-a iubit și Și-a dat viața pentru ei. Adesea, ultimele lor cuvinte, înainte de a fi aruncați în arenă, erau: „Noi suntem creștini!”.

Vorbind despre creștin și creștinism, este potrivit să ne întrebăm dacă înțelegem sensul adevărat și profund al acestor cuvinte. Oare, ce sacrificii am făcut noi ca să ne potrivim viața noastră cu numele lui Hristos prin trăirea vie a atributelor creștine? Oare, înțelegem noi cuvintele Sfântului Grigorie de Nyssa, care zice: „Nu există și nu a existat o cinste mai mare decât aceea cuprinsă în numele de creștin”? Oare, am făcut ceva în mod personal pentru ca mesajul creștin să ajungă la alții?

Botezul în numele Sfintei Treimi, prin care ne-am îmbrăcat în Hristos și am primit numele Lui, este o noblețe care ne obligă să alergăm spre Hristos Iisus, ținta desăvârșirii noastre. Spre această țintă au alergat, prin veacuri, adevărații creștini, jertfindu-se pentru Domnul și făcând totul ca numele Său să fie cunoscut și adorat în lume.

Să-l amintim doar pe Sfântul Calistrat din Cartagina, care era ostaș la Roma, în timpul împăratului Dioclețian (†305). Mărturisind în public că este creștin, a fost chinuit până la sânge, târât prin cioburi ascuțite și aruncat în mare. Dar, din toate a scăpat nevătămat. Aruncat în închisoare, a vestit confrăților săi de suferință Evanghelia lui Hristos. Scos de acolo și dus la judecată, trecând pe lângă un templu păgân, s-a rugat și toți idolii au căzut la pământ și s-au sfărâmat. Prin credința și răbdarea sa, prin exemplul său, a atras la credință peste 200 de slujitori împărătești. Toți aceștia L-au mărturisit pe

Hristos și lor, dimpreună cu Calistrat, li s-au tăiat capetele, cinstind astfel numele de creștin.

Creștinii botezați care nu-și trăiesc viața după poruncile Evangheliei sunt vânzători ai Domnului, profitând doar de numele lui Hristos. Nu poți pretinde că faci parte din Biserica creștină dacă viața ta e păgânească. Sfântul Apostol Pavel spune: „Nu vă înșelați în privința aceasta; nici desfrânații, nici închinătorii la idoli (la patimi), nici preacurvarii, nici stricații de tot felul, nici sodomiții, nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici hrăpitorii nu vor moșteni (nici unul) Împărăția lui Dumnezeu” (I Cor. 6, 9-10). Nu! Căci nu este de-ajuns numai să te numești creștin „dreptcredincios”, dacă nu faci voia Mântuitorului tău, lepădând păcatul.

Sfântul Efrem Sirul spune limpede: „Să nu ne aflăm numai cu numele creștini, iar cu năravul păgâni, căci creștinătatea înseamnă să urmezi, după putință, lui Hristos. Dacă ne mulțumim numai cu Sfântul Botez și ne vom lenevi la împlinirea celorlalte porunci, ne vom face necredincioși. Hristos la nimic nu ne va folosi, petrecând noi în răutate și păcat. Căci L-am auzit grăind în Sfânta Evanghelie: «Nu tot cel ce-Mi zice: Doamne, Doamne! va intra în Împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri»” (Mt. 7, 21). Amin.

CITIREA SFINTEI SCRIPTURI

Sfânta Scriptură este cuvântul lui Dumnezeu. Ea este cartea de căpătâi a fiecărui creștin și „constituția Bisericii”, pe care trebuie să o cunoaștem. Dintre toate cărțile care s-au scris în lumea aceasta, nici una nu se poate asemana cu Biblia, scrisă de Prooroci și de Apostoli, cu asistența neîntreruptă a Duhului Sfânt. Sfânta Scriptură este izvor curat și etern de viață spirituală și regulă supremă a credinței.

Cuvintele Sfintei Scripturi sunt lumină pentru noi. După cum cel lipsit de lumina firească nu poate merge pe drumul cuvenit, tot așa și cel ce nu este luminat de raza învățaturii biblice poate greși, rătăcind prin întuneric. „Prin cuvânt Dumnezeu a făcut să se sălășluiască lumina”, se spune în rugăciunea de la Agheasma Mică.

Cuvintele Sfintei Scripturi sunt scrisoarea pe care Dumnezeu ne-o adresează nouă, căci zice Fericitul Augustin: „Dacă în rugăciune noi vorbim cu Dumnezeu, în Sfintele Scripturi, dimpotrivă, Dumnezeu este Cel Care ne vorbește nouă”. Dar trebuie să ne facem timp să-L ascultăm, după ce am citit scrisoarea Sa. Ce am spune despre un marinar de cursă lungă, care i-ar scrie în fiecare dimineață soției, iar aceasta nu i-ar citi scrisorile, fiind prea ocupată? Așa ne vorbește nouă Dumnezeu, iar noi, de multe ori, nu citim scrisoarea Sa, din cauza grijilor mărunte.

Scriitorul rus Merejkovski (†1941) mărturisea odată unui prieten că zilnic citește din Sfânta Scriptură și de fiecare dată are impresia că citește ceva nou, fiind convins că nu va putea pătrunde niciodată profunzimea ei. „S-a șters coperta Bibliei mele, – zicea el – paginile ei s-au îngălbenit, foile s-au îndoit, legătura cărții s-a stricat. Ar trebui s-o dau din nou la legat, dar nu mă îndur să mă lipsesc de ea, chiar doar pentru câteva zile. Ce-mi vor pune oamenii în sicriu când va fi să fiu înmormântat? Biblia! Cu ce voi învia? Cu Biblia! Ce-am făcut de seamă în viață? Am citit Biblia!”.

Astăzi când s-au înmulțit vicleșugurile pe pământ, când nu mai găsești pildă de viață curată și nici îndrumători sufletești, trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor Cărți,

pentru a nu greși drumul mântuirii. De aceea, și Sfântul Serafim de Sarov îndeamnă: „Dacă nu găsim un părinte capabil de a ne conduce la viața contemplativă, trebuie să ne conducem după Sfânta Scriptură, căci Dumnezeu Însuși ne poruncește: «Cercetați Scripturile, că acelea mărturisesc despre Mine» (In. 5, 39)”.

Cuvântul Scripturii este „sabia Duhului” (Efes. 6, 17), care taie ispitele ducătoare la păcat, care taie necazurile și încercările ce năvălesc asupra noastră. Acest cuvânt liniștește frământarea inimii, alungă disperarea, modelează sufletul creștinului în duhul sfințeniei, ridicându-l la „statura bărbatului desăvârșit” (Efes. 4, 13). Ascultând cuvântul lui Dumnezeu cel „viu și lucrător” (Evr. 4, 12), ne trezim din somnul greu al păcatului și, urmând calea virtuții, primim arvuna nemuririi. În acest sens, Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne spune clar: „Adevărat, adevărat zic vouă: Dacă cineva va păzi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac” (In. 8, 51). Amin.

ASEMENEA LUI HRISTOS

Prin părțile Orientului, este obiceiul ca în noaptea ultimei zile din an, adică în noaptea Anului Nou, tinerii să se uite în oglindă pentru a-și vedea viitorul. O tânără ce se afla la studii, într-un oraș îndepărtat, scrisese mamei să-i trimită degrabă o oglindă, pentru ca în noaptea de Anul Nou să vadă pe viitorul ei mire. Mama i-a trimis trei oglinzi, în loc de una, și următoarele cuvinte: „Îți trimit trei oglinzi: în cea dintâi, vei vedea cum ești; în a doua, vei vedea cum vei fi; iar în a treia, cum ar trebui să fii”.

Fiica găsi, într-adevăr, trei pachetele numerotate. Cu destulă emoție, desfăcu pe cel dintâi. Era o oglindă simplă în care privind s-a văzut pe sine așa cum era: tânără, frumoasă, cu sprâncenele subțiri, genele înnegrite și, în toate, după moda zilei. În al doilea pachet, găsi oglinda cu chipul unui cap de mort, o imagine a ceea ce va deveni. Privi atentă și îndelung această oglindă și căzu pe gânduri.

În al treilea pachet, găsi icoana cu chipul blând al lui Iisus, și cuvintele scrise de mâna mamei: „Iată cum trebuie să fii!”. Urmărea clipe de teamă, de zbucium și apoi, în genunchi, fata își îndreptă gândul spre Bunul Mântuitor, cerând ajutorul sfânt să-I poată urma Lui cu credincioșie. Cuvintele mamei au intrat în casa inimii ei și parcă-și vedea sufletul cu uși și pe Hristos deschizându-le. Simțea urcușul spre virtute, spre evlavie, spre sfințenie. Era urcușul care duce la cunoașterea lui Dumnezeu. Gândul adevărului creștin a aprins făclia ce i-a încălzit inima și, ca dintr-un izvor de har, i-a luminat întregul drum al vieții.

Noi, care prin Botez ne-am îmbrăcat în Hristos, putem să ne asemănăm Lui, să umblăm precum a umblat El (cf. I In. 2, 6), să facem precum a făcut El (cf. In. 13, 15), să iubim cum ne-a iubit El (cf. Efes. 5, 2), să iertăm cum ne-a iertat El (cf. Col. 3, 13), să gândim la fel ca și Hristos (cf. Filip. 2, 5) și, deci, putem să ne asemănăm cu El, Care ne-a lăsat pildă să pășim pe urmele Lui, cum zice Sfântul Apostol Petru (cf. I Pt. 2, 21).

Pentru că Fiul lui Dumnezeu a devenit Om asemenea nouă, noi putem deveni asemenea Lui. Pentru că Fiul lui Dumnezeu a devenit ceea ce suntem noi, noi putem deveni ceea ce este El, modelându-ne viața după El, Chipul lui Dumnezeu prin excelență, Care ne grăiește astfel: „Pildă v-am dat vouă” (In. 13, 35); „Învățați-vă de la Mine” (Mt. 11, 29).

În Împărăția cerurilor se ajunge pe calea îngustă și spinoasă a asemănării cu Hristos. Cine se străduiește să lepede păcatul și să îmbrace mantia purității morale, Îl slujește cu adevărat pe Domnul, exclamând cu Sfântul Grigorie de Nazianz: „Pentru Tine, Doamne, trăiesc, vorbesc și cânt!”. Răsplata acestei slujiri, care duce la asemănarea cu Cel adorat, ne-o asigură Mântuitorul prin cuvintele: „Unde sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Dacă-Mi slujește cineva Mie, Tatăl Meu îl va cinsti” (In. 12, 26). Amin.

PUTEREA DUMNEZEIASCĂ

Dumnezeul nostru este, așa cum spune psalmistul, un Domn bun și mare, Care „pe toate câte le-a vrut, le-a făcut în cer și pe pământ” (Ps. 134, 3-6). Dumnezeu este Stăpânul istoriei, Care cârmuiește inimile și evenimentele după bunul Său plac (Efes. 4, 16). Solomon Îi spune: „Tu pururea ai putere nemărginită” (Înt. 11, 21), iar dreptul Iov mărturisește: „Știu că ești atotputernic; nu este nici un gând care să n-ajungă pentru Tine faptă” (Iov 42, 2). Dumnezeu Își arată atotputernicia prin felul în care Se îngrijește de nevoile noastre. El, Cel Atotputernic, ne dă înfierea și ne tratează cu îndurare, iertând păcatele noastre.

Puterea lui Dumnezeu este atotputernică și El a promis că ne va da chiar această putere. „Nu te teme, căci Eu sunt cu tine” (Is. 41, 10), zice Domnul. El vrea să ne fie hrană pentru suflet și sănătate pentru trup. Este imposibil să povestim câtă putere poate să pună Tatăl ceresc într-un om. Când această putere divină ne umple, slăbiciunea omenească nu mai este o piedică. Când experimentezi acest lucru, nu poți decât să-L preamărești pe Dumnezeu, zicând cu Sfânta Fecioară Maria: „Lucruri mari mi-a făcut mie Cel Puternic și sfânt este numele Lui” (Lc. 1, 49). Fiind credincioși, noi ne vedem slăbiciunile noastre și atragem asupra noastră puterea lui Hristos (cf. II Cor. 12, 9).

O astfel de experiență a avut-o Sfântul Vichentie diaconul. El era din Spania și a trăit pe vremea împăratului păgân Dioclețian (†305). Atunci, creștinii erau persecutați și uciși. Prins și legat în lanțuri, slujitorul bisericesc a fost adus la judecată. Pus în temniță, a suportat foame și sete, apoi a fost răstignit pe o cruce, bătut și ars cu făclii aprinse. Simțind în el o forță dumnezeiască, mărturisea astfel: „Nu cer, tiranule, să încetezi a mă chinui, ci să-mi dai și mai mari chinuri, că mai tare este puterea lui Hristos, care mă întărește, decât puterea ta, care mă chinuiește. Și nu voi înceta a-L proslăvi pe Hristos, adevăratul Dumnezeu!”. Bătut cu bețe de fier aprinse, a fost băgat iarăși în temniță, unde și-a dat sufletul în mâinile Domnului.

Când puterea lui Dumnezeu lucrează în noi, avem pace în primejdii, suntem supuși în necazuri și răbdători în suferințe, îndurând cu blândețe disprețul sau contrazicerea. Într-adevăr, Dumnezeu dă o putere neașteptată credincioșilor Săi, atunci când ei trec prin încercări deosebite, așa încât nu ne mai recunoaștem sărmana noastră fire. Cei slabi ajung curajoși, cei neînvățați primesc înțelepciune, cei muți primesc cuvânt cu putere multă de la Acela Care, biruind moartea, a spus: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ” (Mt. 28, 20).

Dacă ne unim cu El, asemenea copilului care se cuibărește în brațele viguroase ale tatălui său, vom simți căldura Dumnezeirii Sale, lumina Înțelepciunii Sale, vom simți forța Sa circulând prin toată ființa noastră. Convinși că Mântuitorul poate să-i ajute pe cei ce sunt în încercări (cf. Evr. 2, 18), nu ne temem de nimeni și de nimic. Avându-L pe Domnul alături, putem striga, în orice împrejurare, cu Sfântul Apostol Pavel: „Pe toate le pot întru Hristos, Cel Ce mă întărește” (Filip. 4, 13). Amin.

UMBLÂND ÎN LUMINĂ

Deși Botezul creștin este poarta de intrare în Împărăția lui Dumnezeu și condiția mântuirii (cf. In. 3, 5), el nu aduce singur mântuirea. Creștinul trebuie să colaboreze cu harul Botezului pentru ca să aducă fructele vieții celei noi, trăită după Evanghelie. Întocmai precum o ramură nu poate da rod dacă este separată de viță, nici noi nu putem duce o viață rodnică dacă nu locuim tot timpul în Hristos. Precum planta are nevoie de lumina și căldura soarelui, omul, care, după expresia Sfântului Vasile cel Mare, este „o plantă cerească”, nu poate trăi fără Hristos, „Soarele dreptății” (Mal. 3, 20). Dar, din nefericire, preocupările noastre de fiecare zi ascund câteodată vederea noastră de Hristos, Lumina lumii.

Ca să înțelegem acest lucru, voi relata o istorioară adevărată. Se spune că împăratul Alexandru cel Mare a vizitat cetatea Atenei, unde l-a întâlnit pe smeritul filozof Diogene, care, culcat, făcea plajă. Stând lângă Diogene, Alexandru cel Mare s-a prezentat și a început să-i înșire toate titlurile și realizările sale. După ce împăratul și-a încheiat vorbirea, l-a întrebat binevoitor pe filozof: „Ce altceva aș putea să fac pentru dumneata?”.

Fără să se ridice, Diogene a făcut doar un semn cu mâna și l-a rugat pe suveran, zicând: „Ați fi drăguț să vă dați puțin la o parte?”. I-a făcut o astfel de rugămintă, fiindcă împăratul stătea în fața soarelui și îi făcea umbră filozofului. Din această atitudine, se vede limpede că Diogene avea un sens adevărat al valorilor. Cu toate realizările și titlurile sale, Alexandru cel Mare era pentru Diogene un simplu muritor, iar soarele era mult mai de dorit, mult mai valoros. Precum Diogene nu era interesat decât de soare, așa și creștinul adevărat trebuie să nu fie atras de nimic pământesc, ci să caute a trăi în lumina lui Hristos, valorificând mărgăritarul de mare preț al Botezului.

Așa a făcut Sfântul Haralambie, care a trăit pe vremea împăratului roman Sever (†211). Ca episcop de Magnezia, s-a distins prin credință tare și prin râvnă în vestirea

Evangelheliei. Nesuferind aceasta, dregătorul cetății l-a adus la judecată, unde luminatul păstor L-a mărturisit fără frică pe Domnul și Mântuitorul său.

Dezbrăcat de haine, i-a fost jupuit trupul cu unghii de fier și i-au tăiat fâșii de piele de pe trup. Haralambie, rănit grav, a strigat: „Mulțumesc vouă, fraților, că strujind trupul meu cel vechi și bătrân, m-ați înnoit, îmbrăcându-mi sufletul în haina cea nouă a suferințelor pentru Hristos”. Mulți, văzându-l, s-au lepădat de idoli și au crezut în Iisus. Istovit de chinuri, și-a dat sufletul în temniță, mutându-se în Împărăția luminii neapuse.

Dacă dorim să-L întâlnim față către față pe Hristos, „Răsăritul cel de Sus” (Lc. 1, 78), trebuie să dăm la o parte negura păcatelor, împlinind cu sfințenie poruncile dumnezeiești. Ne putem învrednici de lumina Raiului numai dacă, prin cuvânt și faptă, mărturisim cu psalmistul David: „Făclie picioarelor mele este legea Ta (Doamne) și luminează cărărilor mele” (Ps. 118, 105). Amin.

PLÂNSUL DUHOVNICESC

În *Predica de pe munte*, Domnul nostru Iisus Hristos spune: „Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia” (Mt. 5, 4). Pentru a ajunge pe muntele Sionului din Ierusalim trecem, mai întâi, prin Valea Plângerii. Pentru a ajunge în Sionul ceresc trebuie ca pe acest pământ să avem parte de Valea Lacrimilor.

Plânsul izvorât din pocăință este un mijloc de fericire. Acest plâns duhovnicesc va fi încununat, într-o zi, cu mângâiere cerească. Întristarea pentru păcat este bisturiul care sparge infecția. Ceea ce este apa pentru cei ce se botează, aceea sunt lacrimile pentru păcătoșii care se pocăiesc. Sfântul Simeon Noul Teolog numește lacrimile: „botezul cu Duhul Sfânt”.

Lacrimile pocăinței sunt îmbucurătoare, ca roua ce dă strălucire florilor de dimineață. Cei ce plâng cu părere de rău pentru păcat, primesc harul iertării. L-a întrebat odată un frate pe Sfântul Antonie cel Mare, ce să facă pentru păcatele sale. Cuviosul pustnic a răspuns: „Cine caută izbăvire de păcate, o va afla în lacrimi și în plâns”.

Să ne gândim la femeia păcătoasă din Evanghelie, care-și făcuse trupul unealtă de plăceri vinovate. Auzind de Iisus, Care primește la El pe vameși și pe păcătoși, s-a apropiat de El pe când ședea la masă și, stând lângă picioarele Lui, a început să I le ude cu lacrimile inimii zdrobite și să le șteargă cu părul capului ei. Atunci, ca un balsam vindecător, s-au revărsat de pe buzele lui Hristos cuvintele: „Femeie, iertate-ți sunt păcatele tale!” (Lc. 7, 48).

O veche legendă spune că, odată, Dumnezeu i-a trimis pe îngerii Săi pe pământ, poruncindu-le să-I aducă lucrul cel mai scump din lume. Un înger a adus un strop de sânge de la cineva care se jertfise pentru salvarea unui semen. „O, i-a zis Dumnezeu, Mi-ai adus un lucru de mare preț în ochii Mei, dar nu acesta este lucrul cel mai scump pe pământ”.

Un alt înger i-a adus ultima suflare a unei infirmiere care a murit de o boală, pe care a luat-o de la un bolnav pe care l-a îngrijit și l-a salvat. Dumnezeu a zâmbit și i-a zis îngerului: „Într-adevăr, este scumpă înaintea Mea viața pusă pentru alții, dar există în lume ceva și mai scump”. În cele din urmă, un înger a venit aducând lacrima unui păcătos care s-a pocăit și s-a întors la Dumnezeu. Pe acest înger Dumnezeu l-a îmbrățișat și i-a zis: „Tu Mi-ai adus ce este cel mai scump pe lume: lacrima de pocăință, care deschide porțile cerului”.

Fiecare dintre noi este chemat să-i dea îngerului său păzitor lacrimile de mare preț ale pocăinței, pe care el să le ducă în cer, și acolo Dumnezeu să le adune cu scumpătate în vistieria Sa. În felul acesta, în balanța dreptei Judecăți, aceste alese mărgăritare vor cântări mai greu decât păcatele noastre. Să-L rugăm cu stăruință pe Mântuitorul să înmulțească lacrimile curate în viața noastră, astfel încât, mereu spălați prin botezul cel sfânt al lacrimilor, să se adeverească și cu noi cuvântul Domnului: „Fericiti cei ce plâng, că aceia se vor mângâia”. Amin.

GRIJA PENTRU SUFLET

Omul este o ființă spirituală, nemuritoare, o ființă chemată să se întoarcă la Creatorul său. Cu excepția câtorva indivizi, neamul omenesc a recunoscut totdeauna existența unei alte lumi spre care suntem chemați. Chiar dacii, strămoșii noștri, credeau că cei ce mor merg la zeul lor Zamolxis, în ceruri, unde vor trăi fără de sfârșit.

Evangelhia lui Hristos ne învață că menirea noastră este să-L cunoaștem pe Dumnezeu, să-L iubim și să-L slujim în viața aceasta, pentru ca, atât aici jos, cât și după moarte, să gustăm o desfătare nemărginită la sânul Său părintesc. De nu vom face acestea, vom fi lepădați de la fața Lui și osândiți la chinurile iadului.

Chemarea noastră este, așadar, viața veșnică: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu!” (Mt. 6, 33), a zis Iisus. „Pentru că ce-i va folosi omului dacă va câștiga lumea întreagă, dar sufletul și-l va pierde?” (Mt. 16, 26). Mântuirea sufletului este singurul lucru important, căci dacă într-o zi ne vom despărți de toate bunătățile pământești, sufletul este nedespărțit de ființa mea, este viața mea, sunt eu.

Să ne întrebăm: De ce martirii, pustnicii și Sfinții Bisericii au dat dovadă de eroism moral și de răbdare exemplară în greutăți și în suferințe? Fiindcă ei au fost animați de credința că nimic nu-i mai important decât mântuirea sufletului, erau animați de dorul pentru cucerirea Împărăției cerurilor. În timpul martiriului la Istanbul, înainte de a fi ucis, Constantin Brâncoveanu a dat celor patru fii acest ultim îndemn: „Copiii mei, fiți cu curaj! Am pierdut tot ce aveam pe lumea aceasta; să ne mântuim cel puțin sufletul, spălându-ne păcatele în sângele nostru”. Orice am pierde în cele lumești, putem fi despăgubiți. Pe când, dacă am pierde cerul, am pierde totul. În această privință, Sfântul Ioan Iacob din pustia Hozveei spune: „De-aș fi lipsit de toate-n lume, / Nimica n-am a pierde eu, / Că toate nu-s așa de scumpe / Ca tine, suflete al meu!”.

Datoria noastră este de a prețui comoara sufletului nostru. Trebuie să ne fie clar că, de-am dobândi toate bogățiile lumii și am uita de mântuirea sufletului, viața noastră este

egală cu „zero” (cf. Mc. 8, 37). Pe ușa unei mănăstiri din Italia, un credincios a pus următoarele întrebări ca să le dea de gândit vizitatorilor: „Este un singur Dumnezeu. Dacă eu sunt dușmanul Lui, cine va putea să mă scape din mâna Lui? Un singur suflet am. Dacă-l voi păgubi, ce-mi va mai rămâne?”.

Destinul nostru veșnic va depinde de condiția sufletului nostru când se va întoarce la Dumnezeu. E mare păcat să pierdem vremea acestei vieți în ocupații deșarte. Este important să ne purificăm sufletul prin pocăință, să-l hrănim prin Sfânta Împărtășanie, să-l înviorăm cu rugăciunea și să-l împodobim cu virtutea. Așa făcând, ne vom învrednici să auzim, într-o zi, cuvintele Domnului: „Fericită este calea în care mergi astăzi, suflete, că s-a gătit ție loc de odihnă!”. Amin.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE

IUBIȚII MEI,.....42

Iubiții mei,.....46

PREDICI.....265

LA DUMINICILE SPECIALE.....265

CUPRINS.....390